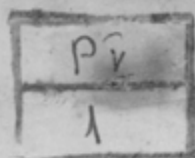
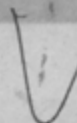

MITROPOLIA BANATULUI

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI TIMIȘORII ȘI CARANSEBEȘULUI ȘI AL
EPISCOPIEI ARADULUI

1961

ANUL XI. Nr. 1—4, IANUARIE—APRILIE 1961

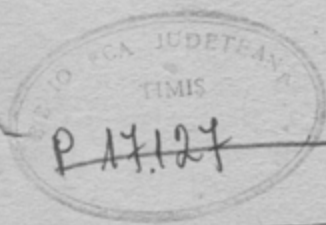
:-: Editura Mitropoliei Banatului :-:

MITROPOLIA BANATULUI

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI TIMIȘORII
ȘI CARANSEBEȘULUI ȘI AL EPISCOPIEI ARADULUI

ANUL XI. Nr. 1—4, IANUARIE—APRILIE 1961

: - : Editura Mitropoliei Banatului : - :

RH-9077

POPAS SĂRBĂTORESC

La 22 februarie 1961, Prea Fericitul Patriarh Justinian, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române a împlinit 60 de ani, de viață. Acest popas sărbătoresc a oferit clerului și credincioșilor Bisericii noastre prilejul să-și exprime simțămintele de filială dragoste, de recunoștință sinceră și de profund devotament față de Prea Fericitul Patriarh Justinian, pentru deosebita înțelepciune, cu care dirijează Biserica noastră dreptmăritoare.

Venirea Prea Fericitului Patriarh Justinian la conducerea Bisericii Ortodoxe Române a constituit cu drept cuvânt începutul unui veac nou al Ortodoxiei românești. Realizările mărețe îndeplinite sub patriarhiceasca arhipăstorie a Prea Fericitului sale, au ridicat prestigiul Bisericii noastre atât înăuntrul țării cât și peste hotare.

În activitatea Prea Fericitului Patriarh Justinian, o realizare remarcabilă, care îl înalță la loc de cinste în istoria Bisericii Ortodoxe contemporane, este reluarea legăturilor de frățietate cu Bisericile Ortodoxe surori și în special cu Biserica Ortodoxă Rusă. Reluarea acestor relații de înfrățire dintre aceste Biserici, servesc două cauze comune: consolidarea patrimoniului spiritual al Ortodoxiei ecumenice și apărarea păcii.

Convins că „clerul și credincioșii Bisericii noastre nu au alte bucurii, nu au alte năzuințe, decât bucuriile și năzuințele poporului, Prea Fericitul Patriarh Justinian a îndrumat Biserica Ortodoxă Română și pe slujitorii ei, pe drumul aspirațiilor poporului nostru, în slujba înaltelor idealuri de pace și de înfrățire. Prin aceasta, Biserica noastră dreptmăritoare a contribuit la realizarea năzuințelor de pace, înfrățire și dreptate ale popoarelor.

Preoțimea ortodoxă română este astăzi prezentă în freamătul de viață nouă, în drumul spre lumină și progres social al poporului nostru muncitor, sprijinind activitatea organelor locale de ridicare a nivelului de trai al credincioșilor și făurire a unei vieți fericite și îmbelșugate pentru toți.

Considerînd acțiunea pentru apărarea păcii ca o parte integrantă a misiunii Bisericii și avînd conștiința, că valorile eterne ale umanității nu se pot impune decît într-o atmosferă de pace și liniște, sluji-

Prea Fericitul Patriarh Justinian

torii altarelor noastre, sub înalta îndrumare a Prea Fericitului Patriarh Justinian, înțelegînd chemarea

vremii, s-au înrolat cu tot entuziasmul în acțiunea de luptă pentru pace, militînd neconținut pentru triumful păcii în lume.

Intiistătătorul Bisericii Ortodoxe Romîne cu demnitate și cu înalt spirit de răspundere, în fața problemelor vieții contemporane a adoptat o atitudine justă, singura atitudine conformă cu spiritul evanghelic și umanitar, pe care trebuie să o adopte creștinii de pretutindenea. În telegrama trimisă în 7 octombrie 1960, Organizației Națiunilor Unite cu prilejul celei de a XV-a sesiuni a Adunării generale a O.N.U., Prea Fericitul Patriarh Justinian menționa: „Biserica Ortodoxă este fericită să constate, că în veacul celor mai mari descoperiri științifice, în veacul care va cunoaște fără îndoială zborul omului spre uimitorile depărtări ale universului, omenirea întreagă este stăpînită de năzuința sinceră de a înfăptui acele idealuri morale pe care și creștinismul le-a formulat și le-a propovăduit de-a lungul a două milenii. Păstrînd și apărînd mesajul nealterat al evangheliei lui Hristos — care a vestit pacea, libertatea și frăția tuturor oamenilor de pe pămînt — Biserica Ortodoxă a înțeles prioritatea pe care o au în învățătura creștină poruncile de slujire a păcii și datoria ce revine oricărei Biserici creștine și oricărui creștin în parte, de a nu înceta să lucreze pentru înfăptuirea acestor sfinte năzuințe. De aceea Biserica noastră sprijină din toată inima strădaniile ce se depun în prezent, în cadrul celei de a XV-a sesiuni a Adunării generale a O.N.U., pentru înlăturarea războaielor din viața omenirii, pentru crearea unei lumi fără arme și fără armate, în care popoarele să trăiască în bună înțelegere și conlucrare frățească”. Iar în continuare, Prea Fericitul Patriarh Justinian, a luat atitudine împotriva colonialismului, accentuînd: „O altă datorie sfîntă, care revine Organizației Națiunilor Unite este aceea de a șterge rușinoasa pată care mai dăinuiește pe fruntea epocii noastre, abolind pentru totdeauna blestemata robie colonială și zdrobind lanțurile care au încătușat și mai încătușează încă atîtea popoare în Africa și Asia. Mulți dintre reprezentanții statelor membre ale O.N.U. sînt sau se declară a fi creștini. Pe umerii lor apasă o grea răspundere: aceea de a dovedi prin fapte că creștinismul

autentic nu poate avea nimic comun cu colonialismul înrobitor și de a nu lăsa ca popoarele înrobite să ajungă a identifica pe dușmanii libertății lor naționale cu închinătorii lui Hristos . . .” Ce sublime îndemnuri, reflexii din eternele principii creștine sesizate de Întîistătătorul Bisericii noastre, însuflețit de un spirit profund umanitar și dragoste nețărmurită față de popor !

Prodigioasa activitate desfășurată de Prea Fericitul Patriarh Justinian pe terenul apostolatului social, patriotismul său înflăcărat au fost apreciate de Conducerea Statului nostru democrat-popular. În telegrama trimisă Prea Fericirii Sale, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață, Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne, odată cu felicitările exprimate, reliefează: „Încă preot fiind, V-ați alăturat forțelor progresiste ale poporului român în lupta împotriva fascismului și a odioasei dictaturi militaro-fasciste. După eliberarea țării noastre, V-ați dedicat împreună cu ierarhii și clerul bisericii ortodoxe romîne, acțiunii pentru pace și înțelegere între popoare, acțiune căreia conducerea țării i-a acordat și îi acordă întreaga sa prețuire“.

Răspunsul Întîistătătorului Bisericii noastre Ortodoxe Romîne, la telegrama menționată, constituie o făgăduință solemnă, un legămînt de credință: „Asigur Prezidiul Marii Adunări Naționale și Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romîne, în numele tuturor ierarhilor, întregului cler ortodox și al meu personal că, însuflețit de cea mai caldă dragoste față de poporul și patria noastră vom depune toate eforturile spre a susține și în viitor acțiunile conducătorilor Republicii Populare Romîne pentru continua înflorire a Patriei, pentru fericirea vrednicului nostru popor și pentru biruința definitivă a păcii în lume“.

Pătrunși de o înaltă conștiință cetățenească și de un profund devotament față de scumpa noastră Patrie și față de înalta ei Conducere, slujitorii altarelor noastre vor trebui să-și intensifice neconținut activitatea în cîmpul vieții sociale, sprijinind cu însuflețire toate acțiunile, menite să contribuie la întărirea

Patriei și prieteniei între popoare, pentru a da ascultare mărețelor comandamente ale contemporaneității: apărarea păcii, dezarmarea generală și totală și lichidarea definitivă a colonialismului.

La împlinirea a 60 de ani de viață, clerul și dreptcredincioșii creștini din Mitropolia Banatului, îi prezintă Prea Fericitului Patriarh Justinian, cele mai călduroase felicitări, prinosul lor de recunoștință și smerit omagiu și îi urează viață îndelungată în deplină sănătate și rodnică patriarhicească arhipăstorire, spre binele Bisericii noastre dreptmăritoare și al credincioșilor ei.

Intru mulți ani, Prea Fericite Părinte Patriarh !

Redacția

ALEȘII POPORULUI ÎN ORGANELE STATALE

Ziua alegerilor deputaților Marii Adunări Naționale și ai Sfatului Popular, a fost o mare sărbătoare în care poporul român și-a ales reprezentanții în organele puterii de stat. În ziua de 5 martie, milioanele de cetățeni ai patriei noastre, prezenți în fața urnelor de votare și-au spus cuvântul, votând pe cei mai destoinici și mai devotați fii ai poporului.

Manifestul Consiliului Central al Frontului (Democrației Populare, a expus întregul bilanș al realizărilor în cei patru ani de la alegerile din anul 1957 și pînă acum. În această perioadă au fost elaborate și adoptate planul de 6 ani de dezvoltare a economiei naționale și schișa planului economic de perspectivă pe 15 ani, precum și importante măsuri cu privire la ridicarea nivelului tehnic al producției, îmbunătățirea învățămîntului superior, a învățămîntului profesional și tehnic și a învățămîntului seral, creșterea bunăstării a celor ce muncesc și altele. Sfaturile populare au desfășurat o rodnică activitate, ele au dat dovadă de inițiativă și spirit gospodăresc, de grijă pentru utilizarea chibzuită a mijloacelor sporite de care dispun și au atras în forme multiple masele la conducerea treburilor obștești.

Manifestul, arătînd tuturor cetățenilor, că s-a ajuns pe o culme de unde se înfățișează limpede priveliștea viitorului minunat al patriei noastre, spre desăvîrșirea construirii socialismului în R. P. R., scoate în relief marile înfătuiri ce se vor realiza în toate domeniile: industrie, agricultură, transporturi și telecomunicații, comerț, ocrotirea sănătății, învățămînt și cultură, în domeniul gospodăriei comunale, în domeniul ridicării nivelului de trai al populației, etc.

Propunînd pentru a fi aleși ca deputați în Marea Adunare Națională și în Sfaturile Populare, luînd parte activă și cu însufleșire la campania electorală care s-a desfășurat, oamenii muncii de la orașe și sate și-au îndeplinit unul din marile drepturi cetățenești ce le au. Potrivit art. 93 al Constituției din 24 septembrie 1952, alegerile de deputați se fac prin vot universal, egal, direct și secret. Deci, universalitatea votului fiind asigurată, prin aceea că dreptul de vot îl au toți cetățenii de la vîrsta de 18 ani împliniți, fără deosebire de rasă sau naționalitate, sex, religie, grad de cultură, profesie sau durata domiciliului.

Constituția burghezo-moșierească din 1923 proclama și ea „universalitatea” votului, dar prin legea electorală din 1926, această „universalitate” nu a fost aplicată, deoarece nu aveau dreptul la vot nici cetățeni între 18—21 de ani, nici femeile, nici militarii, nici cei care nu justificau o anumită durată de domiciliere. Era deci o piedică legiferată, ca cetățenii să nu poată vota. Constituția și legile electorale ale Republicii Populare Romine statornicesc garanțiile prin care votul este cu adevărat direct și secret, asigurându-se astfel, expresia liberă și reală a voinței alegătorilor.

Democratismul statului nostru este oglindit și prin faptul, că se asigură accesul spre exercitarea puterii de stat tuturor categoriilor de oameni ai muncii, reprezentați prin deputați aleși de ei. Tuturor le este deschisă posibilitatea, bărbați și femei, tineri și vîrstnici să fie aleși ca deputați în organele puterii de stat. Frontul Democrației Populare, cuprinde toate forțele patriotice, reprezentanții maselor largi populare, care intruchipează unitatea politico-morală a întregului popor. Deputații aleși sînt oameni ieșiți din rîndurile poporului muncitor, înfrățiți prin luptă, prin frămîntări și prin marile realizări de pe toate șantierelor țării noastre. Ei înmănușiază forțele cele mai înaintate și mai active ale țării, forțele în care s-au concentrat în cel mai înalt grad energia descătușată a maselor, hărnicia, spiritul creator, devotamentul față de cauza socialismului și a păcii. Deputații din Marea Adunare Națională și din Sfaturile Populare, sînt muncitori din fabrici, din uzine, de pe ogoare, femei harnice la locul lor de producție, harnice gospodine, ingineri, cărturari, artiști, scriitori și savanți. Toți, oameni care s-au trudit și se trudes în munca lor neobosită pentru folosul tuturor, pentru îmbunătățirea vieții întregului popor, pentru fericirea și pacea noastră. Patriotismul lor este de netăgăduit. L-au dovedit, căci au luptat cu toată puterea lor pentru construirea socialismului. Ei au răspuns tuturor îndatoririlor, pentru crearea noii și marii industrii, pentru mărețele realizări de pe meleagurile patriei noastre.

Prin încrederea acordată deputaților, Frontului Democrației Populare, li se cere și o răspundere desăvîrșită. Ei au îndatorirea de a fi în permanent contact cu masele, de a studia la fața locului, toate problemele, nevoile și neajunsurile, de a căuta să rezolve și să înfăptuiască toate sarcinile și problemele, pentru bunul mers al treburilor obștești, pentru

binele cetățenilor și pentru îmbunătățirea vieții și a condițiilor de trai ale întregului popor.

În fața alegerilor care au avut loc la 5 martie anul acesta, întregul popor s-a prezentat cu mărețul bilanș al realizărilor sale, realizări care s-au putut înfăptui, prin truda și devotamentul clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare. S-au putut arăta, cu toată mândria marile realizări și succese obținute în industria socialistă, numeroasele construcții în întreprinderi, noile ramuri industriale, înfăptuirea mărețului plan de electrificare a țării, transformarea socialistă a agriculturii, cooperativizarea, apoi comerțul, transporturile, sistemul financiar și de credit, toate cuprinse în economia socialistă a țării, și atâtea multe alte înfăptuiri care au schimbat total fața țării. Orașe noi cu atâtea fabrici, uzine și întreprinderi industriale, spitale, școli, cămine culturale, teatre, cinematografe, blocuri cu mii și mii de apartamente de locuit pentru oamenii muncii, magazine alimentare, etc.

Toate realizările acestea pentru dezvoltarea economiei și culturii, pentru ridicarea nivelului de trai, sînt rodul muncii eroice a clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității. Aceste victorii de însemnătate epocală realizate de către oamenii muncii, sînt mândria întregului nostru popor, care luptă pentru continua întărire a construirii socialismului și pentru apărarea păcii. Rezultatele muncii, activitatea științifică, artistică și activitatea obștească, sînt cheazășia deputaților care au fost aleși în organele puterii de stat, pentru ducerea la îndeplinire a politicii partidului, pentru a contribui la victoria deplină a socialismului în țara noastră, la izbînda luptei pe care o ducem cu toșii, pentru bunînțelegere între toate popoarele globului pămîntesc, pentru pace. Solidaritatea puternică, însufleșirea cu care oamenii muncii au împinat aceste alegeri, precum și încrederea pe care o au în deputații aleși, dovedesc unitatea poporului, hotărîrea lui de a lupta și de a munci cu entuziasm pentru înfăptuirea planurilor de dezvoltare economică, pentru îmbunătățirea vieții noastre.

Sistemul electoral din Republica Populară Romîină, profund democratic, privind organizarea și desfășurarea alegerilor de deputați pentru Marea Adunare Națională și pentru Sfaturile Populare, nu se poate compara cu sistemele electorale din vremea burgheziei și moșierimii. Pe vremea aceea, organizarea și desfășurarea operațiilor electorale erau exe-

cutate de funcționarii administrativi, judecători, jandarm, armată, etc. Toate partidele burghezo-moșierești promiteau și se prezentau în alegeri cu fel de fel de programe, minșina și atrăgînd poporul, pentru a ajunge la putere. Jefuind țara, exploatînd populația, îmbogățindu-se și făcîndu-și masive averi în țară și străinătate, deputații alături de guvernanții vremilor de atunci, fiind la putere, își vedeau de interesele lor, iar poporul se zbătea în mizerie, lipsuri, sugrumat de povara birurilor și a vieții grele pe care o trăiau cei mai mulți din locuitorii țării.

Aceste stări de lucruri, poporul român nu le mai trăiește. Marii capitaliști, moșierii și burghezii, nu mai există. Toate bunurile, toate averile și toate bogățiile, sînt astăzi bunuri ale întregului popor. Din rindurile sale s-au ridicat oameni de valoare, muncitori harnici, țărani gospodari, oameni de știință, savanți și cărturari, care prin încrederea ce li s-a acordat, se găsesc astăzi în fruntea treburilor statale, deputați în Marea Adunare Națională, în Sfaturile Populare, în atîtea alte posturi de răspundere. Toți muncesc cu rîvnă și devotament, pentru a aplica hotărîrile partidului și ale guvernului, pentru înfăptuirea planului de dezvoltare a economiei naționale, a științei și culturii, pentru întărirea patriei și pentru apărarea păcii în lumea întreagă.

Împreună cu acești oameni, aleșii poporului, avînd încrederea și sprijinul maselor largi populare, toți trebuie să-și dea contribuția, în toate sectoarele de viață socială, pentru a contribui la progresul și bunăstarea patriei noastre, pășind înainte pe drumul prosperității și al marilor realizări prevăzute în planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960—1965.

L. I. Ț.

BIBLIA ADNOTATĂ

Creștinul călăuzit singur și exclusiv de puterile sale spirituale-naturale, n-ar fi putut ajunge la cunoașterea și comuniunea fericită cu Dumnezeu. Stăpînul și Ziditorul lumii văzute și nevăzute, din nemărginită iubire s-a descoperit și a intrat în legătură de viață cu făptura mîinilor Sale. Descoperirea dumnezeiască după învățătura Bisericii ortodoxe, se cuprinde în Sf. Scriptură sau Biblie și în Sf. Tradiție. Ambele sînt izvoare ale descoperirii dumnezeiești, de valoare egală și nedesmințită.

Ce este Biblia? Ea este Cuvîntul lui Dumnezeu scris. Ea este mesajul ceresc, către noi creștinii. Ea este cartea vieții veșnice, este cartea de temelie a Bisericii și a mîntuirii. De pe fiecare pagină a Bibliei, credinciosul deslușește glasul dumnezeiesc de chemare, la mîntuire și comuniune de fericită viață cu Dumnezeu.

Mesajul ceresc este: „Dumnezeu voiește, ca toți oamenii să se mîntuiască, și să vină la cunoștința adevărului“. ¹⁾

Sf. Ioan Gură de Aur definește astfel Sf. Scriptură: „Biblia este o adunare de multe cărți, care toate la un loc alcătuiesc una singură“. Numirea de Biblie a intrat în întrebuințare obștească, în vremea lui Origen mare cunoscător și tilcuiitor al Sf. Scripturi, din veacul al III-lea al e. n.

Fer. Ieronim întreabă pe contemporanii săi: „Te rog spune-mi, ce e mai sfînt ca acest cuvînt? (Biblia). Ce e mai plăcut ca această plăcere? Aibă ceilalți averile lor, beie cupe împodobite cu pietre prețioase, strălucească în stofe de mătase. Desfătarea noastră să stea în a medita legea Domnului ziua și noaptea... și a merge... avînd călăuză pe Domnul!“²⁾.

Biblia este inspirată de Dumnezeu. Modul inspirației nu este determinat în amănunte. „Nu s-a precizat, dacă e vorba de o dictare literală a ideilor sfînte, sau numai de o supra-vergere și călăuză din partea Duhului Sfînt“.³⁾

Principalul este inspirația divină, pecetea ei dumnezeiască. Limba originală a V. T. este: lașon codaș, adică ebraică veche și pentru unele părți: aramaica. Pentru evreii din diaspora, pe timpul regilor Ptolomei ai Egiptului, s-a

¹⁾ I Tim. 2, 4.

²⁾ Scrisoarea 30, 13, după Învățătura de credință ortodoxă. Buc. 1952.

³⁾ Hr. Andrușos, Dogmatica, trad. Sibiu. 1930, pag 3—4.

tradus T. V. din original, în limba grecească vulgară, dialectul alexandrin, prin secolul III—II î. e. n. Traducerea aceasta se numește Septuaginta = LXX. La timpul său, T. N. cu excepția sf. evanghelii după Matei, este scris în dialectul comun grecesc alexandrin. În primele veacuri creștine, T. V. și T. N. se traduc din original, în limba latină, pentru uzul cebr din apus. Traducerea se numește Itala, folosită în provinciile italice. Prin sec. IV al e. n. fer. Ieronim, traduce T. V. direct din limba ebraică și T. N. din dialectul comun alexandrin grecesc, consultînd și LXX. Traducerea Bibliei de fer Ieronim cunoscută sub numirea de Vulgata, este aprobaă de Conciliul tridentin și este în uzul Bisericii apusene și azi. În cursul evului mediu se traduce Biblia în limba mediu sau paleo-slavă, în vigoare la popoarele slave și la noi mult timp în Biserică, alături de liturgia slavonă.

Limbile sacre ale Bibliei sînt: 1. ebraica-aramaica, 2. grecească, 3. latina și 4. vetero-slavonă. De pe aceste limbi sacre, Biblia s-a tradus în limbile moderne. Traducerea Bibliei în limbile naționale ale credincioșilor a avut o importanță mare și consecințe covârșitoare, sub raport religios și cultural. La Francezi, Germani și Anglo-Saxoni, limba Bibliei a fost creatoarea limbii literare. La noi românii, limba poporană a fost temeiul traducerii Bibliei și a limbii literare. Vorba Mitropolitului Simeon Ștefan, în predoslovie N. T. de Bălgrad din anul 1648: „cu anevoie poate să scrie cineva să înțeleagă toți. Bine știm, că cuvintele trebuie să fie ca banii, că bani aceia sînt buni, care umblă în toate țările, așa și cuvintele acelea sînt bune, care le înțeleg toți!“ Limba poporului a fost și temelia traducerii Bibliei din anul 1688, pe timpul voievodului Șerban Cantacuzino. Criticul istoric literar N. Cartoian susține și cu bună dreptate, că: „Biblia lui Șerban Cantacuzino este sinteza tuturor eforturilor îndeplinite de cărturarii români... timp de 3 veacuri, în toate țările românești, pentru a înveșmînta cuvîntul Domnului în haina limbii naționale“⁴⁾. Traducerile biblice au luat de bază, graiul dulce poporan-bisericesc.

După aceeași metodă și folosind traduceri românești anterioare ale Bibliei, a procedat și Andrei Șaguna, la *traducerea Bibliei ilustrate*, din anul 1858. De aci înainte edițiile Sf. Sinod, apărute în diferite răstimpuri, fie cu T. V. și T. N. separate, fie ca un întreg, Biblia se traduce cu tendința

4) N. Cartoian, Ist. lit. rom. vechi, vol. III, pg. 217.

de a se apropia tot mai mult de preciziunea și exactitatea originalului. Pilduitoare este Biblia editată de Sf. Sinod, cu binecuvîntarea P. F. Patriarh Justinian și ediția Patriarhului Nicodim.

Este foarte firesc, că niște cărți sacre, scrise în vremuri atît de îndepărtate, de oameni și împrejurări diferite, în limbi azi moarte, nu mai pot fi înțelese deplin. Sînt multe părți în Biblie care pot fi înțelese, dar tot multe părți rămîn neaccesibile înțelegerii, mai ales cele dogmatice, lingvistice, care nu pot fi interpretate, fără cunoștințe speciale, istorice, geografice, filologice, etc. După concepția ermeneutică, textele biblice au mai multe sensuri: „literal sau verbal, care se mai numește istoric. Sens real, sau spiritual, apoi sens derivat, etc.”⁵⁾. Fără călăuză sigură cititorul Bibliei, nu se poate orienta și subzistă pericolul rătăcirii. Se poate repeta cu fiecare cititor al Bibliei, scena de la Faptele Apost. VIII: 30-37: „Filip a alergat și a auzit pe Etiopian cetind pe prorocul Isaia. El i-a zis: „*Înțelegi tu ce citești?*” Famenul a răspuns: „Cum aş putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?”.

Biblia are importanță mare în procesul mîntuirii. Se pune deci întrebarea, cine are dreptul și datoria să citească, să tîlmăcească și să răspîndească Biblia? Biserica ortodoxă consideră că Biserica singură are dreptul tîlmăcirii și vestirii cuvîntului Sf. Scripturi. Magisteriul Bisericii, adică Biserica învățătoare, are dreptul și datoria, să păstreze, să traducă și să tîlmăcească Biblia, cu grai viu și în scris. Credincioșii ortodocși se admit să citească Biblia, adoptînd tîlmăcirea ei de către Biserică. „Biblia nu ne poate călăuzi ea singură pe calea mîntuirii, atît pentru că ea n-a fost dată de la început, cît și pentru că atunci cînd a fost dată, ea n-a fost singura autoritate în această privință, ci a avut înaintea ei și apoi odată cu ea, sf. Tradiție. Cu mult înainte de a începe Moise să scrie primele cărți ale T. V. a existat o evlavie a obștei religioase, chiar mai veche decît aceea a Patriarhilor. Cărțile N. T. încep să apară, după mai bine de zece ani de la întemeierea Bisericii. Ele apar în sinul acesteia. Biserica alege cărțile insuflăte încă din veacul I al e. n. Biserica este autoritate hotărîtoare în privința aceasta cum și în tîlcuirea

⁵⁾ I. Suciu, *Ermeneutica biblică*, Arad, 1932, pg. 17.

⁶⁾ *Învățătura de cred. creșt. ort.*, Buc. 1952, pag. 18.

textului biblic⁶⁾ Ea „este stîlpul și temelia adevărului”. (I Tim. 3, 15).

Iată de ce cu Biblia tălmăcită de Biserică și prin Biserică putem dobîndi mîntuirea. Despre traducerea și citirea Bibliei, punctul de vedere ortodox este următorul. Biserica ortodoxă atribuie mare valoare traducerii Septuagintei după original, precum și traducerii Vulgata folosită de Apuseni. „Biserica ortodoxă a îngăduit totdeauna traducerea și folosirea Bibliei în limbile vorbite de credincioșii ortodocși. În Rusia pe vremea lui Alexandru I s-au făcut multe traduceri pentru credincioși, după textul slavon, în 17 limbi⁷⁾

Biserica ortodoxă propovăduiește aceleași învățături ca și Biblia, — deci consideră Biblia și citirea ei necesară și în scopul zidirii religioase-morale, pentru toți fiii ei.

Atitudinea Bisericii apusene catolice este diametral opusă concepției ortodoxe, cu privire la citirea și traducerea Sf. Scripturi. În principiu, ea nu admite traducerea Vulgatei în limbile naționale sub cuvînt, că limba latină este o limbă sfîntă, care exprimă cu precizie ideile înalte ale Bibliei, iar limbile naționale „nu le reproduc fidel, nici nu posedă farmecul și măreția Vulgatei”. Traducerile mai ales fără comentariu pot produce sminteală și vătămare celor ce nu sînt instruiți în problemele teologice. În Apus, între Biserică și credincioși se întrepune clerul roman, „care pune în gura credincioșilor hrana religioasă a Sf. Scripturi, după ce a făcut-o ușor de mistuit și potrivită cu stomacul slab al credincioșilor⁸⁾ 120—121.

Aceasta a fost concepția papei Grigorie IX, a lui Clement XI, care au interzis miren timer, citirea Bibliei, necum tălmăcirea ei. Pius VII interzice traducerile neconfirmate de Scaunul roman. Pius IV admite citirea Bibliei de miren timer, sub călăuza preoților. Sub forța împrejurărilor și sub influența protestantismului și pentru contrabalansarea lui, Scaunul roman în cele din urmă, a admis traducerea și citirea Bibliei în limbile naționale. În veacul XVIII—XIX Papa a îngăduit traducerea Bibliei în limbile tuturor credincioșilor apuseni și aparținători jurisdicției papale. Au apărut rînd pe rînd în limbile naționale Biblii adnotate, cu lămuriri extinse sau sumare, după necesități și împrejurări. Asemenea Biblii adnotate se editează cu aprobarea Scaunului roman, de înalta

⁷⁾ *Hr. Andrutsos*, *Simbolica*, trad. an. 1955, pag.

⁸⁾ *Idem*, *Ibid.*, pag. 119.

ierarhie bisericească a credincioșilor aparținători Romei. În Apus există apoi comentarii mari, savante și altele mai puțin extinse, dar potrivite pentru uzul mirenilor, la toate cărțile Bibliei.

Protestanții îngăduiesc traducerea, citirea și tilcuirea Bibliei, fără teamă, oricui. Ea este la dinșii principiul și autoritatea supremă a cunoștinței creștine. După protestanți, Duhul Sfânt a inspirat pe autorii Bibliei și tot Duhul Sfânt luminează înțelegerea și tălmăcirea Bibliei de fiecare credincios în parte. Acest individualism religios-biblic, a fost unul din cauzele zguduirii Bisericii apusene. El a fărâmițat protestantismul în atâtea confesiuni, și asociații religioase minuscule, neoprotestante.

Consecința individualismului biblic-religios a fost libertinajul biblic și haosul confesional neoprotestant.

Făcînd comparație între cele trei atitudini ecleziastice față de Biblie, ajungem la concluzia, că atitudinea și punctul de vedere al Bisericii ortodoxe este cel mai logic, acceptabil și util, pentru cler și credincioși deopotrivă. Fapt bine stabilit rămîne, că simpla traducere și citire a Bibliei, nu mai ajunge pentru pătrunderea sensului cărților sacre. După enciclopedia biblică a profesorului Eusebie Popovici, criteriul noțiunii de teolog „îl constituie citirea odată cursivă a Bibliei, apoi citirea ei cu comentar, carte de carte și verset de verset, în fine citirea Bibliei a treia oară, cu reținerea sensului biblic. Ne întrebăm cîți teologi au bucuria de a fi întrunit și obținut acest criteriu? Cîți dintre cititorii mireni iubitori ai Bibliei, s-au învrednicit să înțeleagă măcar în parte sensul Sf. Scripturi? Repetăm, simpla traducere a Bibliei, oricît de precisă ar fi, singură nu ne îngăduie pătrunderea integrală a sensului ei. Ne trebuiesc comentarii bune, la fiecare carte și la întreaga Biblie. La T. N. avem multe și bune. La T. V. avem în parte, altele sînt în lucrarea profesorilor specialiști așteptînd tiparul. Din comentarii, preoții și studenții vor putea stabili sensul Bibliei și-l vor putea împărtăși credincioșilor, prin predici și cateheze. Dar rămîne întrebarea deschisă, credincioșii cititori ai Bibliei, singuri au de unde să scoată sensul, ca să se edifice sub raport religios moral și să nu se ratăcească?

Biblia adnotată de autoritatea Bisericii ortodoxe ar putea suplini această lacună. Credincioșii creștini din Apus posedă afară de Biblia tradusă în limbile moderne, comentarii savante și ediții accesibile laicilor și mai ales Biblii adnotate.

Scaunul roman făcînd derogare de la principiul rigid inițial, a aprobat Biblii adnotate în limba franceză, italiană, engleză și germană. Catolicii maghiari încă au o asemenea Biblie adnotată, în limba maghiară, aprobată de Papa Pius IX, în anul 1757, 1817 editată de mitropolitul Barta Rovics Béla și în anul 1892, reeditată de mitropolitul Dr. Samassa Jozsef. După aceste ediții mai vechi, catolicii maghiari, au editat alte Biblii adnotate moderne, pentru uzul preoților și al credincioșilor, cu T. V. și T. N. separat adnotat, în ediții portative. O asemenea ediție este: Biblia Adnotată, N. T. Strigonii, anno: 1928, Justinianus Cardinal Seredi, Princeps Primas Hungariae. Adnotările sînt lucrări de profesorii de teologie specialiști, de la facultatea teologică catolică din Budapesta. La catolicii francezi a apărut cea mai recentă Biblie adnotată: „La Sainte Bible” traduite en français sous la direction, de l'Ecole Biblique de Jerusalem. Paris, 1956, într-un volum de 1669 pagini, lucrare elaborată de teologi ca: Vaux, directorul Școlii biblice din Ierusalim, L. Carfaux, profesor la universitatea din Louvain, E. Asty, profesor la Institutul catolic din Paris, E. Gilson, de la Academia franceză, I. Marrou, profesor la Sorbona și alți reprezentanți ai teologiei catolice⁹⁾.

Ediții similare au apărut și la protestanți, adnotate și explicate după vederile și doctrina lor.

În limba romînă au apărut întîia oară N. T. adnotat de Dr. I. Bălan, Oradea 1925. Este un început bun și util, care comportă însă complectări și îmbunătățiri. Are format portativ-practic.

Biblia adnotată romînească din viitor, în ediția și aprobarea Sf. Sinod, ar putea avea două formate: unul mare, cuprinzînd T. V. și T. N. într-un volum adnotat și o altă ediție portativă, cu T. V. și T. N. separat adnotate. Adnotarea s-ar putea face de profesorii specialiști de teologie, sub îndrumarea sf. Sinod, pe baza tălmăcirii textelor sacre, făcute de sf. Părinți, reflectînd și rezumînd doctrina Bisericii ortodoxe. În fruntea Bibliei se poate menține uzul tradițional, cu privire la alcătuirea, numirile, limba, traduceri și împărțirea cărților Bibliei precum și cuprinsul fundamental al Bibliei. În fruntea fiecărei cărți din Biblie s-ar putea face explicații isagogice, cu arătarea autorului, timpului și a împrejurărilor în care au apărut, a cuprinsului și a scopului

⁹⁾ Pr. N. Neaga, Ortodoxia, nr. 3/1958, p. 441.

urmărit. Versetele ușor de înțeles, pot rămâne necomentate, iar cele grele de înțeles se numerează și la sfârșitul capitolului, după lămurirea versetelor, s-ar putea face un scurt rezumat al sensului literar și moral, al întregului capitol.

În subsolul Bibliei adnotate, s-ar putea menține trimiterile obișnuite, după modelul Bibliilor editate și aprobate de Sf. Sinod. Ca o noutate specific ortodoxă-românească, în cursul adnotării Bibliei, s-ar putea intercala învățătura specific ortodoxă față de punctele diferențiale romano-catolice, la locurile respective biblice. Față de protestanți asemenea s-ar putea fixa rezumativ, doctrina ortodoxă, tot în cărțile și versetele controversate. Față de sectele neoprotestante, la toate locurile contestate, s-ar putea arăta clar și precis, învățătura ortodoxă.

Concluzii:

Biblia adnotată, ar constitui un auxiliar neprețuit, pentru fixarea succintă și rapidă a sensului Sf. Scripturi. Ar fi un vademecum indispensabil, în predică, cateheză și în toate controversele religioase, care necesită cunoașterea adevărului ortodox genuin.

Una din cauzele abaterilor de la dreapta credință și a rătăcirilor sectare este: neînțelegerea, sau ignoranța și răstălmăcirea arbitrară a Bibliei. Astfel, că Biblia adnotată, stabilind sensul adevărat al Sf. Scripturi, ar contribui la zidirea religioasă morală a credincioșilor, fiind o pavăză împotriva rătăcirilor sectare.

Marele teolog bănățean: Dr. I. Olariu, spunea în cursurile orale, că „dogmatica este osia teologiei” în jurul căreia se învârtesc toate disciplinele teologice.

Celebrul teolog Eusebie Popovici, afirma, că „dogmatica face pe teolog”, iar istoria bisericească dă aripi teologului luminat. Depășind mai departe firul de gândire, putem zice, că Biblia coroborată de Sf. Tradiție, este izvorul și temelia construcției și științei teologice. Ea este pentru slujitorii lui Hristos și pentru credincioși ajutor în calea mântuirii.

Prot. Ștefan Lungu

PROBLEMELE VREMII

PENTRU TRIUMFUL PĂCII

La cea de a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. sub cupola imensei clădiri de pe malul East-River-ului, de la tribuna înaltului areopag internațional, a răsunat puternic istorica cuvîntare a conducătorului delegației romîne, a Domnului Gh. Gheorghiu-Dej. Prin vocea caldă și convingătoare a celui mai iubit fiu al poporului nostru, în cadrul dezbaterii de politică generală, s-a exprimat poziția poporului român și a Statului nostru democrat-popular în cele mai arzătoare probleme ale contemporaneității: dezarmarea generală și totală și lichidarea definitivă a colonialismului, precum și voința fermă a poporului român de a-și aduce contribuția la consolidarea păcii în lumea întreagă.

Expunerea Domnului Gh. Gheorghiu-Dej — expresie strălucită a năzuințelor de pace ale întregului popor — a avut un considerabil ecou. În toată țara, oamenii muncii din întreprinderi și instituții, întruniți în adunări și mitinguri, și-au manifestat adeziunea deplină față de politica externă a statului nostru. Iar marile agenții de presă din străinătate și principalele ziare din lumea întreagă, au publicat pasagii din cuvîntarea conducătorului delegației romîne, rostită la tribuna Organizației Națiunilor Unite.

Reîntoarsă în patrie, delegația Republicii Populare Romîne la lucrările celei de a XV-a sesiuni a Adunării generale a O.N.U., a ținut să prezinte o *dare de seamă* asupra lucrărilor acestei sesiuni, de excepțională însemnătate pentru viața internațională, precum și asupra activității desfășurate de către delegația noastră.

În ziua de 2 noiembrie, în sala palatului R.P.R. a avut loc o mare *adunare a reprezentanților oamenilor muncii din întreaga țară*, în cadrul căreia Domnul Gh. Gheorghiu-Dej, conducătorul delegației romîne la cea de a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., a făcut o amplă *dare de seamă* asupra lucrărilor se-

siunii și activității delegației R. P. Romîne la această sesiune.

„Cea de a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. — a accentuat conducătorul delegației — a fost cea mai largă și mai reprezentativă întîlnire internațională la nivel înalt de pînă acum. Datorită caracterului atît de reprezentativ al participării Statelor, cît și importanței covîrșitoare a problemelor abordate, spiritului viu, combativ, imprimat dezbaterilor de reprezentanții țărilor socialiste și ai altor țări iubitoare de pace, lucrările sesiunii au avut un uriaș răsunset internațional.

În mod deosebit — menționează Domnul Gh. Gheorghiu-Dej — trebuie subliniată influența imensă pe care a exercitat-o activitatea delegației Uniunii Sovietice, condusă cu nepuizabilă energie de tovarășul Hrîșciiov. Cuvîntările sale au expus cu o mare claritate și forță de convingere ideile nobile care călăuzesc întreaga activitate a Statelor lagărului socialist“.

În continuare, expunerea Domnului Gh. Gheorghiu-Dej reliefează faptul, că actuala sesiune a Adunării generale a O.N.U. a dat un impuls creșterii forțelor care luptă pentru pace și a contribuit la întărirea continuă a acestora, zdruncinînd poziția cercurilor imperialiste într-un șir de probleme esențiale și adîncind criza politicii agresive, de pe poziții de forță.

Dintre problemele dezbătute la cea de a XV-a sesiune a Adunării generale a O.N.U., *problema dezarmării generale și totale* a fost problema cea mai arzătoare, „problema cheie a întregii vieți internaționale, căci de rezolvarea ei depinde, într-o măsură covîrșitoare, evoluția ulterioară a relațiilor dintre State și grupe de State, depinde însă și prevenirea calamităților unui nou război“.

După ce se arată necesitatea imperioasă a eforturilor susținute din partea tuturor Statelor, membre ale O.N.U., pentru a urni stîncă masivă, ce barează calea înțelegerii dintre popoare, expunerea conducătorului delegației romîne precizează patetic și impresionant că, conștiința înaltei răspunderi pentru soarta omenirii cheamă toate popoarele să-și unească toate eforturile „pentru a opri mîna incendiatorilor și a preveni

o catastrofă atomică. Pe deasupra oricăror deosebiri de concepții sau orientare politică, aceasta este o chestiune a întregii umanități“.

O altă problemă dezbătută și care a produs adîncă impresie, atît în cadrul O.N.U., cît și în afara acestei organizații, a fost propunerea Uniunii Sovietice privind *lichidarea totală și neîntîrziată a regimului colonial*, sub toate formele și manifestările sale. „Conștiința omenirii — se menționează în expunerea Domnului Gheorghe Gheorghiu-Dej — nu poate tolera ca în zilele noastre, în epoca unei minunate înfloriri a geniului uman, să mai dăinue asemenea rămășițe barbare, ca robia colonială, sursă permanentă de primejdii pentru pacea popoarelor“.

Arătînd că structura O.N.U. trebuie să reflecte realitățile lumii contemporane, expunerea conducătorului delegației romîne mai precizează, că propunerile prezentate spre examinare Adunării generale de către guvernul român, cu privire la „acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate dintre Statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite“ și cu privire la „măsuri pentru promovarea în rîndurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare“ și în general activitatea delegației R. P. Romîne la O.N.U., a fost o strălucită expresie a voinței ferme de pace a poporului român.

În moțiunea adoptată cu unanimitate de participanții la adunare este exprimată adeziunea deplină și caldă aprobare a poporului român față de activitatea delegației R. P. Romîne, care s-a achitat cu cinste de misiunea încredințată în promovarea cauzei păcii și colaborării între popoare.

Politica de pace, promovată de guvernul și Statul nostru democrat-popular și oglindită atît de fidel în istorica cuvîntare rostită la O.N.U. de către domnul Gheorghe Gheorghiu-Dej, la cea de a XV-a sesiune a Adunării generale și în expunerea Domniei Sale la Adunarea reprezentanților oamenilor muncii din întreaga țară, cu privire la lucrările sesiunii Adunării generale a O.N.U. și la activitatea delegației R. P. Romîne, a fost aprobată cu deosebită căldură de întregul nostru popor.

Alături de oamenii muncii, care au urmărit cu profund interes pe solii țării la Organizația Națiunilor Unite și au dat o înaltă apreciere activității delegației țării noastre, în numele celor mai fierbinți aspirații ale credincioșilor ort. rom. și ale clerului și *Biserica noastră ortodoxă română* a salutat înțeleptele propuneri ale delegației Republicii Populare Romîne, care a făcut cunoscute Organizației Națiunilor Unite voința ieremă de pace a poporului român, atașamentul său sincer și permanent față de cauza păcii și colaborării internaționale.

În telegrama adresată în 7 octombrie 1960, către Organizația Națiunilor Unite, cu prilejul celei de a XV-a sesiuni, Prea Fericitul Patriarh Justinian subliniază: „Fericită să constate că în veacul celor mai mari descoperiri științifice, omenirea întreagă este stăpînită de năzuința sinceră de a înlăptui acele idealuri morale, pe care și creștinismul le-a formulat și le-a propovăduit de-a lungul a două milenii, Biserica noastră sprijină din toată inima strădaniile ce se depun în cadrul celei de a XV-a sesiune a Adunării generale a O.N.U. pentru înlăturarea războaielor din viața omenirii, pentru crearea unei lumi fără arme și fără armate, în care popoarele să trăiască în bună înțelegere și conlucrare frățească”.

Telegrama mai cere lichidarea totală a colonialismului „rușinoasa pată care mai dăinuește pe fruntea epocii noastre”. Întîistătătorul Bisericii noastre condamnă cu hotărîre sistemul colonial spunînd: „mulți din reprezentanții Statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite sînt sau se declară a fi creștini. Pe umerii lor apasă o grea răspundere: aceea de a dovedi prin fapte că creștinismul autentic nu poate avea nimic comun cu colonialismul înrobitor și de a nu lăsa ca popoarele înrobite să ajungă a identifica pe dușmanii libertății lor naționale cu închinătorii lui Hristos”.

În încheiere Prea Fericitul Patriarh menționează: „Conștiinți de îndatoririle ce ne revin în calitate de Întîistătător al unei Biserici creștine, în numele Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne și al Nostru personal, ne îndreptăm glasul spre reprezentanții Statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite și îi rugăm...

ca să aducă contribuția lor la înfăptuirea celor mai nobile cerințe ale umanității contemporane“.

În numele celor mai sacre idealuri ale omenirii, în numele celor mai fierbinți aspirații ale întregului popor român, oamenii muncii, credincioșii și slujitorii altarelor noastre vor continua să militeze cu însoflete pentru triumful năzuințelor de pace și progres ale popoarelor, pentru rezolvarea pe cale pașnică a problemelor litigioase internaționale, pentru statornicirea unei păci trainice în lumea întreagă.

Dr. Victor Vlăduceanu

Conferința creștină pentru pace

În luna septembrie 1960, a avut loc la Praga cea de a 3-a sesiune a Conferinței creștine pentru pace, la care au luat parte 198 de delegați din 26 de țări.

Pe lângă reprezentanții Bisericii ortodoxe ruse și gruzine și ai Bisericilor evanghelice luterane din Estonia și Letonia, precum și ai Consiliului unional al creștinilor baptiști și evangheliști, la lucrările conferinței au luat parte pentru prima oară delegații Bisericilor creștine din Australia, Brazilia, Canada, Danemarca, India, Indonezia, Italia, Noua Zeelandă, Norvegia, Elveția și Japonia.

Au prezentat rapoarte personalități de seamă pe tărîm social și religios. Toate rapoartele au fost străbătute de năzuința de a găsi căi pentru reglementarea pașnică a divergențelor dintre Vest și Est. Raportorii au înfierat amenințările cercurilor reacționare din Occident de a folosi arma nucleară împotriva țărilor socialiste.

Mitropolitul Pitirim a adus o critică severă activității politice anticreștine a Vaticanului, activitate îndreptată spre ațîțarea vrăjbei între popoare.

Conferința a adoptat un apel adresat tuturor creștinilor din lume, chemîndu-i să se unească pentru a protesta activ împotriva pregătirilor de război ale cercurilor agresive și împotriva tuturor mijloacelor de distrugere în masă.

În mesajul către N. S. Hrușciiov, se exprimă recunoștință pentru toate eforturile sale îndreptate spre instaurarea unei păci reale, și pentru hotărîrea sa de a lua parte personal la lucrările Adunării generale a O.N.U.

Conferința a confirmat în unanimitate hotărîrea sa anterioară cu privire la convocarea congresului mondial al creștinilor pentru apărarea păcii. Congresul se va ține la 13 iunie 1961 și se va desfășura sub lozinca: „Războiul e dușmanul nostru comun“.

Sesiunea Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii de la București

În ziua de 23 noiembrie 1960, s-a deschis la București, sesiunea Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii. Pe ordinea de zi a figurat printre altele, examinarea situației politice internaționale și bilanțul activității desfășurate de forțele păcii în lume în perioada care a trecut de la sesiunea Biroului Consiliului Mondial al Păcii de la Stockholm, în luna iulie 1960.

La 24 noiembrie președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Române a primit la Consiliul de Miniștri pe participanții la lucrările sesiunii Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii: Prof. John Bernal, președintele executiv al Consiliului Mondial al Păcii (Marea Britanie), Al. Korneiciuk (U.R.S.S.), A. Norden (R. D. Germană), Ivor Montagu (Marea Britanie), Cen Sen-iu și Tien Hui-cen (R. P. Chineză), Isabelle Blume (Belgia), Velio Spano (Italia), P. Sunder Lal (India), P. Chatur Narain Malviva (India), I. Hirano (Japonia), James Endicott (Canada), Katherine Cole (S.U.A.), I. Ehrenburg (U.R.S.S.), Ostap Dluski (R. P. Polonă), Frank Hartley (Australia), Reksoprodjo Setiadi (Indonezia), H. Willmann (R. D. Germană), Willy Rattai (R. F. Germană), Jean Lăfite (Franța), d-na Yves Farge (Franța), G. Schaffer (Marea Britanie), Domingos Vellasco (Brazilia), V. Cihikvadze (U.R.S.S.), Vigne (Franța), M. Kotov (U.R.S.S.), Alberto Casella (Argentina), etc.

La sfârșitul sesiunii, s-a publicat următorul *comunicat*: „Sesiunea Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii la care au participat membri ai Prezidiului și invitați din toate continentele a avut loc la 23—24 noiembrie la București.

Sesiunea a procedat la examinarea aprofundată a situației internaționale actuale și a desfășurării activității forțelor păcii în lume. Ea și-a precizat perspectivele de lucru și de acțiune pentru perioada imediat următoare, mai ales în ceea ce privește campania mondială în favoarea dezarmării generale și totale.

Prezidiul a adoptat o chemare către toate mișcările și organizațiile care luptă pentru pace, subliniind necesitatea ca acestea să se întâlnească pentru a căuta împreună cele mai bune mijloace pentru a lupta în comun, în mod eficace, în favoarea dezarmării generale și totale.

Cu scopul de a dezvolta și largi activitățile mișcărilor naționale și pentru a le face mai eficace, Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii a elaborat o serie de recomandări în special cu privire la organizarea unor inițiative regionale care vor favoriza soluționarea problemelor specifice și vor contribui la realizarea unor apropieri între toate forțele păcii.

Prezidiul a examinat situația din Congo și a adoptat o rezoluție specială în această problemă care va fi adresată Organizației Națiunilor Unite și tuturor guvernelor.

Pentru a contribui la mobilizarea tuturor forțelor păcii, Prezidiul a hotărât convocarea unei sesiuni a Consiliului Mondial al Păcii în prima jumătate a lunii martie 1961“.

Ca documente ale sesiunii Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii, menționăm *Declarația cu privire la situația din Congo și Recomandările pentru aniversări culturale în anul 1961*:

Francis Bacon, filozof englez și om de stat. 400 de ani de la nașterea sa (22. I. 1561).

Taras Sevcenko, poet național al Ucrainei. 100 de ani de la moartea sa (10. III. 1861).

Heraclit, filozof materialist grec. 2500 de ani de la nașterea sa.

Heinrich von Kleist, poet și dramaturg german. 150 de ani de la moartea sa (21. XI. 1811).

Franz Liszt, compozitor ungar. 150 de ani de la nașterea sa (31. VII. 1811).

M. V. Lomonosov, savant rus, 250 de ani de la nașterea sa (20. XI. 1711).

Fridtjof Nansen, savant polar norvegian, 100 de ani de la nașterea sa (10. X. 1861).

Pak In Ro, poet coreean. 400 de ani de la nașterea sa (11, VIII. 1561).

Domingo Faustino Sarmiento, scriitor argentinian. 150 de ani de la nașterea sa (15. II. 1811).

Rabindranath Tagore, poet și filozof indian. 100 de ani de la nașterea sa (5. V. 1861).

Abubaker Ibn Tufail, filozof arab, medic, matematician, scriitor. 900 de ani de la nașterea sa.

Realizările acțiunii pentru apărarea păcii în cursul anului 1960

Pacea reține azi încordată atenția tuturor oamenilor de bine din lumea întreagă. Lucru firesc, căci ravagiile celui de al 2-lea război mondial au dovedit cu prisosință că urmările războaielor sînt dezastruoase pentru progresul omenirii. Milioane de vieți omenești nimicite; imense bunuri materiale distruse, — unele imposibil de refăcut —; civilizația și cultura oprite în dezvoltarea lor.

Pacea aduce liniștea trebuitoare muncii încordate; ea eliberează oamenii de sub amenințarea morții de fiecare clipă și-i redă muncii constructive, creatoare de bunuri materiale și de valori spirituale, de civilizație și de cultură. Pacea oferă posibilitatea realizării trebuințelor, aspirațiilor și drepturilor firești ale individului și colectivității umane; pacea oferă posibilitatea legăturilor amicale dintre popoare, pentru ajutoare reciproce în drumul progresului. Pe scurt, pacea este creatoare de condiții favorabile îmbunătățirii vieții omului. E firesc deci ca pacea să constituie idealul de totdeauna al oamenilor de bine.

Religia creștină este religia iubirii și deci a păcii. Că este așa, este suficient să răsfoim cartea de căpătii a acestei religii și anume Sf. Scriptură.

În cărțile V. T. foarte adesea găsim urarea păcii ca formulă de întîmpinare ori de despărțire, nu numai în vorbirea obișnuită, ci și în scrisori. (II Regi 18, 28: Pace! Jud. 18, 6: Pace ție! I Regi 20, 42: Mergi în pace! Jud. 18, 6, I Regi 25, 6: Pace ție! Pace casei tale! Pace la toate ale tale!).

Moise, înfățișează pacea dintre oameni ca dar dumnezeiesc pentru păzirea rînduieiilor Legii, cînd scrie: „*De veți umbla după legile Mele și de veți păzi poruncile Mele și le veți împlini — zice Domnul — voi trimite pace pe pămîntul vostru și nimeni nu vă va tulbura; voi alunga fiarele rele din pămîntul vostru și sabia nu va trece prin pămîntul vostru*”. (Lev. 26, 3—6). În același fel vorbește și Psalmistul cînd zice: „*Cei ce iubesc legea Ta, de multă pace se vor bucura*”. (Ps. 118, 65).

Cu toate că V. T. are pe alocuri un colorit războinic, pacea era idealul spre care năzuiau fiii lui Israil. De aceea autorul cărții a 2-a a Cronicilor (14, 6) preamărește pe regele Asa fiindcă sub domnia lui poporul a avut pace și a „*zidit cetăți tari în Israil, căci țara a avut pace și n-a avut războaie cu nimeni în acei ani*”. În același fel, făcînd legătura între pace și progres, se exprimă și Psalmistul (Ps. 121, 7—9): „*Urați pace Ierusalimului și ziceți: cei ce te iubesc pe tine să se bucure de liniște. Pacea să domnească în zidurile tale și propășirea în casele tale*”. În cuvinte limpezi se arată în III

Regi (4, 24 și urm.), că propășirea poporului iudeu pe vremea domniei lui Solomon, a fost o urmare a păcii: „*Pacea domnea peste tot pământul... și era pace cu toate țările învecinate. Astfel a trăit Iuda și Israil, în pace, fiecare sub vița sa de vie și sub smochinul său, în toate zilele lui Solomon*”. Solomon însuși, al cărui nume se tilcuiește „omul păcii”, arată atîta rîvnă spre pace, încît a putut să scrie: „*Mai bine este o bucată de pîine uscată în pace; decît o casă plină de carne de jertfă, în război*”. (Pilde 17, 1).

Profeții, prin pace, înțeleg în sens mai larg „pacea internațională, pacea între popoare”.

Cărțile N. T. înfățișează ideea de pace sub toate formele ei, stăruind, fără încetare, asupra datoriei credincioșilor de a se face împreună lucrători cu Hristos Domnul, nu numai la împăcarea omului cu Dumnezeu, ci și la apărarea și statornicirea păcii între oameni și popoare.

Mintuitorul n-a propovăduit niciodată vrajba și războiul, ci dimpotrivă, salutul Său a fost: „Pace vouă!” Iar moștenirea cea mai de preț pe care a lăsat-o omenirii, sau a făgăduit-o, a fost pacea, căci: „*Pace vă las vouă, pacea Mea dau vouă*” — zice El — și „*Fericiți făcătorii de pace, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*”.

Indemnurile N. T. sînt mult grăitoare atunci cînd se referă la pace și la propovăduirea ei: „*Să căutăm cele ce sînt ale păcii și cele ce sînt spre ridicarea cea dintre noi*”. (Rom. 14, 19) și „*Căutați cu toții pacea și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Dumnezeu*” (Evr. 14, 14).

Locuri de acestea sînt multe în N. T., încît ele edifică pe oricine, că învățătura Domnului se grefează pe temelia de neclintit a păcii în lume. „*Dumnezeul creștinilor, nu este un Dumnezeu al neorînduiei ci al păcii*”, zice Sf. Ap. Pavel (I Cor. 14, 33). Acest „Dumnezeu al păcii” domnește în inimile creștinilor, iar „pacea lui covoiește toată mintea” (Filip 4, 7). De aceea Sf. Ap. Pavel era conștient că numai pacea poate asigura bogatele roade ale propovăduirii sale către neamuri, astfel că el își trimite indemnul său fierbinte către Bisericele întemeiate: „*Trăiți în pace între voi!*” (II Cor. 13, 11). Acest indemn al său răsună peste veacuri pînă în zilele noastre, fiind permanent actual, căci de realizarea lui în suflete depinde salvarea omenirii.

Părinții și scriitorii bisericești, urmînd învățătura Mintuitorului, după pilda Apostolilor, în predicile, cuvîntările și scrierile lor, dau nenumărate indemnuri credincioșilor de a trăi în pace cu Dumnezeu, în pace cu frații și în pace cu toți oamenii.

Aproape toți vorbesc despre datoria credincioșilor de a se strădui să statornicească pacea și să o apere chiar „cu munca sa, cu truda sa... și dacă este necesar, chiar cu prinejdia vieții și a bunului său nume” (Clement Alexandrinul la Ep. către Rom.). Mai mult decît alții, în Răsărit, asupra ideii de pace stăruiește Sf. Ioan Gură de Aur. Între altele el

zice: „Nimeni nu este asemenea ei... Pacea este maica tuturor lucrurilor“ (Coment. la Ep. către Colos.). „Ea nimicește războiul, distruge teama, alungă vrăjmășia, de aceea niciodată nu am fost și nu vom fi dușmani ai păcii. Căci dacă vom pierde pacea, ne vom face dușmani ai acelor care au auzit de la Hristos cuvintele: „Pace, vouă!“ (Omilia la Înălțarea Domnului).

Dintre apuseni, Fer. Augustin este acela care, în deosebi în cartea sa *De civitate Dei*, se ocupă de problema războiului și a păcii. Spre pace, afirmă el, trebuie să tindă oamenii neîncetat pentru a împlini voia lui Dumnezeu și a păstra legea firii. De aceea în argumentarea sa, el folosește atât temeiurile religioase cât și dovezile raționale, pentru a face vădită necesitatea domniei păcii între popoare.

După el, „Pacea este un bun atât de mare, încât, chiar în cele pămîntești și trecătoare, nimic nu este mai plăcut să auzi, nimic mai de rîvnit să o dorești, nimic mai bun să găsești“ (Cap. 19, 11) și în continuare arată că, dupăcum nu este nimeni care să nu dorească bucuria, tot așa nu există nimeni care să nu voiască pacea.

Următoare acestor îndemnuri și învățături, Biserica noastră a introdus la începutul slujbelor mai însemnate Ectenia mare, care se începe cu rugăciuni pentru pace. „Cu pace Domnului să ne rugăm; Pentru pacea de sus... Pentru pacea a toată lumea...“

Rugăciunea este formulată într-o interesantă gradatie, de fiecare dată cuvîntul „pace“ exprimînd o altă nuanță.

În primul aliniat este vorba de pacea lăuntrică, individuală, pacea din sufletul fiecăruia, adică starea de desăvîșită liniște și împăcare a inimii, care se obține prin alungarea tuturor gîndurilor rele; ea conține o condiție obiectivă a rugăciunii celei adevărate, fără împlinirea căreia nu ne putem pune în starea de legătură sau de convorbire cu Dumnezeu.

În al 2-lea aliniat este vorba de pacea cerească pe care Mîntuitorul a făgăduit-o Sfinților săi Apostoli, pacea care vine de sus și care singură este roditoare de har mîntuitor și deci de iertare și înfrățire între oameni. Ea este condiția fericirii și progresului omenesc.

În al 3-lea aliniat este vorba de pacea universală, în înțelesul ce ne interesează aici, adică înțelegerea și bunaconviețuire între popoare. În concepția creștină această pace este un corolar sau o consecință a păcii în primele două înțelesuri, adică un rezultat inevitabil al păcii individuale și al păcii de sus, dar al lui Dumnezeu. Căci nu poate fi pace adevărată între popoare și state, atîta timp cît în sufletele indivizilor domnește pizma și vrăjmășia. Ceva mai mult, în concepția Bisericii această pace nu poate fi parțială sau fragmentară. Biserica nu se roagă numai pentru pacea unei singure țări sau a propriului popor, căci e o dovadă de egoism să te izolezi și să te bucuri de liniștea dinlăuntru hotarelor țării tale, cînd în jur războiul joacă hora macabră a morții și a distru-

gerii. Pentru a fi deci trainică și definitivă, pacea adevărată trebuie să cuprindă întreaga lume. Pentru pacea a toată lumea...

Și totuși... pace nu prea a fost pe pământ. Aceia care văd totul prin prisma cifrelor — statisticienii — au făcut socoteală că din anul 3200 a. Hr. și până azi, — deci o perioadă de mai bine de 5000 de ani —, omenirea a trăit în pace numai 292 de ani. În restul timpului au avut loc 14.513 războaie mari și mici, în care au căzut 3.640.000.000 de oameni, deci mai mult decât întreaga populație de azi a globului pământesc. Cheltuielile militare și pagubele provocate de aceste războaie depășesc suma de 2.150 trilioane franci elvețieni. Dacă s-ar transforma această sumă în aur, s-ar obține o bandă cu grosimea de 10 m. și lățimea de 161 km. având lungimea Equatorului pământesc.

Nu mai departe decât în ultima jumătate de secol, omenirea a fost zguduită de două războaie cu caracter mondial, dintre care ultimul s-a sfârșit cu acțiuni cu adevărat apocaliptice (Hiroshima).

Astăzi oamenii cinstiți din lumea întreagă au început să-și dea seama că războiul și pacea depind de ei înșiși, că viața, munca și fericirea lor și a urmașilor lor atîrnă de priceperea cu care ei vor ști să se unească în fața amenințării unei noi primejdii de război și de curajul cu care vor fi în stare să se opună planurilor criminale ale monștrilor ridicați dintre ei.

Privind cu atenție istoria omenirii, din cele mai vechi timpuri pînă azi, constatăm o năzuință neînteruptă de a evita, de a înlătura, războiul și de a organiza o pace cît mai trainică în lăuntrul unui număr cît mai mare de popoare.

O piedică serioasă în calea construirii unei păci trainice și drepte în trecut, a fost desigur neglijarea maselor populare, ținute departe de interesele lor vitale și reprezentate de persoane fără legătură cu popoarele pe care le conduceau.

Apărarea și menținerea păcii, precum și evitarea războiului, este azi preocuparea maselor largi populare din lumea întreagă.

Astăzi marele front al partizanilor păcii cuprinde mase tot mai largi și mai compacte și aceste mase an de an repurtează noi victorii în ceea ce privește apărarea și menținerea păcii în lume.

Aruncînd o privire retrospectivă asupra acțiunilor din anul 1960, vom constata următoarele:

În zilele de 23 și 24 ianuarie a. c., la Roma, au avut loc ședințele Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii, la care au fost discutate problemele cele mai importante ale luptei pentru pace, în centrul atenției fiind în deosebi problemele lărgirii campaniei pentru dezarmare.

Prezidiul a adoptat următoarele declarații și mesagii: „Declarația cu privire la dezarmare“, care este cea mai im-

portantă, prin ea făcându-se apel la o acțiune în toate țările a forțelor unite ale păcii pentru a se obține dezarmarea și a se realiza țelul dorit: împiedecarea războiului; „Declarația în legătură cu acțiunile antisemite”; „Mesajul de prietenie și solidaritate către cea de a doua Conferință a popoarelor din Africa, ținută la Tunis”; și „Mesajul către Papa”.

La inițiativa Comitetului englez pentru apărarea păcii, la 13 februarie, s-a deschis la Londra, Conferința națională pentru dezarmare. Cu unanimitate Conferința a adoptat o rezoluție în care se subliniază că în prezent există posibilități reale pentru soluționarea problemei dezarmării și cere guvernului englez să contribuie prin orice mijloace la succesul conferinței la nivel înalt, și a lucrărilor Comitetului celor 10 țări pentru dezarmare de la Geneva.

La 15 februarie, la inițiativa Comitetului sovietic pentru apărarea păcii, s-a deschis la Moscova o conferință tot pentru dezarmare a reprezentanților vieții publice sovietice. Conferința sprijinea în Apelul său Chemarea Consiliului Mondial al Păcii de a se concentra toate eforturile pentru realizarea dezarmării generale și totale; iar Nikolai Tihonov — președintele Comitetului sovietic pentru apărarea păcii —, între altele a declarat că reprezentanți al Comitetului sovietic pentru apărarea păcii sînt gata să se întâlnească cu orice organizație pentru a discuta într-o atmosferă prietenească problemele actuale ale activității comune în favoarea păcii.

La 1 martie, a avut loc *ședința plenară a Comitetului național pentru apărarea păcii din țara noastră*.

Cu această ocazie academicianul Geo Bogza, vicepreședinte al Comitetului, a prezentat un raport în problema dezarmării. Apoi scriitorul Ion Pas a făcut o expunere asupra lucrărilor celei de a 3-a conferință internațională a „mesei rotunde”, ce s-a ținut în februarie la Londra și consacrată problemei dezarmării; iar Sanda Rangheț, secretar al Comitetului, a prezentat o informație asupra lucrărilor consfătuirii de la Budapesta a secretarilor organizațiilor naționale pentru apărarea păcii din Europa.

În raportul și în informațiile prezentate, în discuții cît și în concluzii, s-au subliniat condițiile favorabile în care acționează în prezent forțele păcii din lumea întreagă.

Plenara a luat atitudine față de uneltirile acelor cercuri care continuă să se situeze pe pozițiile războiului rece, care ridică obstacole în calea dezarmării generale și încetării experiențelor cu arma nucleară; a subliniat că luptătorii pentru pace din țara noastră și întregul nostru popor, este hotărît să sprijine din toate puterile politica de pace a guvernului nostru, acțiunile sale consecvente pentru dezvoltarea relațiilor cu toate statele; a relevat necesitatea de a se continua acțiunea de informare largă a oamenilor muncii, asupra principalelor probleme internaționale, de a se organiza manifestări publice care să constituie o nouă contribuție a mișcării pentru pace din țara noastră la cauza apărării păcii în lume.

La 21 aprilie, sub președinția academicianului Dimitri Skobelțin a avut loc la *Moscova* ședința Comitetului pentru premiile internaționale Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”. Cu aceea ocazie s-au decernat premiile pe 1959 următoarelor persoane pentru meritele lor deosebite în lupta pentru menținerea păcii:

Doctorului Sukarno — fruntaș al vieții publice și om de Stat din Republica Indonezia, unul din cei mai remarcabili conducători ai Asiei libere, care duce în mod activ o politică externă independentă, avînd drept scop întărirea păcii în întreaga lume.

Lui Cyrus Eaton — fruntaș al vieții publice din S.U.A., a cărui activitate constituie un exemplu de slujire cu curaj a ideii nobile a coexistenței pașnice între popoare.

Lui Laurent Casanova — fruntaș al vieții publice din Franța —, unul din inițiatorii mișcării partizanilor păcii.

Lui Alexandr Korneiciuk — scriitor și activist pe tărîm obștesc din Uniunea Sovietică —, a cărui activitate contribuie la extinderea contactelor și colaborării cu diferite mișcări și organizații internaționale și naționale care se pronunță în favoarea păcii.

Lui Aziz Șerif — fruntaș al vieții publice din Republica Irak —, a cărui viață este indisolubil legată de lupta poporului irakian împotriva colonialismului, pentru întărirea păcii și prieteniei între popoare.

Acad. Skobelțin a arătat că Comitetul pentru premiile internaționale Lenin a respectat întotdeauna principiul de a se decerna premiile nu în funcție de situația socială, apartenența politică, rasa sau religia laureatului, ci în funcție de meritele acestuia în domeniul rezolvării principalei probleme a contemporaneității: menținerea păcii.

Și de data aceasta Comitetul s-a călăuzit după acest principiu: au fost conferite premiile unui conducător de stat nesocialist, unuia dintre cei mai mari industriași americani, unui comunist francez, unui reprezentant al culturii sovietice și unui fruntaș al mișcării naționale arabe.

La 9 iulie, s-a deschis la *Stockholm* sesiunea lărgită a Biroului Consiliului Mondial al Păcii la care au participat peste 100 reprezentanți ai luptătorilor pentru pace din peste 50 de țări.

De la noi a participat o delegație a Comitetului Național pentru apărarea păcii formată din acad. Geo Bogza și Sanda Rangheț.

Sesiunea a discutat problemele actuale ale situației internaționale și sarcinile mișcării mondiale pentru pace, stabilind liniile directoare ale activității sale pe viitor în scopul de a contribui cît mai eficace la mobilizarea popoarelor în lupta pentru înlăturarea pericolului de război.

În raportul prezentat de prof. John Bernal, președintele executiv al Consiliului Mondial al Păcii, s-a arătat că mișca-

rea mondială pentru pace devine din zi în zi mai unită și mai puternică.

„Declarația comună” — adoptată în unanimitate — a subliniat că popoarele din lumea întreagă încep să înțeleagă tot mai bine cine sînt în realitate dușmanii păcii; dar tot atunci s-a manifestat convingerea că planurilor agresive ale cercurilor imperialiste li se opun forțe uriașe și că în aceste condiții calea războiului poate fi barată, pentru că partizanii păcii din lumea întreagă sînt hotărîți să-și închine toate energiile acestui nobil țel.

Sesiunea a hotărît să înceapă o largă campanie mondială pentru dezarmare și întărirea păcii și a recomandat tuturor mișcărilor naționale pentru apărarea păcii să intensifice lupta împotriva primejdiei unui nou război, să cheme popoarele la ascuțirea vigilenței și la zădărnicierea tuturor acțiunilor care periclitează pacea, să organizeze pe scară mondială un referendum pentru dezarmare și pace.

A găsit aprobarea unanimă a participanților și a fost inclusă în „Apelul” adresat popoarelor din lumea întreagă, propunerea de a se convoca o conferință mondială pentru dezarmare, la care să participe guvernele tuturor țărilor, atît membre cît și nemembre la O.N.U.

Una din ideile principale, care a fost subliniată atît în raport, cît și în diferite intervenții, este aceea că popoarele sînt în mișcare, că niciodată ele nu s-au ridicat cu atîta hotărîre în apărarea păcii, că în istoria omenirii n-au avut loc niciodată atîtea acțiuni ale maselor populare, îndreptate spre cucerirea și apărarea independenței naționale; s-a condamnat asuprirea colonialistă împotriva tînărului stat independent Congo și uneltirile cercurilor imperialiste americane împotriva Cubei și s-a exprimat solidaritatea cu lupta maselor populare din Japonia, Algeria, Kenya, Uniunea Sudafricană.

Toate documentele s-au bucurat de sprijinul deplin al delegațiilor participante, fiind adoptate cu unanimitate.

În Japonia a fost organizat „Marșul păcii” în legătură cu cea de a șasea conferință internațională pentru interzicerea armelor atomice și cu hidrogen, pentru dezarmare, care s-a ținut la Tokio între 6—9 august. Participanții la acest mars au străbătut în total 10.000 km. Pe tot parcursul, în orașe și sate și mai ales în regiunile unde sînt baze militare americane, au avut loc mitinguri și demonstrații ale populației locale și ale participanților la marșul păcii, împotriva planurilor agresive ale guvernelor japonez și american, care, contrar voinței poporului japonez, au încheiat o nouă alianță militară. În total au participat la ele peste 20 milioane de locuitori. În dimineața zilei de 5 august participanții la marșul păcii au sosit la Tokio din 5 direcții diferite și în parcul Hibia, în după masa aceleași zile a avut loc un mare miting.

La 6 august, ora 8,15, cînd s-au împlinit 15 ani de cînd americanii au aruncat prima bombă atomică la Hiroșima, 90

milioane de japonezi au păstrat un moment de reculegere în memoria victimelor exploziei atomice.

În după masa aceleiași zile, la Tokio, au început lucrările celei de a 6-a conferință internațională pentru interzicerea armei atomice și cu hidrogen, pentru dezarmare.

Au participat delegații din 31 de țări, iar în sala „Taikūken” s-au adunat peste 10.000 de oameni. Solemn, ca un jurământ, a răsunat cântecul „Nu vom permite explozia atomică”, devenit imnul luptătorilor pentru pace japonezi.

Comitetul național pentru apărarea păcii din țara noastră a trimis o telegramă în care își exprimă regretul că delegatul nostru a fost împiedecat să participe la conferință, neprimind la timp viza japoneză și asigură Conferința că luptătorii pentru pace din țara noastră „vor lupta și mai departe cu hotărîre, alături de forțele păcii din lumea întreagă, pentru înfăptuirea dezarmării generale, pentru interzicerea armelor nucleare, pentru apărarea păcii”.

Participantii la conferință au adoptat „Apelul de la Tokio”, în care se spune între altele că întrunirea a avut meritul de a fi unit forțele păcii pe o bază largă, cerîndu-se cu insistență interzicerea bombelor atomice și cu hidrogen, dezarmarea generală, desființarea alianțelor militare și lichidarea bazelor militare străine.

La 9 august, ora 11,02, în același moment în care cu 15 ani în urmă a explodat bomba atomică la Nagasaki, locuitorii orașului au păstrat un moment de reculegere, iar în parcul orașului s-a ținut un miting la monumentul ridicat în memoria victimelor pe locul unde a căzut bomba, exprimîndu-se hotărîrea de a nu se admite repetarea tragediilor de la Hiroșima și Nagasaki.

Concomitent, între 5—8 august, a avut loc la *Calcutta* sesiunea Consiliului păcii pe întreaga Indie. Principalele probleme examinate la sesiune au fost: lupta popoarelor pentru dezarmarea generală și totală, a independenței țărilor Asiei și Africii și a păcii.

La 13 septembrie, *Prezidiul Consiliului Mondial al Păcii* a adresat tuturor partizanilor păcii Chemarea de a cere guvernelor lor să trimită la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. din acest an, delegații la cel mai înalt nivel pentru discutarea problemei dezarmării.

„Niciodată încă forțele păcii nu au avut un prilej atît de minunat de a tăia nodul gordian al problemei dezarmării — se spune în chemare. Acum există o șansă de a obține un progres real. Popoarele trebuie să lupte pentru ca guvernele să nu lase să le scape acest prilej”.

La 9 octombrie, *Comitetul sovietic pentru apărarea păcii* a adoptat o declarație în care se cere insistent participanților la a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. să ajungă la un acord în problemele urgente care frămîntă întreaga omenire, exprimîndu-se convingerea că în ciuda greutăților și deosebirilor de vederi și concepții, trebuie să se pună capăt neîn-

crederii, pentru ca statele să meargă unele în întâmpinarea altora în scopul realizării unei înțelegeri, pentru menținerea păcii.

La 27 octombrie, *John Bernal*, președintele executiv al Consiliului Mondial al păcii, a adresat un apel O.N.U. în numele Consiliului Mondial, cerînd începerea unor tratative directe cu guvernul lui Patrice Lumumba în legătură cu situația din Congo.

La 30 octombrie, și-a încheiat lucrările *Conferința partizanilor păcii din Suedia, Finlanda, Danemarca și Norvegia*.

S-a adoptat în unanimitate o rezoluție în care se subliniază că înfăptuirea dezarmării generale controlate trebuie să înceapă neîntîrziat; se cere lichidarea armei nucleare care reprezintă o uriașă primejdie pentru întreaga omenire; și se subliniază că O.N.U. trebuie să devină un organ într-adevăr universal, în care să fie reprezentate toate statele, inclusiv Republica Populară Chineză.

Știind că problema dezarmării este cheia tuturor problemelor, îndată după torpilarea conferinței la nivel înalt, la 2 iunie, *N. S. Hrușciov*, în numele guvernului sovietic, a adresat un mesaj șefilor guvernelor tuturor țărilor, în care face noi propuneri pentru a ușura și urgenta rezolvarea problemei dezarmării generale și totale, anexînd la mesaj un document care expunea conținutul propunerilor guvernului sovietic cu privire la înfăptuirea dezarmării generale și totale.

La sosirea sa la New York, în fruntea delegației sovietice, pentru a participa la sesiunea celei de a 15-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., *N. S. Hrușciov* a declarat: „Uniunea Sovietică acordă o însemnătate primordială problemei asigurării unei păci trainice. Pentru asigurarea unei astfel de păci este nevoie ca toate țările, și în primul rînd Statele Unite ale Americii și aliații lor, să se convingă că este necesar să se ajungă la un acord cu privire la dezarmarea în condițiile unui strict control internațional. O pace trainică poate fi instaurată pe glob numai atunci cînd armele vor fi aruncate“.

Urmînd cu perseverență realizarea păcii în lume, în cuvîntarea sa ținută la 23 septembrie la Adunarea Generală O.N.U., *N. S. Hrușciov* a dat din nou glas celor mai profunde năzuințe ale oamenilor: dezarmarea generală și totală, coexistența pașnică, ruperea definitivă cu trecutul dureros și rușinos al înrobirii coloniale. Către sfîrșitul cuvîntării sale, în chemarea adresată înaltului for, s-a ridicat pe cel mai înalt pisc al istoriei, de unde ochiul privește liber nesfîrșitele depărtări:

„Să lăsăm urmașilor, fiilor noștri, nepoților și strănepoților noștri, o amintire despre vremurile noastre.

Fie ca ei să dea drept exemplu pe oamenii din vremurile noastre și să spună: cîndva locuitorii pămîntului au avut probleme grele, foarte complicate. Și ei, întrunîndu-se la Adu-

narea Națiunilor Unite, le-au rezolvat, le-au putut rezolva, în numele unui viitor mai bun“.

Spre această culme a înaltei răspunderi umane și morale, au fost chemați oamenii de stat ai occidentului și toți cei ce au un cuvânt de spus în actuala răscruce a istoriei.

Se va auzi și se va înțelege oare acest nobil apel?

Nădăjduim că viitorul va da un răspuns pozitiv la această întrebare.

Cuvântarea, în totalitatea ei, reprezintă una din acele documente istorice care jalonează drumul de luptă necurmată al statului sovietic pentru pacea și fericirea popoarelor. Document de o deosebită bogăție de idei, a căror profunzime și logică se impun cu o mare putere de convingere, mesajul de pace al statului sovietic se caracterizează prin principialitatea și realismul soluțiilor preconizate pentru cele mai importante probleme ale contemporaneității, pentru adâncă încredere în forțele popoarelor, printr-un înalt simț de răspundere față de soarta omenirii.

Este demn de admirat la N. S. Hrușciov convingerea nezdărnicită pe care o are în triumful păcii. Faptul acesta rezultă și din cuvântarea sa din 3 octombrie, în care aseamănă truda guvernului sovietic pentru pace, cu truda semănătorului „care seamănă pentru ca oamenii să obțină o recoltă bogată“. Între altele spune: „Sîntem convinși că semințele adevărului vor ajunge pînă la mințile oamenilor cărora ne adresăm; sîntem convinși că oamenii care seamănă semințe bune, semințele adevărului, semințele vieții, vor fi răsplătiți pentru munca lor. Răsplata va fi: adevărul va prinde rădăcină și forțele rațiunii și ale păcii vor învinge forțele războiului“.

Și într-adevăr i-a fost dat ca la 13 octombrie să vadă prima roadă: Adunarea Generală, cu unanimitate a hotărît ca problema lichidării definitive a colonialismului, ridicată de guvernul sovietic, să fie discutată, în ședințe plenare.

Răsunător succes!

Politica de apărare a păcii, de coexistență pașnică între Statele cu orînduiri diferite dusă de Uniunea Sovietică, a avut și are un ecou deosebit în țara noastră, iubitoare de pace. Întregul nostru popor muncitor luptă pentru realizarea sarcinilor trasate de Congresul al III-lea P.M.R., militează cu toate forțele pentru a ține trează vigilența popoarelor față de uneltirile cercurilor imperialiste agresive, pentru promovarea principiilor de coexistență pașnică, pentru triumful păcii. Aceasta se reflectă în toate actele guvernului R.P.R. Între altele vom enumera cererea făcută de reprezentantul nostru permanent la O.N.U. (Silviu Brucan) de a se înscrie pe ordinea de zi a celei de a 15-a sesiuni a Adunării Generale O.N.U. a următoarelor două puncte:

1) Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite; și

2) Acțiuni pentru promovarea în rîndurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare.

Prima propunere a izvorit din preocuparea guvernului nostru a menținerii și întăririi relațiilor pașnice între țările din Peninsula Balcanică. Guvernul nostru a depus și depune mereu eforturi pentru a promova între statele din sud-estul Europei relații de bună vecinătate și de colaborare multilaterale pentru a crea astfel în Balcani o zonă a păcii în care să nu existe arme de exterminare în masă, rampe de lansare a rachetelor și baze militare străine.

La a doua propunere s-a pornit de la ideea că O.N.U. poate și trebuie să joace un însemnat rol pozitiv în promovarea unei educații a tineretului bazată pe ideile coexistenței pașnice, pe condamnarea spiritului militarist, a urei rasiale și naționale și a oricăror forme de propagandă războinică.

De educația care se dă tineretului de azi, chemat într-un viitor apropiat să conducă societatea, depinde în mare măsură dacă eforturile depuse pentru a apăra generațiile viitoare de ororile războiului vor fi sau nu încununate de succes.

Propunerea aceasta a fost însușită întru totul de U.T.M. și Uniunea Asociațiilor Studențești din R.P.R., care s-au adresat printr-o scrisoare Uniunii Internaționale a Studenților și Federației Mondiale a Tineretului Democrat, cerindu-le să se asocieze la propunerea guvernului nostru. Ambele organizații și-au însușit propunerea și fiecare, prin câte o telegramă, cere O.N.U. să sprijine propunerea și să o supună unei largi discuții, care să permită adoptarea de măsuri eficace corespunzătoare.

La 30 august *Marea Adunare Națională a R.P.R.* a ținut o ședință extraordinară cu un singur punct de ordinea de zi: „Situația internațională și politica externă a R.P.R.“, avînd ca raportor pe Dl Gh. Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C.C. al P.M.R.

Făcînd o amplă analiză a situației internaționale actuale, raportorul arată că „Asigurarea viitorului luminos al patriei noastre reprezintă obiectul primordial al politicii externe a statului nostru; că „La temelie“ acestei politici „s-a aflat și se află prietenia și alianța indestructibilă cu Uniunea Sovietică și celelalte țări ale lagărului socialist“; și că „In strînsă legătură“ cu toate aceste țări „R.P.R. militează activ pentru micșorarea încordării internaționale, pentru promovarea principiilor de coexistență pașnică, pentru zădărnicierea oricăror uneltiri ale cercurilor imperialiste agresive, pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale și statornicirea unei păci tratnice în lume“.

Cu acea ocazie s-a stabilit delegația care să participe la sesiunea Adunării Generale a O.N.U., avînd ca șef al ei pe Dl Gh. Gheorghiu-Dej.

Străbătînd Atlanticul, delegația noastră purta cu sine mandatul încredințat de întregul popor român, de a contribui activ, alături de celelalte țări iubitoare de pace, la reglementarea unor probleme vitale pentru omenire, la dezarmarea generală și totală, la întărirea păcii și colaborării internaționale.

Cu multă căldură am salutat cu toții declarația făcută de

șeful delegației noastre la sosirea la New York, declarație în care printre altele a spus: „Conjugându-se eforturile cu ale celorlalte state iubitoare de pace, al căror număr crește fără încetare în vremea din urmă, atât de bogată în prefaceri, R.P.R. va face, din partea ei, tot ce-i stă în putință pentru a contribui la consolidarea păcii, pe care o doresc arzător toate popoarele planetei noastre“.

La 27 septembrie, în fața reprezentanților a 96 de state ale lumii, solul poporului nostru, a făcut o amplă și cuprinzătoare expunere a politicii externe dusă cu consecvență de R.P.R., alături de celelalte țări ale lagărului socialist. Cuvântarea a exprimat cu claritate și cu o mare forță de convingere poziția constructivă a țării noastre în principalele probleme ale vieții internaționale și în primul rând în acele probleme de care depinde întreaga evoluție a umanității contemporane: dezarmarea generală și totală și abolirea sistemului colonial.

Între altele șeful delegației române, a spus: „Pornind de la ideea că tînăra generație poate și trebuie să joace un rol important, un rol activ în favorizarea păcii și coexistenței pașnice“, „considerăm că Adunarea Generală O.N.U. ar aduce un real serviciu cauzei păcii dacă ar recomanda guvernelor și organizațiilor specializate să acorde o atenție sporită problemelor legate de promovarea în rândurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare și ar iniția elaborarea unei convenții internaționale în acest sens“.

Din cele de pînă aci rezultă că *lupta pentru pace a devenit actualmente un steag mareț care mobilizează popoarele. Azi, popoarele tuturor țărilor — muncitorii și țărani, intelectuali și o parte a burgheziei, cu excepția unui pumn neînselat de militariști și monopolști —, vor nu război, ci pace și numai pace. De aceea dacă popoarele vor lupta activ pentru a lega minile militariștilor, ale cercurilor monopoliste, pacea poate fi asigurată.*

Pentru noi, slujitorii altarelor, se impun angajamente sfinte, angajamente ce se desprind din însăși misiunea noastră, de a fi propovăduitori, apărători și luptători pentru pace. Noi, slujitorii altarelor, trebuie să înlesnim realizarea cît mai grabnică a așezării unei păci drepte și trainice în lume, în lăuntrul căreia omenirea să-și poată ciădi o viață mai bună.

În acest scop, potrivit comandamentelor religioase și patriotice, va trebui să ostenim „cu timp și fără timp“ la apărarea ca pe lumina ochilor a succeselor de pînă aci ale iubitorilor de pace, ba mai mult, chiar la cucerirea de noi succese care duc la risipirea negurilor încordării internaționale, la înțelegerea pașnică între state și națiuni, la pace.

În concret ne revin următoarele sarcini:

1. Să întărim zi de zi prietenia și legăturile cu Uniunea Sovietică, — bastionul păcii în lumea întreagă —, cu țările

de democrație populară și solidaritatea cu toate popoarele iubitoare de pace.

2. Să facem din fiecare credincios un luptător neobosit al păcii.

3. Să convingem credincioșii ca fiecare la locul său de muncă, să-și îndeplinească planul și chiar să-l depășească, pentru că numai astfel biruința păcii va sosi cu un ceas mai devreme.

4. Fiecare preot și credincios să fie vigilent împotriva acelor care ar voi să ne tulbure noua noastră viață obștească, prin răspîndirea de calomnii, prin ațîțarea la război, sau la ură rasială, națională sau religioasă.

5. Să lărgim cît mai mult mișcarea pentru pace, atrăgînd pe toți credincioșii în această nobilă lucrare, care urîște distrugerea urii de rasă, națională sau religioasă, înfrățirea popoarelor lumii, o viață mai fericită și mai dreaptă pentru toate popoarele pămîntului.

6. Să grăbim realizarea perspectivelor de viitor înfățișate de conducătorii poporului nostru.

7. Să sprijinim toate acțiunile sociale menite să întărească pacea între popoare.

8. Și fiindcă unii credincioși stau retrași în lumea lor lăuntrică, va trebui să-i convingem că orice depărtare de realitate este o atitudine pasivă față de răul care domnește în lume. Credinciosul trebuie așezat cu fața către viață; să-l facem să participe activ la viață, făcîndu-și datoria față de aproapele, față de societate, față de patrie și de toți oamenii de pe pămînt.

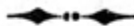
În continuare va trebui să întreținem în credincioși sentimentul demnității umane, sentimentul de dragoste și de respect față de demnitatea semenului, întărindu-se în felul acesta legătura morală a frăției.

La aceasta vom adăuga rugăciunea particulară și publică.

În sfîrșit vom îndemna credincioșii să sporească în sentimentul de răspundere morală față de împlinirea datoriilor cetățenești.

Astfel făcînd ne vom îndeplini cu adevărat datoria față de Dumnezeu, față de patrie și față de umanitate și vom putea nădăjdui că mesajul divin: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pămînt pace și între oameni bunăvoie*”, va deveni o plăcută și prea frumoasă realitate.

Pr. Nicolae Cîmpoieș

LUCRĂRILE ADUNĂRII NAȚIONALE BISERICEȘTI

Alegerea noului Episcop al Aradului

În ziua de 15 decembrie a avut loc la Palatul Patriarhiei, sub președinția Prea Fericitului Patriarh *Justinian*, lucrările sesiunii anuale a Adunării Naționale Bisericești.

Adunarea Națională Bisericească a adoptat cu acest prilej o moțiune prin care întregul cler ortodox român este chemat să-și sporească neconținut activitatea proprie și de îndemn a credincioșilor pe calea nobilei lupte pentru apărarea păcii și a muncii neobosite pentru înflorirea patriei noastre.

Adunarea Națională Bisericească a trimis telegrame Domnului președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale a R. P. Române, *Ion Gheorghe Maurer* și Domnului Chivu Stoica, în care își exprimă profundul devotament față de conducerea Statului nostru de democrație populară, luând angajamentul în numele Bisericii Ortodoxe Române, ca și în viitor să-și aducă contribuția la opera ce o înfăptuește întregul nostru popor pentru făurirea buneistări obștești, pentru propășirea patriei noastre și zidirea păcii pe pământ.

De asemenea a fost trimisă o telegramă Comitetului Național pentru Apărarea Păcii din R. P. Română prin care se exprimă atașamentul întregii Biserici Ortodoxe Române față de cauza apărării păcii în lume.

În aceeași zi, la orele 12, Colegiul electoral s-a întrunit, la început sub prezidiul Prea Fericitului Patriarh *Justinian*.

După constituirea biroului și apelul nominal, Prea Fericitul Patriarh invită pe I. P. S. Sa Mitropolit Vasile al Banatului să ocupe locul prezidial pentru a conduce lucrările Colegiului.

Urmînd acestei invitări, *I. P. S. Mitropolit Vasile*, arată măritului Colegiu motivele pentru care a fost convocat, rostind următoarele:

**PREA FERICITE PARINTE PATRIARH,
DOMNULE SECRETAR GENERAL,
INALT PREA SFINȚIȚI ȘI PREA SFINȚIȚI PARINȚI,
MARIT COLEGIU,**

Ceea ce ne-a făcut să ne întrunim azi aci, este starea de văduvie la care a ajuns Sfînta Episcopie a Aradului, prin tre-

cerea la cele veşnice a aceluia care a fost Prea Sfinţia Sa Dr. Andrei Magieru, fost timp de 24 de ani episcop al vechii episcopii arădane.

La 13 zile ale „lunii florilor“ din anul acesta, fericitul în Domnul Episcopul Andrei „S-a adaus la părinţi“, lăsând îndurerată eparhia sa, păstorită cu părintească grijă şi apostolească rîvnă timp de aproape un sfert de veac.

Pe Vlădica Andrei eu l-am cunoscut din timpul studenţiei. Era student model la învăţătură şi la purtare. Era mîndria colegilor săi de an şi podoaba Facultăţii de Teologie, în acele vremuri. Ne-am împrietenit din primele zile ale întîlnirii noastre.

Această prietenie tinerească ne-a adus, mai tîrziu, alături la şcoala teologică din Oradea a Vlădicului Roman Cîrorgariu. Studentul eminent nu s-a desmîntit nici ca profesor. Ajuns rectorul şcolii, a ştiut să grupez în jurul său profesori destoinici, cu dragoste pentru Biserica lor. Ancorat cu credinţa sa puternică în adevărurile credinţei creştine ortodoxe, profesorul Andrei Magieru a căutat să fundamenteze, de la catedra de exegeză a Testamentului Nou, aceste adevăruri, prezentîndu-le înaintea studenţilor săi sub aureola divină a autorităţii lor de adevăruri revelate, menite să trezească în tinerele suflete credinţa ortodoxă mintuitoare, dragostea pentru Biserică şi rîvna pentru atingerea scopului sfîntului Aşezămînt, mîntuirea credincioşilor.

Infrăţiţi în muncă, pentru a pregăti pe seama Bisericii noastre un cler luminat, cu carte şi fără prihană, Bunul Dumnezeu a primit strădaniile noastre acestea, drept primos de jertfă duhovnicească bine mirositoare. Şi, binecuvîntînd munca noastră ne-a chemat, aproape în acelaşi timp, la treapta arhieriei. Eram acum membrii supremului for de conducere duhovnicească a Bisericii noastre. Andrei, Episcopul Aradului, a fost şi în Sfîntul Sinod printre cei mai devotaţi, cei mai luminaţi şi deci cei mai apreciaţi ierarhi ai Bisericii noastre.

Cuvîntul său avea autoritate, atitudinea sa era aceea a teologului convins şi deci respectată, blîndeţea lui era cuceritoare şi mult admirată.

Vrednicia Episcopului Andrei, ca ierarh între ierarhi, a fost apreciată după cuviinţă şi de Înaltul Guvern, care, tocmai în urma acestei aprecieri, i-a acordat o înaltă distincţie. Iar spre sfîrşitul vieţii sale, în timpul cît a fost bolnav, l-a tratat cu toată consideraţia şi îngăduinţa.

Acum sufletul lui adastă „laturea dreptilor“ și fericirea de a vedea pe Dumnezeu „față către față“. Nouă ne rămîne datoria de a ne aminti de acest suflet, căruia să-i facă odihnă: „Domnului să ne rugăm“.

Mărit Colegiu,

Golul ce l-a lăsat Episcopul Dr. Andrei Magieru la Eparhia Aradului, prin moartea sa, nu este ușor de împlinit. Personalitatea defunctului, iubirea cu care a fost el privit de către credincioșii Eparhiei, în tot timpul cît i-a păstorit, jalea ce a lăsat-o el în urma sa, plecînd dintre noi, ne impune datoria de a purta grijă, ca în locul lui să alegem un nou episcop, care, chiar dacă nu atinge încă, la urcarea sa pe tronul de arhieru al Eparhiei Aradului, culmile personalității, ale credinței și înțelepciunii înaintașului său, să aibă măcar rîvna de a-l imita, de a-i urma exemplul.

Sînt convins că Măritul Colegiu avînd și sprijinul Inaltului Guvern și binecuvîntarea Sfîntului Sinod, va ști să aleagă, la scaunul văduvit de la Arad, persoana potrivită, în stare să facă acolo slujba apostoliei, să „plinească toate cîte lipsesc“ și să se dovedească vrednic de încrederea ce i se acordă.

Să ne ajute Dumnezeu!

Procedîndu-se la alegere, Colegiul răspunzînd la apel a dat 72 de voturi pentru *Protopopul Dr. Nicolae Corneanu*, conf. univ. la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu. Prezentîndu-se în sală, I.P.S. Mitropoliit îi adresează noului Episcop cîteva îndemnuri spunînd următoarele:

Prea Onorate Părinte Protopop,

Marele Colegiu electoral al Bisericii Ortodoxe Romîne ți-a acordat încrederea sa, alegîndu-te episcop la scaunul văduvit al Episcopiei Aradului. Această încredere te onorează. Te cinstește, dîndu-ți prilejul să-ți dovedești credința prin învățătura creștină ortodoxă ce o vei propovădui. În mistuna arhierului, propovăduirea cuvîntului lui Dumnezeu este prima și cea mai de seamă îndatorire. Episcopul este în eparhia sa subiectul, sau purtătorul în gradul cel mai înalt al darului de a învăța. Tot el săvîrșește și cele sfinte, săvîrșirea acestora fiind a doua însemnată îndatorire a misiunii episcopului. Ori cît sfintele slujbe ale Bisericii tind în primul rînd spre slăvirea și lauda lui Dumnezeu, ele sînt, în același timp, prilejuri îmbietoare și pentru credincioși de a se face și ei părtași preamăririi ce I se cuvine lui Dumnezeu.

Păstorirea credincioșilor este a treia îndatorire de seamă a misiunii episcopoești și a apostoliei ce trebuie el să îndeplinească, stînd în fruntea unei Eparhii.

Îți reamintesc aceste îndatoriri ale misiunii arhierăști, pentru că aș dori — aceasta o dorește și Sfîntul Sinod și Marele Colegiu — ca „*Slujba ta să o faci*” — după cuvîntul Apostolului — „*deplin*”. O așteaptă aceasta de la Sfîntia Ta și Eparhia în fruntea căreia te duci. Vei ști desigur că această Eparhie este o veche citadelă a credinței creștine ortodoxe. Ea a avut în trecutul ei ierarhi străluciți în fruntea ei. Ierarhi care au strălucit prin credința lor ortodoxă, din care au făcut armă de apărare a Bisericii din Eparhia lor împotriva răpitorilor de suflete din Apus. Episcopi care au înfruntat cu creștinească bărbăție asupririle și exploatările feudalilor, la care erau supuși credincioșii lor iobagi. Și iarăși alți vlădici, care, înfruntînd vitregia vremii lor de nemiloasă înrobire a credinciosului lor iobag în întunericul neștiinței de carte, au dat tot ce puteau da pentru înființarea de școli pentru pregătirea învățătorilor, pe seama școlilor confesionale de pe lingă biserică, și a preoților pentru nevoile religioase ale credincioșilor lor.

În ultimele decenii, au strălucit în fruntea Eparhiei Aradului vlădici misionari, călăuziți în misiunea lor de rîvnă de a readuce sub aripa ocrotitoare a Bisericii noastre și la izvoarele ei de sfîntire și mîntuire sufletele, care, amăgite de mincinoasele făgăduieli ale unei propagande susținută cu mijloace ilicite de peste hotare, s-au înstrăinat de Biserica noastră ortodoxă, împrăștiindu-se pe la diferitele secte neoprotestante. Prin această rîvnă și strădanie a lor, de a reface unitatea credincioșilor lor ortodocși din Eparhie și a-i readuce iarăși pe toți la calea ce singură duce la mîntuire, acești episcopi arădani și-au eternizat amintirea în sufletele turmei credincioase din Eparhia Aradului. Credincioșii de azi ai acestei Eparhii așteaptă, cu setea sufletului credincios, ca în fruntea Eparhiei lor să le vină iarăși un arhipăstor, care să continue a ține sus făclia credinței ortodoxe, povățuitoarea tuturor pe căile mîntuirii.

Iar înaintașul nemijlocit al Sfîntiei Tale, regretatul Episcop Dr. Andrei Magieru și-a dobîndit dragostea, atașamentul și admirația credincioșilor săi eparhioți, prin personalitatea sa distinsă, prin prestanța sa, susținută de o aleasă și bogată erudiție teologică, prin blîndețea sa cuceritoare și s-a impus atît de mult și a cucerit așa de covîrșitor sufletele

credincioșilor din Eparhia sa, încît plecarea sa tragică din fruntea Eparhiei a produs atîta jale și a lăsat un gol cu greu de împlinit la conducerea acelei Eparhii.

Toate aceste comandamente, impuse de învățătura revelată despre întreita misiune a arhieriei, de modelele de ierarhi din fruntea Eparhiei văduvite, în trecutul ei istoric, de așteptările credincioșilor, ca și de chemarea vremii ce trăim, cu viața nouă ce se construiește în țara noastră și de apostolatul social, ce-l impune ea slujitorilor Bisericii noastre, îți pun înaintea sarcini cărora va trebui să te arăți vrednic. Va trebui să „*stai drept aceea, încingîndu-ți mijlocul cu adevărul și îmbrăcîndu-te în zăua dreptății*”. „*Încalță-ți picioarele întru gă-tirea evangheliei păcii; peste toate luînd pavăza credinței*”. „*Ia și coiful mîntuirii și sabia duhului care este cuvîntul lui Dumnezeu*” (Efeseni VI, 14—17).

Intr-armat astfel, după povața Sfințelor Scripturi, toate greutățile începutului vor putea fi învinse și vei vedea că „*jugul*” Domnului „*este blind și sarcina Lui ușoară*”.

Trecînd peste greutățile începutului, nu uita că „*se cade episcopului să fie fără prihană, treaz, cucernic, iubitor de oaspeți, învățător, blind, nesfădnic*”.

Tinde deci cu rîvnă să faci slujba apostoliei cu vrednicie. Împlinește-ți misiunea cu bună credință, căci „*buna credință spre toate este folositoare, avînd făgăduință a vieții acesteia de acum și a celei viitoare*” (I Timotei IV, 8).

Toate acestea ți le pun la inimă părintește, ca unul care ți-am urmărit viața din copilărie și pînă la starea de acum. Și, „*ca să știi*” — după povața Sfîntului Apostol — „*cum trebuiește în casa lui Dumnezeu a petrece, care este Biserica lui Dumnezeu Celui viu, stîlp și întărire a adevărului*” (I Timotei III, 15).

Ajungî episcop destul de tînăr, îndreptățind multe nădejdi, ce se leagă de obicei de puterile tinereții. Grijește deci ca: „*Nimeni tinerețile tale să nu le defaime; ci te fă pildă credincioșilor cu cuvîntul, cu viețuirea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția*” (I Timotei IV, 12).

Fericitul Episcop Andrei s-a străduit să încadreze misiunea preoților săi la locul potrivit ei în viața de obște din țara noastră. Făcînd la fel și Sfînția Ta, vei izbuti să le ajuți a face față tuturor sarcinilor ce le revin față de Patrie și Biserică. Binevoitoarea solitudine ce Onoratul Guvern o arată Sfintei noastre Biserici, va îmbrățișa, în acest caz, și de Dumnezeu păzita Eparhie a Aradului. Iar Întîistătătorul ei va pu-

tea conta cu sprijinul Înaltei noastre Stăpîniri, cu ajutorul căruia să poți face față tuturor îndatoririlor legate de misiunea arhierescă.

Te va însoți în lupta ce vei duce, cu părintească sa grijă și binecuvîntare, și Sfîntul Sinod al Sfintei noastre Biserici, în frunte cu Prea Fericitul Părintele nostru Justinian, Patriarhul acestei Biserici.

Avînd asemenea asigurări de bunăvoință și sprijin și binecuvîntare întru împlinirea misiunii care ți se va încredința, nu uita cuvîntul de îndemn al Sfîntului Apostol, restit în Milet presbiterilor adunați acolo, ci *„la aminte de tine și de toată turma întru care Duhul Sfînt te pune pe tine episcop, ca să păstorești bine Biserica lui Dumnezeu, pe care o a cîștigat cu Sîngele Său”*. Amin! (Faptele Apostolilor XX, 28).

La sfîrșit ia cuvîntul nou alesul Episcop, mulțumind Colegiului electoral pentru că l-au ales și promițînd că se va sili a face față obligațiilor ce-i revin ca să nu desmințească nădejile ce se leagă de alegerea sa.

P. C. Pr. Dr. Nicolae Corneanu a rostit următoarea cuvîntare:

ÎNALT PREA SFINȚITE PREȘEDINTE,
PREA FERICITE PARINTE PATRIARH,
DOMNULE MINISTRU,
DOMNULE SECRETAR GENERAL,
ÎNALȚI PREA SFINȚIȚI MITROPOLIȚI ȘI PREA
SFINȚIȚI EPISCOPI,
MARIT COLEGIU ELECTORAL BISERICESC,

În viața fiecărui om există momente de răscruce, care își lasă amprenta asupra întreg restului zilelor ce le are de trăit. Un astfel de moment este pentru mine cel de azi. Prin votul Domniilor Voastre reprezentanți legiuți ai clerului și poporului dreptcredincios, mi se face înalta cinste de a li poftit să continui osîrdia unui lung șir de episcopi care au depus sfinte strădanii pe scaunul vlădicesc al Aradului. Cu emoție și cutremur mă plec în fața hotărîrii Domniilor Voastre, în care văd împlinindu-se voia lui Dumnezeu. Dînd mărire Tatălui ceresc, îl rog în această clipă solemnă să-și plece milostivirea spre mine neputinciosul, iar Domniilor Voastre Vă exprim profundă recunoștință.

Mărit Colegiu,

Socotindu-mi-se anii vîrstei, s-ar putea spune că sint tînăr. Și totuși, au trecut 17 ierni de cînd prin rugăciunea arhieru-

lui, învrednicindu-mă de harul ce se împărtășește prin punerea miinilor, slujesc la sfântul altar. Am intrat în cinul preoțesc, urmînd exemplul unei lungi serii de moși și strămoși, care toți au slujit Domnului în luminate odăjdii. Numele lor e consemnat în hrisoave și cronici bănățene. De la ei am învățat dragostea de biserică și iubirea oamenilor.

Slujirea la altar am împlinit-o îngeminînd-o cu adîncirea studiului Sfintei Teologii. Mi-am însușit cu rîvnă toate disciplinele teologice și m-am învrednicit în cele din urmă de titlul de Doctor în Teologie.

Vremea în care m-am format corespunde epocii de schimbări structurale prin care a trecut o mare parte din omenire, și, de asemenea, țara noastră. Am trăit aceste schimbări și ele au intrat în plămada ființei mele. Pulsățiile lumii renăscute și-au transmis ecoul și în cel mai îndepărtat colț al sufletului meu. Am devenit astfel una cu oamenii vremii noi pe care o străbatem, cu realizările și cu idealurile lor mărețe.

Viața în care am intrat de odată cu isprăvirea școlii, mă strîngea puternic, solicitîndu-mi contribuția. Mi-am dat-o plin de însuflețire, începînd cu 1947, cînd am fost numit profesor la Academia Teologică ce funcționa atunci la Caransebeș și continuînd cu anul 1948, cînd am trecut ca secretar și apoi consilier la de Dumnezeu păzita Mitropolie a Banatului, cu anul 1956 cînd m-am reîntors la Caransebeș ca profesor la Seminarul Teologic și sfîrșind cu anul 1958, cînd am fost numit conferențiar la Institutul Teologic din Sibiu.

În tot acest timp — și reprezintă un total de aproape 13 ani — nu mi-am îngăduit nici o clipă de răgaz, ci m-am străduit să-mi ofer întreaga contribuție de care eram în stare, din locul ce mi s-a hărăzit, spre mărirea Sfintei noastre Biserici Ortodoxe și înflorirea scumpei noastre Patrii. Iar astăzi, mi se îmbie prilejul de a spori aceste eforturi, prin chemarea ce mi se face la treapta arhieriei.

Mărit Colegiu,

Se zice, urmînd unei vorbe a Sfîntului Apostol Pavel, că „cine dorește a fi episcop, bun lucru dorește“ (I Tim. 3, 1). Nu știu dacă aș putea afirma și eu că am dorit cîndva aceasta. Știu însă atît că am simțit mereu arzîndu-mi în piept dorința de a mă dăruir în întregime slujirii Bisericii noastre Sfinte și obștii. Am renunțat de aceea, rînd pe rînd, la curatele desfătări ale studiului umanistic, părăsind Facultatea de Filosofie și cea de Filologie clasică, al căror student am

foșt, ſpre a mă consacra exclusiv Sfintei Teologii; am renunțat la viața familiară, ſpre a fi numai al lui Hriștos. Acum părășesc și bruma ce a mai rămas, ſpre a închina totul Bisericii și Patriei.

Imi dau ſeama că „jugul“ ce mi ſe pregătește astăzi reclamă tărie, ſpre a fi purtat. Harul de Sus și entuziașmul meu, nădăjduieșc că mă vor ajuta a le învinge pe toate cele grele de purtat, făcându-le ușoare. Așa înțeleg de altfel acele cunoscute cuvinte ale Domnului Hriștos: „Jugul meu e bun și povara mea ește ușoară“ (Mt. 11, 30). Și apoi, ce mai poate fi greu, cînd „nu mai trăiești“ tu, ci îl lași pe „Hriștos să trăiașcă în tine?!“.

Dacă acesť lucru e așa în cele duhovnicești, și nu poate fi altminteri, tot aștel e și în cele de toate zilele. Cel ce ește ſingur prea puțin izbîndește. Împreună cu mai mulți, umăr la umăr cu ei, reușește „să mute și munții“.

În ce mă privește, m-am străduit să-l las pe Hriștos să trăiașcă în mine, iar în ſufletul meu am cuprins pe toți frații mei, mai mici și mai mari, împreună cu care și alături de care ſimt că pot să izbîndesc în orice.

Mărit Colegiu,

Prin votul pe care Domniile Voăștre mi l-ați dat astăzi, ſînt purtat ca de o mină cereașcă ſpre ſoaunul de păștor al unei părți deștel de întinșe a ſcumpiei noăștre Patrii. Aș vrea să Vă așigur că voi depune toate eșforturile de care ſînt în ſtare, ſpre a nu Vă înșela încrederea pe care mi-ați arătat-o. Făgăduieșc ſolemn conducerii Sfintei noăștre Biserici, Sfîntului Sinod, Prea Fericitului Părinte Patriarh Juștinian și Înalt Prea Sfînțitului Mitropolit al Banatului, Vașile, precum și conducătorilor Statului noștru, Onoratului Departament al Cultelor de pe lingă Președinția Conșiliului de Miniștri și Domnului ſecretar General D. Dogaru perșonal, că vor avea în mine un cinștit și devotat ſlujitor al Bisericii și al intereșelor obștești, cu timp și fără timp „tuturora făcîndu-mă toate, ca pe toți să-i trag la mîntuire“ (I Corinteni 9, 22). Pe cei ce îmi vor fi încredințați ſpre păștorire îi voi îndruma cu ſufletul deșchis de frate și părinte, îndeplinîndu-și aștel îndatoririle și față de Hriștos Domnul și față de Patria noăștră Republica Populară Romînă. Și cu tot dinadînșul voi năzui să formeș împreună cu toți cei ce Domnul ne va hărăzi să fim împreună, conducători și ſupuși, o ſingură turmă cu un ſingur ideal: pacea și bunăștarea tuturor.

În primul rînd pacea între noi cei de aceeași lege, uniți împrejurul aceluiași altar ca urmare a epocalului act din octombrie 1948. După ce veacuri de-a rîndul rominii au fost debinați, vrăjmășuindu-se între ei și sfîșîind neconținut haina cea necusută a trupului Domnului Hristos care este Biserica, astăzi trăim roadele înfăptuirii unității de credință. Socotesc că este o datorie de cinste a fiecăruia dintre noi, deci și a mea, de a milita pentru adîncirea acestei unități și pentru pașnica împreună lucrare a unuia cu altul. Duhul dragostei care ne leagă întreolaltă va fi cheagul colaborării și cu celelalte culte religioase, creîndu-se astfel climatul favorabil unei vieți pașnice și prospere.

Cu aceeași tărie cu care voi susține pacea între cei care ne închinăm aceluiași Dumnezeu în felurite limbi, voi fi alături cu cuvîntul și cu fapta de aceia care nu precupețesc nici un efort pentru așezarea omenirii pe temeiuri cît mai trainice de bună înțelegere între popoare. Se depun azi strădanii ca niciodată în trecut, pentru ca omenirii să-i fie redată liniștea printr-o dezarmare generală și totală, prin renunțarea la orice intenții agresive a unui stat față de altul. Ar putea vreun credincios să nu fie cu trup și suflet alături de susținătorii nobilei cauze a păcii, al cărei stegar este marea noastră vecină U.R.S.S.? Nu poate, iar acest răspuns Biserica noastră l-a dat și îl dă continuu, cu cuvîntul și cu fapta. Cauzei acesteia îi voi închina și eu sincere și continue strădanii.

Cuvîntul va fi poate de atîtea ori neputincios de a schimba pe cei mai puțin buni în foarte buni. Voi căuta să le fiu însă pildă cu viața mea, stînd ca o lumină în calea tuturor, ca văzînd astfel faptele bune ale ierarhului lor, să nu se abată nici ei de la calea cea dreaptă.

Rog fierbinte pe Atotputernicul Dumnezeu să-mi stea într-ajutor și să-mi îplinească neputințele, iar pe noi toți să ne mîntuiască ca un bun și de oameni iubitor.

Lui fie mărirea în veci.

*

Cuvîntarea P. C. Pr. Dr. Nicolae Corneanu a fost primită cu însuflețite aplauze de toți cei prezenți, care l-au felicitat călduros, urîndu-i păstorie îndelungată și rodnică.

La invitarea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit-Președinte, Dl. Prof. Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R.P.R., a citit decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne nr. 452/1960 pentru închiderea Colegiului Electoral.

DATE BIOGRAFICE

P. Sf. Episcop *Dr. Nicolae Corneanu* este fiu de preot, născut la 21 noiembrie 1923 în Caransebeș, regiunea Banat. După terminarea liceului în orașul natal, simțind pronunțate înclinațiuni spre o viață duhovnicească, urmează cursurile Facultății de Teologie din București. În tot timpul studiilor se remarcă ca un element de valoare prin excepționala sa putere de muncă și printr-o conduită morală ireproșabilă. La această Facultate își ia diploma de licență, apoi doctoratul în teologie cu mențiunea „excepțional”.

Este hirotonit diacon în 1943, iar în 1947 este numit profesor de Teologie dogmatică la Academia Teologică din Caransebeș. Aci, pe lângă rodnică activitate didactică se manifestă și ca un colaborator de seamă la revistele „Altarul Banatului” și „Biserica Bănățeană”, în care a publicat studii, articole și recenzii. În 1948 este numit secretar mitropolitan al Mitropoliei Banatului și hirotonit întru arhidiacon în 1949. În același an trece ca referent principal la Arhiepiscopia Timișorii până la anul 1954, când este ales și confirmat consilier administrativ al Sectorului cultural-social la Arhiepiscopia Timișorii și Caransebeșului. În această calitate conduce cu deplină competență organul oficial „Mitropolia Banatului” și desfășoară o însuflețită activitate în acțiunea de luptă pentru pace. Pentru aportul său în slujba apărării păcii a fost ales membru în Comitetul Regional de luptă pentru pace.

În anul 1956 este numit profesor la Seminariul Teologic din Caransebeș, unde funcționează până în anul 1958, când este transferat în calitate de conferențiar universitar la Institutul Teologic universitar din Sibiu. Suflet blind și generos, se impune atât colegilor cât și studenților prin temeinica sa pregătire teologică și prin întreaga sa comportare.

Devotat studiului patristic, Prea Sfinția Sa a publicat numeroase lucrări în diverse reviste teologice. Dintre acestea menționăm îndeosebi următoarele: „Problema sufletului la scriitorul patristic Arnobiu de Sicca”, „Încercări de estetică creștină, frumusețea omului”, „Sfântul Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei”, „Opera predicatorială a Sf. Hippolyt”, „Fericitul Augustin ca predicator”, „Din viața lui Ioan Scărarul”, „Scara și treptele ei în viața duhovnicească”, „Simbolul scării și treptelor în religiile necreștine”, „Circulația unei scrieri patristice în Ardeal”.

În ziua de 15 decembrie 1960, Colegiul Electoral Bisericesc apreciindu-i activitatea, l-a ales cu unanimitate de voturi Episcop al Aradului.

*

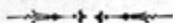
Vineri 16 decembrie 1960, în cadrul sesiunii sale anuale de lucru, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, veritând dosarul privitor la alegerea noului episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmeagului, făcută în ziua de 15 decembrie 1960, în persoana P. C. Pr. Dr. Nicolae Corneanu — a constatat că

alegerea s-a făcut cu respectarea prevederilor canonice și legale în vigoare.

Făcînd apoi examinarea canonică a noului ales, Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne a constatat că P. C. Pr. Dr. Nicolae Corneanu întrunește toate condițiile cerute de sfîntele canoane și a hotărît ridicarea sa la treapta arhieriei, hirotonia în arhieriu urmînd a se face după tunderea în monahism.

Redacția

Hirotonia și Investitura

HIROTONIA ÎN ARHIEREU

a P. Sf. Episcop Dr. NICOLAE CORNEANU

În zilele ce au urmat acestei alegeri, s-a săvârșit la Mănăstirea Cernica — prin purtarea de grijă a Prea Fericitului Patriarh Justinian — tunderea în monahism a noului ales și înălțarea sa la rangul de arhimandrit.

La 15 ianuarie 1961, în biserica Sfântul Spiridon-Nou din București a avut loc hirotonia în arhieru a Prea Cuviosului Arhimandrit Dr. Nicolae Corneanu. Hirotonia a fost săvârșită, în cadrul Sfintei Liturghii, de către Prea Fericitul Patriarh Justinian, împreună cu Prea Sfinții Episcopi Antim Tîrgovișteanul și Teoctist Botoșeneanul, vicari patriarhali.

Au fost de față la solemnitate: Dl. Dionisie Ionescu, șeful ceremonialului de stat, Dl. Ioan N. Bărbulescu, director general al Departamentului Cultelor, însoțit de Dl. Director I. Onțanu și Dl. Inspector Păun Rădulescu, Prea Cucernicii: Pr. Ioan Gagi, directorul Administrației Patriarhale, Pr. Traian Ghica, directorul Casei de Pensii și Ajutoare a salariaților Bisericii Ortodoxe Române, Pr. Zaharia Mintulescu, Pr. Iuliu Man, Pr. Vasile Aștileanu, inspectori generali patriarhali, Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, rectorul Institutului Teologic Universitar din București, Pr. Prof. N. Buzescu, directorul Seminarului Teologic din București, profesori, studenți și elevi de la cele două instituții de învățămînt din Capitală ale Bisericii Ortodoxe Române, preoți și credincioși.

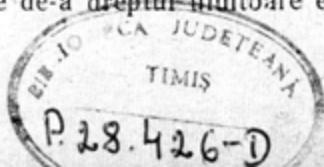
La sfîrșitul Sfintei Liturghii, *Prea Sfințitul Arhieru Dr. Nicolae Corneanu* a rostit următoarea cuvîntare:

PREA FERICITE PARINTE PATRIARH,
DOMNULE DIRECTOR GENERAL AL DEPARTAMENTULUI CULTELOR,

PREA SFINȚIȚI PARINȚI EPISCOPI,
DREPTMARITORI CREȘTINI,

Dintru începuturile ei și pînă se sfîrșește, viața noastră este un șir întreg de miracole de care nu ne dăm seama doar pentru că ne-au devenit foarte obișnuite. Ne naștem într-un chip cu totul neînțeles, fără s-o vrem noi, fără să știm ce vom deveni, fără să prevedem ce ne va aștepta. Apoi creștem, ajungem nesfîrșit de compleksi, rămînem exemplare unice fără a ne putea asemăna cu altcineva, creăm alte ființe sau dăm naștere unor opere de care noi înșine ne minunăm, străbatem lumea toată și trecem dincolo de ea... În fine, apunem și murim, fără să pricepem tocmai bine ce e înșăși moartea. Omul a fost numit „ființă necunoscută”, dar poate mai bine s-ar fi zis că e un „miracol”.

Dacă acest lucru se potrivește omului obișnuit, apoi cu atît mai mult omului creștin. Este de-a dreptul uluitoare exis-

tența credinciosului care trăiește în permanentă comuniune cu Dumnezeu, care Il știe mereu pe Hristos lucrând într-însul, care în tot ce gîndește, simte sau face Il are alături de sine pe Domnul, care este tot atît de familiar cu cerul precum este cu pămîntul...

Există în viața creștină, vreau să spun, lucruri de o amețitoare înălțime duhovnicească, care se petrec cu noi și sub ochii noștri, și care doar pentru că ne sînt prea obișnuite nu re mai ating sensibilitatea în măsura în care s-ar cuveni. Iată și azi, s-a săvîrșit ceva ce de peste 19 veacuri se săvîrșește mereu: invocîndu-se harul Sfîntului Duh, s-a încredințat încăodată, pe temeiul imputernicirii date de Mintuitorul Hristos însuși, dreptul și putința de a I se continua dumnezeiasca Sa operă. Am fost obiectul și ați fost martorii unei mari taine, Taina hirotoniei întru episcop. Nu sîntem niciunul din cei ce ne aflăm aici străini de ceea ce s-a petrecut cu acest prilej: Prea Sfînții Arhieri au înălțat în treaptă pe încă un frate mai mic al lor; Dumneavoastră ați contribuit de asemenea, într-un fel, răspunzînd prin glasul corului, la cuvintele: „vrednic este“. Care e însă mai îndeaproape semnificația celor ce s-au săvîrșit cu noi sub ochii noștri?

Dreptmăritori creștini,

Înainte de a se despărți trupește de oameni, Mintuitorul Hristos i-a asigurat că nu-i va părăsi, ci le va trimite pe Mîngăitorul, Duhul Adevărului, care nu va da nimic din ale Sale, ci va lua ale Domnului și va împărtăși credincioșilor (Ioan 14, 16; 15, 26; 16, 7—14). Așa dar, plecînd dintre noi, Hristos Domnul continuă să fie cu noi prin Duhul. — Duh care ni se împărtășește prin Sfintele Taine. Iar „iconomii“ acestor Taine dumnezeiești sînt preoții (1 Petru 4, 10). Preoții au prin urmare marele rol de a împărtăși harul pe care ei l-au primit de Sus și de a-l face simțit pe Mintuitorul, ca astfel orice adevărat credincios să poată spune și el ca oarecînd Maria Magdalena: „Am văzut pe Domnul“ (Ioan 20, 18).

Episcopul, în calitate de preot, și anume preot în sensul cel mai înalt al cuvîntului, este acela peste care coboară harul divin ca la rîndul lui să-l comunice mai departe, „lumină din lumină“. Prin Sfînții Apostoli și apoi prin urmașii lor care sînt episcopii, Mîngăitorul lucrează de-a pururi în viața credincioșilor, ținînd mereu vie conștiința prezenței Hristosului.

Invocat prin cereri stăruitoare, Duhul ne-a vizitat și astăzi și, coborînd asupra-mi, m-a înveșmîntat cu puterea de a împărtăși tuturor celor ce au trebuință de el, harul care să umple viața și să arvunească mîntuirea.

Să ne pătrundem deci de însemnătatea celor ce s-au consacrat în prezența noastră și să urmărim pildei date de însuși Domnul care, „ca să sfințească poporul cu singele Său, a pățimit afară din poartă. Să ieșim și noi afară din tabără“ (Evrei 13, 12—13), adică să părăsim acel fel de a înțelege lucrurile căruia îi scapă tocmai ceea ce e mai important, și să

reținem din cele la care am fost martori aceea ce ne ajută să ne sfințim pe noi și pe alții.

Dreptmăritori creștini,

Ca mare preot, episcopul îndeplinește sublimul rol de mijlocitor între cer și pământ. El e puntea care leagă cele de sus cu cele de jos, e acea minunată scară pe care a văzut-o oarecând Iacob, pe care coboară darurile cerești, și pe care urcăm spre Dumnezeu noi pămîntenii.

Menit a fi de folos credincioșilor, episcopul tinde să împace cu Dumnezeu pe cei ce îi păstorește; croindu-le o deosebită familiaritate cu El și, în același timp, să-i împace pe ei între ei, făcându-i să trăiască în desăvîrșită frățietate (Marcu 9, 50; Ioan 14, 27; Romani 5, 11, etc.). Pe de o parte misiunea sa e orientată spre cer, iar pe de altă parte spre pământ. El vrea să dobîndească pe seama fiilor săi duhovnicești mîntuirea veșnică, silindu-se să le-o asigure încă de aici de pe pământ potrivit adevărului că doar cei ce fac binele în viața de aici, vor primi răsplata în cea de dincolo.

A realiza acest lucru nu e ușor. El cere de la arhieru o dăruire completă și un suflet arzînd neîntreput de iubire. Cînd Domnul a voit să-i încredințeze lui Petru, și prin el tuturor Sfinților Apostoli și urmașilor păstoriarea turmei celei cuvîntătoare, de trei ori l-a întrebat: „Mă iubești tu mai mult decît aceștia?”. De abia după ce tot de trei ori Petru a răspuns afirmativ, i-a zis: „Atunci paște oile mele” (Ioan 21, 15—17).

Ceea ce dă conținut și sens demnității episcopale este *harul dumnezeiesc* pe care arhieru îl chivernisește și *credincioșii* cărora li-l împărtășește. Ca să-l poată bine chivernisi, trebuie să-l întrețină mereu aprins într-însul (2 Tim. 1, 6 și 1 Tim. 4, 14), ducînd o viață de mare curățenie și de înaltă duhovnicie. Același har trebuie apoi să-l împărtășească păstorilor săi, tuturor, și celor mai buni și celor mai puțin buni, „ca pe toți să-i tragă la mîntuire” (1 Cor. 9, 22).

Dreptmăritori creștini,

Arhieria este sfîntă și sfînt trebuie să fie și cel ce o poartă. În atîtea rînduri însă omenescul covîrșește sfîntenia. Ci noi să nu ne poticnim văzînd aceasta. Să băgam de seamă însă că vremea pe care o trăim este plină de mîrceție și că ei se cuvin slujitori devotați, întru totul curați și însuflețiți de cele mai nobile gînduri și simțăminte.

Pe lingă harul care îi sfințește și întărește spre tot lucrul bun, preoții, și în mod deosebit episcopii, au trebuință și de sprijinul credincioșilor din rîndul cărora au ieșit și peste care au fost puși.

Eu, cel peste care s-a invocat astăzi harul Prea Sfîntului Duh, îl proslăvesc pe Dumnezeu, vistierul tuturor bunătăților, și-L rog să nu mă lipsească nicicînd de cercetarea Sa, dar în același timp mă îndrept și spre voi dreptmăritorilor creștini, și prin voi spre cei pe care voi avea să-i păstoresc, cerîndu-vă să mă însoțiți cu rugile voastre, cu gîndurile voastre bune și

de asemenea cu cuvîntul și cu fapta bună. Mîntuitorul însuși a fost doborît de povara Crucii urcînd pe drumul Golgotei, așa încît a trebuit să vie Simon Chirineanul să-L ajute! Arnie-ria este și ea o grea răspundere. Nu uitați acest lucru, rogu-vă pe voi în Domnul!

Avem cu toții îndatoriri mari de îndeplinit față de Dumnezeu și față de semenii. „Să ne purtăm unii altora sarcina și astfel să plinim legea lui Hristos” (Gal. 6, 2).

Dreptmăritori creștini,

Cum spuneam, s-a împlinit azi o mare și dumnezeiască Taină, Taina hirotoniei unui episcop. Să ne pătrundem de înțelesul ei și să urcăm pe culmile sfințeniei ei. Dea Domnul ca cele ce s-au săvîrșit să fie spre folosul duhovnicesc al nostru, al tuturor, cum și spre slava Sfintei noastre Biserici.

*

Cei prezenți au felicitat călduros pe Prea Sfințitul Arhiepiscop Nicolae, urîndu-i rodnică activitate în slujirea arhierescă a Bisericii Ortodoxe Romîne.

INVESTITURA

În ziua de 19 ianuarie 1961, în sala sinodală din palatul Patriarhiei Romîne, a avut loc solemnitatea investiturii noului Episcop al Aradului, la care au luat parte: Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei și Firmilian al Olteniei, Prea Sfințitul Episcopi Antim Tîrgovișteanul și Teoctist Botoșeneanu, vicari patriarhali, Prea Cucernicii Pr. Ioan Găgiu, directorul Administrației Patriarhale, Pr. Traian Ghica, directorul Casei de Pensii, Pr. Vasile Ștefan, Pr. Zaharia Bilbiie și Pr. Atanasie Preda, consilieri patriarhali, Pr. Zaharia Mîntulescu, Pr. Iuliu Man și Pr. Vasile Aștileanu, inspectori generali patriarhali, Pr. Prof. Dr. P. Vintilescu, președintele Consistoriului central bisericesc, Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, rectorul Institutului Teologic Universitar din București, reprezentanți ai Eparhiei Aradului, protopopi din Capitală și magistranzi de la Institutul Teologic Universitar din București.

La orele 12, Prea Fericitul Patriarh Justinian, împreună cu Dl. Prof. D. Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, au intrat în sala sinodală. În timp ce corul magistranzilor intona „îmnul patriarhal”, Prea Fericitul Patriarh Justinian a ocupat scaunul prezidial.

Prea Sfințitul Episcop Nicolae Corneanu, însoțit de doi arhidiaconi, a fost condus în sala sinodală de P. C. Pr. N. Cazacu, secretar patriarhal.

La invitația Prea Fericitului Patriarh Justinian, Dl. Prof. D. Dogaru, Secretarul general al Departamentului Cultelor, a dat citire Decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R. pentru confirmarea alegerii și numirii P. S. Dr. Nicolae Corneanu în scaunul de episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmagiului.

P. S. Episcop Antim Tirgovișteanul, secretarul Sfântului Sinod, a prezentat apoi Prea Fericitului Patriarh Justinian cîrja episcopală de păstorie a Episcopiei Aradului.

Prea Fericitul Patriarh Justinian a înmînat această cîrjă Prea Sfințitului Episcop Nicolae, spunînd: „Primește cîrja aceasta ca să păstorești turma lui Hristos cea încredințată ție. Celor ascultători, să le fie, prin tine, toiag de reazim și întărire, iar pentru cei nestatornici, să o folosești ca toiag de certare, toiag de îndreptare“.

Prea Fericitul Patriarh Justinian a rostit apoi următoarea cuvîntare:

Prea Sfințite Episcop Nicolae,

Potrivit rînduelilor și legiuirilor Sfintei noastre Biserici, Colegiul electoral bisericesc te-a ales la 15 decembrie 1960 să păstorești clerul și credincioșii din cuprinsul Episcopiei Aradului, Ienopolei și Hălmagiului. Sfîntul și îndreptătorul Sinod — împlinind cercetarea canonică îndătinată în Biserica noastră — te-a socotit vrednic de această chemare ce ți s-a făcut, a aprobat alegerea săvîrșită de Colegiul electoral bisericesc și te-a hirotonit arhiereu, așezîndu-te în lungul șir al arhipăstorilor ortodocși, care coboară, prin necarnată succesiune, de la Sfinții Apostoli și de la însuși Iisus Hristos, Mîntuitorul nostru.

Prin decretul ce s-a citit aici, Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne confirmă — din partea forului suprem al puterii de Stat — alegerea Prea Sfinției Tale. Iar noi — potrivit datinei și îndatoririlor noastre de înfrîntător al Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne — ți-am încredințat astăzi cîrja de arhipăstor, simbolul puterii de ierarh ortodox și al dreptului de a circui pe calea cea bineplăcută lui Dumnezeu pe slujitorii și închinătorii altarelor drepte credințe străbune din eparhia Aradului, Ienopolei și Hălmagiului.

Vei porni de acum înainte la îndeplinirea înaltei și grelei răspunderi pe care voia lui Dumnezeu a așezat-o pe umerii Prea Sfinției Tale. Sîntem încredințați că și cugetul și inima îți sînt stăpînite de conștiința clară a măreției slujirii arhieresti, pe care Sfîntul Ioan Gură de Aur a numit-o „dregătorie cerească“, și în clipa aceasta îți răsună în minte cuvintele Sfîntului Apostol Pavel, care spune: „*Se cuvine episcopului să fie fără de prihană, ca un iconom al lui Dumnezeu... iubitor de bine, treaz la minte, drept, cuvios, înfrînat, ținîndu-se de cuvîntul cel credincios al învățăturii, ca destoinic să fie să îndemne la învățătura cea sănătoasă și să mustre pe cei potrivnici*“ (Tit. I, 7—9). Pregătirea temeinică pe care Prea Sfinția Ta ai agonisit-o în anii mulți de osteneli cărturărești, ce ți-au fost încununete cu înaltul titlu de doctor în teologie, ca și munca fără de preget pe care ai depus-o ca profesor la școlile noastre bisericești sînt o cheazășie că Sfîntul Sinod a dobîndit în Prea Sfinția Ta, un destoinic slujitor al lui Hristos, luminat cu lumina dumnezeieștii învățăături a Bise-

ricii Ortodoxe și înflăcărat de râvna de a se dovedi prin faptele sale cu adevărat „vas ales al Domnului” și stîlp de susținere a Bisericii Lui. Această cheazășie este izvor de bucurii duhovnicești pentru noi, care știm — după poruncile Sfinților Apostoli — că „Episcopul e slujitorul Cuvîntului, păzitorul învățăturii, mijlocitor între Dumnezeu și oameni”, căci prin săvîrșirea Sfințelor Taine, „el face pe oameni fii adoptivi ai lui Dumnezeu” (Constituțiile Apostolice II). Prea Sfinția Ta pornești la această înaltă și înfricoșătoare slujire, la o vîrstă tină, dar plin de o bună agoniseală a cunoștințelor teologice, pe care cu trudă le-ai adunat și, mai ales, plin de harul pe care însuși Dumnezeu ți l-a dăruit, prin Sfînta Taină a hirotoniei în arhieru. Ca părinte duhovnicesc și ca Intîistător al Sfîntului Sinod, Noi sîntem datori să-ți atragem luarea aminte că toate acestea aparțin de acum înainte numai Bisericii lui Hristos și turmei ce ți-sa încredințat; datori sîntem, de asemenea, să-ți amintim cuvintele Apostolului Neamurilor, care se cuvin a fi dreptar de viață în toată slujirea arhierască a Prea Sfinției Tale; El te învață, zicînd: „*pentru ca nimeni să nu defaime tinerețele tale, fă-te pildă credincioșilor cu cuvîntul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția... Păzește-te pe tine însuși și învățătura; stăruiește în ea, căci făcînd aceasta, și pe tine te va mintui, și pe cei ce te ascultă*” (I Timotei IV, 12, 16).

„*Pe cel bătrîn să nu-l înfrunți, ci să-l îndemni ca pe un părinte; pe cei mai tineri — ca pe frați. Pe femeile bătrîne îndeamnă-le ca pe niște mame, pe cele tinere ca pe surori, în toată curăția*” (I Timotei V, 1—2).

„*Iar de lumeștile și deșartele vorbiri, te ferește* (II, 16) și de dorințele tinerețelor fugi și urmează dreptatea, credința, dragostea, pacea cu toți cei ce cheamă pe Domnul, din inimă curată”.

„*Tine-te departe de convorbiri nesocolite și nezi-litoare, bine știînd că dau prilej de ceartă, și unui slujitor al Domnului nu i se cade să se certe, ci să fie blînd față de toți, destoinic să dea învățătură, răbdător la necazuri, meșter să dojenească cu blîndețe pe cei ce stau împotriva*” (II Timotei II, 22—25).

„*Piră împotriva preotului să nu primești, fără numai din gura a doi sau trei martori. Pe cei ce păcătuiesc muștră-i de față cu toți, pentru ca și ceilalți să aibă teamă*” (I Timotei V, 19—20).

„*Silește-te să te arăți pe tine însuși lămurit înaintea lui Dumnezeu, lucrător cu fața curată, drept îndreptînd cuvîntul adevărului*” (II Timotei II, 15).

Prea Sfințite Episcop Nicolae,

Mergi să păstorești o eparhie istorică, ale cărei începuturi urcă prin negura vremurilor pînă în veacul al XV-lea, — adică pînă în acel veac în care poporul român a cunoscut, dincoace de munți, domnia plină de slavă a unui Mircea cel

Bătrîn și Ștefan cel Mare, iar dincolo de Carpați, faptele de legendară vitejie ale unui Ioan Huniade. În acest strălucit veac de lupte împotriva valului cutropitorilor de popoare când străbunii noștri își apărau „sărăcia, și nevoile, și neamul”, — acești neștiuți străbuni, înaintea cărora ne închinăm cu smerenție și cu recunoștință, au pus temeliiile scaunului episcopial în care urci acum Prea Sfinția Ta. Viața acestei episcopii a fost zbuciumată și plină de greutate și suferințe, ca însăși istoria poporului nostru; dar în fruntea ei s-au găsit deseori ierarhi vrednici de laudă, ale căror fapte, menite să slujească deopotrivă lui Hristos-Dumnezeu și poporul pe care-l păstoreau, pot și trebuie să fie pilde însuflețitoare pentru Prea Sfinția Ta.

Sintem încredințați că nu vei uita niciodată că în scaunul Episcopiei Ienopolei au păstorit — cu veacuri înaintea Prea Sfinției Tale — ierarhi ieșiți din familia Brancoviciilor înrudiți cu marele voevod-mucenic Constantin Brâncoveanu; că unul din acești episcopi, Longhin Brancovici, a fost hirotonit de însuși patriarhul ecumenic Kiril Lucaris, că a călătorit în două rânduri la Moscova, în căutare de sprijin pentru Biserica dreptei-credințe de pe meleagurile românești, și că și-a încheiat zilele în minăstirea Comana de pe pământul Țării Românești; că în Inăul din eparhia Prea Sfinției Tale și-a început slujirea preotească un nepot al acestui Longhin, care avea să ajungă apoi mitropolit al Bălgradului, și prin faptele și suferințele lui, să se învrednicească mai târziu a fi rânduit în cetele sfinților sub numele Sfântul Ierarh Sava Brancovici. Prea Sfinția Ta nu vei uita niciodată acest nume, care arată un drum de pe care nu trebuie să te abai și simbolizează trăirea unor adevăruri legate de ființa Bisericii noastre și de însăși existența poporului nostru.

Și mai aproape de zilele noastre, episcopia a cărei conducere ți s-a încredințat, a avut parte de ierarhi vrednici ca Miron Romanul, Ion Mețianu, Ioan Papp, Grigorie Comșa, și de curînd adormitul întru Domnul Andrei Magieru, care au păstorit cu rîvnă și care îți cer Prea Sfinției Tale să sporești zestrea duhovnicească agonisită de ei pentru Biserica Ortodoxă Română.

Indatoririle ce te așteaptă în Eparhia Aradului, Ienopolei și Hălmeagului nu sînt nici puține, nici ușoare. Le vei împlini pe toate dacă înarmat cu învățătura sfintei noastre credințe, — vei avea ochii larg deschiși asupra realităților vieții, căutînd să cunoști singur și amănunțit starea preoției și credincioșilor Prea Sfinției Tale. Și fiindcă de mic copil cunoști Sfintele Scripturi, care pot să te înțeleptească spre mîntuire, prin credința cea în Hristos Iisus, și cum toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos spre învățătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțelepciunea care duce la dreptate (II Timotei III, 15—16), propoveduiește cuviatul ei, stăruiește cu timp și fără timp, mustră, ceartă, îndeamnă, cu toată îndelunga răbdare și învățătură (II Timotei IV, 2).

Credincioșilor Prea Sfinției Tale, „adu-le aminte să se supună stăpînitorilor și dregătorilor, să asculte, să fie gata spre orice lucru bun, să nu defaime pe nimeni, să fie pașnici, să fie îngăduitori, să arate către toți oamenii deplină blîndețe” (Tit. III, 1—2), așa cum ne învață marele Apostol Pavel.

Viața nouă pe care poporul nostru liber și-o făurește acum se cere a fi sprijinită cu sinceritate și cu entuziasm de toți slujitorii și închinătorii altarelor noastre; strădaniile ce se depun în lumea întreagă pentru înlăturarea războaielor și pentru statornicirea păcii pe pămînt, trebuie să găsească răsunet și în sufletele tuturor creștinilor; marile probleme ale veacului nostru — ca libertatea națională, dreptatea socială, egalitatea în drepturi, pentru toate rasele și popoarele — sînt deopotrivă problemele morale, la a căror rezolvare datori sîntem să aducem partea noastră de contribuție, spre a nu trăda prin nepăsarea noastră comoara valorilor etice pe care o reprezintă învățătura creștină. Cunoscînd toate acestea, vei avea destulă vigoare tinerească pentru a te strădui cu timp și fără timp întru călăuzirea turmei credincioase pe calea împlinirii poruncilor evanghelice de iubire față de Dumnezeu și față de semenii, — căci aceasta este toată legea Noului Testament.

Și mai și, Prea Sfințite Episcop Nicolae, o îndatorire de seamă, pe care ți-o punem la inimă, în numele Sfîntului Sinod: păzește ca lumina ochilor marele dar pe care ni l-a făcut Dumnezeu, care ne-a ajutat să refacem unitatea Bisericii strămoșești, prin revenirea la altarul dreptei credințe a fraților răzlețiți de vitregia vremurilor. Priveghează ca nimic să nu tulbure această slăvită faptă din viața Bisericii noastre și neîncetat lucrează ca ea să fie deplină. Apleacă-ți luarea-aminte și purtarea de grijă părintească și către acei credincioși care au fost amăgiți spre învățături religioase rătăcite și nu te lăsa odihnei pînă nu vei face pe toți cei credincioși să cunoască adevărul și pînă nu vei izbîndi „ca toți să fie una”. Pe această cale să nu pregeți, bine știind că „Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii, ci al puterii, și al dragostei, și al înțelepciunii” (II Timotei I, 7).

Prea Sfințite Episcop Nicolae,

Din încredințarea Sfîntului Sinod și avînd toate împunătornicirile canonice și legale, mergi acum să păstorești turma dreptcredincioasă din Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmeagului. În slujirea plină de mari răspunderi ce te așteaptă, vei avea sprijinul Sfîntului Sinod, ori de cîte ori vei crede că-ți este de trebuință. Dar sprijinul cel mai de seamă îl vei avea de la Cel Atotputernic, pe care pururea să nu încetezi a-L ruga să-ți dea puteri ca să îplinești tot lucrul cel bun, spre slava Bisericii Ortodoxe Romîne și spre binele poporului român.

Așa să-ți ajute Dumnezeu!

Prea Sfințitul Dr. Nicolae Corneanu, Episcopul Aradului,
a rostit următoarea cuvântare:

Prea Fericite Părinte Patriarh,

În urma votului exprimat de Colegiul Electoral Bisericesc, a aprobării sale de către Sfântul Sinod și a confirmării ce a primit din partea Înaltului Prezidiu al Marii Adunări Naționale, am venit astăzi înaintea Prea Fericirii Voastre spre a mi se încredința, potrivit datinei, cirja pastorală a scaunului episcopal al Aradului, pentru care am fost ales. Această cirjă pe care mi-o înmănați, semn văzut al imputernicirilor arhieresti, o primesc mulțumindu-Vă cu recunoștință pentru încrederea pe care mi-o acordați și pentru cinstea deosebită ce mi-o faceți. Totodată însă, nu pot să nu mă înfior gândindu-mă la marea răspundere ce decurge din acest act.

Prin cele ce se săvîrșesc acum, se adaugă încă o verigă la neîntreptul și lungul șir de ierarhi care dețin de la Sfinții Apostoli, precum aceștia de la Mîntuitorul Iisus Hristos, dreptul și puterea de a continua în lume dumnezeiasca Sa operă. Îmi pare chiar că, trecînd peste veacuri, mă găsesc în fața însuși măritului Pavel care zice:

„Luați aminte de voi și de toată turma întru care Duhul Sfînt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica Domnului pe care a cîștigat-o cu însuși sîngele Său“ (F. Ap. 20, 28).

Slujirea arhierescă este împreunată cu deosebite îndatoriri, ea cerînd aceluia căruia i s-a împărtășit, desăvîrșită dăruire lui Dumnezeu și dăruire oamenilor. Înainte de orice lui Dumnezeu, în care și prin care sînt toate. Dar nu mai puțin oamenilor căci, precum zice Sfînta Carte, nu este păstor bun acela care nu-și pune sufletul pentru oile sale (Ioan 10, 11).

Cunosc marea răspundere ce-mi revine și, despre aceasta mai ales, mă simt îndemnat să vorbesc acum. Ceea ce ține nemijlocit de sarcina arhipăstorului de suflete este îndatorirea de a face binele și numai binele. Acest bine țintește în spre cele înalte, spre dobîndirea mîntuirii celei veșnice, dar nu e mai puțin adevărat că țintește și spre cele de aici de pe pămînt. În măsura în care sîntem aparținători ai cetății cerești, în aceeași măsură sîntem și ai celei pămîntești.

Ca îndrumător al creștinilor ce-mi vor fi dați în grijă, nu voi uita că e de datoria mea să le arăt mereu calea pe care mergînd să devină pilduitori creștini, dar și lăudați cetățeni. Cu cîtă mîndrie zice oarecînd Pavel apostolul: „Eu sînt iudeu, născut în Tarsul Ciliciei...“ (F. Ap. 22, 3). Avem și noi un Tars al nostru. Și noi ne-am născut pe un pămînt care ne este scump: e Patria noastră iubită, Republica Populară Romînă. A uita vreodată acest lucru de căpetenie, însemnează a ne-socoti voia lui Dumnezeu.

Drept aceea, împreună cu toți cei pe care Dumnezeu ne-a hărăzit a fi o turmă și un păstor, vom fi conștienți și cinstiți cetățeni ai Patriei noastre, supunîndu-ne stăpînirii (Tit. 3, 1)

și muncind din răspuțeri pentru asigurarea unei continue propășiri atât în cele materiale cât și în cele spirituale. Căci cum putea-vom uita vreodată acele cu neputință de răstălmăcit cuvinte: „cine nu vrea să lucreze, acela să nu mănânce“ (2 Tes. 3, 10). ?

Cu vorba și mai ales cu fapta voi năzui să fiu printre cei dinții care să dovedească cea mai loială supunere față de înfiștătorii țării, după cum de asemenea să fiu și cel mai activ sprijinitor al tuturor strădaniilor de mai bine ale poporului.

Dar pentru că mai binele nu se poate înfăptui decît în condiții de pașnică viețuire, îmi pun drept obiectiv de primordială importanță, susținerea fără rezervă a cauzei păcii. Omenirea este pusă azi în situația de a alege viața sau moartea. Sînt cu toată convingerea alături de cei ce militează pentru viață. E o atitudine întemeiată pe înseși cuvintele Domnului Hristos: „Eu am venit ca oile mele să aibă viață și să aibă din belșug“ (Ioan 10, 10). Făgăduiesc ca împreună cu cei ce îmi vor fi dați spre păstorire să fim alături, cu toată vrerea și puterea noastră, de cei care ostensesc întru realizarea marelui ideal de a exista o lume fără neînțelegeri și fără conflicte, fără armate și fără războaie, în care — după zisa Profetului — „săbiile să se prefacă în brăzdare de plugărit, iar lăncile în coase în care nici un neam să nu mai ridice sabia împotriva altuia, iar pravila războiului să n-o mai deprindă“ (Isaia 2, 4).

Prea Fericirea Voastră,

Dobîndind legiuirile împuterniciri voi purcede ca mine, cu voia lui Dumnezeu, să-mi încep păstoria de pe scaunul istorice episcopii a Aradului. Părăsesc o îndeletnicire ce mi-a fost dragă și căreia i-am închinat întreagă puterea mea de muncă. Ca dascăl în Sfînta Teologie am avut în grija mea cîteva zeci sau sute de tineri. De acum înainte îmi sînt dați spre îndrumare mii de credincioși de felurite vîrste și stări. Rog pe bunul Dumnezeu să-mi ajute a le fi tuturor frate și părinte. Față de greutatea răspunderii ce mi se pune pe umeri, mărturisesc că mă simt neputincios. Nu uit încă o vorbă a aceluiași slăvit Pavel de care am pomenit în cîteva rînduri și care scria corintenilor: „... tocmai cînd sînt slab, atunci sînt tare“ (2 Cor. 12, 10) — tare prin ajutorul și darul Mîntuitorului Hristos care a luat asupra Sa neputințele noastre ale fiecăruia (Matei 8, 17).

Și apoi, sînt ferm convins că mă voi împărtăși de sprijinul Prea Fericirii Voastre, al Înalt Prea Sfîntitului Mitropolit al Banatului Vasile și al celorlalți Înalt Prea Sfîntiți și Prea Sfîntiți, membri ai Sfîntului Sinod, ca astfel datoria să mi-o pot face deplin și pînă la capăt.

Merg într-o eparhie din cuprinsul căreia sînt și credincioși de altă credință decît a noastră ortodoxă. Mă voi strădui să conviețuim în bună înțelegere, trecînd peste ceea ce ne deosebește și dîndu-ne mîna în cele ce ne apropie, nelăsînd însă să fie știrbită în vreun fel dreapta noastră credință. În-

demnul Prea Fericirii Voastre de a veghea să nu se găsească loc în sufletul credincioșilor Bisericii noastre, ecouri ce duc la pierzanie, va fi un dreptar permanent al activității mele. Cu osebire îmi vor sta la inimă frații cu care ne-am împreunat gândurile și simțirile în neuitatul 21 octombrie 1948. Unificarea Bisericii noastre strămoșești de 12 ani și mai bine, se cere prețuită ca un scump odor și continuu adâncită.

Cu aceste gânduri, precum și recunoscător Prea Fericirii Voastre, membrilor Sfintului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și Domnului Secretar General al Departamentului Cultelor, Profesor Dumitru Dogaru, pentru tot ce au făcut ca să ne putem împărtăși de trăirea momentului festiv de astăzi, pornesc cu hotărîre și cu nădejde tare la drum.

Mă leg să păstrez neclintită credință Patriei mele, Republica Populară Română și desăvîrșită ascultare față de conducerea Bisericii noastre Ortodoxe Române.

Dumnezeu să-mi ajute și să fie cu noi cu toți!

*

S-a săvîrșit apoi un polihroniu pentru Prea Fericitul Patriarh Justinian și membrii Sfintului Sinod, pentru conducătorii Republicii Populare Române și pentru Prea Sfințitul Episcop Nicolae al Aradului.

DI. Prof. D. Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, Înalt Prea Sfințitii Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei și Firmilian al Olteniei, Prea Sfințitii Episcopi Antim Tîrgovișteanul și Teoctist Botoșeneanul, precum și toți cei prezenți au felicitat călduros pe noul ierarh al Bisericii ortodoxe Române, urindu-i îndelungată și rodnică păstorie.

A urmat apoi o agapă oficială în cinstea Prea Sfințitului Episcop Nicolae al Aradului.

R a p.

INTRONIZAREA

P. Sf. Episcop Dr. NICOLAE CORNEANU

Duminică, 22 ianuarie 1961, a avut loc la Arad, solemnitatea intronizării Prea Sfințitului Episcop Dr. Nicolae Corneanu.

Din frumoasele turlle ale Catedralei, ce se ridică malestos spre cerul azuriu, superba simfonie a clopotelor, ce se revarsă ca o rugăciune sfântă, vestește o zi de mare praznic: intronizarea noului Episcop al Aradului. Catedrala îmbrăcată în haină de sărbătoare — prin splendida pictură, executată recent de prof. Atanasie Demian, cu deplină expresivitate, într-o stilizare perfectă și ornamentație bogată — își așteaptă cu bucurie și emoție Arhipăstorul. Preoți cu epitrahile, încolonați pe două rânduri în interiorul Catedralei, întâmpină pe Înălții Ierarhi, pe reprezentanții Departamentului Cultelor, ai autorităților locale, ai cultelor străine și pe ceilalți oaspeți.

La orele 9,45 începe Sf. Liturghie Arhierescă săvârșită de I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei și PP. SS. Episcopi Valerian al Oradei și Dr. Nicolae Corneanu al Aradului, asistați de un sobor de preoți compus din Ic. Stavr. Tr. Belaşcu, vicarul Mitropoliei Ardealului, Ic. Stavr. Dr. Gh. Coțosman, vicarul Mitropoliei Banatului, Ic. Stavr. C. Oros, cons. administrativ-Arad, Ic. Stavr. V. Mihuți, protopopul Aradului, Ic. Stavr. T. Chifa, protopop-Deva și Pr. Oct. Țolea-Cermeiu și de diaconii Const. Cîrstea-Craiova, Const. Voicu-Sibiu, I. Botău-Timișoara, T. Băbuția-Arad, T. Savu-Oradea și Gh. Bej-Arad. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt „Armonia” al Catedralei, dirijat de prof. I. Lipovan.

I.P.S. Mitropolit Vasile al Banatului ocupă loc în tronul arhieresc.

Au mai fost prezenți: În strana dreaptă: P. Sf. Episcop Teofil al Clujului, P. Sf. Episcop Teoctist, vicarul Sf. Patriarhii, Ic. Stavr. Al. Ionescu, vicarul Arhiepiscopiei Bucureștilor, Arhim. Emilian Bîrdaș, vicarul Episcopiei Romanului, Ic. Stavr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, rectorul Institutului Teologic Universitar din București, Ic. Stavr. Dr. S. Vlad, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, Prot. Șt. Tomici, vicarul Bisericii Ortodoxe Sîrbe din Banat, Ic. Stavr. Dr. I. Tudoran și Ic. Stavr. Dr. N. Mladin, profesori univ. delegați ai Institutului Teologic Univ. din Sibiu, Consilierii adm. Dr. M. Bănescu, Dr. V. Vlăduceanu și Dr. I. Crețiu (Timișoara), Cons. adm. S. Coman (Cluj), Ic. Stavr. P. Madincea, consilier eparhial (Oradea), Ic. Stavr. Dr. Zeno Munteanu, directorul Seminarului Teologic din Caransebeș, Prot. sîrb Ostoici (Arad).

În strana stîngă au luat loc: Dr. Friedrich Müller, Episcopul cultului evanghelic C. A. din R. P. R., Kiss Alexa, Episcopul unitarian din Cluj, Gh. Argay, Episcopul cultului evan-

gelic sinodo-presbiterian din R.P.R.; apoi vicarul general rom. catolic din Banat Dr. Ferdinand Cziza, Pastorul reformat Al. Buthy, Primarbul Dr. E. Neumann (Timișoara), apoi Vicar Francisc Belteky, Prot. Medvetzky Alexandru, Prot. Olah Francisc din Arad, Prot. Gruber Ernest, Prot. Molnar Carol, Inspector Ep. Mărgineanțu Tiberiu-Timișoara, Preot Popa Constantin, secretar Arhiepiscopesc-Craiova, Dl. Butuc Ioan secretar eparh. Cluj.

Primirea în gara din Arad a I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei și a P. S.S. Episcop Dr. Nicolae Corneanu, în seara de 21 ianuarie 1961

Departamentul Cultelor a fost reprezentat de Domnul director general I. Bărbulescu, domnii directori I. Onțan și M. Neicov, domnul inspector general șef Gh. Nenciu, domnul inspector general I. Dinulescu, de împuterniciții regionali M. Teperdel, S. Păpescu-Timișoara, N. Duldner-Brașov, I. Lada-

Deva, Petre A. Petre-Oradea și imputerniciții raionali C. Orban-Timșioara, I. Ene-Lugoj și V. Cîmpeanu-Arad.

Din partea autorităților locale au fost prezenți: Domnul Duma Gh. vice-președintele Sfatului Popular al Raionului Arad, Domnul Gh. Stanciu, șeful secției inv. și cultură al Regiunii Timișoara, Ponta Ștefan, șeful inv. oraș Arad, Dr. Pescariu Ioan, președintele Comitetului de Luptă pentru Pace, Arad.

La festivitățile instalării au participat și membrii familiei P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu.

Episcopia Aradului a fost reprezentată prin: Icon. Stavr. C. Oros și Prot. V. Pereteatcu, cons. adm., Ic. Stavr. Gh. Perva, secretar eparhial, Prot. N. Vesa, inspector eparhial, Prot. Victor Biliboacă, Dl. Ilica Ioan, contabil-șef și Gh. Șulea, revizor-contabil. Din partea Adunării Eparhiale au fost prezenți membrii: Dr. Liviu Hălmăjan, Dr. Aurel Botiș, Dr. Ioan Radu, Dr. Ioan Bejan, Dr. Eugen Suciu preot, Dl. Petru Petrilă, Dr. Emil Caba, I. Crișan, Dl. N. Todea, etc. Au mai fost prezenți preoții Catedralei: Ic. Stavr. Codreanu Florea, Ic. Stavr. Dr. Petru Deheleanu, Ic. Stavr. Dr. Simion Șiclovan și Prot. Macovei Oct. precum și protopopii raionali: Ic. Stavr. Viorel Mihut-Arad, Prot. D. Cuzman-Criș, Prot. Trifu B-Brad, Ic. Stavr. Chifa Teofil-Deva, Prot. P. Sălăjanu-Șebiș, Prot. Ic. Stavr. I. Ciocan, Ic. Stavr. A. Lăzărescu-Hunedoara, Prot. E. Borza, Prot. A. Petric-Orăștie și Prot. T. Maier-Petroșani.

După rugăciunea amvonului, soborul PP. SS. Episcopi, al preoților și diaconilor, care au servit la Sf. Liturghie, în frunte cu I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei iese în solee.

Domnul Director General al Departamentului Cultelor, I. Bărbulescu, citește Decretul Nr. 457/960 de confirmare a P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu, ca Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmăgiului:

PREZIDIUL MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

a

REPUBLICII POPULARE ROMINE

DECRET

pentru recunoașterea preotului econom stavrofor Dr. Nicolae Corneanu în funcțiunea de Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmăgiului.

Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romine decretează: 1. Preotul econom stavrofor Dr. Nicolae Corneanu se recunoaște în funcțiunea de Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmăgiului pentru care a fost ales de Colegiul Electoral Bisericesc în ziua de 15 decembrie 1960.

Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale,

ss. Ioan Gh. Maurer

Secretarul Prezidiului Marii Adunări Naționale,

ss. Gh. Stoica

Nr. 457, București, 26 decembrie 1960.

Vicarul Mitropoliei Banatului *Ic. Stavr. Dr. Gh. Cotoșman*, înconjurat de doi diaconi, dă citire de pe amvon, Gramatei Mitropolitane de înscăunare a P.S. Episcop Nicolae al Aradului:

V A S I L E

DIN INDURAREA LUI DUMNEZEU DREPTCREDINCIOSUL ARHIEPISCOP AL DE DUMNEZEU PAZITEI ARHIEPISCOPII A TIMIȘORII ȘI CARANSEBEȘULUI ȘI MITROPOLIT AL CREDINCIOȘILOR ORTODOCȘI DIN BANAT ȘI DIN EPARHIA DE DUMNEZEU PAZITA A ARADULUI

Prea iubitului cler și tuturor dreptcredincioșilor creștini din de Dumnezeu păzita Episcopie a Aradului, Ienopolei și Hălmașiului și tuturor ascultătorilor și cetitorilor acestei gramate mitropolitane, har și pace de la Dumnezeu, Părintele din ceruri, iar de la Noi binecuvântarea arhierească.

Se cuvine să facem cunoscut tuturor că Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a așezat în Sfînta Sa Biserică, scaune și vrednicii mici și mari, și, prin trimiterea din ceruri, în chipul limbilor de foc, a Preasfîntului și de viață făcătorului Duh peste sfinții săi ucenici și apostoli, i-a întărit întru propoveduirea cuvîntului Evangheliei Sale, iar prin punerea mîinilor, într-o neîntreruptă înlanțuire de la slinții apostoli și pînă azi, toți slujitorii Bisericii lui Dumnezeu și păstorii turmei lui Hristos se fac vrednici de a fi părtași acelorasi daruri și haruri.

Ca un smerit urmaș al lor, în dregătoria noastră de Mitropolit al Banatului, văzînd că, prin trecerea la cele veșnice a Fericitului întru pomenire episcopul Andrei Magieru, a devenit vacant scaunul de Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmașiului, am socotit că avem îndatorirea de a nu lăsa această episcopie sufragana Nouă să rămînă lipsită de canonicescu! ei ocîrmuitor vreme îndelungată. La rugămintea Noastră, Prea Fericitul Patriarh Justinian, Întîistătătorul Bisericii Ortodoxe Romîne, pe temeiul art. 30, lit. g și 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Romîne, a convocat cu adresa nr. 12654 din 14 noiembrie 1960, Colegiul Electoral pentru alegerea noului episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmașiului în ziua de 15 decembrie 1960, orele 10 dimineața, în sala sinodală din palatul Patriarhiei din București.

Acest colegiu, după săvîrșirea slujbei religioase în paraclisul Sfintei Patriarhii, a ales în scaunul vacant, cu unanimitate de voturi, pe Prea Cucernicul Econom Stavrofor *Dr. Nicolae Corneanu*, care s-a arătat vrednic de această chemare prin viața sa plină de evlavie, prin statornicia sa în dreapta credință a Sfintei noastre Biserici, Ortodoxe de Răsărit, prin activitatea sa pe tărîm administrativ-bisericesc, prin rîvna sa cărturărească desfășurată prin publicații de valoare teologică și în cadrul învățămîntului teologic universitar, dînd totdeauna dovezi despre neclintita credință și ascultare față de Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romîne

și de supunere față de legile Patriei noastre Republica Populară Română, și de orînduirea ei obștească.

Sfîntul Sinod, potrivit art. 10, 130 și 131 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Romîne, examinînd această alegere și făcînd cercetarea canonică a celui ales, în ședința sa din 16 decembrie 1960, și găsind că alegerea Prea Cucernicului Preot Econom Stavrofor *Dr. Nicolae Corneanu*, în scaunul vacant de Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmagiului este făcută cu păzirea tuturor formelor canonice și legale, a întărit-o prin hotărîrea sa.

În urma mijlocirii Sf. Sinod, cu adresa nr. 13997/1960, și la recomandarea Departamentului Cultelor, Guvernul Republicii Populare Romîne și Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Romîne, prin decretul nr. 457 din 26 decembrie 1960, au confirmat această alegere.

Prea Cucernicul Preot Econom Stavrofor *Dr. Nicolae Corneanu* a fost tuns în monahism la mănăstirea Cernica păstrînd numele de Nicolae, după care a fost hirotonit arhieru, în ziua de 15 ianuarie 1961, în biserica cu hramul Sf. Spiridon Nou din București de către Prea Fericitul Patriarh Justinian.

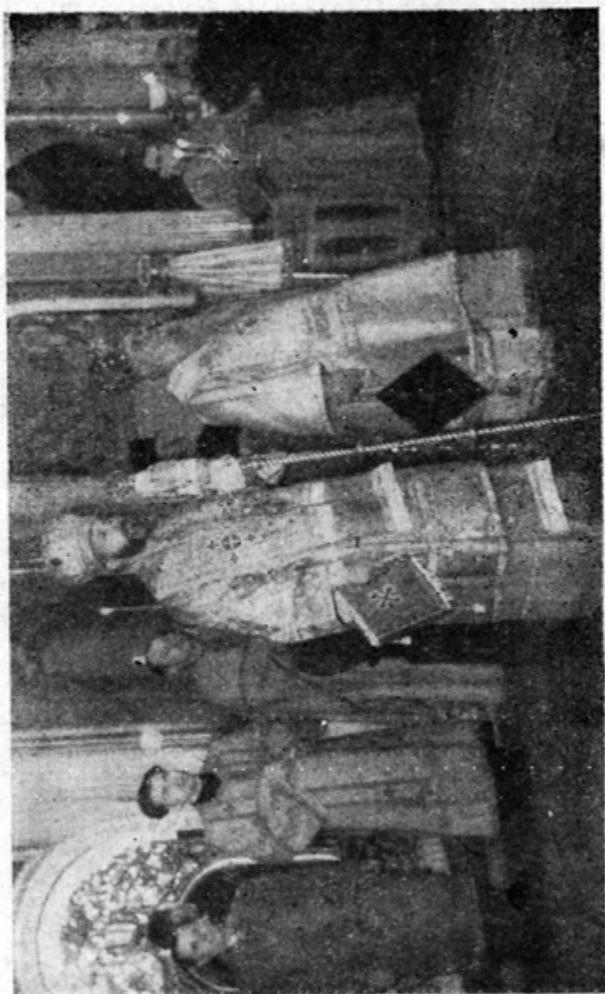
După ce s-au săvîrșit toate acestea, s-a făcut noului ales cuvenita investitură, în ziua de 19 ianuarie 1961, în sala sinodală a Palatului Patriarhiei din București, cînd i s-a înmînat de către Departamentul Cultelor, decretul de confirmare, iar de Prea Fericitul Patriarh Justinian, cirja arhierescă, — de față fiind II. PP. SS. și PP. SS., membrii ai Sfîntului Sinod, Domnul Prof. Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, cu alți înalți dregători ai Statului, reprezentanți ai clerului și credincioșilor.

Pe temeiul celor arătate mai sus, al sfîntelor canoane și al prevederilor cuprinse în art. 131 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Romîne, Noi emitem această gramată mitropolitană și dăm alesului episcop, Prea Sfîntiei Sale Nicolae Corneanu, împuternicirea canonică de păstorire ca Episcop al de Dumnezeu păzitei Episcopii a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, cu toate orașele și satele care țin azi și vor ține și în viitor de această Sfîntă Episcopie drept mărturie că Prea Sfîntia Sa, dobîndind jurisdicția de Episcop, are darul și puterea de a așeza după rînduiele Sfîntei noastre Biserici Dreptmăritoare de Răsărit și după legile Țării: citeți, cîntăreți, ipodiaconi, diaconi, preoți și protopopi la toate bisericile din Episcopia Prea Sfîntiei Sale; egumeni și stareți la mînăstiri; și a face toate cîte i se cuvin ca ierarh, spre zidirea duhovnicească a turmei sale.

Din parte-i așteptăm cinstire și ascultare către autoritatea bisericească și îndeosebi către Sfîntul Sinod al Sfîntei Biserici Ortodoxe Romîne, precum și lucrare neobosită, bună înțelegere, înțelepciune părintească, dragoste către turma sa duhovnicească, făcîndu-se tuturor pildă și călăuză în lucrarea

sa de păstrare și întărire a dreptei credințe și a predaniilor Bisericii noastre străbune.

Așadar, tuturor din cinul preoțesc și călugăresc, precum și tuturor dreptcredincioșilor creștini din de Dumnezeu păzita Episcopie a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, le recomandăm cu toată căldura și dragostea pe Prea Sfinția Sa *Nicolae Corneanu*, de *chiriarh* iubit al lor, pe care să-l cinstească, ple-

In timpul Sf. Liturghii

cîndu-i-se cu toată voia și arătîndu-i în toate împrejurările, supunere și ascultare ca fii suleștești, primindu-l și cinstindu-l ca pe arhipăstorul, învățătorul și ocîrmuitorul lor duhovnicesc, care este următor sfinților apostoli ai Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, căruia i se cuvine toată

mărirea, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Data în reședința Noastră mitropolitană din Timișoara, astăzi 21 ianuarie, anul mîntuirii unamie nouă sute șasezeci și unu.

ss. VASILE,

Mitropolitul Banatului

După citirea Gramatei Mitropolitane, I. P. S. S. Mitropolit Vasile, rostește, din tronul arhieresc următoarea cuvîntare:

„Nu fi nebăgător de seamă față de darul care este întru Tine prin punerea mîinilor preoției“.

I Tim. IV, 14

I. P. S. și PP. SS. PP.,

DOMNUL DIRECTOR GENERAL,
PREA SFINȚITE PARINTE EPISCOP,
IUBIȚI ASCULTATORI,

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, dumnezeescul Intemeietor al sfintei noastre Biserici, fiind Fiul lui Dumnezeu, de o ființă cu Dumnezeu Tatăl, cu aceeași atotștiință, atotînțelepciune și atotputernicie ca și Cerescul Părinte, dînd sfîntului Așezămînt scopul ca prin El să se ofere oamenilor putința de a se sfinți și mîntui, nu a putut lăsa realizarea acestui scop în seama neputinței omului, „dat stricăciunii și înjugat cu moartea“.

Din purtarea Sa de grijă ca sfînta noastră Biserică să-și poată ajunge scopul de a mîntui lumea, înainte de a se despărți de ei a făgăduit sfîntilor Săi Apostoli, că le va trimite pe Duhul Sfînt Mîngăitorul, „care va mărturisi despre El“ și „îi va povățui pe ei la tot adevărul, căci nu va grăi de ta Sine“, ci „dintru“ ale Fiului, ale lui Hristos Mîntuitorul „va lua și va vesti“ Apostolilor.

Duhul Sfînt Mîngăitorul pogorîndu-Se asupra Apostolilor în ziua Cincizecimei, El a îndrumat cuvîntul și fapta sfîntilor Apostoli. El, Duhul Sfînt, activ de atunci în Biserica lui Hristos „le dădea“ lor ce să grăiască și cum să procedeze în toate împrejurările. Prin propovăduirea lor Sfîntii Apostoli au contribuit la renașterea în Hristos a celor ce au primit cu credință învățătura lor.

În antichitatea clasică învățătorii erau numiți de către ucenicii lor: părinți, ca unii care i-au renăscut pe ei la o nouă viață, viață culturală, viața spiritului.

Mîntuitorul și El prezintă învățarea, propovăduirea drept cea dintîi îndatorire a misiunii apostolice. Cu cuvintele: „*Merbind învățați...*“ îi trimite Mîntuitorul pe sfîntii Apostoli la propovăduire, la învățarea tuturor neamurilor. Abia după ce, prin propovăduire, aceste „neamuri“ devin creștine, urmează să primească ele „*botezul*“. Deci să li se „*săvîrșească cele sfînte*“ și să fie apoi, păstoriți, lăsîndu-se învățați „*să păzească toate cîte a poruncit*“ Domnul Apostolilor Săi.

Urmînd acestei porunci a lui Hristos Domnul încep sfîntii

Apostoli propoveduirea Cuvîntului lui Dumnezeu, renăscînd pe această cale lumea la o nouă viață în Hristos Domnul și în Duhul Lui.

Astfel ajung sfinții Apostoli primii părinți ai lumii creștine, primii părinți ai Bisericii.

La fel cu sfinții Apostoli fac și urmașii lor: ucenicii lor, episcopii și presbiterii instituiți de ei, fiind și aceștia, ca și sfinții apostoli, asistați și sprijiniți întru activitatea lor de același Duh Sfînt. Aceasta potrivit cuvintelor Mîntuitorului: „*Iată Eu cu voi sînt pînă la sfîrșitul veacului*” (Mat. 28, 20).

În lumina acestei învățături creștine ortodoxe, aceia dintre urmașii Apostolilor, care s-au distins în Biserică prin învățătura lor, dovedindu-se, pe această cale, organe ale Duhului Sfînt, care este prezent în Biserică, se numesc părinți ai Bisericii. Aceasta în primul rînd pentru că prin activitatea lor de învățători mulți necredincioși s-au renăscut la noua viață cea întru Hristos Domnul, devenind fii ai Bisericii. Iar de pe altă parte pentru că, oricînd s-ar întîmpla ca în Biserică să se producă vre-o îndoială, sau chiar rătăcire, privitor la una sau alta dintre învățăturile ei, pe baza doctrinei ortodoxe autentice, cuprinsă în scrierile sfinților Părinți — care scrieri au devenit cu timpul, monumente ale Tradiției bisericești, tradiție singură chemată să dea o interpretare autorizată, autentică a textului Sfintelor Scripturi — orice îndoială, sau rătăcire poate fi eliminată, credința și viața creștină refăcută. În acest înțeles sfinții Părinți devin Părinții Bisericii din toată vremea.

O notă caracteristică pentru sfinții Părinți ai Bisericii, notă prin care ei se deosebesc de ceilalți urmași ai Apostolilor, episcopi și alți reprezentanți ai Bisericii, este aceea, că ei s-au distins și printr-o activitate literară teologică, bisericească, în spiritul tradiției moștenită de la Apostoli ca și printr-o viață creștinească ireproșabilă.

E adevărat că mai sînt și alți membri ai ierarhiei bisericești din trecut, care și ei s-au distins printr-o activitate literară bisericească, unii chiar prin una foarte bogată. Ei totuși nu intră în rîndurile Părinților Bisericii.

La această stare de lucruri s-a putut ajunge prin faptul că Duhul Sfînt, prezent mereu și viu lucrător în Biserică, nu alterează întru nimic libertatea voinței omenești. El se îmbie, dar nu se impune. De aceea a și fost posibil, ca unii dintre învățătorii Bisericii să se abată de la învățătura Mîntuitorului și a sfinților Apostoli. Unii ca aceștia în loc să poată lucra la zidirea Bisericii, mai curînd puteau să-i strice, dînd naștere la rătăciri și erezii. De aici deosebirea între părinți și scriitori bisericești.

Iubiți Ascultători,

Am crezut că e nimerit să fac, cu prilejul instalării noului Episcop în scaunul văduvit al eparhiei Aradului, această nepretențioasă dar prea lungă expunere a concepției teologice creștine ortodoxe despre Părinții Bisericii. Pentru că ce alt

ideal mai mareț ar putea să însuflețească pe un ierarh tânăr și cu carte, conștient de misiunea sa mai mult decât acela, de a se strădui să devină cu adevărat părinte al Bisericii și al credincioșilor din eparhia sa.

P. S. Părinte Nicolae,

Părinții Bisericii, în accepția de luceferi ai Bisericii universale, reprezintă culmi, spre care noi cei de azi privim cu

P.S.S. Episcop Nicolae, în timpul Sf. Liturghii

cucernică admirație și pioasă dorință. Puțini sînt însă în lumea de azi ierarhii care își pot permite să creadă despre sine că se apropie, măcar cît de cît, de marii clasici ai Bisericii universale: *părinții Ei*. Rîvna însă de a deveni un părinte al Bisericii și al credincioșilor din eparhia sa, părinte în sen-

sul de a-i renaște, prin împlinirea cu prisosință a misiunii sale de ierarh, la o nouă viață, mai adânc și mai bogat creștină, este nu numai îndreptățită, ci chiar obligatorie.

Pentru Episcopul Aradului trecutul acestei eparhii, cu tradiții de vajnică apărare a ortodoxiei, de ridicare a culturii clerului și de mult admirate silințe de a reface unitatea vieții bisericești, răvășită de uneltiri și propagandă străină și nedorită de sufletul credincioșilor, reprezintă un puternic și strălucit suport pentru a continua, a desăvârși și actualiza aceste tradiții din trecut.

Asalturile apusului catolic au încetat. În lăuntrul Bisericii noastre s-a produs marele și îmbucurătorul eveniment al regăsirii fraților și al întoarcerii celor odată despărțiți iarăși la vatra luminoasă a Bisericii strămoșești.

Adâncirea și consolidarea acestei reveniri la ortodoxie poate spori mult atașarea filială a credincioșilor față de Episcopul lor.

În lucrarea de ridicare culturală a clerului la nivelul și cerințele vremilor noastre, ierarhii noștri sînt mult ajutați din partea înaltei noastre Stăpîniri. Prea Sfinția Ta ai declarat în fața măritului Colegiu electoral, că Te-ai format sufletește în spiritul vremii noi și al înorii de viață ce pulsează azi în Patria noastră. Conducerea noastră bisericească, Sfîntul Sinod și noi membrii lui sîntem hotărîți să sprijinim toate acțiunile inițiate de Înaltul Guvern pentru ridicarea și îmbunătățirea sub toate aspectele, a vieții culturale și materiale a fiilor Patriei noastre.

Conștienți că fără pace aceste aspirații de mai bine pentru toți, Sfîntul Sinod și clerul sfintei noastre Biserici ia parte activă în acțiunea de luptă pentru pace. Te așteptăm cu frățească dragoste în rîndurile noastre și socotim că, fiind structurat sufletește sub influența binefăcătoare a libertății și democrației populare, Vei aduce un însemnat aport în munca depusă de conducerea noastră bisericească pentru a încadra misiunea preoțimii noastre în viața de obște din Patria noastră, în așa fel, ca această preoțime să poate fii la înălțimea cerințelor ce i le impun vremurile noi ce trăim.

Mai presus de toate însă: „... Ia aminte de Tine și de toată turma întru care Duhul Sfînt Te-a pus pe Tine episcop, ca să păstorești bine Biserica lui Dumnezeu care o a cîștigat cu sîngele Său...” (F. A. XX, 28).

Făcînd așa Te vei dovedi următor și celeilalte povețe a sfîntului Apostol, de a: „nu fi nebăgător de seamă față de darul care este întru Tine prin punerea mîinilor preoției” (I Tim. IV, 14).

După care declar pe Prea Sfinția Ta Episcop instalat în scaunul văduvit al eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmaგიului. Și rog pe bunul Dumnezeu să-Ți ajute în a-Ți îndeplini cu vrednicie misiunea la care ai fost chemat.

Apoi I.P.S. Mitropolit *Vasile* conduce pe noul Episcop al Aradului, P.S. *Dr. Nicolae Corneanu*, în scaunul arhieresc. Diaconii, cu dicherul și tricherul în mâini, cîntă solemn: „*Așa să lumineze lumina Voastră înaintea oamenilor . .*”, iar corul în acorduri puternice, intonează Imnul arhieresc.

*P.S.S. Episcop Dr. Nicolae Corneanu
în scaunul arhieresc*

Intr-un vibrant cuvînt, Domnul Director General *J. Bărbulescu*, din Departamentul Cultelor, reliefează evenimentul sărbătoresc al instalării, spunînd:

VENERABILI IERARHI,
ONORATA ASISTENȚA,

În numele Departamentului Cultelor de pe lîngă Consiliul de Miniștri, felicit Biserica Ortodoxă Romîna, pentru alegerea

și instalarea în scaunul de episcop al Eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmagiului a Prea Sfințitului Episcop Dr. Nicolae Corneanu.

Alegerea cu unanimitate a Prea Sfinției Sale, de către Colegiul Electoral Bisericesc, dovedește încrederea și prețuirea de care să bucure; dovedește grija forurilor conducătoare ale Bisericii Ortodoxe Române, de a așeza în scaunul acestei vechi episcopii un ierarh tânăr, cu putere de muncă și cu o aleasă pregătire.

Activitatea didactică și administrativ bisericească a Prea Sfințitului Episcop Nicolae Corneanu, precum și gândurile sale, exprimate cu prilejul alegerii și investirii ca episcop al Aradului, dovedesc înțelegerea deplină a răspunderii ce o are față de sarcinile care îi revin. Prin aceasta Prea Sfințitul Nicolae Corneanu se arată hotărât să urmeze exemplul conducerii Bisericii Ortodoxe Române, de a sprijini în mod statornic năzuințele de mai bine ale poporului nostru.

Sintem convinși că Prea Sfințitul Episcop Dr. Nicolae Corneanu va merge cu tot devotamentul pe acest drum, în munca de îndrumare a credincioșilor, din Episcopia Aradului.

ONORATA ASISTENȚA.

Solemnitatea bisericească de astăzi are loc la scurt timp după aniversarea a 13 ani de la proclamarea Republicii Populare Române și în preajma alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în Sfaturile Populare.

Înfăptuirile economice, sociale și culturale, obținute în acești ani, de poporul român, au consolidat orînduirea democrat-populară și au dus la creșterea prestigiului scumpei noastre Patrii, pe plan internațional.

În Republica Populară Română, poporul român și celelalte minorități naționale muncesc împreună, cu avînt și entuziasm, pentru desăvîrșirea construirii socialismului.

Asuprirea și vrajba națională de altă dată au rămas ca triste amintiri ale trecutului.

În ceea ce privește libertatea de conștiință, aceasta este garantată prin constituție, tuturor cetățenilor, indiferent de rasă, naționalitate și credință religioasă.

Oamenii muncii din Patria noastră, mîndri de succesele obținute în anii puterii populare, își strîng tot mai mult rîndurile pentru apărarea regimului nostru și luptă cu toată hotărîrea pentru zădărnicierea oricăror încercări care ar amenința pacea și munca lor constructivă.

Pacea este astăzi bunul cel mai de preț al omenirii. În frontul larg al popoarelor care luptă pentru pace, poporul nostru își aduce o contribuție entuziastă și consecventă.

Nu ne îndoim, Prea Sfințite Episcop Corneanu, că împreună cu toți preoții și credincioșii ortodocși din Eparhia Aradului, veți merge pe drumul năzuințelor de pace și viață fericită, a poporului nostru.

Ca fiu al acestor meleaguri, noi sperăm că veți păstra bune legături cu celelalte culte și vă veți strădui să vă dați

toată contribuția pentru înfrățirea poporului român cu minoritățile naționale, din aceste locuri. În felul acesta, veți putea aduce o contribuție prețioasă la menținerea bunelor raporturi pe care Biserica Ortodoxă Română le are cu statul nostru democratic-popular, la înflorirea Patriei și la cauza păcii în lume.

*Domnul Director General al Departamentului Cultelor,
I. Bărbulescu vorbind în numele Departamentului*

În această sărbătorească zi, când vi s-a încredințat conducerea Eparhiei ortodoxe a Aradului, Prea Sfințite Episcop, vă felicit pentru cinstea de care v-ați învrednicit și vă urez să împleniți tinerețea și puterea de muncă cu marile răspunderi care vă stau în față și să aveți bucuria unei vieți îndeplinite, plină de înfăptuirile ce se așteaptă de la Prea Sfinția Voastră.

În numele clerului din Eparhia Aradului, Ic. Stavr. V. Mihăi, protopopul Aradului, a spus următoarele:

*Reprezentanții cultelor străine și membrii familiei
P. S. Episcop Nicolae, asistând la Sf. Liturghie*

INALȚI PREA SFINȚIȚI PARINȚI MITROPOLIȚI,
PREA SFINȚIȚI PARINȚI EPISCOPI,
DOMNULE DIRECTOR GENERAL AL DEPARTAMENTULUI CULTELOR,
ONORAȚI REPREZENTANȚI AI AUTORITAȚILOR LOCALE, STIMAȚI OASPEȚI,
PRE SFINȚITE PARINTE NICOLAE AL ARADULUI,

Clerul și credincioșii din cuprinsul de Dumnezeu păzita Eparhie a Aradului trăiesc astăzi clipe de neuitat din prilejul

înscăunării noului lor Arhipăstor. Suferințele tuturor tresaltă de bucurie care se temeluieste pe încrederea și nădejdea ce își pun în noua conducere a acestei eparhii.

Inițialii oaspeți asistând la Sf. Liturghie
 (rîndul întîi) pp. SS. Episcopi Teofil al Clujului și Teoctist,
 vicarul Sf. Patriarhiei
 (rîndul doi) Ic. Stavr. Al. Ionescu, Arhim. E. Bîrdaș
 și Ic. St. Prof. Dr. I. G. Coman

Prea Sfințite Părinte Episcop,

Ați fost chemat, ales și întărit ca episcop în scaunul de veche și glorioasă tradiție ortodoxă a Episcopiei Aradului, Ienopoliei și Hălmajului care în cursul veacurilor a fost deținut și condus de mărețele figuri ale unui lung șir de luminați ierarhi. Prin întronizarea de azi primiți pe tinerii umeri ai Prea Sfinției Voastre o sarcină de mare importanță și totatit de mare răspundere pe care urmează să o purtați privind spre minunatele și frumoasele realizări ale înaintașilor, cu

aceiași înțelepciune, cu aceeași hărnicie și cu aceeași bună-tate și blindețe.

Prea Sfințite Stăpîne ,

Actul întronizării de azi atât de mult dorit și atât de mult așteptat a răscolită sufletele credincioase ale clerului și credincioșilor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, care prin smeritul meu cuvînt Vă asigură că vor urma fără șovăire cuvîntul și îndrumările chiriarhale pentru ca munca Prea Sfinției Voastre să rodească îmbelșugat în ogorul Bisericii și al Patriei.

Clerul ascultător și disciplinat al acestei Eparhii, gata oricînd să stea în slujba marilor idealuri ale Bisericii și Patriei cărora le este devotat pînă la jertfă, așteaptă să-și închine întreaga lor putere de muncă, sub înțeleapta îndrumare a arhipăstorului său, stînd în slujba lui Dumnezeu și a poporului întru îndeplinirea îndatoririlor de înnoire a vieții, pentru slava lui Dumnezeu și spre înflorirea scumpei noastre Patrii, Republica Populară Romînă, pe care o dorim cu toții puternică și prețuită între toate popoarele lumii.

Prea Sfințite Stăpîne,

Clerul și credincioșii acestei Eparhii vom fi în jurul Prea Sfinției Voastre neostenita armată a luptătorilor pentru pace întru împlinirea testamentară a Mintuitorului Hristos, Împăratul Păcii. Încălziți de dragostea pentru altarul Bisericii și pentru altarul Patriei cărora trebuie să le slujim cu credință și devotament, clerul și credincioșii din Eparhia Aradului roagă azi pe bunul și atotputernicul Dumnezeu să Vă dăruiască păstorie pașnică și îndelungată, ajutîndu-Vă să ridicați viața bisericească și de obște în această de Dumnezeu păzită Eparhie la vechea ei strălucire, pentru binele Bisericii și folosul scumpei noastre Patrii.

Întru mulți ani Prea Sfințite Stăpîne!

Profund impresionat, ia cuvîntul *P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu*. Cu o voce solemnă, P. Sf. Sa spune:

INALT PREA SFINȚITE PARINTE MITROPOLIT,
DOMNULE DIRECTOR GENERAL AL DEPARTAMENTULUI CULTELOR,

INALT PREA SFINȚITE ȘI PREA SFINȚIȚI EPISCOPI,
MEMBRI AI SFINTULUI SÎNOD,

STIMAȚI REPREZENTANȚI AI AUTORITAȚILOR
DE STAT,

CINSTIȚI OASPEȚI,

CUCERNICI PARINȚI ȘI IUBIȚI CREDINCIOȘI,

Indeobște Biserica este numită de Scrierile Sfinte „trup al lui Hristos” și noi știm că așa și este. Dar mai știm că trupului atunci îi merge bine cînd se poate bucura de toate mădularele sale. Biserica lui Hristos Domnul din acest colț de țară este de bună seamă și ea un trup, care însă și-a pierdut unul din cele mai de frunte mădulare ale ei. Moartea vrednicului de pomenire episcop Andrei a lăsat eparhia de

Dumnezeu oblăduită a Aradului fără legiuitul ei conducător. Tot Cel de Sus a voit însă ca văduvia aceasta să nu fie de lungă durată. Să-I dăm mărire și să-I aducem închinăciune pentru marea Sa purtare de grijă.

Iar dacă sorții au căzut pe mine să continui strădaniile lungului șir de ierarhi care au păstorit din scaunul vlădicesc al Aradului, nu pot cugeta altmintrelea decât întocmai slăvi-

*P.S.S. Episcop Dr. Nicolae Corneanu, primind felicitări
la solemnitatea instalării*

tului Pavel care scria oarecînd: „... dintre Apostoli eu sînt cel mai mic, ca unul care nu sînt vrednic să mă numesc Apostol... ci prin darul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt” (I Cor. 15, 9—10). Intr-adevăr Pronia cerească este aceea care a întocmit lucrurile să fie astfel cum le vedem azi, Dumnezeu așezîndu-ne pe fiecare a osteni într-un loc sau într-altul.

De aceea a și zis: „Nu voi m-ați ales pe Mine, ci eu v-am ales pe voi și v-am rânduit să mergeți și roadă să aduceți...” (In. 15, 16). Avînd aceasta credință, în momentul în care se pune început lucrării mele duhovnicești în eparhia Aradului, mă proștern smerit în fața Atotputernicului rugîndu-L să nu mă treacă cu vederea nici de acum înainte, ci să mă țină sub ocrotirea Sa întărindu-mă spre tot lucrul bun.

Și cum cele ce le săvîrșește Dumnezeu în lume le săvîrșește de atîtea ori prin mijlocirea oamenilor, mă simt dator să-mi îndrept cugetul și spre aceia care minăți de Duhul care suflă unde îi este Lui voia, au grăbit împlinirea vacanței scaunului episcopal al Aradului. Recunoscător mulțumesc Prea Fericitului Patriarh Justinian pentru grija arătată eparhiei din această margine de Țară și pentru că și-a oprit părinteasca atenție asupra smereniei mele.

Mulțumiri sincere aduc Departamentului Cultelor, care a recomandat Înaltului Guvern al Republicii Populare Romîne, iar acesta a propus Prezidiului Marii Adunări Naționale întărirea alegerii și numirii mele ca episcop. Ocîrmuirea iubitei noastre Patrii poate fi asigurată că va avea în mine un cetățean loial și un sprijinitor fără rezerve al intereselor poporului.

Cuvînt deosebit de mulțumire aduc Înalt Prea Sfințiților și Prea Sfințiților membri ai Sfîntului Sinod, în frunte cu Președintele său, pentru că m-au primit cu dragoste în mijlocul lor și-i asigur de neșovăitoarea mea ascultare față de forul suprem de conducere al Bisericii noastre, cum și de rivna mea neobosită spre binele Sfintei Biserici Ortodoxe Romîne.

Și apoi mulțumesc tuturor clericilor și credincioșilor care prin glasul legiuiților lor împuterniciți și-au exprimat dorința în ceea ce privește persoana care să ocupe locul rămas liber prin decesul neuitatului și prea bunului vlădică Andrei.

Iubiți credincioși,

Episcopia Aradului este una din cele mai vechi episcopii de dincoace de munți și singura cu continuitate neîntreruptă de sute de ani. Ea a fost păstorită de mulți ierarhi care i-au făurit un strălucitor patrimoniu. Dintre antecesorii mai apropiați se pot aminti, Miron Romanul, Ioan Mețianu a căror nume s-a înscris cu cinste în paginile istoriei noastre bisericești, iar alții și-au creiat un bun nume care a străbătut și la credincioși aparținînd altor Biserici. Mă gîndesc la adorări în Domnul Grigorie Comșa și Andrei Magieru. Cel din urmă a reprezentat Ortodoxia noastră și peste hotare și tot el a avut fericirea să asiste și să contribuie la întregirea Bisericii noastre străbune înregistrînd ștergerea treptată a urmelor despărțirii prin silnicie acum 260 de ani în urmă.

Va fi strădania mea de zi cu zi să păstrez intactă scumpa lor moștenire, împreună cu perpetuarea memoriei lor binecuvîntate. O spun acesta din respectul ce li-l port ca înaintași, nu pentru a formula un program. Ceea ce doresc din suflet e să pot fi următor lui Hristos, ca astfel și toți ceilalți împre-

ună cu mine să-I urmeze Lui. „Fraților, zicea atât de frumos Sfântul Apostol Pavel, fiți mie următori, precum și eu sînt lui Hristos“ (I Cor. 11, 1). Aceste cuvinte doresc să le rostesc azi mai ales, așa încît să le audă orice preot sau credincios chiar și din cel mai depărtat colț din cuprinsul eparhiei Aradului.

Viu aici cu o singură dar fierbinte dorință: aceea de a săvîrși oriunde, oricînd și oricum numai binele. Nu e ușor lucrul acesta. De atîtea ori neputințele și slăbiciunile pot face să săvîrșească răul. Cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu și cu sprijinul împreună ostenitorilor în ogorul Domnului nădăjduiesc însă să izbîndească totdeauna adevărul, binele și lumina.

Imi voi iubi păstoriții și mă voi dărui lor pînă la ultima suflare. Îi rog și pe ei să-mi facă un loc cît de mic în sufletul lor și să nu uite că trecînd prin orașul de reședință al episcopului, acesta îi așteaptă cu plăcere pe fiecare, cu ușa deschisă la orice oră, spre a-și depăna bucuriile și necazurile, gîndurile și dorințele, rugămintile și satisfacțiile...

Mi se pare că una din însușirile de căpetenie care se cere păstorului de suflute este arătată de Mîntuitorul însuși în cuvintele: „Învățați dela mine că Eu sînt blînd și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre“ (Mt. 11, 20).

Credincioșii noștri ca și lumea întreagă au trebuință de iubire multă, de bună înțelegere, de conviețuire pașnică, lăsîndu-se de o parte vrăjbele isvorite din cerbicie și mindrie, dușmăniile prilejuite de nesocotirea și desconsiderarea semenului, asupririle pornite de a năpăstui pe altul spre satisfacerea interesului propriu...

Domnul nostru Iisus Hristos ori de cîte ori întîlnea mulțimile și își cerceta ucenicii, îi întîmpina cu vorbele: „Pace vouă“ (vezi Lc. 24, 36; In. 20, 19, 26 etc.). Binecuvîntarea aceasta pe care neînterupt o rostim la orice slujbă dumnezeiască, o voi duce acolo unde voi merge. Așa se istorisește că făcea și Sfîntul Apostol și Evanghelist Ioan spre sfîrșitul vieții cînd, împovărat de ani și ostenit trupește îl duceau alții din loc în loc, iar el nimic altceva nu propovăduia decît învățătura cuprinsă în scurtul îndemn: „Iubiți-vă, frații mei, iubiți-vă!“.

Strădanie neînteruptă voi depune, așa dar, ca toți să fim „făcători de pace“ pînă cînd, după profeția lui Iezechil, „locuitorii cetăților... vor ieși și vor aprinde foc și vor arde armele, scuturile, pavezele, arcurile și săgețile, buzduganele și tîncile... Și nu vor mai aduce lemne de la cîmp și nu vor mai tăia lemne din păduri, ci vor arde pe foc numai arme...“ (Iezechil 39, 9—10).

Și mi-ar mai fi dorința ca în măsura în care vom avea putința să contribuim, turmă și păstor, la înfăptuirea cît mai grabnică în toată lumea a visului omenirii înaintate de totdeauna ca să nu se mai facă deosebiri între cei ce au pletea într-o culoare sau alta, între cei ce vorbesc graiuri felurite, să

nu mai existe robi și nedreptăți, înși lipsiți de binefacerile civilizației ci, după cuvintele unui alt mare profet, „să se rupă lanțurile nedreptății, să se deslege legăturile jugului, să se dea drumul celor asupriți, să se sfărîme cătușele lor“ (Isaia 58, 6).

În sfîrșit, îmi va sta mereu la inimă gîndul că cetățeni ai Patriei noastre iubite fiind, avem îndatorirea eu, cel dintîi, și în aceeași măsură păstoriții mei — să ne supunem legilor ei, să dăm ascultare conducătorilor ce-i stau în frunte, să muncim pentru ea. Dragostea de patrie și slujirea poporului au caracterizat dintotdeauna pe ierarhii Bisericii noastre. Unul din adormiții episcopi ai Aradului, Ioan Papp, avea următoarea lozincă: „Unde merge poporul, mergem și noi vlădicii“. E ceea ce nu voi uita nici eu vreodată.

Cu aceste gînduri, mulțumind încă odată aceluia care au prilejuit direct sau indirect acest praznic, cum și aceluia care venind mai de departe sau mai de aproape au ținut să participe la el, împărtășesc fiilor mei duhovnicești arhieriasca cea dintîi binecuvîntare, deodată cu cea mai fierbinte îmbrățișare de frate și părinte. A m i n.

După cuvîntarea P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu al Aradului, a urmat Polihronul pentru P. Sf. Sa, iar corul întonează în acorduri impresionante Imnul arhieresc.

*

La orele 14, Inaltii oaspeți și ceilalți participanți la solemnitatea instalării, au luat parte la masa oficială dată cu prilejul instalării P. Sf. Sale Dr. Nicolae Corneanu, Episcopul Aradului, la restaurantul „Bulevard“.

Cu acest prilej au toastat pentru noul Episcop al Aradului, mai mulți reprezentanți ai Cultelor, ai Institutelor Teologice și ai Eparhiilor.

Primul a luat cuvîntul *I.P.S. Mitropolit Vasile al Banatului*.

I. P. S. Sa după ce evidențiază misiunea Episcopiei Aradului la granița de Vest a țării, spune că festivitatea bisericească de astăzi se datorește înțelegerii Inaltului Guvern, care a luat măsuri ca scaunul văduvit al Aradului să fie completat. Roagă apoi pe Domnul Director General al Departamentului Cultelor, I. Bărbulescu, ca să intervină pe lângă Domnul Secretar General al Departamentului Cultelor, ca Domnia Sa să prezinte Inaltului Guvern mulțumiri respectuoase pentru că a făcut ca Episcopia Aradului să-și primească Arhipăstorul și să-l asigure de toată recunoștința și gratitudinea credincioșilor din Eparhie.

Deasemenea I.P.S. Mitropolit Vasile a mulțumit Prea Fericitului Patriarh Justinian pentru convocarea Colegiului electoral în vederea alegerii noului Episcop al Aradului, ca și pentru ajutorul prețios dat cu ocazia hirotoniei și investiturii P.S.S. Episcop Nicolae. Roagă apoi pe P.S.S. Episcop Teoctist, vicarul Sf. Patriarhiei, să prezinte Prea Fericitului Patriarh respectuoase mulțumiri.

I. P. S. Sa de încheiere urează P. Sf. Episcop Nicolae, spor deplin în exercitarea misiunii arhipăstorești.

Domnul *Dr. Friedrich Müller*, Episcopul cultului evanghelic C. A. din R. P. R. în cuvântul rostit a făcut o privire retrospectivă în trecutul îndepărtat scoțind în evidență raporturile de bună vecinătate și de înfrățire creștinească dintre

I.P.S. Mitropolit Vasile al Banatului și P. Sf. Episcop Valerian al Oradei, după actul înscăunării

cultul ce-l conduce și Biserica ort. rom. Dorește, ca această colaborare și frățietate s-o continue și noul Episcop al Aradului, P. Sfințitul Dr. Nicolae Corneanu de care îl leagă o cunoștință mai veche, căruia îi urează bogate roade duhovnicești în misiunea arhipăstorească.

Dînd expresie aleselor simțăminte de prietenie și frățietate, ce le-a avut față de regretatul Episcop Andrei al Ara-

dului, Domnul *Dr. Alexa Kiss*, Episcopul cultului unitarian, vorbind în limba maghiară, reliefează bucuria ce o are participând la întronizarea noului Episcop al Aradului. Solemnitatea instalării l-a impresionat profund. Urează apoi P. Sf. Episcop Nicolae succes desăvârșit în îndeplinirea misiunii, precum și o colaborare sinceră cu toate cultele, pentru proslăvirea lui Dumnezeu și pentru înflorirea scumpei noastre Patrii.

În numele Bisericii romano-catolice din Banat a luat cuvîntul vicarul general *Dr. Ferdinand Cziza*. Sfinția Sa aduce salutul Bisericii romano-catolice, urînd noului Episcop al Aradului o arhipăstorie rodnică și îndelungată, în perfectă înțelegere și colaborare cu toate cultele și naționalitățile conlocuitoare. Așa precum țărani muncitori și muncitorii lucrează în fabrici și uzine cot la cot, indiferent de naționalitatea sau religia lor, — spune Sf. Sa —, așa și noi slujitorii tuturor cultelor să ne înfrățim în muncă, arătînd o inimă plină de dragoste, pentru prosperarea Patriei noastre dragi, Republica Populară Romînă.

Pastorul *Al. Buthy*, în numele cultului reformat, descriind evenimentul sărbătoresc al instalării noului Episcop al Aradului, se oprește la trei noțiuni: bucurie, mulțumire și pace. Salută cu bucurie venirea noului Episcop al Aradului și manifestă deplină mulțumire împreună cu credincioșii ort. rom. și credincioșii celorlalte culte, cu care sintem cu toții uniți în slujba păcii. În epoca atomică ce o străbătem, altă alternativă nu este, decît pacea. Domnia Sa încheie, adresîndu-se noului Episcop: „sufletul meu plin de bucurie, mulțumire și pace Vă urează ca Dumnezeu să vă hărăzească viață îndelungată“.

Vicarul Bisericii ort. sîrbe din Banat, *Prot. Ștefan Tomici*, în numele clerului și credincioșilor Bisericii ort. sîrbe își exprimă bucuria de a putea saluta în scaunul episcopesc al Aradului pe P. Sf. Episcop *Dr. Nicolae Corneanu*, care pe lîngă pregătirea sa temeinică teologică se manifestă și ca un insuflîtor în acțiunea de luptă pentru pace.

În numele cultului mozaic a luat cuvîntul primrabinul *Dr. E. Neumann-Timișoara*, spunînd între altele: „La urările făcute de antevorbitori se asociază și urările cultului mozaic. Personal Vă întorc vizita, pe care acum 12 ani ne-ați făcut-o la instalarea mea ca primrabin în Timișoara. În predica magistrală ținută în Catedrală astăzi nu V-ați enunțat programul, dar ați indicat totuși drumul pe care veți merge. Înțelegînd sensul vremurilor noi, V-ați integrat cu entuziasm în frontul partizanilor păcii, fiind cunoscut ca vechi militant pentru cauza păcii. Numele P. S. Voastre era un simbol pentru noi“.

„Drumul pe care ați pornit acum cîțiva ani, drumul păcii este drumul poporului, este drumul pe care a pornit o lume întreagă, toți oamenii iubitori de bine“. Încheie urînd spor deplin în misiunea ce o va desfășura Prea Sfinția Sa.

În numele preoților hunedoreni a luat cuvîntul *Prot. Teofil Chifa-Deva*. P. C. Sa relevă bucuria ce a avut-o atunci cînd Colegiul Electoral cu unanimitate de voturi a ales în scaunul văduvit al Aradului pe P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu. În continuare Păr. Prot. Chifa spune, că noul Episcop va putea înlocui pe deplin pe regretatul vîldică Andrei, care n-a fost numai un Ierarh, ci și părinte cu un profund simț uman. În numele clerului și al credincioșilor din Hunedoara urează P. Sf. Episcop viață îndelungată cu roade binecuvîntate.

Vicarul Mitropoliei Ardealului, *Ic. Stavr. Traian Belasçu*, dă expresie bucuriei, ce o are participînd la instalarea P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu. Reliefează personalitatea noului Ierarh, încă un pilon puternic și de nădejde în rîndul Ierarhilor, membri ai Sf. Sinod. Urează noului Episcop ca să ridice Eparchia Aradului pe culmi de strălucire spirituală.

În numele Institutului Teologic Universitar din București a luat cuvîntul Păr. Ic. Stavr. *Dr. I. Coman*, rectorul Institutului. „Institutul Teologic Universitar din București — spune rectorul primului Institut Teologic — este fericit să aducă omagii și felicitări fierbinți P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu, cu prilejul instalării în scaunul episcopesc din Arad. Institutul nostru Teologic se bucură în chip deosebit, că a dat Bisericii pe unul din cele mai strălucite exemple”. I.P.C. Sa scoate apoi în evidență personalitatea noului Ierarh, „conturată de un înalt umanism progresist și îi urează cea mai bună și blîndă arhipăstorie, spor deplin și roditor, în misiunea arhipăstorească și în acțiunea de luptă pentru pace, pentru reinstalarea pentru totdeauna a paradisiului pămînt”.

I.P.C. Prof. *Dr. S. Vlad*, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu, tîlmăcește bucuria profesorilor de la Institutul Teologic, pe care îl conduce, că din rîndurile lor a fost chemat un tînăr în fruntea Episcopiei Aradului.

Tînărul profesor — spune I. P. C. Sa — s-a făcut exemplu la Institutul nostru Teologic prin cuvînt și faptă, ca și prin credință și dragoste. I. P. C. Sa încheie urînd noului Episcop arhipăstorie rodnică.

Tuturor vorbitorilor le-a răspuns P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu. În mod deosebit, Prea Sfinția Sa a ținut să mulțumească I.P.S. Mitropolit Vasile al Banatului pentru că a ținut să participe la solemnitatea instalării ca și pentru osteneala de a conduce Episcopia Aradului timp de 8 luni. A mulțumit apoi I.P.S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, celorlalți Ierarhi, reprezentanților cultelor, membrilor corului catedral și tuturor oaspeților care au ținut să cinstească această sărbătoare cu prezența lor.

P. Sf. Episcop Nicolae al Aradului a mulțumit apoi, reprezentanților Onor. Departament al Cultelor, care au participat la solemnitățile instalării, asigurîndu-i de toată recunoștința și devotamentul.

Înălții oaspeți au părăsit Aradul, în seara aceleiași zite, purtând în suflet imaginea frumoaselor festivități ale instalării.

Ziua de 22 ianuarie 1961 va rămîne o zi memorabilă în analele Episcopiei Aradului, spre lauda și recunoștința ce se cuvine tuturor iacelora care au contribuit la desfășurarea festivităților, împreunate cu instalarea noului Episcop al Aradului.

Intru mulți ani Prea Sfințite Părinte Episcop!

V. Vlăduceanu

N. Vesa

„TOCMAI UN ASTFEL DE ARHIEREU NE TREBUIA“

(Evr. 7,26)

Istoria eparhiei Aradului, după pagini de glorioasă tradiție, va trebui să înregistreze și anii de sfârșit trudnic ai Ierarhului de pioasă memorie Andrei Magieru. După vlădici zeloși ca Miron Romanul, Ioan Meșianu, Iosif Goldiș și Ioan Ignatie Papp, după episcopi cărturari și cu pregătire teologică înaltă, ca Dr. Grigorie Comșa și Dr. Andrei Magieru, care au menținut prestigiul eparhiei Aradului și Ienopolei lui Sava Brancovici, Biserica eparhiei Aradului a avut perioada ei de stagnare din pricina bolii neîndurate de care a fost cuprins ierarhul ei de pe la anii 1958—60.

Cîrmuirea bisericească centrală însă, atentă și părintească, împreună cu înțelegătoarea Conducere de Stat, văzînd greutățile istoricei eparhii a Aradului, au creat posibilitățile redresării ei. La 15 decembrie 1960, Marele Colegiu Electoral Bisericesc a ales de episcop al eparhiei Aradului pe profesorul de Institut Teologic de Grad Universitar, Iconomul Stavrofor Dr. Nicolae Corneanu, care a fost hirotonit întru Arhiereu, la Sfînta Patriarhie din Capitală, în 15 ianuarie 1961. Investirea cu cîrja arhierească de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian și recunoașterea în funcția de Episcop al Eparhiei Aradului s-a făcut tot în sala sinodală a Sfîntei Patriarhii, la data de 19 ianuarie 1961, în prezența Domnului Secretar General al Departamentului Cultelor, Profesor Dumitru Dogaru.

La 22 ianuarie a. c., cu prilejul instalării nou alesului Episcop, clerul și credincioșii eparhiei Aradului și-au manifestat toată grațitudinea față de Ocîrmuirea bisericească și Conducerea de Stat pentru darul făcut eparhiei Aradului, în persoana Prea Sfințitului Episcop Nicolae, tocmai în preajma anului nou 1961.

Mulțumirea și recunoștința eparhioșilor este tot atît de mare, pe cît de mare era și necesitatea unui ierarh demn de înaintașii vlădicilor de la Arad, adică neînfricat de sarcinile multiple și grele ce-l așteptau, sau cu textul Scripturii: „... tocmai un astfel de arhiereu ne trebuia... nevinovat, fără pată...” (Evrei 7, 26).

Da, Chiriarchul arădenilor, crișenilor și hunedorenilor, deși tinăr, are bogata experiență culeasă în toate muncile admi-

nistrative-didactice-bisericești de pe la marile stupini bisericești: București, Timișoara, Sibiu, pe unde a zăbovit cu șoloz ca student, consilier și profesor. Prea Sfinția Sa, Episcopul Nicolae, pe lângă înțelepciunea luată din cărțile multe pe care le-a citit, pe lângă comorile primite de la cei mai vestiți dascăli contemporani de Teologie, a luat din belșug și din duhul rînduielilor cuvioase și profund disciplinate ale Mitropoliei Banatului, apoi din peste veacuri întinsul Mitropoliei sibiene și din cel al pravo-slavniciei Ungro-Vlahii.

Profesorul și conducătorul de cler se întrezărea în Prea Sfințitul Chiriarh de azi al eparhiei Aradului, încă de pe vremea cînd robotea sirguincios ca redactor la publicația „Mitropolia Banatului”, și colaborator la multe alte publicații bisericești și laice. Căci, în care revistă bisericească din ultimii cincisprezece ani să nu-i fi apărut scrisul simplu dar îngrijit stilizat, bogat în idei, documentat și practic? Și cite probleme nu a abordat?! Tocmai pentru a antrena și pe alții la un scris necesar zilelor noastre de adîncă prefacere socială. „Redacția își propune să ajute pe colaboratorii revistei, sprijinindu-i în munca lor scriitoricească, dîndu-le îndrumări, arătîndu-le greutățile, recomandîndu-le bibliografia, etc.”, — scria grijuliu odinioară Episcopul de azi, întocmai ca redactorii de concepție nouă de pe la pagina culturală a ziarelor ce au misiunea de a forma pe ucenicii scrisului.

Șirul articolelor scrise de Prea Sfinția Sa e lung, iar diversitatea problemelor tratate e mare, după cit de profundă este și competența autorului acestor articole. Aici un „Indreptar pentru serviciul liturgic al diaconilor”, colea un eseu despre „Icoana ortodoxă-rusă”, apoi un studiu vast despre atitudinea creștinului în fața vieții noi, recenzia ultimei cărți sau publicații apărute, un articol mobilizator în revista „Pentru Apărarea Păcii”, altul despre „Scara și treptele ei în viața duhovnicească” („Mitropolia Moldovei și Sucevei”, nr. 5—6, anul 1958), despre „Har și Dar” în „Mitropolia Ardealului” nr. 3—4/1960), etc., etc.

Personalitatea și opera tînărului Arhipăstor al eparhiei Aradului, desigur vor fi făcute cunoscute mai complet în anii ce vor să vie de către cronicari competenți, dar și pînă atunci, nu putem să nu semnalăm în acest fel modest, trăsăturile care își apar atît de luminoase deja la pușin timp după ce și-a fost dat să muncești în apropierea Sa.

De la început, — în afară de modestia firească, de bună-

tatea și răbdarea înăscută, — faci cunoștință în persoana acestui Ierarh cu intelectualul de nouă și matură formație, cunoscător și preșuitor al omului. Elevii seminariști și studenții în Teologie care nu-i pot uita cursurile adânci și atrăgătoare, precum și metoda de predare nesilnică, ne vădesc pe pedagogul deplin format pentru învățare. Stăruința cu care urmărește redactarea chiar și a celui mai simplu act de birou, măsurile noi, pline de rațiune, pe care le-a luat încă din prima Sa ședință de consiliu eparhial, îl indică pe bunul organizator, pe Arhipăstorul animat de intenții bune și hotărât a ridica prestigiul eparhiei Aradului. Vizitarea minăstirii eparhiale, Hodoș-Bodrog și rostirea unei rugăciuni încă a doua zi după instalare, la mormîntul vlădicilor care l-au precedat în apostolie, îl vădesc pe bisericanul preșuitor al tradiției.

Intocmai ca cele două table ale Legii Testamentului Vechi, Prea Sfințitul Chiriarch de la Arad, poartă în suflet două puternice simțăminte: iubirea de Dumnezeu și iubirea de om. Cu orice acțiune pe care o întreprinde, cu fiecare cuvîntare pe care o rostește, își dovedește grija față de Biserică și atașamentul sincer față de Patrie. Mai ales cuvîntările magistrale pe care le-a rostit cu prilejul alegerii, investirii și înscăunării de episcop o dovedesc aceasta cu prisosință. În prezența împuternicitului Prezidiului Marei Adunări Naționale, din ziua investirii Prea Sfinției Sale ca Episcop, mi-a fost dat să ascult rostirea celui mai înălțător angajament pe care și-l poate lua un cleric față de Patria noastră pămîntească. „Sînt mîndru că sînt cetățean al Republicii Populare Romîne”, spunea nou Prea Sfințitul Episcop Nicolae, „după pilda Sfințului Apostol Pavel care susținea și scria cu tărie: „... sînt din Tarsul Ciliciei, cetățean al unei cetăți nu fără însemnătate” (F. Ap. 21, 39).

Așa Vlădică are Aradul! Mais, la noblesse oblige. La așa Arhipăstor, așa turmă duhovnicească. Clerul și credincioșii eparhiei Aradului, simțind încă din primele zile după instalarea noului Chiriarch duhul înzdrăvenit care s-a instaurat la cîrma eparhiei, este hotărît a-și asculta, a-și urma și a-și ajuta pe Vlădicul lor în toate strădanile, în toate acțiunile care ținesc ridicarea prestigiului Bisericii și înflorirea Patriei noastre. Aceasta-i cel mai potrivit dar și omagiu ce l-ar putea aduce eparhioșii Chiriarchului lor cu prilejul pășirii Sale în de Dumnezeu păzita eparhie a Aradului.

*Prea Sfințite Părinte Episcop Nicolae, „Fii biruitor ...
apără adevărul, blindețea și neprihănirea și dreapta Ta să
strălucească prin lucrări minunate!” (Ps. 44, 5).*

Intru mulți ani Stăpîne!

Gh. P.

Studii

Noutăți privind Istoria religiilor

Vastul tărîm al Istoriei religiilor oferă mereu noutăți deosebit de interesante. Lucrul acesta se datorește și faptului că spiritul omenesc este mereu într-o intensă căutare după vestigiile trecutului. Dar ceea ce trebuie reținut și relevant în chip deosebit, este constatarea că unele aspecte, laturi sau semnificații mai adînci ale acestor noutăți pledează — într-un chip sau altul — foarte grăitor și categoric în sprijinul unui mare imperativ al vremii noastre: colaborarea internațională pozitivă și creatoare pe tărîmul culturii și pregătirea climatului spiritual și moral necesar așezării în lume a unei păci drepte și trainice! ...

O INFORMAȚIE PREȚIOASĂ ȘI O SUGESTIE BINEVENITĂ

Insemnînd cu observații critice, în „Gazeta Literară”, anul VI, nr. 51 din 17 decembrie 1959, p. 1 și 6, apariția ediției a doua a antologiei de lirică chineză a d-lui Eusebiu Camilar, dl. acad. Tudor Vianu — vorbind despre felul cum a fost deschis popoarelor europene drumul spre poezia chineză — afirmă între altele: „Acest drum l-a aflat printre cei dinții orientalistul și poetul Fr. Rückert, care dă, în 1833, traducerea germană a lui Și-King, cartea tradițională de cîntece a Chinei. Tălmăcirea lui Rückert s-a bucurat de o largă răspîndire și este probabil că această tălmăcire, împreună cu toate celelalte ale poetului și învățatului german, din literatura indienilor, iranienilor și arabilor, căzînd în mîinile lui Coșbuc, a produs în opera acestuia din urmă atîtea rezultate, încît studiul sectorului oriental în poezia lui Coșbuc, neîntreprins pînă acum, va trebui făcut de cineva care stăpînește toate izvoarele. Un început a fost executat de profesorul Th. Simenschy de la Iași, autorul unei recente gramatice sanscrite, care a identificat de curînd izvoarele Antologiei sanscrite a lui Coșbuc. Lucrarea merită a fi încercată, pentru că este menită a pune în lumină una din laturile talentului lui Coșbuc: poet obiectiv, dublat de un erudit, mereu atent la toate ecourile poeziei universale și care, alegîndu-le după tendințele lui sociale și afinitățile lui poetice, se realiza pe sine în materia întregii literaturi a lumii“.

În afară de aspectul privind în mod special Istoria religiilor, reținem și pe acela de mare și vie actualitate: maniera de lucru a lui Coșbuc ilustrează pe viu ideea că culturile popoarelor nu trebuie să fie monade închise în ele însele ca într-un zid chinezesc, ci deschise înînririlor din afară. Ceea ce pledează pentru schimburi culturale intense și variate, atît de necesare astăzi omenirii.

SARBATOAREA LUMINII

În emoționanta și pregnant reliefată prezentare a întrunirii internaționale a femeilor din diferite colțuri ale lumii pentru discutarea problemei dezarmării, care a avut loc în jumătatea întâia a lunii decembrie 1959, la Kungälv, o mică localitate de lângă bătrînul oraș suedez Göteborg, publicată în „Gazeta Literară”, anul VI, nr. 51 din 17 decembrie 1959, p. 8, sub titlul: „Göteborg: Apel pentru dezarmare”, d-na Lucia Demetrius ne oferă următoarele date asupra *tradiționalei sărbători suedeze a luminii*, care se ține anual în noaptea de 13 decembrie: „Frumoasa sărbătoare a luminii — moștenirea unor vremuri în care poporul se temea de nopțile lungi de iarnă, de plecarea fără întoarcere a soarelui și încerca să-l aducă înapoi prin mijloace aproape magice — s-a desfășurat în fața noastră sub chipul unui șirag de fete tinere îmbrăcate în alb, cu lungi luminări în mînă, conduse de una dintre ele care purta pe cap o cunună de lumini aprinse”.

Adăugăm că sărbătoarea luminii nu este o sărbătoare specific suedeză, ci una prezentă și la alte popoare din diferite părți ale globului pămîntesc, ca, de exemplu, în Japonia, India, etc. Căci nevoia — și implicit bucuria — luminii este la fel de mare peste tot:

ISTORIA RELIGIILOR
PLEDEAZA PENTRU UNITATEA POPOARELOR

Intrucît unitatea popoarelor este cheazășia păcii, este de la sine înțeles că orice evidențiere sau punere în plin relief a unității de ființă, de structură și de aspirații a neamului omenesc, este deosebit de binevenită în vremea noastră, a cărei problemă de căpătîi este așezarea în lume a unei păci depline.

Dîndu-și perfect de bine seama despre acest lucru, dl acad. Tudor Vianu prezintă studenților filologi paralelisme sau aspecte paralele din cadrul literaturii universale, care au darul de a pune în lumină unitatea umană pomenită mai sus, prin faptul că evidențiază unitatea de cultură a lumii. De cîtva timp, d-sa caută astfel de aspecte paralele în literaturile Orientului. În „Gazeta Literară”, anul VI, nr. 52 din 24 decembrie 1959, p. 1 și 3, sub titlul „Poezia și înțelegerea dintre popoare”, omul nostru de vastă cultură ne prezintă două astfel de paralelisme pe tema atît de actuală a *coexistenței pașnice* dintre popoare, atunci cînd ele doresc să slujească progresului general al omenirii.

Această temă a fost înfățișată de Boccaccio în nuvelele primei zile a „Decameronului” său, și anume sub forma legendei despre cele trei inele primite de trei moștenitori de la tatăl lor și care erau atît de asemănătoare între ele, încît nimenea nu mai putea distinge inelul unic existent la început și acela care, aflat în mîinile unuia dintre fii, l-ar fi îndreptățit să fie singurul moștenitor al părintelui său. După cum se vede, este o afirmare în icoană a principiului coexistenței între

popoare tocmai la mijlocul veacului al XIV-lea, atunci cînd persista încă cu putere spiritul cruciadelor, adecă spiritul rivalităților și antagonismelor. Căci pentru aceasta pledează tîlcul tolerant ce se desprinde din întîmplarea, pe care o povestește în „Decameron“ bogatul și înțeleptul evreu Melchisedec lui Saladin, sultanul Babilonului: tatăl, care dăruise cele trei inele celor trei fii ai săi, ținuse să șteargă deosebiriile dintre ele. Ceea ce vrea să ne spună — cel puțin indirect — că interese și concepții de viață diferite trebuie să fie afirmate în mod pașnic.

Preocuparea de cazul de mai sus l-a dus pe dl. Tudor Vianu la semnalarea unei poezii din literatura indiană, puțin cunoscută la noi. Ea ilustrează aceeași stare de spirit ca și legenda lui Boccaccio. În India veacului al XIV-lea, cînd Islamismul și Hinduismul trăiau de mai multe secole într-o opoziție violentă, a trăit poetul Kabir (1440—1518), fiu de brahman. Una din poeziile sale, scrisă ca și celelalte în limba hindi, are următorul cuprins:

*„Bogăție de vaci, elefanți și armăsari,
Pietrele cele mai prețioase cu fulgerul luminii lor:
Cînd ai cîștigat mulțumirea sufletească,
Toate bogățiile lumii nu mai prețuiesc nimic.
Lumea este asemenea unei corăbii,
În care călătoresc oameni feluriți;
Descinși de pe corabie după sfîrșitul călătoriei,
Se risipesc îndată și nu se mai revăd nicicînd.
Nenumărate lucruri au ieșit din unu,
Fără de număr sînt cele care se unesc din nou
Cînd se ivește cunoștința unului.
Totul se cuprinde în el.
Dacă cele șapte mări mi-ar fi cerneală
Și pămîntul întreg hîrtie
Și dacă aș scrie cu copacii pădurii,
Tot n-aș putea sfîrși să spun slava divinității.
Acelaș drum îi este deschis indianului și musulmanului
Adevăratul învățător ne ajută să-l cunoaștem.
Kabir vorbește: Ascultați, ascultați!
Îl puteți numi Allah sau Rama“.*

Străbătută profund de ideea de unitate și de aspirație către unitate, ca expresia cea mai înaltă a abstracțiunii, care sînt atît de caracteristice pentru întreaga gîndire indiană, poezia lui Kabir atestă nevoia de a încuraja afirmarea simultană și pașnică a concepțiilor omenesti într-o vreme care era tulburată de cearta dintre ele. După felul lui Kabir de a vedea lucrurile, Allah și Rama pot sta alături. Dar nu numai atît: Kabir — comentează dl. acad. Tudor Vianu — credea și în unitatea lor. Este necesar a spune, însă, că nici Allah, nici Rama n-ar fi cîntit un cuvînt din învățătura lor, căci cine are de adus un mesaj lumii, n-are dreptul să-l altereze, preferîndu-i eclecticismul fără eficacitate.

De inspirație și de factură religioasă, poezia lui Kabir sugerează totodată și principiul coexistenței pașnice a diferitelor religii și mai ales a diferitelor ramuri ale Creștinismului, care sînt datorate să-și dea frățește mîna în cea mai intensă și unitară acțiune de sprijinire efectivă a luptei pentru pace și de stăvilire a pornirilor războinice.

ISTORIA RELIGIILOR EVIDENȚIAZĂ NECESITATEA COLABORĂRII INTERNAȚIONALE

Istoria religiilor nu oferă numai premisele pe care se întemeiază concluzia în sprijinul colaborării internaționale prin aceea că pune în lumină unitatea de ființă, de structură și de aspirații a neamului omenesc, ci pledează și direct în acest sens. O problemă de ordin practic din cadrul Istoriei religiilor necesitatea urgentă a salvării comorilor religioase ale Nubiei pune în deplină lumină necesitatea colaborării internaționale.

Iată, acum, amănunte pe care ni le oferă minunata noastră revistă „Contemporanul“, nr. 49 din 11 decembrie 1959, p. 8 sub titlul: „Va înghiți Nilul comorile Nubiei?“.

O seamă de monumente de artă nubiene, vestigii grăitoare ale citorva culturi, și anume: preistorică, faraonică, me-roitică, greco-romană, bizantină și musulmană, sînt amenințate să dispară în adîncurile marilor lacuri artificiale ale Nilului. Între aceste neprețuite comori nubiene amenințate cu pieirea, sînt cîteva *monumente de o valoare incalculabilă și unice în lume*. Pe teritoriul Republicii Arabe Unite sînt amenințate zece temple faraonice, un templu vechi egiptean transformat ulterior în biserică creștină, un monument datînd din timpul lui Ramses VI, cinci temple greco-romane și un oraș bizantin în ruină, Ikmini, de o mare valoare arheologică. Pentru a ne face o idee despre valoarea acestor vestigii, este de ajuns să știm că — de pildă — cel mai mare dintre cele zece temple faraonice, aflat la Abu Simbel și construit în secolul al XIII-lea î. e. n. în interiorul unei peșteri de dimensiuni colosale din ordinul lui Rameses al II-lea (dinastia a XIX-a) are următoarele dimensiuni: fațada este înaltă de 33 metri și lungă de 38 metri, iar adîncimea templului este de 63 metri. Întreg ansamblul este tăiat în stîncă direct. Cei patru coloși ai fațadei, înalți de cca. 20 metri, reprezintă pe Ramses al II-lea, iar statuile mici așezate alături de acești coloși, reprezintă pe membrii familiei faraonului. Pronaosul este susținut de opt piloni reprezentînd pe zeul Osiris sub chipul lui Ramses al II-lea. Întreg templul este căptușit cu basoreliefuri, care reprezintă momente glorioase din viața faraonului. Mai adăugăm două amănunte, pe care le-am reținut din altă sursă de informație, și anume: în complexul acestui templu este reprezentat — nu știm cum — și zeul Nilului; unii experți sînt de părerea că acest templu prezintă o valoare istorică egală cu aceea a Partenonului grecesc.

Alături de acest cel mai mare templu, se află un templu mic, săpat și el în piatră, a cărui fațadă are șase coloși cu

chipurile lui Ramses al II-lea și al soției sale Nefer tari, înfățișată ca zeița Hathor.

Pindite de aceeași primejdie sînt patru temple faraonice, cîteva morminte ale faraonilor din dinastia XVIII-a, capele construite în stîncă, 14 fortărețe datînd din secolul al XIX-lea î. e. n., 20 de biserici decorate cu fresce și numeroase cimitire, toate situate pe teritoriul Sudanului.

În vederea salvării lor, care este posibilă, guvernele Republicii Arabe Unite și Sudanului s-au adresat organismului cultural al Organizației Națiunilor Unite: U.N.E.S.C.O., adică Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, cerîndu-i să inițieze o acțiune internațională pentru punerea acestor prețioase monumente în afară de primejdie.

Ca urmare a acestui demers, U.N.E.S.C.O. a trimis un grup de experți în Nubia pentru a cerceta situația actuală a monumentelor în discuție.

Raportul experților subliniază că trebuie depus maximum de efort în vederea salvării acestor importante vestigii. Căci mai ales pierderea templelor de la Abu Simbel ar constitui, după părerea experților, o pierdere ireparabilă pentru patrimoniul cultural al omenirii. De asemenea, gravurile și inscripțiile pe stînci, foarte numeroase în Nubia, reprezintă documente ale mileniilor înscrise între preistorie și feudalism.

Consultarea experților și popularizarea necesității unei acțiuni internaționale pentru salvarea acestor monumente, este fără îndoială o acțiune pozitivă. Rămîne ca o acțiune realmente eficace să pună în afară de primejdie aceste prețioase vestigii ale trecutului și să arate că popoarele știu să-și dea mîna în fața unor imperative superioare!...

CEA MAI VECHE MUMIE

În deșertul Libiei, la 500 de mile distanță de Tripoli, a fost descoperită recent de către paleontologul italian Fabrizio Mori o mumie, care este considerată a fi cea mai veche. În baza aplicării atomilor marcați, s-a stabilit că ea datează de acum 5000 de ani. În comunicarea făcută la Academia din Roma, descoperitorul a arătat că studiile efectuate pe această mumie aduc lumină în problema extrem de puțin cunoscute ale dezvoltării civilizației bazinului mediteranean. (După „CONTEMPORANUL” din 25 decembrie 1959, p. 8).

MUMII MEXICANE

Intr-o peșteră din apropiere de Yecorra (Mexic) au fost descoperite în anul 1959 treizeci de mumii, a căror vechime este apreciată la 1500 pînă la 2000 de ani. Această interesantă descoperire fusese făcută de un băștinăș încă acum 17 ani în urmă, dar el a păstrat secretul acestei descoperiri, pe care nu l-a destăinuit decît acum doi ani unui antropolog. Mumiile aparțin tribului Pimas, ai cărui urmași răzleți trăiesc și azi în Mexic și Arizona. Ei au dat dovadă încă din epoca precolumbiană de un înalt nivel de cultură. (După „Magazin”, anul III, nr. 92 din 11 iulie 1959, p. 5).

CULTURA „PRIMITIVA“ ȘI ELEMENTUL RELIGIOS DIN CADRUL EI

Nu demult s-a deschis la Paris sala destinată „Artelor și Tehnicilor“ în cadrul Muzeului Omului.

Printre obiectele care ilustrează multiplele activități primordiale ale omului, o deosebită impresie face frumusețea unei măști, care era folosită ca instrument religios. De asemenea, un diavol de la Bahia negrilor din Brazilia, confecționat din metal și sudură autogenă.

Despre artă, dl. R. J. Moulin, care face prezentarea sălii mai sus pomenite în revista pariziană „Les Lettres francaises“, Nr. 803 — du 17 au 23 déc. 1959, p. 12, sub titlul „Eloge des Techniques et des Arts“, spune următoarele: „Arta nu este probabil, de asemenea, decât o unealtă pentru a pune mâna mai bine pe forțele naturale care ne par misterioase, pe timpul de a le stăpîni sau de a se acorda cu ele. „Gesturi religioase, dansul este primul dintre arte — scrie André Schaeffner. — El le precedează sau le dă posibilități pe care nu le-ar fi aflat prin ele însele. Delimitînd un spațiu, descriind linii în cadrul acestuia, pregătind un decor, înfruntînd încetineala, dansul este deja arhitectură. Și Schaeffner ilustrează cu remarcabilă alegere de fotografii formele, funcțiunile și gesturile dansului, care... se adresează mai puțin unui public decât unui spectator ideal sau divin care l-ar privi printr-o vedere adîncitoare“.

CEVA ÎN LEGATURA CU MAȘTILE

Pe aceeași pagină a aceleiași reviste, dl. M. Abrar prezintă măștile de la Muzeul Guimet din Paris în felul următor: „Dorință de a face fețe fețe, așa de vie la copii, așa de instinctivă la unele popoare, masca pare tot așa de veche ca și omul și mesajul său artistic.“

Aceasta pentru că răpind aspectul real, omenesc al celui ce o poartă, ea creează o ființă nouă, indefinibilă sau fantastică, scăpînd de legile rațiunii! Pentru că omul proiectează în mască tot ceea ce chinuiește subconștientul său, neliniștile sale adînci și visurile sale!

Sînt tot atîtea chestiuni pe care și le pune vizitatorul expozității „Masca în lume“ (anexă a Muzeului Guimet).

Această mască, de unde vine ea, care este rolul său? Toate popoarele au cunoscut-o.

Occidentul, Antichitatea clasică au folosit-o pentru teatru. Japonezul, în acest domeniu, a dus-o la desăvîrșirea ei. În Asia ea pare să fi rămas un element de expresie dramatică, un mijloc plastic necesar dansului, reprezentanților miturilor mari. În riturile agrare, lemne cu mai multe culori sînt imaginile ploii, ale primăverii (Peru, Mexic), ale zeiței porumbului (Arizona).

O lucrare de pe țărmul nord-vestic al Pacificului, deodată corb și personaj, este încărcată cu un conținut magico-

religios care, pentru a, ne scăpa, nu este mai puțin surprizător.

Pentru vînătorul de urși, masca se face protectoare. Ea joacă rolul de mijlocitor într-o versiune sudaneză a mitului Corăbiei (lui Noe). În moarte, ea se identifică cu aceasta.

Dar masca primește semnificația sa profundă în Africa. Anumite împrejurări determină nașterea sa, întrebuintarea sa. Ea participă în mod intim la întreaga viață a africanului, la evaziunea sa, la viziunea sa despre un univers interior diferit. Frumusețea stranie a acestor lemne netede și lucioase, cioplite, însuflețite de un ritm propriu, ne farmecă (masca Dan, Coasta de Fildeș). Puterea lor de evocare, de transmitere ne sesizează.

CETATEA LAVINIUM ȘI CULTUL ORIGINILOR ROMEI

Săpături de un gen cu totul diferit au scos la iveală, la sud de Ostia, anticul Lavinium, cetate rămasă multă vreme legendară și care și-a trăit viața cu mult înaintea Romei, dispărînd apoi în decursul veacurilor în așa fel, încît pînă nu demult nimeni n-a izbutit să-i dea de urme.

După ce multă vreme au căutat zadarnic urmele acestei cetăți pierdute, cercetările au fost reluate în anul 1957 pe proprietatea prinților Borghese dei Vivaro, la cîteva sute de metri de orașelul modern Practica di Mare.

În decembrie 1957, o măsurătoare aerofotografică a terenului a îngăduit să se stabilească urmele incintei unui oraș îngropat în întregime în lăuntru proprietății Borghese. Existența pe acest teritoriu a unei coloane sacre închinată Laviniei, fiica regelui Latino, întemeia nădejdea în apropiata identificare a rămășițelor cetății moarte. De fapt, cea dintîi lovitură de sapă a avut un rezultat neașteptat: a dat la iveală temelia unui altar arhaic din piatră de calcar. În urma lărgirii și continuării săpăturilor, s-au descoperit *trei altare asemănătoare*, înșirate într-o ordine perfectă pe o axă în direcția nord-sud. S-au descoperit în total 13 altare, toate datînd din secolele VI—V î. e. n. Ele mărturisesc permanența unui cult în această zonă timp de cel puțin 500 de ani înaintea epocii imperiale.

Aceste altare ne arată că nu-i vorba atît despre un oraș, cît mai ales despre un *centru sacru*, în cadrul căruia s-a păstrat viu de-a lungul veacurilor *cultul originilor Romei* în așa măsură, încît în fiecare an se desfășurau aici ritualuri solemne. Aici veneau magistrații, înainte de a-și lua slujba în primire, ca să aducă sacrificii pe altare, obicei confirmat de istorici și atestat în numeroase inscripții.

Săpăturile au scos apoi la iveală nenumărate fragmente de lut ars și de marmură, precum și chipuri de oameni și de zei, care nu-s altceva decît ex-voto-uri depuse probabil în zona consacrată spre a cîștiga îndurarea divină.

În baza celor descoperite, s-a stabilit concluzia că este vorba cu adevărat despre antica cetate *Lavinium*, a cărei în-

temeiere a fost atribuită de către tradiție lui Enea.

Marele număr de obiecte votive a dus la concluzia că este vorba despre inventarul unui templu dispărut în urma retragerii apelor sau a unei mișcări telurice.

Printre aceste obiecte votive figurează și o lamă de bronz purtând o inscripție care vorbește despre dioscouri, adică gemenii Castor și Pollux.

Importanța deosebită a acestei inscripții constă în faptul că ea ar putea marca o dată decizivă în cercetările privitoare la originea poporului roman. Căci prezența într-un centru sacru a unei amintiri evidente a dioscurilor ar tinde să demonstreze că sub republica romană erau venerați penaii troienilor. Dacă și alte descoperiri ar avea darul să confirme acest indiciu, atunci am avea temeuri serioase să ne gândim la o legătură indiscutabilă între troieni și întemeierea Romei.

Intrucât ea poate aduce multe alte surprize, așteptăm cu nerăbdare rezultatele explorării complete a acestei zone sacre (După Alquier Aline: „Misterele Cetății Eterne”, în revista „Orizonturi”, anul VIII, nr. 101, octombrie 1959, p. 70—75).

URME DE ALE ETRUSCILOR

Intrucât nici până azi taina etruscilor n-a fost încă complet deslușită, este de la sine înțeles că orice descoperire a urmelor lăsate de etrusci prezintă o însemnătate deosebită. De aceea, nu poate fi înregistrat decît cu bucurie faptul că în ultimul timp au fost date la iveală asemenea vestigii. Astfel, la Cerveteri (în nordul Romei) a fost descoperită o importantă metropolă etruscă, care datează din anul 500 î.e.n. Tot la nord de Roma, și anume în orașul etrusc Tarquinia, au fost descoperite mai multe fresce prețioase, a căror vechime se urcă pînă în secolul al VI-lea î. e. n. Aceste fresce reprezintă aruncări cu discul, alergători și o cursă de care. De asemenea, cu prilejul unor săpături făcute la Magdalensburg din Carintia (Austria), au fost descoperite primele inscripții cu caractere ce par să provină din scrierea etruscă. Se crede că cercetările ulterioare vor ajunge la concluzii referitoare la scrierea și limba populației autohtone înainte de invazia romană, așa numită norică. În timpul săpăturilor, a fost scos la lumină cartierul meșteșugarilor al orașului preroman, așezat la o înălțime de aproape 1000 de metri.

POPULAȚIA AFRICANA FALI ȘI RELIGIA EI

Marele etnograf și etnolog francez Jean-Paul Lebeuf, secretarul general permanent al Comitetului interafrican pentru relațiile umane și autorul — printre alte lucrări — unei remarcabile cărți despre Aplicația etnologiei la asistența sanitară, a participat la multe misiuni în Africa. În cursul ultimelor sale călătorii în acest continent, el a studiat în mod special populația *fali* din Camerunul de Nord, care face parte din grupul de populații numite kirdi. Prin muncă stăruitoare, prin intuiție și prin cîștigarea încrederii falilor, Lebeuf a

reușit să descopere lumea de simboluri, de credințe și de mituri în care este învăluită viața locuinței acestora, să cunoască sistemul complet de credințe religioase ale acestei populații, care este înscris în locuința ei.

Acest sistem de credințe cuprinde o logică riguroasă, o adevărată filozofie, care poate fi comparată cu a celor mai vechi culturi.

Rezultatul cercetărilor sale în direcția arătată mai sus le-a concentrat sub forma unei teze de doctorat în litere, pe care a susținut-o în 1959 la Sorbona.

Prin studiul său asupra falilor și locuințelor lor, dl. Lebeuf ne dă o cheie a psihologiei africane.

Cu deosebire țărani, falii sînt cultivatori și vînători stabiliți în Camerunul septentrional către prima jumătate a veacului al XVI-lea. În afară de cîțiva orașeni și arabi din extremitatea septentrională, ei nu sînt musulmani. Presați în cursul veacului al XIX-lea de către peulii musulmani, falii s-au dispersat în munți, de unde — mulțumită și puterii și tradițiilor religioase și sociale — s-au regrupat la începutul veacului al XX-lea.

Cît privește forma lor de organizare, trebuie să spunem că falii nu au o putere centrală, ci numai o organizație administrativă a satului și cătunului, care sînt conduse de demnitari cu funcții ereditare. Demnitățile sînt repartizate în număr egal între clanul broaștei țestoase și cel al broaștei rîioase. Alături de această organizație, funcționează un *consiliu de preoți*, care dețin de fapt autoritatea, fiind consultați de către notabili înaintea luării oricărei hotărîri.

Religia falilor se întrepătrunde organic cu organizația lor socială. Ambele se bazează pe mituri și ritualuri, care prezintă ca trăsături principale bogăția excepțională și caracterul poetic deosebit de pronunțat.

Falii cred într-un *Dumnezeu unic*, pe care îl concep într-un chip foarte abstract.

Cît privește cosmogonia, merită să fie reținut cu deosebire mitul lor despre nașterea lumii, care se bazează pe existența a două clanuri totemice ce se întregesc unul pe altul: cel al broaștei rîioase și cel al broaștei țestoase. După credința falilor, pămîntul s-a născut din două ouă de mărime inegală, și anume dintr-un ou de broască rîioasă (acvativ, deci principiul femel) și dintr-un ou de broască țestoasă (considerat ca principiu masculin), care se învîrtesc în atmosferă, și anume în felul acesta: componentele lor interne se învîrtesc în direcția opusă celei a învelișurilor. Acest principiu, care se prezintă ca o dualitate complementară dublă, care se menține printr-o vibrație dublă de mișcări în sens contrar, este fundamental în toate credințele falilor, fie acestea religioase, sociale sau filozofice.

În timpul deplasării lor contrarii, cele două ouă — bărbătesc și femeesc — s-au izbit în centrul spațiului. Din învelișurile lor aparte, au ieșit două pămînturi de formă patrată și de

sex opus, 6 animale androgine (adecă hermafrodite), creasta unui cocoș și un copac. Lipindu-se unul de altul și continuînd să se învîrtească, cele două pămînturi au ajuns să se rotunjească. Broasca țestoasă a împărțit lumea terestră în „lume cunoscută” și „lume sălbatică”. În timp ce apărea soarele, a cărui lumină este viața, a coborît *primul om* pe pămînt, care era un fierar. El transporta „prima grăunță comestibilă”, care conține în sine pe toate celelalte, două unelte și anume o sapă pentru săpat pămîntul și un cuțit pentru tăierea tulpinei cerealelor și pentru sacrificii, ambele fiind simbolul tehnicilor. Legat încă de lumea cerească, cel dintîi om și-a căutat ca primă locuință un baobab, ale cărui crengi ating cerul și în al cărui trunchi a găsit apa necesară stropirii grăunței. Fără să se aștepte ca Dumnezeu să-i fi indicat precauțiile necesare, primul om a introdus în lumea cunoscută elementele lumii sălbatice sub formă de carne de vînat. Prin această neascultare, de care s-a făcut vinovat, el a tulburat ordinea stabilită. El a putut supraviețui numai datorită arborelui numit „papayer”, ale cărui fructe îl hrăniră și-i potoliră setea. Credem că nu greșim, dacă vedem în acest mit un ecou al stării primordiale din rai și al căderii în păcatul strămoșesc.

Unitatea originară fundamentală, care apare în mitul fali sub forma dedublărilor multiple, se regăsește în *credința într-un Dumnezeu creator Fay sau Fao*, desemnat de asemenea prin termenul *polo*, care înseamnă *Unitate*. În legătură cu acest Dumnezeu creator unic, observăm că două elemente ale mitului se apropie de Vechiul Testament: 1. neascultarea — primul om — fructul oprit fiind înlocuit la fali cu carnea oprită — legată de cunoașterea binelui și a răului și de perturbarea severă a condițiilor de existență ale omului; 2. coborîrea pe pămînt a unei *arce* cerești legată de o anumită repunere în ordine, de o repartitie a speciilor umane și animale.

Fără să forțăm analogiile, trebuie să spunem că dl. Lebeuf a descoperit elemente prețioase pentru Istoria religiilor, precum și că un studiu comparat al miturilor diferitelor popoare ar fi de un interes deosebit.

Practicile religioase ale falilor constau în primul rînd în *cultul strămoșilor*, care sînt reprezentați în chip material sub două aspecte de măști și de pietre. Acest cult asigură permanența raporturilor între lumea oamenilor și lumea supranaturală sau sacră (manu sau maru) și este legat direct de puterea fecundității.

Fiecare neam posedă măștile sale, „lucrurile vii” care reprezintă continuitatea generațiilor. Cît privește cultul datorat pietrelor strămoșilor, acesta este de asemenea fundamental și preocupă aproape continuu pe capii neamului. Aceste pietre, plate și colțuroase pentru bărbați și emisferice pentru femei, sînt puse după fiecare moarte în podul central, și anume într-un spațiu lăsat liber, numit „poarta sufletelor”, care este măturat cu deosebită grijă, spre a îngădui acestor

suflete fixate în pietre să iasă după ofranda cuvenită și să se amestece cu cei vii în timpul sărbătorilor sezoniere. Impreună cu cel al vieții sexuale și al îndeletnicirilor tatălui de familie, ofrandele rituale joacă un mare rol în „bunul mers” al casei, care trebuie să se rotească într-un anumit sens.

Funcția preoților este multiplă și complexă: ei sînt slujitori ai măștilor și pietrelor ce reprezintă pe defuncți, săvîrșitori ai cultelor agrare, aducători de sacrificii (sacrificatori), executori ai ritualurilor de vînătoare, păzitori ai cornurilor de vînătoare, medici ai copiilor, responsabili ai ritualilor de pescuit, aducători de ploaie și ghicitori.

Ansamblul de locuințe fali este asimilat cu carapacea broaștei și este construit după chipul acesteia. El se rotește în funcție de credința locală, în sensul apartenenței sale la clanul totemic (broasca țestoasă sau broasca rîioasă). Mișcarea din cadrul acestui ansamblu de locuințe este declanșată și întreținută printr-o seamă de sacrificii rituale, care se celebrează înaintea recoltei sau la începutul anotimpului secetos.

Cît privește cele două clanuri totemice fundamentale ale falilor, reținem următoarele: Din cele două ouă originare ale broașei țestoase și broaștei rîioase, s-au născut cele două clanuri totemice, în care se încadrează falii și care constituie o primă distincție fundamentală ce îi separă pe fali sub aspect social.

Această primă apartenență este dublată de alta, și anume: Pentru fali, toți membrii lumii cunoscute posedă în lumea sălbatică un chezaș de sex opus, a cărui existență urmează însăși curba vieții individului corespondent. După părerea autorului, această credință seamănă mult cu credința indienilor din Mexicul oriental, care sînt și ei convingși de existența unui animal-tovarăș, nahual, al cărui destin este legat de destinul omului. La fali, chezașii broaștei rîioase și cei ai broaștei țestoase sînt crocodilul și varanul, un fel de șopîrlă carnivoră enormă. În felul acesta, dualității inițiale: broască rîioasă și broască țestoasă, se adaugă o nouă dualitate de asemenea complementară: crocodil și varan. Și anume: din copilărie, băieții veniți pe lume „broască rîioasă” sau „broască țestoasă” sînt legați în mod simbolic de corespondenții lor: crocodilii sau varanii, prin pilitura dinților lor. De asemenea, fetele născute crocodil sau varan au buzele găurite pentru a fi asimilate omologilor lor, broasca rîioasă sau țestoasă. Prima dualitate fundamentală: broasca rîioasă și broasca țestoasă, este determinată pentru căsătorii: hotărîte chiar de la naștere, căsătoriile nu pot reuni decît pe urmașii clanurilor opuse.

Dar dualitățile nu se opresc la cele arătate mai sus. Căci în interiorul celor două clanuri totemice fundamentale, apare o nouă dualitate sexuală, care e legată de repartitia lor spațială. De fapt, fiecare din aceste două clanuri este împărțit în două subgrupuri: bărbătesc și femeiesc, complementare. Astfel, pentru broasca rîioasă, care ocupă nordul și vestul, subgrupul

din vest este bărbătescul subgrupului din nord. Pentru broasca țestoasă, care ocupă estul și sudul, subgrupul din est este bărbătescul subgrupului din sud. Casa broască rioasă parte bărbătească (vest) se orientează în sensul rotației solare, iar casa broașei țestoase bărbătească (est) se rotește în sens invers. Pe de altă parte, casa broască rioasă femelă (nord) posedă axa complementului său totemic, și anume casa broască țestoasă parte bărbătească (est), iar casa broască țestoasă femelă (sud) are și ea axa complementului său totemic, și anume casa broască rioasă parte bărbătească (vest). În felul acesta, complementaritatea bărbat-femelă, care acționează atât în interiorul clanului totemic (broască rioasă și broască țestoasă), cât și între aceste două clanuri, este simbolizată totodată de *sensul rotației casei* și de axa unică pentru două case, formînd un ansamblu în cadrul căruia unitatea originară este cu desăvîrșire restabilită cu toată aparenta complexitate a opozițiilor dualiste.

Cele două principii: bărbătesc și femeiesc, opuse și complementare, constituie baza a ceea ce s-ar putea numi *credințele filozofice ale falilor*. Ele sînt de natură să sugereze gîndul unei analogii cu tradiția chineză.

Din cele de mai sus desprindem: Casa fali este considerată ca un ou, de broască țestoasă sau de broască rioasă, după apartenența bărbatului care trăiește în ea (cu nevestele care fac parte din clanul opus) și care sînt protejate așa cum sînt protejate de cochilie elementele interne ale oului. De asemenea, această casă reproduce fazele succesive ale mitului originar, pentru care ea constituie o figurație totală, care reprezintă o adevărată scriere imprimată în felul în care este trasat planul, în alegerea materialului, în ordinea adoptată pentru construcție, în felul cu care sînt ridicate construcțiile și așezate unele în raport cu celelalte, în detaliile arhitecturale, în amplasamentul mobilierului și al utensilelor, în motivele sculptate și pictate care acoperă pereții, în forma deschizăturilor ca și a unor locuri privilegiate.

Înzestrată cu mișcare de rotație ca și lumea pe care o reprezintă în totalitate, casa nu participă în mod real la viața Universului decît prin locuitorii ei, ale căror acte alimentează această mișcare. Astfel, această mișcare este întreținută, în cursul unui ciclu de patru zile, de îndeletnicirile zilnice ale capului familiei în interiorul casei, în vizitele sale nocturne cînd se întîlnește cu fiecare din cele patru neveste, cu care se unește succesiv (în ordinea vechimii). În schimb, îndeletnicirile femeilor: prepararea mîncărilor care corespunde aceluiași ciclu de patru zile, întrețin mișcarea contrarie. Atunci cînd locuitorii săi sînt absenți, de pildă ocupați cu munca cîmpului, casa încetează să se rotească. De asemenea, cînd focul unui incendiu a alungat sufletele strămoșilor și a sleit forța de fecundare emanînd din construcții.

În semnificația casei fali, se amestecă și multe alte simboluri. Astfel, de pildă, stîlpul central în care sînt prezente

cele patru elemente sub forma de două ori câte două cupluri, reprezintă în același timp lumea sălbatică și lumea cunoscută a oamenilor, fiecare dintre acestea fiind împărțită în patru regiuni. Aici sînt simbolizate cele patru puncte cardinale, iar stîlpul central este și arborele „papayer” al mitului. Casa fali prezintă și o întreagă figurație a soarelui, a lunii și a două stele. Deosebit de frecventă este reprezentarea luminii solare sub forma vibrației sale și anume prin linii frînte încrustate sau pictate, fie că înconjoară construcția, că subliniază deschizăturile sau că împodobește fațada construcțiilor, bucătăria, camerele de dormit și podurile sau magazinele cu unelte, foto-sită exclusiv sau asociată cu alte motive.

În felul acesta prezentîndu-se, putem aprecia casa fali ca fiind propria sa „Biblie”.

Privit în ansamblul său, complexul de mentalitate și practici al populației africane fali prezintă un caz extraordinar de cultură, în cadrul căreia credințele religioase, principiile filozofice și viața de fiecare zi se întrepătrund în așa măsură, încît formează un întreg de o admirabilă coerență. (După Reise Françoise: Casa vie a populației fali din Camerunul de Nord, în revista „Orizonturi”, anul VIII, nr. 101, octombrie 1959, p. 31—38).

TREI CĂRȚI DE ISTORIA ARTEI

În cadrul Ediției de artă 1959 de la Paris, au apărut trei cărți de istoria artei. Prima e consacrată sculpturii și arhitecturii Indiei, a doua picturii grecești, iar a treia artei din epoca renului în Franța. Ele marchează o etapă în cunoașterea acestor arte diferite.

Despre arta Indiei ne vorbește cartea d-nilor Louis Frédéric și Jean Naudou intitulată: „*L'Inde, ses temples, ses sculptures*”, apărută în cadrul colecției „Editions A.M.G.”. Compusă din 425 de imagini și din 140 de pagini, cartea aceasta este mai mult decît o panoramă sumară a 2700 de ani de cultură artistică. Ea dă, mai întîi de toate, posibilitatea sesizării unei serii întregi de *paralelisme* între arta indiană și arta europeană, ceea ce pune în relief unitatea de esență, de structură și de aspirații a neamului omenesc și în materie de artă.

Arta Indiei este fructul unor influențe multiple, fapt care arată categoric că culturile nu trebuie să fie închise în sine ci deschise primirilor din afară. Ceea ce pledează pentru colaborare pe plan cultural prin schimburi intense și variate.

Cît privește *elementul religios* din cadrul artei indiene, am putut reține următoarele amănunte grăitoare: În epoca veche, *cultul taurului* era foarte familiar în toată Mesopotamia. *Zeîța-mamă*, primitiva divinitate care stăpînea în cavernele neoliticului, continuă să fie adorată în orașele unui popor misterios de pe malurile Indului. Marile portaluri sculptate ale templelor emisferice în care nu se pătrunde, numite stupas, reprezintă o artă foarte mare, de o formă așa de com-

plexă, care n-a apărut printr-un fenomen de generație spontană. Izvoarele sale nu-s încă cunoscute, dar ea-i expresia caracteristicilor artei indiene: abundența, suplețea formelor feminine, bogăția ornamentului, perfecția execuției.

Ocupația musulmană n-a contribuit decât cu un aport redus la dezvoltarea artei indiene, în afară de marea artă a miniaturilor. În acest timp, musulmanii construiau moschei, în cadrul cărora aportul indian este remarcabil de altfel, iar budistii ridică mai puține temple, dar cele două culturi nu se amestecară.

Grecii din Bactriana au exercitat o adâncă influență asupra artei indiene. Un text celebru din această epocă prezintă pe Menandru, regele Pandjabului, dialogînd cu un călugăr budist. În legătură cu încetarea puterii grecilor, se dă amănuntul că unul din regii parților era faimosul mag *Gașpar*, care a făcut parte din ceata celor trei magi ce au omagiat pe pruncul Iisus. Demn de reținut este și amănuntul că arta greco-budistă a dat elementele majore ale celei mai răspândite imagini a lui Buda.

Esența gândirii estetice indiene constă în faptul că este o gândire *religioasă*. Dovadă în acest sens este și amănuntul că între cele șapte precepte ce definesc calitățile unui artist, scoase din Samaranga-Sutradhara, locul prim îl deține acesta: „Putere de meditație și de contemplare intuitivă”.

Mileniul necunoscut din istoria artei indiene alternează, în istoria artei grecești, cu lipsa totală a unei forme de manifestare artistică: nu mai există pictură (veche) greacă.

Ce știm despre pictura greacă? Că a existat peste tot sub formă de picturi murale pe porticuri; sub formă de tablouri în interiorul templelor și al caselor; apoi se acopereau cu culori statuile, pictînd veșmintele pînă și pielea.

În cartea sa monumentală: „*La Peinture greque*”, apărută în editura „Skira”, dl. Martin Robertson face prudent supoziția: probabil pictura greacă n-a avut un Phidias. Tot ceea ce ne-a rămas din pasiunea grecilor pentru pictură, n-a supraviețuit decât pe materialul cel mai fragil: ceramica, vasele grecești. Ele reprezintă cea mai vivanță expunere amănunțită a vieții grecești. Pe flancurile vaselor sînt înfățișați zeii alături de oameni, numai cîteva atribute divine fiind elementele ce disting pe locuitorii Olimpului de aceia ai Atenei. Căci fețele sînt totdeauna asemănătoare, oricare ar fi scena, amoroasă sau sîngeroasă, la care ei participă. Ceea ce înseamnă că artistul viza mai puțin edificarea decât seducția. Și chiar dacă se îngropau vasele împreună cu morții, nu convenea nici unui grec ca picturile care le împodobeau să fie înspăimîntătoare. *Nu există nimic întunecat în arta greacă*. Totul apare aici limpede, chiar și infernul.

Pasionat cercetător al artei vechi, dl. Christian Zervos s-a lăsat cucerit de arta preistoriei, studiînd cu mult interes arta din epoca renului în Franța. Concluziile și le așterne în cartea: „*Arts en France a l'époque du renne*”, apărută în

colecția „Éditions Cahiers d'Art“. Avînd la bază o solidă cunoștință științifică, lucrarea constituie o prețioasă contribuție în materie, căreia un specialist de talia abatelui Breuil i-a acordat cautiunea sa, Cartea d-lui Zervos este de altfel mai precisă decît aceea pe care a publicat-o abatele Breuil în 1952 („400 secole de artă parietală“). Căci dl. Zervos nu publică decît fotografii, care depășesc numărul de 500. Dînsul pune la același rang de interes picturile și obiectele tăiate, gigantismul de la Lascaux nu-i superior sculpturii minuscule de la Brassempouy.

Contribuția majoră a cărții d-lui Zervos privește *raportul dintre religie și pictură*. Paleoliticul — arată dînsul — s-a folosit de sculptură, de desen și de pictură exclusiv cu intenția de a trasa reprezentațiile figurate de operațiuni magice“. Probele despre acest lucru stau tot atît de bine în figurile înseși ca și în grija artiștilor din preistorie de a ascunde operele lor în partea cea mai adîncă a cavelor, în locurile cele mai puțin ușor accesibile. Asta o făceau mai puțin pentru a evita roaderea din partea luminii și a variațiilor de temperatură, decît pentru că marile lor picturi erau *opere sacre*, de care nu trebuia să te apropii ușor. Dl. Zervos studiază diferitele rituri după urmele ce au rămas din ele. D-sa sugerează ideea că credințele primelor popoare cunoscute în istorie ies din cavernele-temple ale preistoriei, în care se celebra *cultul zeiței mame, al cornului taurului*, etc.

Reușind să distingă etapele mari ale dezvoltării artei în preistorie, dl. Zervos ajunge la concluzia că *religia a fost la început motor al artei, iar mai apoi frînă*. (După Pierre Descargues: „L'Édition d'art 1959“, în revista „Les Lettres françaises“, No. 804 — Du 24 au 30 déc. 1959, p. 11).

UNELE ASPECTE ALE ARTEI RELIGIOASE ACTUALE DIN GERMANIA

După ce în 1958 dl. Marcel Grimal a organizat la Paris o expoziție sub titlul: „Bisericile Franței reconstruite“, în 1959 i-a urmat expoziția din cadrul Galeriei pariziene Creuze, care prezintă aspecte ale artei religioase din mai multe orașe germane. Direcția acestei prezentări și-a asumat-o Părintele Urban Rapp (O.S.B.) în colaborare cu Oficiul episcopal al construcțiilor din Munich. În afară de sculpturi, vitralii, veșminte liturgice, obiecte de cult, ea cuprinde și o colecție remarcabilă de fotografii ale celor mai însemnate realizări arhitecturale, care au fost obținute începînd din 1950 în cadrul mișcării de renovare sugerată prin 1930 de către arhitecții Dominikus Bohm, Rudolf Schwarz și Weber și pe care ascensiunea nazismului o curmase.

Arhitectul Bohm, acum mort, porni din 1923 să elibereze edificiul religios de inadecvatul element roman și gotic, arătîndu-se în creațiile sale totdeauna stăpînit de grija de a răspunde noilor exigențe liturgice prin exigențele arhitecturii moderne. Ultima sa construcție, biserica de la Marienburg

(Köln) din 1954, reprezintă încoronarea — formală și spirituală totodată — operei sale prin simplitatea liniilor sale pusă în lumină prin profunzimea ornamentală a marilor geamuri laterale. Adeseori mai austere, realizările recente ale lui Schwarz fac și ele apel la o largă dar unică suprafață cu geamuri pentru a îndulci severitatea proporțiilor lor. Cea a bisericii Sf. Cruce din Botrop (1957) constituie ea singură zidul de la intrare și între alcătuirile de susținere din beton pictorul Meistermann a lansat o spirală de culori, expresie modernă a ornamentului în formă de trandafir ori de stea. Schwarz caută, de asemenea, să traducă prin arhitectura sa un simbol și acela al Rozei tainice se citește în piatra bisericii Fecioarei de la Sarrebruck (1959).

Realizările lui Bohm și Schwarz ilustrează esențialul a ceea ce caracterizează arhitectura religioasă germană contemporană. Refuzului convențiilor arhaizante corespunde utilizarea sistematică a materialelor moderne de construcție și în special a betonului armat, a sticlei și a oțelului, în favorul unei arhitecturi despovărate și radioase, centrate pe altar, către care se revărsă credincioșii.

În adevăr, așezarea altarului comandă arhitectura a două biserici din Frankfurt (1955), a uneia din Berlin (1957) și a uneia din noul cartier al Hansei, al cărei altar este înconjurat de un zid parabolic, care îl protejează împotriva zgomotului produs de motorul vecin, având nu numai în fața lui ci pe o latură întreagă un perete cu vitralii din dinți de fereastră. După cum se vede, nu numai arhitectura orientează edificiul și pe credincioși spre altar, ci și lumina care — de altfel — la Sf. Konrad din Karlsruhe (Werner Groh, 1957) cade indirect din vitralii rînduite în limbulițe și pune în relief locul sacrificiului.

Hans Schadel, inventatorul bisericii în formă de cort (Würzburg—Heidingsfel 1958), ceru pentru zidul altarului bisericii Sfântul Alfons din Würzburg (1955) o frescă monumentală lui Georg Meistermann, care prin culoarea sa și prin grafismul său baroc introduce un element dinamic în nobila simplitate a arhitecturii sale. Se pare că ea se integrează mai mult edificiului decît imensului complex de vitralii, comandat înainte cu doi ani la același pictor, pentru Sfântul Kilian de la Schweinfurt.

Printre vitraliile expuse, în afară de cele ale lui Meistermann adeseori prea picturale, și ale lui Buschulte, cu plumburile sale largi și cu geamurile lor masive, lucrările lui Brukard și ale lui Shafrath se impun prin măreția compoziției lor. Primul, pentru o mai bună învăluire a galbenului, precum și a gris-ului său, suscită prin plumburile sale traiectorii lungi, cărora se opun fișii de linii drepte; al doilea organizează ascendența suprafețelor de albastru deschis, negre și albe din cadrul „Scării lui Iacob”. Se remarcă, de asemenea, tehnica specială a tapiseriei sale și sigura sa elaborare a unui semn. De asemenea, cu totul mural apare Johannes

Schreiter, autorul vitraliului tribunei din Neustadt, care e prezentă la expoziție numai prin macheta sa, cu ale sale lame mici de sticlă gris și verzi pe care plumburile le animă cu grafismul lor în fugă (adecă în care diferitele părți se succed repetind același motiv sau subiect). Cît privește sculpturile, sînt demne de reținut portalurile lui Mettel și ale lui Litzenburger, crucile lui Gies și ale lui Kirchner, creștinul filiform al lui Hajek și mai ales despărțiturile pentru o bancă de comuniune, ajurate în scopul unei maxime eficacități plastice. Macheta de bronz a lui Fritz König pentru un drum al crucii comportă o mulțime de semne, a căror lisibilitate este egală cu aceea a lucrării sale „Golghota“, în care un grup de personaje anonime înfrînt de cruce devine peisajul și emblema unei tragedii. (După Raoul-Jean Moulin: *L'art religieux en Allemagne*, în revista „Les Lettres françaises“, No. 796 — Du 29 oct. au 4 nov. 1959, p. 11).

CITEVA DATE DESPRE VIKINGI

Casa Danemarcei a organizat, în cursul anului trecut, la Paris expoziția „*Vikingii și strămoșii lor*“. Meritul acestei expoziții este acela de a prezenta preistoria țărilor nordice cu mare limepezie dialectică. Firește, nu s-a făcut acest lucru prin văduvirea muzeelor de la Copenhaga, Stockholm sau Oslo de piesele unice pe care le posedă, nici prin transportarea enormelor pietre acoperite cu inscripții runice, nici imensele bărci de stejar descoperite în tumulii de argilă albastră. Nefiind cu puțință să se arate documentul autentic, s-a recurs la confecționarea de fotografii mari însoțite de o descriere clară a locurilor săpăturilor. Cîteva replici galvanoplastice dau o idee despre comorile muzeelor scandinave. Panouri explicative jalonează în chip judicios expoziția. Toate acestea sînt rînduite fără a prejudicia cituși de puțin vreo colecție de piese de talie mai mică dar de un interes mare.

În vitrine se succed obiecte stranie, figurine de chilimbar din epoca mezolitică, vase de argilă și secerile subțiri de silex a căror frumusețe este sporită de eficacitatea extraordinară a tăișului lor așa de mic. De asemenea, săbii, topoare sculptate așa de minuțios, ca și bijuterii, trompete unice grațios răsucite în formă de gît de lebădă, piepteni, brățări, brice împodobite cu semne caligrafice, motive solare de cele mai multe ori.

Perioada La Tène se caracterizează în Danemarca prin importarea de motive celtice și orientale. Apoi începe să se găsească în morminte un oarecare număr de prizonieri de război, echipamente soldățești, scuturi, plăci de centură, pințeni, vîrfuri de lance.

Urmează apoi epoca vikingilor, a acestor blonzi războinici cuceritori, pe care toți micii scandinavi visează să-i imite. În imensele *corăbii-morminte*, în care erau înmormîntați șefii vikingi împreună cu toate „bagajele“ lor, s-au găsit în adîncime chei de bronz cizelat, scuturi și săbii, pendative

și brățări, unde domină ciocanele zeului *Thor* și dragonii amenințatori, înainte de a fi adoptate spre începutul secolului al XI-lea semnele universale ale artei creștine.

În felul acesta se găsesc descrise, în această scurtă dar inteligentă panoramă, diferitele vârste ale preistoriei țărilor nordice. Succesiunea lor se ține aproape de aceea a țărilor temperate, întârziată numai de o glaciație mai tardivă a țării. Cu toate acestea, nu poți fi decît pasionat de frumusețea și de bogăția acestei expoziții, care pune în lumină și valoare *unitatea și coeziunea* vrednice de remarcat ale *artei primitive nordice*. (După M. T. Maugis: *Les Vikings et leurs ancêtres*, în revista „*Les Lettres françaises*”, No. 796 — Du 29 oct. au 4 nov. 1959, p. 11).

Prof. Corneliu Sirbu

DIN TRECUTUL BISERICII BANATULUI

I

EPISCOPUL SIMEON II

(1681—1684)

AL CARANSEBESULUI ȘI VIRȘETULUI

În lipsă de documente scrise, nu știm prea mult din viața și activitatea acestui episcop, al doilea cunoscut cu numele de *Simeon*. Își începe și-și sfârșește păstoria sub domnia turcilor, a căror stea — după victoria strălucită de la 12 septembrie 1683, obținută împotriva lor, sub zidurile Vienei, de armatele nemțești și poloneze, conduse de regele *Ioan Sobiesky* — începe să meargă spre apunere. De partea turcilor au luptat, forțat, și armatele românești conduse de *Șerban Cantacuzino* și *Gheorghe Duca*, domnii celor două Principate Române, Țara Românească și Moldova, precum și Curuții, sub comanda lui *E. Thökölyi*. Aceștia din urmă s-au ridicat, cu ajutorul turcilor, împotriva Habsburgilor, care țineau ocupată partea de Apus și de Nord a Ungariei, iar după 1686 (—1691) Ungaria întreagă și Transilvania.

Veșnicele mișcări tactice și strategice ale trupelor turcești de peste Dunăre, au adus mari pagube locuitorilor Banatului. Mănăstirile — considerate ca depozitare a multor comori materiale — au avut indeosebi să pătimească din partea ienicerilor și a curuților, adesea porniți spre pradă fără știrea și consimțământul comandanților lor. Despre astfel de fapte ne relatează scrisoarea din 23 aprilie 1681 a protopopului *Dragomir* din *Palanca*, de pe malul stîng al Dunării.

Adresîndu-se episcopului său, „*Simeon* alu Caran-săbeș și Vrsăț“, prota *Dragomir* îl informează că „Turcii or fost prăstă ei și or aprins mai multe căși și or loat blăgi și oameni din sate, și acum o rămas sărăcie și foamete, și patru popi or fost omorîți. Și roagă ajutor prîntu copiii popilor morți, — și alți popi să trîmită episcopa“.

În anul următor, la 15 august, episcopul *Simeon* primește o informație asemănătoare din cealaltă parte

a eparhiei, tot din regiunea de frontieră a Dunării. De astădată răufăcătorii sînt Curuții, mercenarii și aliații turcilor. Ni s-a păstrat rezumatul scrisorii ieromonahului *Vasile* al mănăstirii *Mrăcunea*, către „episcopa (din) Caransăbeș, dăspră cum o fost arsă sf. mănăstire dă martaloții lu Tekeli, cum o fost prădată dă toate blăgile (averea, odoarele), și acum este numa(i) ruini sf. mănăstire, și cere ajutor“.

Evident, regiunile mărginașe, de frontieră, au avut de suferit mai mult în tot decursul dominației turcești. Restul țării, ținuturile din interiorul pašalicului, s-au bucurat de o liniște relativă. Existența și funcționarea aproape normală a Școlii gramaticești din Caransebeș și în zilele episcopului Simeon, este un indiciu că în cetatea Caransebeșului viața românească, bisericească și culturală își urma cursul obișnuit.

Socoțile ne prezintă în felul următor situația școlii:

„1683 Mai 30. Soco(a)ta școli(i) grămăticești din Caransăbeș pră anu(l) ăsta 1683 cu 484 flor. aur, 118 cr., *cheltuială*, și 493 flor. aur, 27 cr., *căpătare*. Dascălii: Domaschin *Udra*, Grigore *Marcu*, Ion *Opra*, Ilie *Cerbu*, Atanasie *Covaci*, Oprea *Lăstun*“.

„1683 Ionie 2. Soco(a)ta dăspră cît or plătit școlari(i) Școli(i) grămăticești din Caransăbeș la mănăstirea Sf. Gheorghe pră anu(l) ăsta 1683. Școlari: Nicolae *Lațcu*, Pavel *Opincas*, Ilie *Măguran*, Todor *Bănuț*, Grigore *Anca*, Toma *Stanciu*, Alecsa *Todoruț*, Pau *Văsınca*, Ilie *Silvaș*, Pavel *Dragomir*, Văsa *Gărbaci*, Gheorghe *Murgu*, Ioan *Darvaș*, Ion *Vrabia*, Ilie *Gabra*, Tănase *Cotorog*, Ion *Vădan*, Pavel *Suci*, Antonie *Lupu*, Ion *Roșca*, Micola *Bobul*, Marian *Ursul*, Laie *Pătruț*, Agapie *Măgurean*.

Aproape niciunul din numele nobililor și chenejilor romîni cunoscuți de odinioară nu mai figurează în catalogul Școlii gramaticești din Caransebeș. Rînd pe rînd dominația turcească i-a lichidat. Cei ce nu s-au refugiat în Transilvania, au fost coborîți în rîndurile țăranilor, împărțășind soarta acestora. Așa se explică de ce donațiile în favoarea Școlii gramaticești sau a mănăstirii Sf. Gheorghe din Caransebeș au încetat cu desăvîrșire.

Soarta supușilor, a raialelor (dela turc *raya*,

arab.rei = turmă) sau a *ghiaurilor* (*necredincioșilor*, în raport cu *mahomedanii*, singurii considerați *credincioși*, ai lui Mahomed), adică a creștinilor, a românilor, la nici un caz nu a fost mai rea sub domnia turcilor „păgîni“, decît a fost cea a iobagilor romîni sub domniile „creștine“, a feudalilor maghiari și a Habsburgilor de dinainte de 1552 și 1658.

Dacă ghiaurii și-au achitat la termen obișnuitele dări și impozite către fisc: darea de cap, *djizya* și *haraciul*, *charadji*, adică *zeciuiala* pentru pămînt, cvenită Padișahului, au fost lăsați în pace, să-și exercite, în toată libertatea, cultul și tradițiile lor religioase, bisericești și naționale. Totuși, abuzuri mari s-au făcut din partea organelor militare iresponsabile și a mercenarilor, a martaloților rascieni și a Curuților lui Thökölyi.

În *Pomealnicul* vechi de la Caransebeș, afară de mențiunea că a fost *episcop* „alu Caransăbeș și Vrșătd : 1681 p. 1684“, nu se face nicio amintire despre activitatea și moartea episcopului *Simeon*, care, ca și înaintașii săi apropiați, a înmănușiat sub cîrja sa arhipăstorească conducerea ambelor eparhii, Caransebes-Vîrșeș, cimentînd astfel unificarea și integrarea lor. Faptul că nu se indică moartea lui, ne face să presupunem că, din cauza împrejurărilor politice, schimbate în defavoarea turcilor, el va fi părăsit Scaunul, refugiindu-se.

II

EPISCOPUL ISAIA

(1684—1686)

AL CARANSEBESULUI ȘI VIRȘETULUI

Este una și aceeași persoană cu *Isaia Diacovici*, omul de încredere al patriarhului ipecan *Arsenie III Cernoievici*. Pe baza unui act latinesc, nedatat, redactat în Caransebeș, istoricii sîrbi au avut cunoștință despre păstoria lui *Isaia* la Caransebeș, dar n-au putut preciza anii lui de păstoria. *Pomealnicul* vechi însă și actele din *Protocolul* egumenului *Pamfilie* aruncă deplină lumină asupra primei faze din viața atît de frămîntată și agitată a acestui curajos și foarte activ episcop. În *Pomealnic* figurează astfel:

„Episcopa *Isaia* d : 1684, la ani 1686 pleacă din scamn, că nu vrea să se înțeleagă cu Turcii“.

Scaunul din Caransebeș vlădica *Isaia* îl ocupă la începutul anului 1684, căci Cartea de mili, cu care ieromonahul *Ion*, din mănăstirea Sf. Gheorghe de la Caransebeș, a colindat comunele din cele cinci proto-popiate ale eparhiei: *Caransebeș*, *Logoj*, *Mediia*, *Vrșăț* și *Palanca*, la porunca episcopului *Isaia* „alu Caransăbeș și Vrșăț“, poartă data de 23 aprilie 1684, cînd vlădica „*ăst nou*“ era în exercițiul funcțiunii sale arhieresti.

La 20 iulie același an, „starețul *Calinic* alu si. mănăstire *Partoș* (a) scris (la) episcopa *Isaia* alu Caransăbeș, că jăcmănari dăla marginile ungurești or spart mănăstirea și or loat odoară și blăgi (bunuri materiale). Și ca s-o astruce și s-o chitească (repare), cere ajutor la episcopa“.

Scaunul mitropolitan al Timișorii, de care ținea mănăstirea *Partoș*, fiind vacant, (abia la finea anului s-a completat prin arhiepiscopul și mitropolitul *Mihail*), egumenul *Calinic* se adresează episcopului de la Caransebeș, cerînd ajutor pentru restaurarea mănăstirii, distrusă de martaloți și de alți mercenari din slujba celor două imperii, care acum se infruntă pe viață și pe moarte.

Succesele imperialilor austrieci au trezit și au aprins în inimile creștinilor din imperiul otoman dorul de eliberare. Românii bănățeni, care și la 1594 au încercat, împreună cu sîrbii, să scuture jugul turcesc, au început să se miste și să dea dovezi de nerăbdare, manifestîndu-și deschis simpatia pentru armatele Împăratului creștin de la Viena, care promitea tuturor creștinilor robiți de turci respectarea vechilor libertăți naționale și religioase.

Vlădica *Isaia* fiind și el unul dintre cei ce așteptau ceasul eliberării, a preferat să părăsească scaunul și să se refugieze în teritoriile ajunse sub controlul armatelor Împăratului, care-și continuau victorioase înaintarea spre Apus. La 1686 Lipova, iar la 1688 Caransebeșul și regiunea înconjurătoare au fost eliberate, trecător, de sub domnia semilunei.

Nu cunoaștem împrejurările în care vlădica *Isaia*

ajunge la *Ipec* (Peci, în Albania), la Patriarhia de acolo, și ea sub aceeași stăpînire turcească. Fiind om deosebit de capabil, patriarhul *Arsenie III* se va folosi de serviciile lui, spre a croi poporului sîrbesc subjugat o altă soartă.

După marele exod sîrbesc de la 1690 și după nămirea și plasarea unora din episcopii refugiați, din Peninsula Balcanică, sub conducerea patriarhului *Arsenie III*, vlădica *Isaia* — desamăgit de urmările actului de la 1690, care a pus pe drumuri 38—40.000 suflete (unii spun familii) sîrbe și macedo-romîne, de soarta cărora Împăratul nu s-a prea interesat, cum a promis atît de solemn înainte de desrădăcinarea lor din patria veche — prin anii 1693—94 revine la Caransebeș, sub protecția armatelor împărătești, și-și reocupă, trecător, scaunul, părăsit la 1686. Aici *Isaia* află păstorind pe vlădica *Spiridon*, numit și trimis de patriarhul *Calinic*, succesorul expatriarhului *Arsenie III*. Despre înlocuirea lui *Spiridon* prin *Isaia* aminteste suspomenitul document latinesc, publicat de *Dimitrie Ruvaraț*. Dar, înainte de a vorbi despre vlădica *Spiridon* și despre înlocuirea lui, să urmărim cronologic firul evenimentelor după plecarea dintîi a vlădichii *Isaia*.

Prot. Dr. Gh. Cotoșman
Vicar arhiepiscopesc

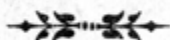

BIBLIOGRAFIE

1. Dr. Borovszky Samu, *Temes vármegye*, Budapest, (f. a.).
2. Dr. Gh. Ciuhandu, *Schițe din trecutul românilor arădani din veacul XVII*, Arad, 1934.
3. Dr. Gh. Cotoșman, *Episcopia Caransebeșului până în pragul sec. XIX-lea*, Caransebeș, 1941.
4. Hadrovics Ladislás, *L'Eglise serbe sous la domination turque*, Paris, 1947.
5. Silviu Dragomir, *Istoria Desrobirei Religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII*, vol. I, Sibiu, 1920.
6. Silviu Dragomir, *Studii din istoria mai veche a românilor de pe teritoriul diecezei arădane*, Sibiu, 1917.
7. Hurmuzachi Eudoxiu, *Documente*, vol. IX, partea I, 1650—1747, București, 1897.
8. Iorga Nicolae, *Istoria Bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, I, ed. II, București, 1929.
9. Iorga Nicolae, *Observații și probleme bănațene*, București, 1940.
10. Dr. Ioan Lupaș, *Istoria bisericească a românilor ardeleni*, Sibiu, 1918.
11. Dr. Ștefan Lupșa, *Suprimarea Mitropoliei Banatului în urma războiului turco-austriac din 1683—1699*, în „Mitropolia Banatului”, nr. închinat I.P.S. Mitropolit Dr. Vasile Lazarescu, Timișoara, 1958.
12. Egumenul Pamfilie, *Protocolul actelor vechi ale Episcopiei Caransebeșului*, Stredištea Mică, 1755, mss.
13. Pesty Frigyes, *A szörényi bánság és Szörény vármegye története*, I, Budapest, 1877.
14. Dušan Popovici, *Srbi u Banatu*, Novi-Sad, 1956.
15. Dr. Dušan Popovici, *Srbi u Vojvodini*, I, Novi-Sad, 1957.
16. Dr. Gheorghe Popovici, *Istoria Românilor bănațeni*, Lugoj, 1904.
17. Márki Sándor, *Arad vármegye és Arad szabad királyi város története*, II, Arad, 1892.
18. Ștefan Meșes, *Istoria Bisericii și a vieții religioase a Românilor din Transilvania și Ungaria*, I, Sibiu, 1935.
19. Iovan Radonici, *Histoire des Serbes de Hongrie*, Paris, Barcelona, Dublin, 1919.
20. Dimitrie Ruvaraș, *Opis vršaciko-sebeške eparhije od 1713 godine*, Sr. Karlövți, 1924.
21. Dr. Szentkláray Jenő, *Száz év Dél-Magyarország újabb történetéből*, Temesvár, 1879.

22. Szadeczky Lajos, *Thököly erdélyi fejedelemsége*, în *Századok*, Budapest, 1898, p. 621—631.
23. Lyub. Stoianovici, *Stari srpski zapisi i natpisi*, IV, Sr. Karlovți, 1923.
24. Nicolae Tincu-Velia, *Istoriora bisericească politico națională a Românilor preste totu . . . Sibiu*, 1865.
25. Domaschin Udra și Iromonaca Ion, *Pomealnicu alu Mitropolii și Episcopi din Scamnele Severinului la Vodița și Meedia și din Temișvara și din tot Pașalicul și toată Țara Bănătului*, Caransebeș, 1696, mss.
26. C. Daicoviciu, Șt. Pascu, V. Cheresteșiu, T. Morariu, *Din Istoria Transilvaniei*, București, 1960.

Monument de artă al Ortodoxiei bănăţene: biserica din Timișoara-Fabric

I.

Aspecte din trecutul parohiei

Una din cele mai vechi aşezări româneşti şi bisericeşti în Timișoara, o găsim în *Cetate* şi în *Fabric*. Acest cartier din urmă se întinde în parte pe teritoriul de odinioară al cartierului Palanca Mare. Aici, în aceste cartiere timişorene, a existat biserică ort. română, încă în secolul al XIV-lea, istoricul Bárány afirmând că în anul 1397, ortodocşii din Timișoara „au dat laudă în biserica lor proprie”.

Românii, care din cele mai vechi timpuri trăiau în jurul cetăţii Timişorii şi cei care mai târziu au fost aduşi aci de către Ioan Corvinul pentru apărarea cetăţii împotriva oştilor otomane, înainte de epoca şi în cursul epocii turceşti (1552—1716), aveau în cetate o străveche catedrală, ctitorită de mitropolii Morisenei, Severinului şi Timişorii, cu concursul castelanilor, nobililor, chenezilor şi al credincioşilor români, Catedrală prefăcută în ruini în 1716.

În cartierul Palanca Mare, credincioşii ort. rom. aveau, încă înainte de ocupaţia turcească (1552) o biserică de lemn zidită după toată probabilitatea, după ce Ioan Corvinul a rezidit cetatea Timişorii, în anul 1447. Această biserică din lemn, de altfel ca toate casele construite din lemn ale locuitorilor români de aci, a ars la asediarea cetăţii de către turci în anul 1551.

În epoca dominaţiei turceşti, se găseau în acest cartier două biserici ort. române. O bisericuţă de lemn, care era situată la marginea suburbiei şi îndeplinea exigenţele spirituale ale credincioşilor români pînă în anul 1746, cînd s-a zidit biserica Sf. Gheorghe din Fabric, atribuită mai târziu sîrbilor, veniţi cu patriarhul Arsenie III Cernoievici la 1690. Iar cealaltă, de zid, monumentală, cu turn foarte înalt, așa cum se vede în ștampele ce ni s-au păstrat din timpul dominației turcești, zidită încă înainte de 1606 cu concursul românilor macedoneni mai înstăriți, stabiliți în Pa-

lanca Mare ca negustori. Această impunătoare biserică servea și de catedrală mitropolitană, cum se amintește pe timpul mitropolitului ortodox român al Timișorii, Neofit (1606—1612), care și-a avut reședința în Palanca Mare, așa cum și alți ierarhi români, în timpul ocupației turcești neputând rezida la sediul mitropoliei (episcopiei) și-au avut sediul în alte părți (Sofronie, mitropolitul cetății Lipova-Gyula și-a avut sediul în 1651 la mănăstirea Hodoș-Bodrog, Isaia Diačovici, episcopul Timișorii și Ienopolei (1695—1706) și-a avut reședința în Becicherecul Mare).

În timpul asediului din 1716, cu prilejul eliberării Banatului de sub turci, românii din suburbia Palanca Mare, au avut foarte mult de suferit, aproape 2000 de case de lemn fiind arse. Incendiul din 1738, provocat de imperiali, a nimicit și această biserică. La fel au fost arse cu acest prilej și alte case rămase în această suburbie, iar cele situate în raza de zidire a cetății noi, au fost demolate. Pe acest teritoriu s-a format, în parte, cartierul Fabric de azi, locuit totdeauna de românii autohtoni, din care cauză a și primit acest cartier din partea coreligionarilor sîrbi imigrați, numirea de „*Vlașca Mala*” (Mehala romînească), numire menținută pînă azi. Numirea de „*Fabrică*” o primește oficial, acest cartier, în anul 1744, din cauza numărului mare de fabrici ridicate aci.

Vechimea unei așezări romînești și bisericesti în Timișoara -Fabrică o confirmă și faptul, că în acest cartier era de la mijlocul secolului al XVIII-lea și sediul protopopilor ort. români, care au stat sub jurisdicția mitropoliților români din cetatea Timișorii.

După degradarea Mitropoliei Timișorii și trecerea sub jurisdicția ierarhiei străine, întrucît Fabricul era centru al credincioșilor români din Timișoara și Banatul timișan, în Memoriul înaintat la 28 februarie 1865 comisarului guvernului, baron Filipovici, pentru a-l transpune lui Francisc Iosif I, deputații congresuali, Andrei Mocioni, Gheorghe Fogarasi, Const. Gruici și Vicențiu Babeș, cerură ca în Timișoara-Fabric să se reînființeze străvechea lor (mitropolie) episcopie romînească, înainte de ordonarea despărțirii ierarhice, sau odată cu ea.

În timpul protopopului român din Timișoara-

Fabric, Vasile Georgevici, credincioșii ort. rom. obțin în anul 1818 aprobarea de a-și edifica o biserică proprie românească, spre a ieși din comuniunea cu coreligionarii lor sîrbi.

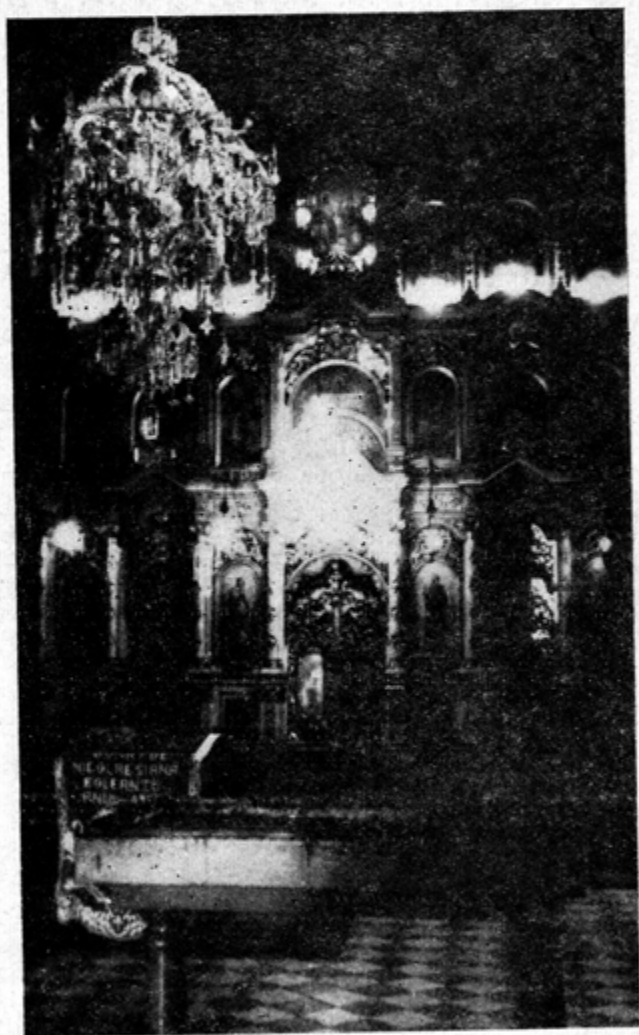
Biserica ort. rom. din Timișoara-Fabric

Aceasta în urma memoriului înaintat personal de către protopopul Georgevici, Curții de la Viena.

După primirea autorizației, protopopul Georgevici lansează un călduros apel către toți credincioșii romîni ai orașului și din împrejurimi, ca să contribuie la fon-

dul pentru clădirea bisericii. Jertfelnicia credincioșilor a creat condițiile ridicării unui lăcaș de închinare. Contribuțiile fiind totuși neînsemnate, protopopul Georgevici colindă satele timișane adunînd grîne, alimente, fier vechi, pe care le-a valorificat apoi în Timișoara, augmentînd fondul de zidire al bisericii.

Iconostasul bisericii din Timișoara-Fabric

Lucrările de edificare ale bisericii încep în 1825, pe malul drept al Begheiului, pe locul de întîlnire a enoriașilor din Fabricul-Timișorii, în fiecare duminică

și sărbătoare, după masă. În ziua de 2 august 1826 s-a sfințit noua biserică, cu hramul „Sf. Prooroc Ilie”.

Credincioșii români din parohia Sf. Gheorghe, a cărei biserică, din Piața Traian, a fost atribuită sîrbilor, în procesul de despărțire ierarhică, se contopesc într-o singură comunitate bisericească cu enoriașii din parohia Sf. Ilie, ca urmare a hotărîrii Consiliului parohial, luată în ședința din 13 iulie 1907.

Vechea biserică din Fabricul Timișorii, cu hramul Sf. Prooroc Ilie, așezată în dreapta Begheiului, datînd din anul 1826, le-a servit credincioșilor ort. rom. ca lăcaș de închinare, pînă în anul 1913, cînd se demolează.

În acest an, din considerente de urbanistică, de reglementare a cursului Begheiului, precum și pentru construirea unui pod peste Beghei, edificiul vechi al bisericii se demolează, iar pe baza unui plan stabilit de comun acord între Primărie și Parohie, Primăria zidește o biserică nouă, pe malul stîng al Begheiului, pe seama credincioșilor ort. rom. din Timișoara-Fabric, pînă la concurența sumei de 60.000 coroane.

Locul vechii biserici demolate în 1913, îl indică o cruce ridicată în 1928, peste podul din Spl. Uzinei.

Zidirea actualei biserici ort. rom. din cartierul Fabric, începe în luna mai 1911, fiind luată în antrepriză de arhitectul Iosif Ecker, pe baza planului arhitectului comunal Ion Niga. Planul întocmit de Ing. Niga, cu o biserică în care domină cupola, este modificat după indicațiile arhitectului eparhial de la Arad Paul Rozvan, după care se ridică turlele și coboară cupola, așa cum se prezintă edificiul bisericii actuale.

Lucrările au mers greu pentru că fundamentul bisericii este așezat pe alvia veche a Begheiului.

Clădirea în stil baroc și bizantin, zidită din piatră și cărămidă, iar acoperișul din tinichea, se termină în iulie 1912, de la această dată începînd aranjarea interioară a bisericii, care cade în sarcina parohiei.

Consiliul parohial sub conducerea președintelui prototop Dr. Traian Putici depune mari eforturi pentru amenajarea interioară a bisericii, într-o vreme, cînd parohia se găsea într-o situație materială precară.

Lucrările de pictură se încredințează pictorului Ioan Zaicu, care se angajează să execute icoanele

după modele și planuri proprii, cu suma de 13.800 coroane, iar cele de tâmplărie și de sculptură au fost executate de sculptorul Nistor Iosif Bosioc cu suma de 12.308 coroane. Recepționarea picturii și sculpturii din biserică s-a făcut la 17 februarie 1913, când s-au exprimat mulțumiri protocolare atât pictorului cit și sculptorului, pentru perfecțiunea lucrărilor.

Sfințirea bisericii s-a făcut în duminica din 5 octombrie 1913.

Biserica ortodoxă română din Timișoara-Fabrică, ca unica biserică ort. rom. pe atunci mai spațioasă și pompoasă, devine centrul tuturor serbărilor religioase, servind timp îndelungat și de catedrală, înainte de reînființarea Episcopiei și apoi a Mitropoliei Timișorii. Episcopul Aradului în fiecare an descinzând la marile sărbători în Timișoara, pontifica serviciile religioase în biserica din Timișoara-Fabrică.

ARHITECTURA, SCULPTURA ȘI PICTURA

Biserica ort. rom. din Timișoara-Fabrică, prin monumentalitatea ei arhitectonică, splendoarea picturii, ca și prin grațiozitatea artei sculpturale, este un prețios monument de artă arhitectonică, sculpturală și picturală.

De la distanță încă silueta bisericii prin stilul ei arhitectonic domină împrejurimea cu cele două turle și frumoasa cupolă.

Dacă exteriorul încântă prin monumentalitate și simetrie, interiorul impresionează prin splendoarea picturii și prin grațiozitatea artei sculpturale. Sub aspect arhitectonic, întreaga construcție interioară, cu splendidele arcade, cu absidele și pandativele soleei, console ale cupolei, constituie un armonios ansamblu arhitectonic.

Magnificul iconostas de o expresivitate captivantă impune în mod deosebit nu numai prin admirabila pictură, ci și prin ingeniozitatea artei sculpturale. Este executată în stil baroc, cu o ornamentație, ce excelează prin bogăția decorurilor florale, avînd mult aur. Aceleași elemente florale abundă și la restul mobilierului interior.

Tezaur de aleasă artă picturală este biserica din Timișoara-Fabrică prin splendida pictură murală și cea

a iconostasului, executată cu deplină expresivitate, într-o stilizare perfectă și ornamentație bogată, din care transpiră o atmosferă de pietate, sfințenie și elevare spirituală. Pictura este opera renumitului pictor Ioan Zaicu, una din figurile centrale ale plasticii bănățene, cel mai de seamă pictor bisericesc din Banat din secolul al XIX-lea.

Specializat la Academia de Arte Frumoase din Viena, în portretistică, portretele executate de el sînt redată cu deosebită expresivitate și realism.

Ioan Zaicu pictează o serie de biserici în Banat, unele în întregime, altele parțial. Parțial pictate de el sînt bisericile din Comloș, Ciclova, iar cele care sînt în întregime opera sa, se află la Nădlac, Fazecaș-Vîrșand, Cerneteaz, Borlova, Șiclău, Ilidia, Doclin, Checia Romîină, Sînnicolaul Mare și Cenadul Maghiar.

Cea mai de seamă operă de artă a pictorului Ioan Zaicu este pictura murală și cea a iconostasului din biserica ort. rom. din Timișoara-Fabric. Îndeosebi pînourile executate în ulei pe zid: „Samarineanul milostiv” și „Pescuirea minunată” din solee, precum și „Vameșul și Fariseul” și „Banul văduvei” din pronaos, concepute în dimensiuni grandioase, se impun prin îmbinarea coloristică, în game cu tonalități adînci. În aceste scene biblice menționate, fundalul îl constituie coloanele și interiorul templului (la Banul văduvei și la Vameșul și Fariseul) sau peisajul fermecător al naturii (la Samarineanul milostiv). În naos, pe perețele de la nord, Zaicu a executat într-o tehnică admirabilă „Iisus în templu la 12 ani în mijlocul Fariseilor și Cărturarilor”.

Tot în dimensiuni mari și foarte bine conservate sînt redată figurile cîtorva arhieriei în absidele deasupra corurilor din dreapta și stînga soleei. De asemenea și în altar, în proporții grandioase este zugrăvită „Maica Domnului cu pruncul” pe cupolă, iar pe perețele de la răsărit sînt redată figurile pline de evlavie ale Sfinților Trei Ierarhi.

Diversele scene biblice și figurile de sfinți, sînt completate cu motive ornamentale, geometrice sau florale, ce fac legătura între ele. Decorația murală are

mult aur, îndeosebi la arcade, imprimînd interiorului bisericii o notă maiestooasă.

Catapeteasma prin pictura ei este o adevărată pinacotecă, redîndu-ne icoanele sărbătorilor domnești, cele ale Maicii Domnului și ale altor sărbători precum și figurile Apostolilor. Impun îndeosebi panou-

Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, pictură pe iconostas de I. Zaicu

rile „Nașterea Fecioarei Maria“, „Intrarea în biserică“, „Nașterea lui Iisus“, „Intîmpinarea Domnului“ și „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul“. Gama coloristică e și în aceste opere destul de sobră, ca de altfel în

toate lucrările lui Zaicu: brunul, verdele, albastru deschis și galbenul sînt elementele cu care Zaicu prezintă concepția sa picturală, melodia gravă a desinelor.

În urma incendiului ce a izbucnit în biserică, la sărbătoarea Sf. Arhidiacon Ștefan din anul 1935, mistuind diferite obiecte din altar, biserica se renovează în interior în 1936, efectuîndu-se o nouă zugrăveală și se completează pictura murală cu două panouri (Samarineanca și Fiul risipitor) în corul bisericii, executate în același stil și cu aceleași tonalități coloristice, de regretatul pictor I. Miloia, fost director al Muzeului Regional al Banatului.

În anul 1955 s-au efectuat reparații exterioare (tencuirea frontispiciului și a pereților laterali și s-a vopsit acoperișul de tinichea, pe toată suprafața, inclusiv turnurile), iar în anul 1956 s-a refăcut parțial zugrăveala interioară și s-a electrificat splendidul iconostas.

Biserica din Fabricul Timișorii, această măreață construcție, prin valoarea ei arhitectonică, picturală și sculpturală, este cu drept cuvînt un monument de artă al Ortodoxiei bănățene.

Prot. Victor Vlăduceanu

BIBLIOGRAFIE

- Domaschin Udra, Viața Sf. Iosif cel Nou, „carele a fost mitropolita a Temisvarî și a toată Țara Banatului“, Caransebeș, 1701, mss.
- Domaschin Udra și ierom. Ion din mînăstirea Sf. Gheorghe Caransebeș, „Pomealnicul“ mitropoliților și episcopilor din Țara Banatului și ai Severinului, Caransebeș, 1696, mss.
- Preyer Johann, Monographie der königlichen Freistadt Temesvar, Temesvar, 1853.
- Mileker Felix, Kurze Geschichte des Banats, Virșeț, 1928.
- Griselini, Istoria Banatului Timișan, trad. de N. Bolocan, Timișoara, 1926.
- Dr. Borovszky S., Temes-vármegye, Budapest, 1910.
- Dr. Berkeszi István, Temesvár szabad királyi város kis monographiája, Temesvár, 1900.
- Schwicker I. H., Geschichte des Temeser Banats.
- Pr. Virgil Popovici, Ortodoxismul și Biserica națională românească din Timișoara, Timișoara, 1933.
- Dr. N. Ilieșiu, Timișoara, monografie istorică, vol. I, Timișoara, 1943.
- Dr. Gh. Cotoșman, Izvoarele istoriei romînilor bănățeni, Viața Sf. Ierarh Iosif cel Nou, mitropolitul Timișorii (1650—1656), în rev. „Mitropolia Banatului“ nr. 7—9/1956.
- Ion Frunzetti, Pictorii bănățeni din secolul al XIX-lea, București, 1957.

INDRUMĂRI OMILETICE

FĂPTURĂ NOUĂ*)

„Ioan vede pe Iisus venind spre dînsul și zice: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii... pentru aceea am venit să botez cu apă, ca El să fie arătat lui Israel“.
(Ev. Ioan I, 29—31).

Astăzi firea apelor se sfințește, Iordanul își întoarce curgerea apelor sale, văzînd focul dumnezeirii trupestă pogo-rindu-se. Firea cuvîntătoare, apăsată de osînda păcatului strămoșesc, precum și firea necuvîntătoare căzută sub blestem, se bucură de venirea Stăpînului în chip de rob.

Se bucură toată făptura și se cutremură, de slobozenia și mîntuirea adusă de Iisus Hristos. Venind Domnul nostru Iisus Hristos la riul Iordan, Sf. Ioan Botezătorul îl zărește și-L arată mulțimii poporului, ca pe Mielul lui Dumnezeu, care pe Crucea Golgotei se va aduce jertfă de răscumpărare, pentru mîntuirea lumii. Trupul și sîngele scump de pe Cruce, va împăca Cerul cu pămîntul și pe Dumnezeu cu omul. „După-
ce... botezîndu-se și Iisus și rugîndu-se, s-a deschis cerul. Și Duhul Sfînt s-a pogorît peste El în chip trupesc ca un porumb și un glas s-a auzit din cer zicînd: „*Tu ești Fiul Meu cel iubit întru carele bine am voit*“ (Luca III, 21—23). Firea cuvîntătoare și necuvîntătoare recunoaște cu frică și cu tremur, pe Iisus Hristos, mîntuitorul făgăduit de proroci. Sf. Ioan cel ce s-a învrednicit să boteze pe Domnul nostru Iisus Hristos, în repejunile Iordanului, îl arată mulțimii ca pe Mesia cel ce va să mîntuiască pe Israel. Dumnezeu Tatăl îl mărturisește pe Iisus Hristos de Fiu al Său, iar Sf. Duh în chip de porumb pecetluiește și adeverește mărturisirea Tatălui ceresc. La Botezul Domnului Iisus Hristos este arătat și proclamat de Fiu al lui Dumnezeu și mîntuitorul lumii. Din această pricină Botezul Domnului nostru Iisus Hristos se numește în graiul cărților bisericești: arătarea Lui, sau epifania. „Ca să-L facă pe Iisus tuturoa cunoscut, aceasta era rațiunea botezului lui Iisus Hristos“, zice sf. Ioan Hrisostom. Intr-adevăr, Iisus Hristos născîndu-se după firea omenească din sf. Fecioară Maria, prin lucrarea Duhului Sfînt era fără

*) Predică la praznicul „Botezul Domnului“.

păcatul strămoșesc și fără păcate personale. El n-avea lipsă de botez. Sf. Ioan îl oprește, dar Iisus Hristos totuși primește botezul, ca să plinească „dreptatea“, adică voia și rânduiala dumnezeiască. T. V. avea botezul său iudaic, după Lege. Sf. Ioan boteza cu apă „spre pocăință și iertarea păcatelor“. Acest botez nu era deplin, n-avea plinătatea darurilor Sf. Duh, împacarea cu Dumnezeu și viața nouă întru Iisus Hristos. Botezul cu apă a lui Ioan a fost o legătură și punte de trecere, spre botezul creștin, deplin și adevărat.

La Arătarea Sa, Domnul nostru Iisus Hristos, sfințește apele și le pregătește pentru botezul creștin așezat de El. Botezul nostru creștin este plinătatea harurilor Sf. Duh: „Căci harul lui Dumnezeu cel mîntuitor pentru toți oamenii s-a arătat!“ (Tit. II, 11) adică mîntuirea prin botez este dată tuturor credincioșilor, fără deosebire de vîrstă, sex, loc, sau neam și de timp.

„A primi sf. botez creștin, înseamnă să te naști întru Hristos și să începi o viață nouă“. (N. Cabasila). Creștinul iese din apa botezului ca o făptură nouă. „Cîți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat“, zice sf. Ap. Pavel către Galateni. Puterea botezului este atît de mare, că preface pe cel ce-l primește. Pe cei care s-au lipit cu toată înțința de El, Hristos îi duce pînă dîneolo de marginile firii“. (N. Cabasila).

Făptura nouă, pe creștinul botezat iată cum îl zugrăvește, slăvitul Ap. Pavel: „*Ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și iubiți, îmbrăcați-vă cu îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndețe, cu îndelungă răbdare. Îngăduind unul altuia, și iertîndu-vă unul pe altul... Dar peste toate acestea luați dragostea... Și să domnească în inimile voastre pacea lui Dumnezeu... Cuvîntul lui Hristos, să se sălășluească din belșug în voi... Învățați-vă și vă întăriți unul pe altul, prin psalmi și prin cîntări duhovnicești... Bărbați iubiți je-meile voastre... Copiii supuneți-vă întru toate părinților... Părinți nu urgisiți în minie pe copiii voștri!... (Colos. III, 12—21).*

Iubiți credincioși!

Creștinul adevărat, făptură nouă, are cea mai mare însemnătate, pentru colectivitatea în care trăiește. Binele are puternică înfrîurire asupra semenilor noștri. Creștinul pașnic, răspîndește buna înțelegere, învingînd răul cu binele, vătămările, prin blîndețe, iertare și îndelungă răbdare. Creștinul adevărat este ascultător și plinitor al legilor dumnezeiești și

omeneshi deopotrivă, după pilda lui Iisus Hristos, Cel ce s-a arătat. Creștinul adevărat se comportă după voia lui Dumnezeu.

Spre această făptură nouă, spre chipul creștinului adevărat să ne străduim și să-l dobîndim cu toții, cu ajutorul și împreună lucrarea harului Sf. Duh. Amin.

Prot. Șt. Lungu

Desăvârșirea duhovnicească*)

Plinindu-se, după Legea lui Moisi, cele patruzeci de zile ale curățirii, Iosif și Maria aduc astăzi, cu jertfa rînduită — așa cum relatează Evanghelistul (Lc. II, 22—33 — pe dumnezeescul Prunc în Templu, ca să-L închine Domnului, ca pe tot întiul născut de parte bărbătească.

Sub chipul smereniei prunciei Sale, stă acum în mijlocul Bisericii lui Dumnezeu — ca întotdeauna în mijlocul soborului celor ce cred într-însul — Acela care este mai mare decît Templul Înțelepciunii lui Solomon, fiindcă este „mai mare decît Solomon“ (Mt. XII, 42): Cuvîntul, „prin care toate s-au făcut“ Iar nădejdea Israilului Legii celei Vechi în venirea Un-sului lui Dumnezeu, în Fiul Fecioarei, care avea să ia asupra-Și păcatul lumii, în sămînța femeii, dintru început orînduită să strivească țeasta șarpelui (Fac. III, 15), nădejdea aceasta a mîntuirii s-a adunat parcă întreagă în flacăra așteptării dreptului Simion. Pe acesta, Dumnezeu l-a păstrat pînă în adîncile lui luminate cărunteți, pînă în ceasul cînd Duhul l-a minat în Templul Domnului cerului și al pămîntului, ca să-L întîmpine acolo pe Hristosul Domnului și să vadă cu ochii trupului Lumina întrupată a Mîntuirii tuturor.

Pentru ca în ziua acestei prăznuiri a Bisericii drept-slăvitore, cugetarea noastră asupra înțelesurilor ei să fie cu adevărat rodnică, pentru ca să poată prinde înțelesurile acestea pînă cît mai în adîncime și să le prefacă în puteri făcătoare de viață, se cuvine să înțeleagă și mintea creștinului drept-credincios ceea ce de veacuri trăește inima fiecărui mădular viu al sobornicității ortodoxe: că în viața obștei de dragoste care e Biserica lui Hristos, prăznuirile acestea nu sînt doară niște aduceri-aminte ale unor sacre întîmplări de demult, ci *prilejuri de trăire* aieuea, ca în popașuri de duhovnicească bucurie. Praznicile Sfintei Biserici nu sînt, adică, în duhul ei cel adevărat, convenționale festivități comemorative, ci *momente transfigurate* de semnificația lor duhovnicească și transpuse din veac iarăși în Veșnicie, spre transfigurarea lăuntrică a credinciosului, spre reintegrarea lui în *Plenitudinea originară* a chipului dumnezeesc pecetluit în inima lui.

„Astăzi Hristos se naște“ — „astăzi“ S-a răstignit pre lemn Cela ce a spînzurat pămîntul pe ape“ — *astăzi* S-a sculat Hristos din morți“: așa cîntă strana la slujbele tuturor

*) Meditație la Întîmpinarea Domnului.

praznicelor Ortodoxiei noastre ca să vestească înțelegerii noastre că ceea ce s-a săvârșit odată spre mîntuirea omului, *se săvîrșește deapănurea*, în fiecare an, ca și în fiecare săptămîină și în fiecare zi, pentru ca credinciosul să poată oricînd, din sfera preocupărilor lui, să salte pînă în înaltul străluminat al Cerului duhovnicesc înstelat de luminile nepieritoare ale veșnicului Dumnezeu.

Timpul omului trupesc apare, într-adevăr, ca o dimensiune omogenă, dealungul căreia curge, necurmat, înlănțuirea indiferentă a întimplărilor. Acesta e timpul *rațional*, timpul fizic al ipotezei carteziene, în care o clipă nu se deosebește, în ea însăși, de alta, în care fiecare zi e, în sine, asemenea celorlalte, timpul abstract al unui univers geometric.

Timpul trăirii duhovnicești — atît cît o asemenea trăire mai poate avea atingere cu timpul — este, dimpotrivă, acela pe care mintea îl cunoaște din statornicirea ei în inima dragostei de Dumnezeu. Acesta este timpul pe care îl trăesc în veac membrii devotați ai Bisericii, întru împărăția harului lui Hristos. Timpul acesta lăuntric, luminează fiecare ceas și fiecare clipă cu raza de aur a veșniciei.

Acest timp duhovnicesc trăește, în slujirea Bisericii noastre, după tilcurile sacre ale *calendarului liturgic*, care desfășoară necurmat lucrarea de luminare a inimilor și de îndumnezeire a credinciosului, pe care o grăiește slova purtătoare de viață din cărțile de slujbă, din Mineele celor 12 luni, din Triod și din Penticostar, sau din Psaltire și Ceaslov: ciclurile unei terapeutici spirituale a creștinului înșirate pe o *cronologie semnificativă* a ceasurilor, a zilelor, a săptămînilor și a lunilor anului.

Pe această cronologie se înscriu praznicile Bisericii — și, ca toate celelalte, și cel de astăzi. Acum se împlinesc *patruzeci de zile* de la Intruparea Cuvîntului — cînd soarele dreptății, Răsăritul cel de Sus, „răsărit-a lumii lumina cunoștinții“, aducînd pe pămînt solia păcii și a bunei voiri. Patruzeci de zile — de *patru* ori cîte *zece*: numărul celor patru stihii, al celor patru vremi ale anului și al celor patru margini ale pămîntului și numărul celor zece porunci dumnezeiești, însemnînd căile și treptele *desăvîrșirii*.

Patruzecimea de zile care se prăznuiește astăzi ne vorbește, prin urmare, *despre împlinirea răstimpului de reășezare a credinciosului în rînduiala desăvîrșirii lui duhovnicești*.

Pe Acela care se aduce astăzi în templul din Ierusalim, împlinind această rînduială a desăvîrșirii, împreună cu dreptul

Simion, îl întâmpinăm — în bucuria duhovnicească pe care o trăește Biserica în prăznuirea ei — fiecare dintre noi.

El stă în mijlocul Bisericii — acum ca și atunci: deapănarea — descoperindu-se ca „lumină a tuturor popoarelor“. Doar ochiul inimii noastre se cuvine să se deschidă luminii acesteia, ca să o vadă precum atunci ochii cei trupești ai bătrînului Simeon.

Duhul cel Sfînt l-a călăuzit pe acela întru întâmpinarea Domnului Slavei pentru viața lui petrecută în dreptate și în frică de Dumnezeu, într-o meștăvire așteptare a împlinirii făgăduinții.

Nici ochiul nostru cel lăuntric nu se va bucura de vederea neînseratei lumini decît, atîta cît dreapta rînduială a cugetării și a viețuirii noastre creștine va avea puterea să cheme asupra-i harul dumnezeesc. În inima drept-slăvitoare de Dumnezeu nu este loc de îndoială: Hristos-Domnul este *pretutindeni* și *întotdeauna de față*, prin tainica lucrare a dragostei Lui. Dar cuvîntul cel nemincinos ne încredințează pe noi, ucenicii Lui, că „este cu noi pînă la sfîrșitul veacului“ (Mt. XXVIII, 20).

Și este, într-adevăr, cu noi, întotdeauna — de fiecare dată într-alt chip, după lucrarea cîte uneia din însușirile care alcătuiesc plinătatea desăvîrșirii Lui. Insuși numele lui profetic *Emanuel* — de care ne-a amintit cuvîntul Evangheliei acum patruzeci de zile, în vestirea întrupării Fiului Celui Prea Înalt — asta spune: *cu noi este Dumnezeu* — și întru noi.

Atunci, la praznicul Nașterii Domnului S-a pogorit întru noi, însușindu-și firea noastră omenească. La praznicul Bobotezei, ni S-a arătat în descoperirea Treimii, născînd din nou firea omenirii noastre din apa duhovnicească a Iordanului. Cu noi este Hristos-Domnul în zilele Patimilor și Răstîgnirii Sale, cînd răstîgnim și noi credincioșii, în inimile noastre, pe omul cel vechi al păcatului neascultării, ca să fie cu noi și în strălucirea luminii Învierii Sale, nutrind nădejdea că vom dobîndi înnoirea întru viața cea nestrîcioasă.

Cu noi este și astăzi Hristos Fiul lui Dumnezeu, cînd îl întâmpinăm în templul Legii Domnului. Hristosul praznicului acestuia este cu deosebire *Împlinitorul Legii*, cel care ne arată că drumul desăvîrșirii noastre trece prin templul lui Solomon, respective biserica creștină de astăzi.

Întîmpinîndu-L, astfel, ca dreptul Simion, cu viața orînduită după dreptarul legii, ne facem noi înșine, asemenea Lui, *împlinitori ai bunei orînduiri între oameni*. Urmăm, în chipul

acesta, pilda Domnului nostru care este, după cuvîntul Apostolului, un „Domn al Păcii, nu al neorînduiei”.

Aşa făcînd, trăim viaţa de har a împărăţiei celei de peste veac a dragostei dumnezeşti, lucrînd totodată şi *în veac* căile mîntuirii şi ale desăvîrşirii noastre.

Lucrarea *păcii* între oameni ca şi între popoare, ni se arată astfel o cheie a vieţii în Dumnezeu. Asemenea lucrare se cuvine a fi săvîrşită cu deosebită rîvnă, cu atît mai mult cu cît rosturile veacului ne-au aşezat în aceste vremi de înnoire a orînduirilor Patriei noastre, într-o comunitate umană în care cele dintîi imperative sînt buna rînduială a vieţii prin munca harnică şi creatoare, înfăptuirea dreptăţii sociale şi statornicirea unei păci drepte între toate popoarele lumii.

Imbinînd, astfel, îndatoririle vremelnice cu strădania duhovnicească, spre ajungerea limanului veşnicei bucurii, *rugîndu-ne* şi *lucrînd* ca voia cea dumnezeiască să se facă precum în cerul dragostei dumnezeieşti, tot aşa şi pe pămîntul dat nouă spre bună îngrijire — dăm praznicului de astăzi întregul înţeles.

Şi cînd, la capătul ostanelilor omeneşti — şi prin nepătrunsă săvîrşire a dumnezeştii Pronii — popoarele lumii vor fi răpus balaurii spaimelor, distrugerilor şi asupririlor, iar pacea — aspiraţia tuturor popoarelor — se va instaura în lume, vom rosti şi noi, împreună cu dreptul Simeon, cu acelaşi simţămînt al drumului împlinit: „*Acum slobozeşte, Stăpîne, pe robul Tău, după cuvîntul Tău, în pace — că au văzut ochii mei mîntuirea Ta*”.

Preot Marc Mihail Avramescu

UȘILE POCĂINȚEI*)

Cartea sfântă — depozitara cuvîntului dumnezeesc — ne pune înainte, nouă credincioșilor, duminică de duminică și sărbătoare de sărbătoare, tablouri de lumină, menite să ne îndrume pașii spre idealul virtuților evanghelice, spre căile împărăției lui Dumnezeu. Fără acestea, creștinul s-ar simți dezorientat, și-ar pierde busola vieții sale duhovnicești și concomitent calea izbăvirii sale sufletești.

Pericopa evanghelică din această duminică, din preajma Postului celui Mare — timp de înfrînare, de purificare, de îndreptare și de împăcare cu Dumnezeu — ne prezintă unul din cele mai captivante tablouri, prin complexitatea momentelor zugrăvite: *pilda fiului risipitor*.

Un om avea doi feciori. Cel mai tânăr, amăgit de mirajul atîtor ispite își cere partea sa de avere și pleacă în țări străine și acolo și-a risipit avutul, viețuind în destrăbălare. Ajuns în mizerie, în culmea des-nădejdiei, cutremurat pînă în adîncul sufletului, de decadența sa morală, se hotărăște să se îndrepte, să revină la casa părintească și să se adreseze tatălui său: „*Tată, greșit-am la cer și înaintea ta și nu mai sînt vrednic să mă chem fiul tău, ci fă-mă ca pe unul din argații tăi*” (Luca XV, 18—19). Reîntors la tatăl său, acesta, încă de departe văzîndu-l, cu nespusă dragoste și bucurie îl primește pe fiul său cel pierdut și face un ospăț în cinstea acestuia, unde declară: cuvine-se „*să mîncăm, să ne veselim, căci acest fecior al meu, mort a fost și a înviat, pierdut a fost și s-a aflat*” (Luca XV, 23—24).

Cucernici ascultători,

Fiul cel risipitor este zugrăvit în această pildă atît de expresiv, mișcîndu-ne în chip deosebit procesul

*) Cuvînt la duminica Fiului risipitor.

psihologic, transformarea sa lăuntrică, revenirea la casa părintească. Nu mai puțin impresionantă este și atitudinea plină de iubire a tatălui, când își revede fiul pierdut.

Pilda fiului risipitor este icoana fidelă a propriei noastre vieți, a creștinilor.

Dumnezeu fiind dragostea desăvârșită, bunătatea absolută, certitudinea mîntuirii noastre, atîtea suflete creștine, dornice de sfințenie și desăvîrșire, după peregrinări în lumea păcatelor, poposesc lângă Domnul, unde își găsesc liniștea, mîngierea și fericirea veșnică. „*Tată, greșit-am la cer și înaintea Ta!*” Este reflexul bucuriei, expresia emoției cucernice ce o simte creștinul, reîntors de pe căile păcatului, în momentul întîlnirii cu Domnul.

Revenirea fiului risipitor la casa părintească simbolizează îndreptarea păcătosului, reprimirea lui în casa grației divine de către Părintele ceresc, este reîntegrarea lui în comuniunea iubirii divine.

Bucuria tatălui din evanghelie, când își revede pe fiul pierdut, este bucuria negrăită a Cerului, când fiii lui revin de pe căile păcatului, pe calea pocăinței, pe calea luminii, începînd o viață nouă, căci ne spune Mîntuitorul: „*Așa și în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos care se pocăește, decît pentru nouăzeci și nouă de drepți, cărora nu le trebuie pocăința*” (Luca XV, 7).

Prin procesul patetic al pocăinței trec rînd pe rînd ațiția sfinți, care împodobesc sinaxarul Bisericii noastre.

Maria Magdalena — simbolul penitenței desăvîrșite — era o femeie păcătoasă, dar inima ei topindu-se în focul curățitor al pocăinței și spălînd cu lacrimile sale picioarele Mîntuitorului, a fost învrednicită să meargă după Domnul și deveni mironosiță, aflînd cea dintîi despre minunea învierii.

Maria Egipteanca timp de 17 ani savurează din plin farmecul plăcerilor efemere, trăind numai în petreceri. Găsindu-se odată pe malul mării și văzînd cum o corabie transporta credincioși spre Ierusalim pentru praznicul Înălțării Sf. Cruci, se atașează și dînsa acestor pasageri. Ajunsă în Ierusalim se îndreaptă și ea, alături de ceilalți închinători spre biserică, dar o putere tainică o oprește de a intra în sf. lăcaș. Rămasă în pridvor și dîndu-și seama de păcătoșenia ei, cu lacrimi fierbinți de pocăință roagă pe Maica îndurărilor să-i mijlocească intrarea, făgăduind că atunci, cînd va vedea lemnul crucii, va începe o nouă viață.

Rugăciunea ei plină de evlavie a fost ascultată și intrînd în biserică s-a închinat Sf. Cruci. Apoi s-a retras în pustia Iordanului, unde timp de 47 de ani viețuiește în pocăință.

Fericitul Augustin în „Confesiunile“ sale ne zugrăvește plastic, ca într-o frescă vie, întreaga gamă de frămîntări ale unui suflet creștin însetat de apa cea vie a evangheliei. După convertire, el se găsește în orașul Ostia, pe malul mării, pentru a se reîntoarce în Cartagena. Aci privind imensitatea mării și cerul înstelat, contemplează taina insondabilă a divinității, ajungînd să rostească cuvintele rămase celebre: „neliniștit este sufletul meu Doamne, pînă nu se odihnește în tine!“

Se apropie Postul cel Mare, oază de profundă reculegere sufletească. E timpul cel mai nimerit pentru noi credincioșii de a ne regăsi echilibrul nostru sufleteșc, de a ne restaura ființa noastră lăuntrică.

În acest timp îndeosebi, un glas tainic ne cheamă și pe noi — ca odinioară pe Saul pe drumul Damascului — îndemnîndu-ne spre o renaștere totală în duh și adevăr, spre o trăire permanentă sub faldurile de lumină ale cerului.

Învățătura creștină ne arată nouă credincioșilor

calea pe care trebuie să mergem pentru a dobîndi mîntuirea sufletului, pentru a cuceri fericirea paradisului nostalgic.

Dacă am călcat voia lui Dumnezeu, dacă sîntem copleșiți de păcate, să ne cercetăm cugetul și viața. Să ne eliberăm de robia păcatului, din mreșile pasiunilor, vărsînd lacrimi de pocăință sinceră și rostind rugăciunea:

„Ușile pocăinței deschide-mi mie, Dătătorule de viață, că mîneacă duhul meu la lăcașul tău cel sfînt...”

Prot. Victor Vlăduceanu

Judecata din urmă*)

Un mare gânditor (Foerster) a afirmat cu drept cuvînt: „Continentalul cel mai întunecat din lume este inima omului. E mai ușor să urmărești Nilul pînă la izvoarele lui, cu toate că are un parcurs de 6500 km., decît să te ții pas cu pas de fața unui om, pînă în cel mai tănuuit izvor al ei, inima“.

Oricît am vrea să ascundem fața săvîrșită, să ne camuflăm interiorul, în sufletul nostru există un glas tainic, care ne aprobă sau ne condamnă fața săvîrșită. Este conștiința morală sădită de Dumnezeu în om. Săvîrșind binele, vom simți o bucurie, o liniște, o mulțumire sufletească. Iar săvîrșirea răului ne aduce o neliniște, o părere de rău, o muștrare a conștiinței. Cain după ce a ucis pe fratele său, și-a pierdut echilibrul sufletească, fără să-și găsească liniște nicăieri, fapt zugrăvit atît de plastic, în nemuritoare versuri, după Sfînta Scriptură, de poetul francez Victor Hugo în poezia sa „Ochiul lui Dumnezeu“.

Dacă la unii credincioși conștiința morală este adormită sau slăbită, nepronunțînd judecata asupra faptelor săvîrșite, nimeni dintre noi nu va scăpa de sentința implacabilă a Judecătorului ceresc, de judecata ce o va pronunța Dumnezeu în ziua judecății și a dreptății. Atunci se va trage vîlul, ce acoperea afîtea fărădelegi și sufletele se vor prezenta în fața lui Dumnezeu, în toată goliciunea lor.

Evangelia de astăzi ne vorbește tocmai despre această zi zguduitoare, ziua arătării Fiului Omului, a judecății din urmă.

Cine ar putea zugrăvi în toată amploarea icoana zguduitoare a judecății din urmă?

„Despre ziua și ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, fără numai Tatăl“ (Marcu XIII, 32). Sfînta Scriptură ne urată însă semnele care vor anunța apropierea judecății de apoi:

Toți morții vor învia stînd față în față cu Mintuitorul și Judecătorul și așteptînd sentința dreptății divine, cum ne spune Sf. Apostol Pavel: „Deodată într-o

*) Cuvînt la duminica lăsatului de carne.

clipeală de ochi, la trîmbița cea de apoi... morții se vor scula fără stricăciune, iar noi vom fi schimbați" (I Corinteni XV, 52).

Putința reconstituirii trupurilor omenești și unirea lor cu sufletul o demonstrează Sf. Apostol Pavel prin analogia cu sămînța care se aruncă în pămînt și care nu răsare, dacă nu putrezește, iar cînd răsare, are cu totul altă formă. La fel și trupurile înviate vor fi nestricăcioase și nemuritoare, spirituale, fără trebuințe materiale (I Corinteni XV, 37—45, 54).

După învierea morților va veni Fiul Omului, Hristos Mintuitorul în toată mărirea Sa divină, făcînd judecata obștească sau de apoi.

Pe Muntele Taborului Iisus s-a schimbat la față înaintea Sf. Apostoli Petru, Iacob și Ioan, „așa încît fața Lui străluci ca soarele, iar vestmintele lui se făcură albe ca lumina" (Matei XVII, 2).

Neputînd privi slava luminii Fiului lui Dumnezeu, căci așa cum zice Sf. Ioan Gură de Aur — „Domnul s-a arătat mai strălucitor decît soarele, dumnezeirea arătîndu-și razele Ei", „ucenicii au căzut cu fața la pămînt și s-au spăimîntat foarte" (Matei XVII, 6).

Cu cîtă strălucire va apare Iisus la sfîrșitul lumii, cînd va veni pe norii cerului, în deplina Sa măreție divină, ca să judece lumea!

La judecata din urmă, lucrul cel mai cutremurător îl constituie descoperirea tuturor faptelor bune și rele. Atunci se va avea în vedere credința creștinului și faptele lui bune. Acestea îi vor aduce fericirea veșnică, iar faptele rele vor fi răsplătite cu osînda veșnică.

Apoi se va rosti sentința celor drepți: „Veniți binecuvîntații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămînd am fost și mi-ați dat să mîncînc, însetat am fost și mi-ați dat să beau... bolnav am fost și m-ați căutat..." (Matei XXV, 34—36).

Iar cei păcătoși vor merge la pedeapsă veșnică, iară drepții la viață veșnică (Matei XXV, 46).

Cunoscînd tabloul înfricoșător al judecății din urmă și neștiind ziua și ceasul cînd ne va veni desnodămîntul fatal, sfîrșitul nostru, să căutăm să ne împodobim sufletul cu nestematele virtuților alese, sin-

gurele care ne cuceresc fericirea paradisului nostalgic.

Să eliminăm din sufletul nostru ura, răutatea și invidia, ce nu ne onorează, ci ne degradează ființa umană.

Voiești să fi, iubite creștin, lângă tronul Celui Preaînalt, să moștenești împărăția slavei lui Dumnezeu? De tine atîrnă! Urmează lui Hristos și vei avea viață veșnică! Să trăim sub faldurile de lumină ale Cerului, conformîndu-ne evangheliei. Să activăm pentru întro-narea păcii, armoniei și bunei înțelegeri între oameni și popoare, căci numai într-o atmosferă de pace și liniște desăvîrșită se pot impune valorile eterne ale umanității. Pacea și bunăînțelegere sînt premise pentru prosperitatea omenirii.

Făcînd acestea, vom dobîndi fericirea veșnică, în ziua înfricoșatei judecăți, spunîndu-ni-se și nouă: „Veniți binecuvîntații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii“ (Matei XXV, 34). Amin.

Prot. Victor Vlăduceanu

ORTODOXIA *)

Cînd vorbim de chestiuni religioase și îndeosebi de cele ce se referă la creștinism și auzim sau pronunțăm cuvîntul *Ortodoxie*, în mintea noastră apare icoana Creștinismului primar, a Creștinismului originar, a Tradiției Bisericii din primele trei secole și a continuității acestei Tradiții pînă în zilele noastre. Apare deci ideea de: credință dreaptă, credință adevărată. Ceea ce înseamnă că prin Ortodoxie înțelegem păstrarea integrală și intactă a adevărului, a ideologiei pe care ne-a transmis-o Mîntuitorul Hristos. De sigur că nu e vorba numai de o simplă păstrare, ca de muzeu; de conservarea și admirarea exterioară a acestui adevăr, ci e vorba de aderarea la el, de însușirea lui, de trăirea și traducerea lui în viața de toate zilele. Această credință se poate rezuma în trei principii: 1) *credință dreaptă*, credință adevărată în Dumnezeu, 2) *raport drept față de semenii și* 3) *stăpînirea corectă și conștientă a naturii*.

În Ortodoxie credinciosul stă la mijloc între Creator și natură. O ființă ce-și are sufletul deschis spre Dumnezeu, de unde-i vine „toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit“, dar își are sufletul deschis și spre semenii și natură, în mijlocul cărora trăiește. Omul angrenează în sine cerul cu pămîntul. El e trăsătura de unire între cer și pămînt. Este factorul a cărui menire este de a stabili armonia între lumea spirituală și materială.

1. Ortodoxia înseamnă: credință dreaptă. Înseamnă aderarea, fără rezerve, la adevărurile descoperite de Dumnezeu și strădania de a te uni cu Dumnezeu. Deci orientarea spre Dumnezeu. Atitudinea care face pe credincios să devină un mediu în care divinul ia contact cu el, un mediu vrednic de a se sălășlui Dumnezeu în el.

Ortodoxia constă în primirea integrală, păstrarea nealterată și valorificarea deplină a adevărurilor propovăduite de Mîntuitorul. Constă în activarea acelor adevăruri pe care le-au primit și unii din contemporanii Domnului și pe care le-au transmis apoi posterității prin Biserică. Dar prin aceasta Biserica nu a devenit numai o instituție mijlocitoare a unor valori spirituale, ci și un organism care a integrat în sine atît aceste valori, cît și pe toți credincioșii care au aderat la ele.

---

*) Schiță de predică la duminica Ortodoxiei.

Un organism în care pulsează viața divină și adevăruri ce ne mijlocesc o viață spirituală superioară. Ortodoxia înseamnă credința că Iisus Hristos e în Biserică, iar creștinii care trăiesc în Biserică trăiesc în Iisus Hristos, adică trăiesc în adevărul religios, în iubirea divină; trăiesc după voia lui Dumnezeu.

2. Ortodoxia e fără îndoială o contemplare a divinității, dar ea nu se reduce numai la atît. Ea nu e numai o privire spre cer, de unde aștepti, în mod pasiv, să primești totul. Ortodoxia e și o privire, o orientare a credinciosului spre semenii și spre natură. Și anume o orientare activă. Ea cere ca talantul pe care-l primește creștinul de la Dumnezeu să-l valorifice spre binele comun. Să-l valorifice stabilind un raport de iubire cu semenii, o iubire manifestată prin fapte bune, căci Mîntuitorul spune: să iubești pe Dumnezeu, dar să iubești și pe aproapele tău.

Prin iubirea exteriorizată prin fapte bune plivim din ființa noastră buruiana răului și sădim în loc floarea virtuții, care răspîndește un miros plăcut și creiază o atmosferă de armonie între semenii. Prin aceasta ne deschidem inima față de semenii și-i determinăm să facă și ei la fel față de noi. Iubind pe semenii și lucrînd pentru binele lor și moralizește îi obligăm să facă și ei la fel pentru binele nostru. În felul acesta semenii se completează reciproc; trăiesc în armonie; viețuiesc într-un raport drept unii față de alții. Acest lucru îl cere Ortodoxia, și el este o parte esențială a Ortodoxiei.

3. Activînd pentru binele semenilor, credinciosul activează prin intermediul elementelor din natură. Deci intră în legătură și cu natura. Această legătură însă, tocmai pentru a putea fi valorificată spre binele omenirii, trebuie să fie nu la voia întîmplării, ci trebuie să fie determinată de anumite principii. Sf. Scriptură, și deci Ortodoxia, ne învață că ceea ce trebuie avut mereu în vedere, în raportul cu natura, e că omul e stăpînul și nu sclavul naturii. Dumnezeu, după creare, a spus : „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pămîntul și-l stăpîniți“. Aici de sigur că nu e vorba de o stăpînire în sens rău, de o stăpînire prin intermediul căreia semenii și-ar face rău unii altora, ci dimpotrivă e vorba de o dominare și dirijare a naturii și a tuturor energiilor sau forțelor ei spre binele general al omenirii. Stăpînind natura așa cum i-a indicat Dumnezeu, creștinul devine un colaborator al lui Dumnezeu, întrucît aduce rînduială și belșug în lume. Influențează mediul; sfințește locul; contribuie la fericirea noastră și la realizarea unui cer nou și a unui pămînt nou.

Dacă stăpînirea brutală și inconștientă a naturii, dacă egoismul a făcut ca roadele și energiile naturii să nu poată fi de folos semenilor, decît într-o foarte mică măsură, debarasarea de egoism, împlinirea cuvintelor Sf. Scripturi de a iubi pe aproapele, duce la efecte contrarii; duce la descoperirea rodniciei și frumuseții naturii și la utilizarea acestei fertilități spre binele umanității. Asta înseamnă că Ortodoxia promovează dinamismul, că ea îndeamnă pe credincios la activitate intensă, propovăduind că numai o astfel de activitate poate aduce mulțumirea pe pămînt.

Ortodoxia fiind iubire ce îndeamnă la menținerea legăturii cu cerul, la comuniunea cu semenii și la stăpînirea rațională a naturii, noi cei ce sîntem creștini ortodocși, să căutăm să valorificăm din plin aceste principii, căci numai prin valorificarea lor, putem spune că ne aflăm în Ortodoxie; ne aflăm în raza iubirii divine, contribuim la înstăpînirea binelui pe pămînt și la mîntuirea sufletelor noastre. P.

VIRTUȚI *)

„Crucii Tale ne închinăm Stăpîne, și
Sfînta Învierea Ta o mărim...”

Ne vom închina Cînstitei și de viață făcătoarei Cruci și vom cînta aceste sfînte cuvinte.

Sfînta Biserică scoate Cînstita Cruce a lui Hristos în mijlocul bisericii pentru închinarea noastră a credincioșilor de aceea, ca să ne îmbărbăteze și să ne mîngîie pe toți; de aceea ca să ne amintească nouă tuturor, că Hristos Mîntuitorul cel răstignit și înviat e întotdeauna cu noi, și-n durerile, și-n tînguirile noastre, și-n bucuriile noastre...

Și paralel cu această rugăciune, cu această cîntare bisericească, pe care noi o cîntăm după Doxologie în bisericile noastre și spre care ne vom apleca urechea, paralel cu aceste sfînte cuvinte „Crucii Tale ne închinăm, Stăpîne”, în această clipă am în inima mea și pe buzele mele o altă rugăciune: — cea de a doua cerere din rugăciunea Sf. Efrem Sirul, pe care, ca și pe cea dintîi, și a treia, cu metanii o rostim de multe ori în zilele Postului Mare, cînd zicem: „Iar Duhul curăteniei, al gîndului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, slugii Tale”.

Dragii mei, — de ce, în clipele închinării Cînstitei Cruci a lui Hristos, aceste cuvinte ale rugăciunii sf. Efrem Sirul pătrund în inima mea?

Pentru aceea că Acela, Care a fost răstignit pe Cruce, și Crucii Căruia ne vom închina, a fost și este pentru noi toți creștinii, o desăvîrșită întru chipare a acelor virtuți, pe care le cerem pentru noi, de la Domnul Dumnezeu nostru.

Noi cerem de la Domnul: „Duhul curăteniei dăruiește-l mie, slugii Tale”. Cel ce pe Cruce a fost înălțat, — este Atotcurat, Fărăde păcat, Atotsfînt: nici cea mai mică urmă de păcat nu este întru El.

Pe Dînsul l-au acuzat de păcat fariseii, saducheii și Ponțiu Pilat. Ei spuneau Lui, că El hulește pe Dumnezeu: dar El n-a hulit pe Dumnezeu. El a fost Fiul lui Dumnezeu, și s-a numit pe Sine Fiul lui Dumnezeu.

Îi vorbeau și-L acuzau că El se pregătește să zidească în trei zile biserica cea stricată, dar El vorbea despre Trupul Său, carele va învia a treia zi.

— L-au acuzat că, El se numia pe Sine Impăratul Iudeilor, — dar El a fost împărat, dar nici al Iudeilor și nici împărat pămîntesc. El a fost și este Impăratul nostru ceresc, Cel ce împărățește peste toate Bisericile pămîntului. Și nici

*) Meditație pentru duminica III-a din Post.

Trad. de pr. B. Țurcanu, din Buletinul Patriarhiei din Moscova, nr. 9/1959, pag. 53—54.

un păcat n-a putut fi asupra Lui, — fiind Atotcurat, Atot-sfânt și Fără de păcat.

— O, dacă El dintru înălțimea Crucii Sale Sfinte, osindit fără vină, răstignit nevinovat, Atotcurat și Atotsfânt, Ne-ar povățui, ca să ne îngrijim întotdeauna de curățenia gândurilor noastre, sufletelor și trupurilor noastre!

— O, atunci în inima noastră curată s-ar sălăslui Duhul Sfânt, căci Duhul Sfânt poate sălăslui numai într-un lăcaș curat, spălat de lacrimile pocăinței și ostenelele mîntuirii, care se purifică de aceea, ca să fie locuința Lui.

— „Duhul gândului smerit dăruiește-l mie, slugii Tale”.
Iată El, răstignit pe Cruce, smerit din zilele prunciei Sale, de la ieslea Betleemului și pînă la ultima suflare, pe Cruce.

În zilele vieții sale pămîntești, fiind înconjurat de păcătoși, El niciodată — niciodată n-a spus, că numai El Unul este curat, iar în jurul Lui stau păcătoșii. El niciodată nu s-a lăudat cu puterea Sa dumnezeiască, sau cu minunile Sale. Și întru smerenia Sa, El s-a dat pe Sine, să fie răstignit pe Cruce:

— S-a întins pe Cruce, — căci Crucea de la început zăcea la pămînt — s-a dat pe Sine să fie pironit pe Cruce, apoi Crucea a fost ridicată și împlintată în pămînt.

Dacă noi, păcătoșii, am putea învăța smerenia, de la Dinsul, smeritul, cel ce a fost răstignit fără nici o vină, nu ne-am lăuda, nici nu ne-am înălța unul în fața altuia nici cu frumusețea, nici cu înțelepciunea și nici cu oarecari alte merite, aparente sau reale, ci am recunoaște, că sîntem păcătoși, în Fața lui Dumnezeu! Și atunci ni s-ar împlini jăgăduința Domnului nostru Iisus Hristos: „Fericiți cei săraci cu duhul (adică cei smeriți), că a lor este împărăția cerurilor”.
— „Duhul răbdării, dăruiește-l, mie slugii Tale”.

Privind Sfînta Cruce a lui Hristos, noi vedem și ne dăm seama, de cîtă îndelungă răbdare a dat dovadă Domnul și Mîntuitorul nostru în zilele vieții Sale pămîntești, și mai ales în ultimele clipe ale Patimilor Sale.

Pe Dinsul l-au bătut cu trestie peste cap, tot trupul Lui a fost biciuit, pe capul Lui i-au pus cununa de spini, care cu spinii săi ghimpoși s-a înfipt în capul Lui cel sfînt, pe Dinsul L-au scuipat, L-au îmbrăcat în hlamidă roșie și-L batjocureau.

Dar El toate le-a răbdat, pentru noi, a răbdat pentru aceea, ca patima cea de bună voie luată asupra sa, să o ducă pînă la sfîrșit.

Căci Tu ai răbdat fără nici o vină, iar noi trebuie să răbdăm pentru răscumpărarea mulțimei păcatelor noastre.

* * *

— „Duhul dragostei, dăruiește-l, mie slugii Tale”, — spunem noi, cu cuvintele rugăciunii sf. Efrem Sirul.

Și privind Crucea lui Hristos, noi vedem pe Cruce, răstignită dragostea față de neamul creștin.

Aceste mâini întinse pe Cruce, pironite cu cuie, — sînt semnele îmbrățișărilor dragostei, a brațelor deschise, care niciodată nu se închid, a Tatălui nostru Ceresc, față de noi.

Murind, El se roagă pentru cei i-au făcut rău iertîndu-i pe toți cu cuvintele dragostei, El răspunde tîlharului — care tînguindu-se, se adresează Lui, în ultimele Sale clipe, înainte de moarte.

O, dacă Crucea Sfîntă a lui Hristos, întotdeauna, ar oferi lecția dragostei inimilor noastre neputincioase: cum trebuie să ne iubim unul pe altul!

Căci dragostea — este apogeul —, este totalitatea desăvîrșirilor, după cuvîntul Apostolului Pavel. Dragostea știe să săvîrșească minuni mari. Și-n cuvîntul lui Dumnezeu, spus este, că dragostea acoperă mulțimea păcatelor noastre.

— Dacă dragostea ar trăi în mijlocul nostru, dacă lumina lui Dumnezeu, ar străluci întru inimile noastre și-n prejurul nostru, și Domnul ar recunoaște în noi pe învățăceii Săi, după dumnezeiescul său cuvînt!

O, dacă noi am avea această dragoste, iertătoare, neosînditoare, compătimitoare și îndurătoare, unii față de alții!

Noi vedem în Cel răstignit pe cruce întruchiparea cea mai desăvîrșită, în toată măreția lor, a acelor virtuți, care formează obiectul rugăciunii noastre, dar care trebuie să devină patrimoniul sufletelor noastre păcătoase, căci numai acela, care este curat, smerit, răbdător și are dragoste întru inima sa, — numai acela va intra în lăcaș ceresc și se va învrednici cu bucuria de a vedea pe Domnul.

Fie, ca Crucea lui Hristos, pe care Sfînta Biserică o scoate în mijlocul bisericii, pentru a noastră smerită închinare, să fie pentru noi, nu numai izvorul mîngîierilor și întărirea în ostenele și neputințele noastre, ci să fie povățuirea noastră și astăzi și întotdeauna.

Fie, ca ea să ne învețe acele virtuți, fără de care nimeni, nu va vedea lumina vieții veșnice.

Mitropolitul Nicolae

Prea Curată Maică*)

Praznicul Bunei Vestiri este un prilej pentru credincioși în vederea încălzirii inimilor.

Ni se întărește credința prin adîncirea faptului istoric, — petrecut la Buna Vestire, cînd Fecioara a primit cu sîmială și emoție sîntă vestea cea bună, adusă de Ingerul Gavriil: „Nu te teme, Marie, că ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei zămisli în sinul tău și vei naște un fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și fiul Celui prea înalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da lui tronul părintelui său David”. (Luca I, 26—33).

Fiecare va ajunge Mamă și încă Mama lui Dumnezeu!

Iată două minuni fără egal. Intii Fecioară și Mamă și în ai doilea rînd Mamă a lui Dumnezeu.

Dar această Fecioară nu este numai Mama lui Dumnezeu, ci este și Mama creștinilor, cea mai bună și mai sîntă mamă, gata în orice clipă să mijlocească la Fiul ei îndurare, mîngiere și ajutor.

Această convingere despre mijlocirile miluitoare ale Prea curatei Fecioare s-au înrădăcinat atît de grabnic în inima creștinilor încît, încă de la început s-a pus temeiul și a crescut un cult puternic închinat Sfintei Fecioare.

Incepînd cu Buna Vestire cînd trimisul cerului Gavriil i s-a închinat: „Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine” și pînă astăzi credincioșii i se închină și îi înalță rugăciuni (acatiste) de laudă sau de cerere.

Acest cult s-a dezvoltat tot mai mult, a încălzit inimile creștinilor dar nu a degenerat sau nu s-a confundat cu cultul datorat lui Dumnezeu însuși.

Cultul Preacuratei a înflorit în mod deosebit și în Biserica noastră strămoșească, iar creștinii dreptcredincioși i-au înalțat pe cuprinsul patriei, multe altare de închinăciune, paraclise, biserici și mînăstiri.

Dacă ai voi să afli convingerea credinciosului nostru în legătură cu cultul datorat Preacuratei, cel mai umil creștin îți lămurește limpede, prin bun simț și intuiție, deosebirea fundamentală între cultul pe care-l purtăm Sfintei Fecioare și acela pe care-l datorăm lui Dumnezeu, arătînd prin bogăția folclorului religios că o cinstim mai mult de cît pe toți

*) Predică la praznicul Bunei Vestiri.

sfinții, pentru că Fecioara Maria a fost făptura cea mai apropiată de Dumnezeu și sfințenia ei desăvârșită a întrecut pe a tuturor sfinților. Copila mai curată decât îngerii, a purtat la sânul ei pe însuși izvorul sfințeniei și al mântuirii noastre, ceea ce îi făcea pe îngeri să se plece, numindu-o „binecuvântată între femei“.

Credincioșii noștri știu că au în ceruri un Părinte, un Dumnezeu Atotputernic, închinat în trei fețe: Tatăl, Fiul și Sf. Duh și au o mamă bună și blândă, care se roagă pururea pentru noi. Iconița Preacuratei o poți găsi la sânul tinerelor fecioare și al tinerelor mame, la căpățiiul bolnavilor și al celor ce suferă, lângă inimile văduvelor și a celor încărcați de povara aniilor.

Cultul Preacuratei Fecioare încălzește sfintele slujbe ale Bisericii ortodoxe de două mii de ani și umple cu o speranță sfântă inimile dreptcredincioșilor ei fii.

Pastori și profesori protestanți, constatînd atmosfera de gheață din sânul confesiunii, cereau, acum trei-patru decenii restabilirea cultului Fecioarei. „Noi nu mai găsim în Biserica evanghelică, — arăta un scriitor protestant (Max Jungel) în cotidianul berlinez „Die Post“ — atmosfera de care are nevoie sufletul. Biserica noastră e prea rece. Trebuie să căutăm să ne-o încălzim. Cum? Să aducem în ea o mamă: pe Maria. Da, ne lipsește o mamă, Maria. Veniți s-o căutăm și s-o readucem. Fecioara să umple cu mireasma sfințeniei ei iarăși Biserica noastră, așa cum înflorește trandafirul pe zidurile noastre reci“. —

Fiii Bisericii ortodoxe nu au ajuns nicicînd în situații dezolante ca cele semnalate de unii reprezentanți ai protestantismului.

Preacurata Maică a fost cu credincioșii ort. rom. dealungul întregii sale istorii și la vremuri de necaz și la bucurii.

Credincioșii creștini din țara noastră, consideră pe Preacurata Fecioară ca pe propria lor Mamă.

Chipul de mamă al Preacuratei, este un model viu, strălucit, sfînt, demn de urmat de toate mamele.

Mamele au o mare răspundere. Depinde de mamă, ca sufletul copilului, mai sensibil ca o mimoză, să ajungă înger sau demon.

Preacurata și pururea Fecioara, ne-a lăsat un exemplu strălucit de modul în care trebuie crescut un suflet de copil.

Educația în spiritul unei dragoste fierbinte față de

muncă, în modestie și simplitate, este o cale de aur pe care trebuie îndrumată viața tinerelor vlăstare.

Și pentru ca această educație să fie desăvârșită, mama trebuie să altoiască în inima copilului și dragostea de patrie, de poporul muncitor, care construiește azi viața cea nouă.

„O lacrimă de maică șterge multe greșeli“, spunea odată Alexandru Machedon, referindu-se la mama sa, Olimpiada.

Acest adevăr este cu mult mai puternic, când este vorba de Maica lui Dumnezeu și a tuturor creștinilor.

O, Maică a lui Dumnezeu și a tuturor creștinilor, cunoscând bunătatea nesfârșită a inimii Tale, iubirea fără de margini pe care o porți tuturor creștinilor, la Tine venim și Ție ne rugăm ca să mijlocești la Fiul Tău, îndurare pentru păcatele și nesocotințele noastre, și să reverseși asupra lumii binecuvântarea cerului, o pace adevărată și veșnică, amin.

Pr. Victor Tăslăuanu

In fața Sf. Aer*)

Cînd în Vinerea Mare, după ritualul Bisericii ortodoxe, se scoate Sf. Aer pentru ca credincioșii să se prosternze înaintea lui, pe toți cei prezenți în biserică îi cuprinde o emoție adîncă și, fiorii evlaviei. Chiar și cei mai încercați predicatori, adeseori își pierd graiul în clipa aceasta, cînd stau în fața măreței taine a Morții și a Mormîntului Mîntuitorului. Cine poate vorbi, cînd Domnul Hristos tace pus în mormînt! Ce poți vorbi, cînd mai elocvent decît orice exprimare omenescă, vorbește însuși Mormîntul Domnului!

Odată cu adîncă emoție, înfiorare și rugăciune, în sufletul fiecărui credincios se nasc idei înălțătoare, care reflectă toată răscolirea sufletească în clipele acestea sublime, sfînte și unice.

Aceste răscoliri și idei formează tocmai acea predică-meditație intimă a sufletului creștin, care caută în propria sa tînguire izvorul mîngîierii și al nădejzii.

Izvorul acesta plin de har — care stă acum înaintea noastră fără viață este Hristos: Dragostea lui nețarmurită — divină pentru noi credincioșii. Datorită acestei dragoste El s-a lăsat răstignit pe cruce și s-a pogorît în mormînt, ca după aceasta să ne renască și să ne însuflețească cu strălucirea învierii Sale.

Niciodată și nici într-o împrejurare din viața noastră nu ne convingem în așa măsură de această dragoste divină față de noi, păcătoșii, ca atunci, cînd ne apropiem de Sf. Aer, ca să sărutăm rănile mîntuitoare provocate de cuie în preacuratele-I mîini și picioare și să ne închinăm Evangheliei așezate aici, care vorbește cu atîta convingere de jertfa Mîntuitorului.

Cît de aproape și de sfînt ne este Hristos cel răstignit. Din mormîntul imprimat pe Sf. Aer ne privește nu numai trecutul răscumpărării noastre, ci și însăși mîntuirea noastră autentică și reală. Se înfăptuiește întîlnirea noastră personală cu Hristos în momentul cel mai hotărîtor al vieții Lui pe pămînt. Așa, cum cîndva pe Golgota El a luat asupra Sa păcatele oamenilor, tot așa și acum ia păcatele noastre, dacă

*) Această meditație apărută în „Revista Patriarhiei din Moscova“, Nr. 3, 1958, pag. 21—22 și tradusă de P. Iacobescu, ne oferă material omiletic pentru Vinerea Patimilor (Nota Red.).

noi ne apropiem cu pocăință și cu frică de Sf. Aer, dacă trăim adînc și cu dragoste legătura internă cu El, dacă simțim acum o transformare în sufletul nostru.

O clipe înălțătoare! O taină prea sfîntă a Morții lui Hristos! O sfințenia noastră — Mormîntul dătător de viață al Domnului! Gura Mîntuitorului este închisă: El tace. Dar cu cîtă înflăcărare vorbesc în inimile noastre ranele Lui provocate de cuie! ... Doar și noi L-am răstignit și-L răstignim pe Hristos cu purtarea noastră, cu patimile și viciile, cu uitarea de Dumnezeu și de viața viitoare. Oare noi nu pricinuim prin toate acestea, atîtea suferințe Mîntuitorului, nu producem și noi rane Mîntuitorului?

Vino dar, suflete păcătos, aici la izvorul vieții, care stă culcat în mormînt, îngenunchiază înaintea Sf. Aer și cere iertare de la Domnul în clipa măreață și înfricoșătoare a morții Lui, ca să-ți „strălucească și ție lumina din Mormînt” — lumina dragostei și a atotîndurării Lui!

Grăbește-te!

Prof. Prot. A. Vetelev

Învierea Domnului*)

Hristos a înviat!

Dreptmăritorilor credincioși,

Iată imnul de slavă al Bisericii creștine, salutul de bucurie, cu care credincioșii se întâmpină an de an la Praznicul luminat al Învierii Domnului. Căci ziua Învierii Domnului, este sărbătoarea cea mai înălțătoare a creștinilor, „sărbătoarea sărbătorilor și praznicul praznicilor, care întrece în strălucire pe toate celelalte sărbători, precum întrece soarele strălucirea stelelor” — cum se exprimă atât de nimerit Sf. Grigorie Teologul, este „ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa”. (Ps. 117, 24).

Istoria patimilor Mântuitorului Hristos este cea mai zguduitoare tragedie din istoria Bisericii noastre, tragedia divinului Învățător, care a propovăduit sufletelor credincioase cea mai sublimă învățătură metafizică și etică.

Dar după ce s-a consumat sublima dramă de pe Golgota, puternice semne cosmice adevăresc dumnezeirea celui crucificat. Pământul s-a cutremurat, stîncile s-au despicat, mormintele se deschid! Este suspinul prelung al naturii în fața tragediei ce s-a petrecut! Iar catapeteasma templului s-a rupt în două, descoperind sanctuarul și arătînd poporului goliciunea lui. Sutașul roman își ridică mina, ca să mărturisească solemn: „Cu adevărat acest om, Fiul lui Dumnezeu a fost!”

Iar a treia zi după răstignire, cînd se lumina de ziua întâi a săptămîinii, mormîntul străjuit se deschide! Maria Magdalena și cealaltă Marie, poposind disdedimează la mormînt să ungă trupul Domnului cu miresme, „*iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului pogorînd din cer, a venit, a rostogolit piatra și a stat deasupra ei... Iar îngerul vorbind femeilor le-a zis: Nu vă temeți voi, că știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați. Nu este aici, că a înviat precum a zis; veniți și vedeți locul unde a zăcut*”. (Matei XXVIII, 2—6).

Învierea Domnului, biruința asupra morții, a marcat în istoria Bisericii creștine, cea mai puternică confirmare pentru dumnezeirea Celui crucificat și ne deschide nouă credincioșilor, perspectiva unei vieți veșnice.

Fără minunea învierii, taina întrupării, a coborîrii Fiului lui Dumnezeu pe pămînt nu ar fi fost decît un mit, iar taina vieții Sale pămîntești nu ar fi fost decît o povestire. Hristos Mîntuitorul a înviat însă cu adevărat, învierea fiind desăvîrșirea operei Sale mesianice, a lucrării Sale mîntuitoare. Acordurile sinistre ale patimilor sfîrșesc în finalul de-sublimă grandoare al învierii!

Hristos cel înviat se arată chiar în zorii zilei Mariei Magdalena și celorlalte femei mironosițe adresîndu-li-se:

*) Cuvînt pentru Praznicul Învierii Domnului.

„Bucurați-vă. Ci ele venind aproape au cuprins picioarele Lui și s-au închinat Lui. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți. Duceți-vă și dați de veste fraților mei, ca să meargă în Galilea și acolo mă vor vedea”. (Matei XXVIII, 9—10).

Hristos cel înviat se mai arată în ziua învierii, lui Luca și Cleopa în drumul spre Emaus (Luca XXIV, 13—35), apoi apostolilor afară de Toma, când mănincă împreună cu ei și le zice: „vedeți miinile și picioarele mele, că eu însumi sint, pipăiți-Mă și vedeți, că duhul nu are carne și, oase, cum mă vedeți pe mine avînd... Și așa se cădea să pătimească Hristos și să învieze din morți a treia zi. (Luca XXIV, 39, 46).

Iar a opta zi după înviere, Iisus se arată iarăși apostolilor, cu Toma împreună, cu care prilej apostolul necredincios pipăind cu mîna sa coasta Mintuitorului, într-un moment de adîncă frămîntare interioară, cade cucernic la picioarele lui Iisus exclamînd: „Domnul meu și Dumnezeuul meu” (Ioan XX, 26—28).

Hristos cel înviat s-a mai arătat apostolilor pe malul lacului Tiberiada (Ioan XXI, 1—13), apoi la peste 500 de credincioși (I Cor. XV, 6), etc.

Învierea Domnului, dogma fundamentală a religiei creștine, ne deschide perspectiva unei vieți veșnice, perspectiva veșniciei.

Învierea Domnului este pentru noi credincioșii, o cheazășie nezdruincată și pentru învierea noastră. Înviat-a Domnul, vom învia și noi! Credința în învierea Lui este credința în propria noastră înviere! Credința în învierea morților ne-o confirmă însuși Hristos Mintuitorul prin cuvintele: „Amin, Amin grăiesc vouă, că vine ceasul și acum este, cînd morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și care vor auzi, vor învia... Nu vă mirați de aceasta, că vine ceasul cînd toți cei din morminte vor auzi glasul Lui și vor ieși cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osîndei”. (Ioan V, 25, 28—29).

Iar cu alt prilej Iisus accentuiază: „Eu sint învierea și viața, cel ce crede în Mine, va fi viu, chiar dacă va muri”. (Ioan XI, 25).

Sf. Apostol Pavel, referitor la învierea trupurilor, ne învață: „Dumnezeu, care a înviat pe Domnul Iisus Hristos și pe noi ne va învia prin puterea Sa” (I Cor. VI, 14). Iar altădată spune: „Căci știm, că dacă pămînteasca noastră locuință, în cortul acesta se va desface, avem în ceruri zidire de la Dumnezeu, casă veșnică, nefăcută de mînă. De aceea suspinăm, în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm întru locuința noastră cea din cer”. (II Cor. V, 1—2).

Sf. Ieronim se exprimă: „Precum a înviat Mintuitorul, cu acelaș trup cu care a fost așezat în mormînt, așa vom învia și noi cu aceleași trupuri, cu care petrecem în această viață și cu care am fost așezați în morminte”.

Înviearea trupurilor noastre, la sfârșitul lumii, este spiritualizarea, eternizarea lor, cum ne accentuează Hristos Mîntuitorul: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încît și pe Fiul Său Cel unul născut L-a dat, ca tot cel ce crede întru El, să nu piară, ci să aibă viață veșnică”. (Ioan III, 16).

Iar Sf. Ciril al Alexandriei ne spune că prin învierea Sa din morți „Hristos Domnul a făcut să se sălășluiască în noi harul vieții. El a sădit simburile vieții în ogorul inimii noastre, ca pe o sămînță a nemuririi, care face să piară din noi toată stricăciunea”.

Fără învierea trupurilor noastre, fără perspectiva veșniciei, a unei vieți veșnice, viața pămîntească, a noastră a credincioșilor ar fi lipsită de orice sens. Fără perspectiva veșniciei, ar fi de neînțeles toate tendințele noastre spre dobîndirea fericirii.

Ideea veșniciei ne obsedează mereu! În adîncul ființei noastre a credincioșilor, se frămîntă aspirația după alte tărîmuri, după fericirea negrăită, după veșnicie. E nostalgia paradisului!

„Fiecărui creștin îi este dat în clipele cele mai bune ale vieții lui în Hristos, să presimtă în adîncul sufletului său frumusețea și fericirea vieții veșnice, a Ierusalimului ceresc... Sufletul lui poartă în el presimțirea vieții celei fără de sfârșit și a frumuseții dumnezeiești, ce o însoțește; el tinde spre patria sa veșnică, după cum paserile călătoare tind toamna spre țările calde”. (Nicolae, Mitropolitul Colomnei și Krutițelor. Cuv. bis. pag. 25).

Înviearea Domnului constituie pentru noi credincioșii certitudinea mîntuirii și chează la învierii noastre.

Înviearea Domnului, eveniment istoric, cu adînci rezonanțe în sufletele credincioșilor, rămîne cheia de boltă, piatra unghiulară, pe care este zidit sanctuarul doctrinar al creștinismului. Din acest fapt de netăgăduit se desprind, ca razele dintr-un centru solar, toate adevărurile doctrinei creștine, cum se exprimă atît de nimerit Apostolul neamurilor: „Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră”. (I Cor. XV, 14).

Cucernici ascultători,

În fiecare an, Praznicul Învierii, aniversat în timpul primăverii — expresia cea mai strălucită a bucuriei de viață, cînd natura reînviată imprimă mai mult farmec vieții —, ne transpune pe noi credincioșii, în reverie sărbătorească.

În fiecare an, explozia-i de lumină inundă întregul univers, transfigurîndu-l.

În fiecare an, la Praznicul Învierii, sărbătoarea bucuriei și a iubirii creștine, în bisericuțele noastre de la țară, ca și în monumentalele catedrale, răsună maiestos imnul marelui al Învierii: „Hristos a înviat!”

Lumina învierii, izvorită din mormîntul de pe Golgota, să ne călăuzească pe noi credincioșii, spre căile de slavă ale împărăției lui Dumnezeu.

Lumina Învierii, ce străbate și azi pînă la noi, peste veacuri, să lumineze întreaga omenire, pentru ca pacea, înfrățirea și bunăînțelegerea între oameni și popoare — suspinul cel mai adînc al inimii omenesti și expresia năzuințelor legitime a tuturor popoarelor — să se sălășluiască în lume. Căci numai dragostea și colaborarea pot să asigure bunăstarea oamenilor și să deschidă perspective luminoase omenirii.

Prof. Victor Vlăduceanu

INSEMNĂRI

Congresul internațional al orientaliștilor

În zilele de 9—16 august 1960 s-a ținut la Moscova Congresul orientaliștilor. E cel de-al 25-lea. Cel dintâi s-a ținut la Paris în 1873, al doilea la Londra în 1874, al treilea la Petersburg (Lenin-grad) în 1876, apoi la Florența 1878, Berlin 1881, Leiden 1883, Viena 1886, Stockholm și Cristiania 1889, London 1892, Geneva 1894, Paris 1897, Roma 1899, Hamburg 1902, Algers 1905, Copenhaga 1908, Atena 1912, Oxford 1928, Leiden 1931, Roma 1935, Bruxelles 1938, Paris 1948, Istanbul 1951, Cambridge 1954, München 1957, Moscova 1960.

Secțiunile întrunite au fost cele de egiptologie, asiriologie, hititologie, semitologie, bizantină, istoria arabă, filologia arabă, istoria Iranului, secția afganistană, turcă, mongolă, caucază, coreeană, japoneză, africană, etc. În total au fost întrunite 20 de secții. La secția a IV-a a fost cea semitologică, cu limba ebraică și arheologia biblică. S-au discutat aici probleme de filologie ebraică și cananeeană, textele de la Ras Șamra, fonetica limbii aramaice de răsărit (contribuții istorice), epoca lui Solomon, relațiile

lui Solomon cu Egiptul, noi descoperiri la Tyr, descoperirile de la Qumran, amorul spiritual în poezia ebraică, manuscrise ebraice în Germania (în ambele zone), manuscrise ebraice și arabe în U.R.S.S., profetul Isaia în textele de la Qumran, ungerea lui Saul, etc.

La al 25-lea Congres internațional al orientaliștilor, de la Moscova, au participat delegați din 60 de țări în număr de 1500. S-au făcut 750 de comunicări. Țara noastră a participat printr-o delegație de 5 membri ai secției de studii orientale de pe lângă Societatea de științe istorice și filologice. Delegații români M. Guboglu, Vl. Bănățeanu și Vl. Drimba au prezentat comunicări. M. Guboglu: Campania lui Soleiman Magnificul în Moldova în lumina cronicilor turcești; Vl. Drimba: Graiul caraimilor (tătari de religie mozaică) din R.P. Română; Vl. Bănățeanu: Problemele etnologiei armenilor. Comunicările românilor au fost apreciate favorabil, ca și străduința orientaliștilor noștri exteriorizată prin revista minunată: *Studia et acta orientalia*, care apare la București.

Prof. N. Neaga

Mihail Sadoveanu în al 80-lea an de viață

Maestrul Mihail Sadoveanu a împlinit la 5 noiembrie 1960, frumoasa vîrstă de 80 de ani.

Născut în vatra moldovenească a vechiului tirgușor al Pașcanilor după ce a terminat școala primară la Pașcani

și glicul Național din Iași, Mihail Sadoveanu a funcționat un timp ca profesor la Școala normală de băieți „Vasile Lupu” din dealul Căpoului.

Popasul făcut în capitala Moldovei, a fost hotărâtor pentru cariera scriitoricească a lui M. Sadoveanu. Trăind într-o atmosferă cărturărească și de vie pulsație culturală și artistică care i-au dat bune imbolduri și acumulând tot mai sporite cunoștințe literare, a început să publice în revistele timpului primele sale povestiri. Sprijinit de profesori și ajutat de prietenii legate cu poezii și prozatorii cei mai de seamă din aceea vreme, Sadoveanu și-a desăvârșit cultura, adăugând mereu, la seria inițierii lui scrieri, tot mai valoroase și mai apreciate opere. La vârsta de 50 de ani, când Universitatea „Alex. I. Cuza” din Iași, îl distinge pe scriitor cu titlul de „Doctor honoris causa”, totalul cărților editate ajunge la circa 120.

Cunoscător al istoriei zburcimate și a vieții obișnuite din trecut, a poporului, iubitor al oamenilor de jos și a frumuseților țării, admirator al literaturii clasice ruse, din care a tradus cu o rară îndemânare, și în același timp ca autor de manuale școlare, Mihail Sadoveanu a militat prin scrisul său pentru dreptate socială și progres, pentru prietenia cu popoarele Rusiei și pentru idealurile revoluționare ale poporului nostru. Pe lângă multele și valoroasele sale opere literare apărute în bogata lui activitate, trebuie amintite izbutitele sale lucrări

create după eliberarea națională a țării din august 1944, în anii avântului economic și cultural al regimului nostru democrat popular. Din categoria acestora se cuvine a fi amintite romanul „Mitrea Cocor”, „Lumina vine de la Răsărit”, distinsă cu Medalia de aur a păcii și „Nicoară Potcoavă”, pentru care a obținut titlul de Laureat al premiului de stat, precum și „Nada florilor” și „Aventură în Lunca Dunării”, care, înfățișează realități noi, socialiste, din patria noastră.

Academician, vicepreședinte al Academiei R.P.R., președinte al Comitetului național de luptă pentru apărarea păcii din R.P.R. și președinte al Uniunii Scriitorilor din R.P.R., maestrul Mihail Sadoveanu, este azi înconjurat de dragostea nețărmurită a întregului popor. Pentru îndelungata sa activitate literară și cetățenească, partidul și guvernul i-au acordat scriitorului Mihail Sadoveanu numeroase ordine și medalii, onorându-l și cu înaltul titlu de Erou al muncii socialiste.

La împlinirea vârstei de 80 de ani, numele lui Mihail Sadoveanu a fost rostit pretutindeni și de toți cu mult respect, nețărmurită dragoste și devotament.

100 DE ANI DE LA MOARTEA LUI RABINDRANATH TAGORE

În primăvara acestui an se împlinesc 100 de ani de la moartea lui Rabindranath Tagore, marele scriitor indian, filozof și activist pe tărîm social. Cu ocazia acestui jubileu, în India se desfășoară mari serbări.

Centenarul Universității „Al. I. Cuza” din Iași

La 26 octombrie 1860, a luat ființă la Iași înființat și cel mai superior așezământ de învățământ public din Țările Române — *Universitatea „Alexandru Ion Cuza”*. Sărbătorirea acestui eveniment, care a avut loc în toamna acestui an, cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la înființarea Universității din Iași, constituie o manifestare a grijii deosebite pe care statul nostru o poartă dezvoltării culturii și științei, învățământului superior din țara noastră.

Această instituție de înaltă cultură, luând ființă ca rezultat al luptelor maselor populare, a creat noi condiții pentru un învățământ universitar complet, având sprijinul lui Alexandru Ion Cuza și al lui Mihail Kogălniceanu.

Trecând prin grele vremuri ale existenței sale, Universitatea din Iași nu s-a putut dezvolta în condiții normale decât numai în anii puterii populare. Datorită sprijinului permanent al statului nostru, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași și-a căpătat locul cuvenit în cadrul instituțiilor de

învățământ superior din țara noastră.

Vechi așezământ cultural cu puternică orientare progresistă, Universitatea din Iași s-a încadrat cu avînt în noua viață culturală a țării. Astăzi, ea își aduce contribuția la creșterea unei intelectualități de tip nou devotată poporului muncitor, făuritor al unei noi orînduiri sociale.

Acum, la sărbătorirea centenarului, Universitatea din Iași se găsește antrenată atît cu cadrele didactice cît și cu studentimea în efortul îndeplinirii sarcinilor planului de șase ani, pentru a contribui la marea operă de înflorire a vieții poporului din scumpa noastră patrie.

Festivitățile cu prilejul unui veac de existență a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, s-au desfășurat în prezența a numeroși conducători de stat și a autorităților locale. Au participat, deasemenea, oameni de știință, artă și cultură, conducători ai institutelor de învățământ superior din întreaga țară, precum și invitați de peste hotare.

L. I. O.

Cronica bisericească externă

DIN VIAȚA BISERICII ORTODOXE RUSE

— Prin hotărîrea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, s-a organizat exarhatul Bisericii Ortodoxe Ruse în Europa mijlocie. În postul de exarh a fost numit episcopul Ioan (Vendland), fostul reprezentant al Patriarhiei din Moscova la Patriarhia din Antiohia.

— La 11 aprilie a. c. a încetat din viață Mitropolitul de Bruxelles și Belgiei, Alexandru (Nemolovschi), care cu patru luni și jumătate înainte de a trece în cele veșnice — a sărbătorit cincizeci de ani de arhipăstorie.

— Prin decretul patriarhal din 21 iulie 1960 episcopul de Bruxelles și al Belgiei, a fost ridicat la rangul de arhiepiscop.

— Revista Patriarhiei din Moscova Nr. 9/1960 publică articolul prof. univ. Dr. Liviu Stan despre: „Biserica Ortodoxă Română”. Articolul cuprinde un scurt istoric al Bisericii Ort. Română, subliniindu-se că Biserica Ort. Română, urmărește cu un viu interes viața Bisericilor din Abisinia, Egipt, Armenia, India, Siria, deasemeni viața Bisericii anglicane. Urmărește acțiunea ecumenică, nădăduind la o colaborare frățească în scopul unificării tuturor Bisericilor creștine conform făgăduinței Mintuitorului nostru Iisus Hristos. Sint amintiți ierarhii învățați ai Bisericii Ort. Române din trecut și prezent.

Accentuiază apoi și lupta Bisericii Ortodoxe Române pentru pace.

— Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse în ședința din 31 august 1960 a hotărît: să numească al doilea exarh al Patriarhiei din Moscova în Europa apuseană, cu titlu de episcop al Medonului, pe arhimandritul Alexei (Van der Mensburg), care va exercita treburile pastorale în biserica Sf. Serghie și Gherman, făcătorul de minuni din Valaam, în Willmuason (Franța) și ca hirotonirea lui ca episcop să aibă loc la Paris.

— Intre 30 iunie și 13 iulie, Biserica Ortodoxă Rusă a avut ca oaspeți pe reprezentanții Bisericii Reformate și a Federației Protestante din Franța.

NUMIRI ȘI TRANSFERARI DE IERARHI ÎN BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ

Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, sub președinția Sanctității Sale Alexei, Patriarh al Moscovei și al Întregii Rusii, în ședințele sale din 15 și 19 septembrie 1960, a aprobat punerea în retragere și a făcut numiri și transferări de I. P. S. Ierarhi:

I. P. S. Nicolai, Mitropolit al Crutiției și al Colomnei, — pus în retragere la cererea sa.

I. P. S. Ermoghen, Arhiepiscopul Tașcentului, — eliberat de la conducerea eparhiei, cu acordarea concediului.

I. P. S. Pitirim, Mitropolit al Leningradului, — numit Mitropolit al Crutiției și al Colomnei.

I. P. S. Gurie, Mitropolit al Minscului, — numit Mitropolit al Leningradului și al Ladogei.

I. P. S. Iosif, Arhiepiscop al Petropavlovscului, — numit Arhiepiscop al Kazahstanului.

P. S. Pavel, Episcop al Permscului, — numit Episcop al Astrahanului.

P. S. Grigorie, Episcop al Cernăuților, — numit Episcop al Lvovului și al Ternopolului.

P. S. Florian, Episcop al Sverdlovscului, — încredințat cu conducerea Eparhiei Permscului, pînă la numirea titularului.

P. S. Leontii, Episcop al Bobruiscului, — a fost încredințat cu conducerea temporară a Eparhiei Minscului.

VIZITA I.P.S. ILIE KARAM, MITROPOLIT AL LIBANULUI LA PATRIARHIA DIN MOSCOVA

În lunile iulie-august 1960, I.P.S. Mitropolit Ilie Karam, al Libanului și însoțitorul său Abdu-Elias secretar, au fost oaspeții Patriarhiei din Moscova.

De mai multe ori a avut I. P. S. Sa, întreveneri și convorbiri cu Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei, liturghisind cu Sanctitatea Sa și cu alți ierarhi.

În afară de Moscova, a vizitat orașele: Leningrad, Novgorod, Kiev și Odessa.

În catedrala Sf. Ilie din Odessa, de ziua Sf. Prooroc Ilie, a oficiat Sf. Liturghie, sărbătorindu-și ziua numelui.

P. S. Episcop Serghie, rectorul Seminarului, a prezentat sincere și călduroase felicitări, cu această ocazie urîndu-i mulți ani, pentru a putea contribui la întărirea legăturilor frățesti dintre Bisericele Rusă și Antiohiană, precum și între popoarele celor două țări.

ORTODOXIA DIN JAPONIA, VA SARBĂTORI ÎN ANUL JUBILIAR 1961, UN VEAC

În zilele de 27 august—15 septembrie 1960, Gheorghe Minenco, Secretarul Protopopiatului Bisericii Ortodoxe din Japonia, realizîndu-și gîndul și dorința din copilărie, — a vizitat patria sa — U.R.S.S.

În reportajul său, publicat în Revista Patriarhiei Moscovei — cu titlul „Pentru prima dată în Patrie” — publică frumoasele sale impresii, despre care scrie: „am cules impresii așa de multe, încît îmi este foarte greu, să mi le exprim în puține cuvinte”.

Referindu-se la impresiile cu caracter religios, scrie: „Sînt fericit, că am fost în Patria mea, și am avut posibilitatea să particip în mai multe Catedrale la serviciile divine. Cred, că contactul viu, stabilit între Biserica Mamă-Biserica Rusă și protopopiatul nostru, va servi în viitor, dezvoltării Ortodoxiei din Japonia”.

„În întâmpinarea împlinirii unui veac“ —, în cursul anului 1961, de la ziua sosirii Arhiepiscopului *Nicolae* (Kasatkin) în misiune — în Japonia, Clerul Bisericii Ortodoxe din Japonia, în acest an jubiliar, trebuie să-și revadă pozițiile sale, să se lapede de la calea prăpăstioasă a desidenței (rascol) și să se întoarcă cit mai curînd la sinul Bisericii-Mame, îndepărtînd toate obstacolele, care ar împiedeca progresul și dezvoltarea Ortodoxiei din Japonia“.

DIN VIAȚA MISIUNII BISERICII ORTODOXE RUSE, IN IERUSALIM

Cu binecuvîntarea Sanctității Sale, Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia, în 26 iunie 1960, au sosit în orașul sfînt al Ierusalimului. Egumenul *Vartolomei* (Gondorovschii), noul locțiitor al Șefului Misiunii Bisericii Ortodoxe Ruse din Ierusalim și igumena Tavita (Dmitriuc), stareță a mînăstirii de maici.

Trimișii Sanctității Sale, au fost primiți cu multă căldură de Șeful și membrii Misiunii Bisericii Ortodoxe Ruse.

După ce au vizitat locurile sfînte și multe biserici de pe muntele Carmilului, muntele Sionului, Tiveria, grădina Magdalei, locașul „Cinei celei de Taină“, locașul „Pogorîrii Sf. Duh“, casa Sf. Apostol Ioan Teologul (actualmente mînăstirea Benedictinilor) și cripta împăratului David, au fost instalați în posturile lor și apoi prezentați Sanctității Sale Benedict, Patriarh al Ierusalimului și a toată Palestina, care i-a felicitat cu prilejul sosirii pe pămîntul sfînt și i-a binecuvîntat.

LITURGHIER — ORTODOX — „UNIVERSAL

Revista Patriarhia Moscovei nr. 10/1960, publică la note bibliografice, cuprînsul Revistei „Biserica Ortodoxă Bulgară“ nr. 5—6/1960, reproducînd recenzia Episcopului Nicolae al Macariopolului, privind ultimele trei ediții noi ale Liturghierului apărut în limba romînă, bulgară și rusă (ediția Patr. Moscovei).

Autorul recenziei dă o interesantă sugestie, privind problema unui Liturghier ortodox universal.

„A sosit timpul pentru editarea unui Liturghier Universal Ortodox, în limbile greacă, rusă, bulgară, romînă, gruzină și alte limbi, care ar aduce cu sine *uniformitate* în practica liturgică a tuturor Bisericilor ortodoxe“.

SARBATORIREA PATRONULUI ȘCOLILOR TEOLOGICE DIN LENINGRAD

La 9 octombrie 1960, într-un cadru solemn, s-a sărbătorit ziua Patronului Școlilor Teologice din Leningrad și hramul Catedralei Academiei Teologice — Sf. Apostol și Evanghelist Ioan.

După o veche tradiție, această sărbătoare anuală s-a început în ajunul zilei cu un parastas pentru toți cei răposați — rectori, directori, profesori, studenți, elevi și pentru

toți teologii care s-au ostenit între zidurile Academiei și Seminarului de la întemeierea lor și pentru toți cei care după absolvirea lor, au dus credincioșilor, lumina învățăturii lui Hristos.

Parastasul a fost oficiat de Prot. M. Speranschi, rectorul Academiei în sobor cu clerul Academiei, rostind înainte un cuvânt ocazional.

Seara s-a săvârșit privegherea.

În ziua hramului Sf. Liturghie a fost oficiată de I.P.S. Mitropolit Gurie, în sobor cu P.S. Episcop Antonie și clerul Academiei — fiind prima liturghie, săvârșită de la numirea sa ca Mitropolit al Leningradului.

Apoi în sala de festivități, s-a desfășurat programul serbării, în prezența Înălților oaspeți amintiți.

Din darea de seamă generală asupra anului școlar trecut 1959/1960, expusă de secretarul Academiei Prof. A. I. Ivanov, se remarcă, că, în cursul anului școlar trecut, Academia a fost vizitată de 24 grupe de oaspeți din Europa, America și Africa, care s-au interesat despre activitatea Academiei.

Semnând în Cartea Vizitatorilor, și-au notat și impresiile lor, făcând urări de înflorire a școlilor teologice, pentru binele și înflorirea Bisericii, întărirea legăturilor frățești dintre Biserici și dintre popoare, în interesul păcii generale.

Obiectivul principal al legăturilor Academiei Teologice din Leningrad cu creștinii din Apus, a fost „apropierea tuturor creștinilor” — spre o unire religioasă și pentru servirea cauzei păcii între popoare.

Programul serbării, consacrate zilei patronului, s-a încheiat cu un referat prezentat de Prof. N. D. Uspenschi la tema: „Rugăciunile Euharistice” ale Sf. Vasile cel Mare și Ioan Gură de Aur. Pe baza unor manuscrise vechi, și a unor mărturii istorice indirecte, a lămurit creația proprie — originalitatea — fiecăruia din cei doi sf. părinți în domeniul liturgic.

SOSIREA EXARHULUI PATRIARHAL AL BISERICII ORTODOXE RUSE ÎN AMERICA

Mitropolitul Boris, exarhul patriarhal al Bisericii Ortodoxe Ruse, a sosit, împreună cu persoanele ce-l însoțesc, la postul său de exarh în America, pe data de 23 martie 1960, în săptămâna a patra a marelui post. Pe aeroportul din New-York el a fost întâmpinat de episcopul Dositei, prot. G. Crohta și de reprezentanții enoriașilor. De la aeroport s-au îndreptat cu toții spre catedrala sf. Nicolae unde s-a oficiat un Te-Deum.

NOUL ARHIEPISCOP AL FINLANDEI

La sfârșitul lunii august 1960, sinodul Bisericii Ortodoxe Finlandeze, după pensionarea arhiepiscopului Gherman, în vîrstă de 81 ani, l-a ales pe episcopul Pavel (Olmari) ca arhiepiscop al Finlandei. Noul arhiepiscop de origine este finlandez, născut la Petersburg în anul 1914.

Constatându-se prezența a 26 de membri din 30 aleși, Președintele Adunării declară Adunarea Eparhială legal constituită și capabilă a aduce hotărâri valide.

La propunerea Președintelui Adunarea Eparhială hotărăște cu unanimitate, trimiterea telegramelor propuse.

Se repartizează apoi Comisiunilor actele intrate la biroul Adunării și se completează comisia culturală cu noi membri.

Comisiunile retrăgându-se pentru a studia rapoartele Consiliului Arhiepiscopesc pe anul 1960 și a elabora proiectele de hotărâri, se suspendă ședința Adunării.

Redeschizându-se ședința, raportorii prezintă rapoartele și proiectele de hotărâri.

Raportorul comisiei bisericești *Prof. P. Mureșan*, prezintă raportul Sectorului administrativ bisericesc. Raportorul propune și Adunarea Eparhială mulțumește I.P.S. Mitropoliei pentru vizitele canonice făcute în parohii și pentru sfaturile și îndemnurile pe care le-a dat credincioșilor și preoților. Înregistrează apoi, cu satisfacție activitatea preoților în acțiunile pentru propășirea Patriei, ia act de activitatea Consiliului Arhiepiscopesc și ratifică rezoluțiile lui administrative și mulțumește Departamentului Cultelor pentru soliciținea arătată Arhiepiscopiei noastre.

Raportorul comisiei culturale, *I. Taban*, prezintă Raportul Sectorului cultural-social. Raportorul propune, iar Adunarea Eparhială înregistrează cu legitimă bucurie prezența preoțimii în freamătul de viață nouă. În special, Adunarea Eparhială ia act, de activitatea Sectorului cultural-social și ratifică rezoluțiile lui. Ia act de activitatea editorială a Consiliului Arhiepiscopesc, de rezultatele frumoase obținute la Conferințele de orientare ale preoțimii și de activitatea desfășurată de preoțime în acțiunea de apărare a păcii și recomandă Consiliului Arhiepiscopesc ca să îndrume și în viitor preoțimea de a activa pentru triumful năzuințelor de pace și progres ale popoarelor. Adunarea Eparhială ia apoi act cu mulțumire de subvențiile acordate de Stat pentru efectuarea lucrărilor de conservare la biserica monument istoric din Hezeriș.

Raportorul comisiei economice, *Gh. Sirbovan*, prezintă Raportul Sectorului Economic pe anul 1960. Raportorul propune, iar Adunarea Eparhială ia la cunoștință executarea pe trimestre a bugetului Consiliului Eparhial. În special ia la cunoștință cu mulțumire, de dotațiile acordate parohiilor din Fondul Central Misionar, aprobă subvenția dată de Consiliul Eparhial studenților în teologie din București și Sibiu, Seminarului Teologic din Caransebeș, precum și ajutoarele date văduvelor de preoți. De asemenea ia act de încetarea activității Tipografiei Arhidiecezane, secția Timișoara, aprobă vânzările, schimburile, cesiunile și închirierile de bunuri cuprinse în Raportul general și gestiunea fondurilor speciale: a Casei de Ajutor Reciproc a Clerului și a Fondului de Asigu-

rare, Contul de gestiune pe primele trimestre din 1960, și Proiectul de Plan Financiar al Consiliului Arhiepiscopesc pe anul 1961.

Același raportor prezintă Raportul special al Sectorului economic privind executarea lucrărilor de construcție a Căminului Seminarului Teologic din Caransebeș, precum și Raportul special cu privire la activitatea Intreprinderilor economice din Caransebeș. Adunarea Eparhială ia act cu satisfacție de mersul lucrărilor de construcție la Căminului Seminarului Teologic din Caransebeș și aprobă activitatea Intreprinderilor economice din Caransebeș.

În cadrul discuțiilor a luat cuvîntul *Pr. I. Șișu*, care propune, iar Adunarea Eparhială aprobă cu unanimitate trimțterea de moțiuni Comitetului Național pentru Apărarea Păcii, Domnului Prof. Dumitru Dogaru Secretarul General al Departamentului Cultelor și Domnului Ioan Beldeanu, Președintele Comitetului Executiv al Sfatului Popular Regional Timișoara.

Apoi membrul *Rușă Marin* mulțumește I. P. S. S. Arhiepiscop și Mitropolit pentru grija ce o poartă Arhiepiscopiei și pentru sfaturile ce le-a dat credincioșilor, îndeosebi agricultorilor.

Epuizîndu-se ordinea de zi, I.P.S. Arhiepiscop și Mitropolit *Vasile*, mulțumește membrilor Adunării Eparhiale pentru contribuția la buna reușită a lucrărilor din această sesiune și roagă să se facă vestitorii hotărîrilor luate, printre credincioșii Arhiepiscopiei, apoi declară Adunarea Eparhială din această sesiune, închisă.

ANTESFINȚIREA BISERICII RENOVATE DIN PAROHIA NADAȘ

În ziua de 16 octombrie, protopopul Timișorilor, pr. Victor Faur, însoțit de diaconul I. Gașpar, s-a deplasat în parohia Nadăș, făcînd antesfințirea bisericii renovate în interior și exterior din acea parohie. S-a oficiat apoi Sf. Liturghie, în cadrul căreia protopopul Faur a rostit o predică, reliefind străduințele depuse de enoriași spre înfrumusețarea sf. lăcaș. A răspuns octogenarul paroh Octavian Albani, care păstorește această parohie de 34 de ani, aducînd mulțumiri credincioșilor pentru jertfele făcute.

BISERICI REPARATE

În parohia *Delinești*, prin strădania preotului Teodor Murariu și a credincioșilor, s-au făcut reparații la biserica parohială.

✱

La *Zorlențul Mare*, pe lîngă reparațiile generale ce s-au executat la biserică, credincioșii au contribuit și la repararea gardului împrejmuitor.

INSPECȚII

Protopopul raionului *Caransebeș*, pr. *D. Grama*, în luna octombrie 1960 a inspectat parohiile *Crișma* cu filia *Mal, Mărul, Marga* și *Var*.

*

Păr. *Iulian Opreșni*, protopopul raionului *Făget*, a inspectat în luna octombrie 1960, parohiile: *Pogănești*; cu acest prilej s-a făcut și recepționarea provizorie a lucrărilor de pictură, care s-au executat la această biserică; *Leucușești* și *Susani*; *Remetea Luncă* și *Pădurani*.

*

În protopopiatul *Bozovici*, păr. protopop *Țunea Gheorghe*, a inspectat în luna ianuarie a acestui an parohiile *Lăpușnicel, Mocerîș* și *Pîrvova*. În toate parohiile, pe lângă îndrumările date, P. C. Sa a verificat gestiunile parohiale.

*

Protopopul *Caransebeșului*, păr. *Grama Dimitrie*, în luna ianuarie a. c., a inspectat parohiile *Bouțarul Superior, Bouțarul Inferior, Prisaca* și *Zăguzeni*. Au fost date îndrumări pentru bunul mers al parohiilor, verificându-se totodată inventarele și gestiunile parohiilor.

*

Părintele *Opreșni Iulian*, protopopul *Făgetului*, a inspectat în luna ianuarie a. c., parohiile *Bătești, Firdea, Făget* și *Sintești*. Interesându-se de starea și bunul mers al parohiilor P. C. Sa a constatat că în mai multe parohii au fost reparate bisericile, iar în biserica din *Firdea* a fost introdusă lumina electrică.

LITURGHIE ARHIEREASCA

I. P. S. Mitropolit Vasile, asistat de un sobor de preoți și diaconi, a pontificat Sf. Liturghie, în Catedrala Mitropolitană din *Timișoara*, în ziua întâia de *Crăciun*, la Anul Nou și la praznicul *Botezului*, cu care prilej a și predicat, scoțind în evidență semnificația praznicilor respective.

DE LA SEMINARUL TEOLOGIC DIN CARANSEBEȘ

În ziua de 20 decembrie 1960, la Școala de cântăreți bisericesti și Seminarul Teologic din *Caransebeș* s-a sărbătorit cea de a XIII-a aniversare a R. P. R. Pr. Prof. Gh. Neda a ținut conferința: „A XIII-a aniversare a R. P. R.” Corul școalei sub conducerea prof. C. Vladu a executat imnul R.P.R. și „Pe ogorul înfrățit”, iar mai mulți elevi au recitat poezii patriotice.

PICTAREA BISERICII DIN SINTEȘTI

Biserica din *Sintești*, raionul Făget, o veche și frumoasă construcție, care datează din anul 1811, pe lângă reparațiile ce s-au făcut pentru conservarea ei, în anul trecut a fost pictată. Lucrările de pictură au fost executate de către preotul-pictor Nicolae Popescu. A fost pictată bolta, pereții și altarul, în stil bizantin. Cheltuielile au fost suportate de către credincioși.

FAPTE PILDUITOARE

Pentru împodobirea capelei din Timișoara-Ronaț, credincioșii au donat în cursul anului 1960 un rînd de ornate preoțești luminate, un rînd de ornate preoțești negre, un litier, 7 covoare, un policandru cu 11 lumini, mai multe praznicare, 2 sfeșnice cu becuri electrice, acopereminte pentru analoghion și cărți de ritual.

MONUMENTE ISTORICE RESTAURATE

Prin grija și sprijinul organelor noastre de stat, ca pe întreg cuprinsul patriei, și în Arhiepiscopia Timișorului și Caransebeșului, an de an se repară și se restaurează biserici-monumente istorice, creații arhitectonice și de artă ale poporului nostru. La propunerea Serviciului monumentelor istorice din cadrul Arhiepiscopiei noastre și cu aprobarea Direcției Monumentelor Istorice din C.S.C.A.S., s-au executat lucrări de reparații, întreținere și restaurări la bisericile din *Secășeni-Oravița*; *Căpăt-Lugoj*; *Comloșul Mare*; *Lipova*; *Belinț* și la Biserica mare și Turnul Bisericii Sf. Nicolae din Lugoj; minăstirea „*Săraca*” Semlacul Mic; minăstirea *Partoș*.

În toamna anului trecut, cu fondurile, alocate de către Direcția Monumentelor Istorice și cu sprijinul credincioșilor, s-a putut restaura biserica de lemn — monument istoric din *Hezeriș* raionul Lugoj.

Această bisericuță din Hezeriș, — veche așezare ce se amintește în documentele vremii, încă de pe la anul 1300 —, străjuește pe colina unui deal. Are hramul „Adormirea Născătoare de Dumnezeu”, și este așezată pe locul actual de la sfîrșitul secolului al XVII-lea. Este construită din lemn de stejar și acoperită cu tablă. Pictura în stil bizantin, este executată în ulei, pe scîndură, atît pe cupolă cît și pe pereții laterali, precum și cea de pe iconostas. După toate probabilitățile, întreaga pictură datează de prin anii 1770—79. Atît vechimea construcției cît și cea a picturii, clasează această modestă bisericuță printre puținele construcții bisericesti de lemn, care se mai mențin în satele din regiunea Banatului.

Pentru vechimea și valoarea ei arhitectonică și picturală, dar mai ales pentru stilul ei popular, *creație a geniului nostru popular*, Direcția Monumentelor Istorice a acordat fondurile pentru a se putea executa lucrările de restaurare a acestui monument istoric de arhitectură.

Lucrările care au cuprins o restaurare din temelii, întreaga fundație și o parte din schelet care era deteriorat, împreună cu acoperișul, s-au executat în regie, fiind recepționate de către organele de resort.

Prin contribuția și sprijinul acordat de către organele noastre de stat, prin Direcția Monumentelor Istorice și cu ajutorul credincioșilor, s-au putut executa atât la Hezeriș cât și la alte construcții bisericesti — monumente istorice de arhitectură, lucrări de conservare și restaurare, putându-se astfel păstra atâtea podoabe și creații ale meșterilor și artiștilor ieșiți din popor, care cu mulți ani în urmă, au dat viață acestor construcții arhitectonice și de artă.

EPISCOPIA ARADULUI

ADUNAREA EPARHIALA

În ziua de duminică 4 decembrie 1960 a avut loc Adunarea Eparhială a Episcopiei Aradului, Ienopolei și Hălmașului.

S-a oficiat serviciul divin îndătinat, iar la orele 10,45 s-a săvârșit slujba Chemării Duhului Sfânt, la care au participat toți membrii prezenți ai Adunării Eparhiale.

Membrii Adunării Eparhiale au trecut apoi în sala de recepții de la Reședința Episcopescă.

O delegație compusă din membrii prot. Ic. Stavr. Viorel Mihutiu, D-nii Dr. Aurel Bôtiș și Todea Nicolae. invită pe Înalt Prea Sfinția Sa la ședințele Adunării Eparhiale.

I.P.S. Mitropolit Vasile ocupînd locul prezidial rostește cuvîntarea de deschidere a Adunării Eparhiale din care re-dăm următoarele:

Această sesiune ordinară eparhială, diferă de cele de pînă acum, prin atmosfera sulească creiată prin încetarea din viață a fostului ei Episcop regretatul și mult prețuitul ierarh între cei vrednici Dr. Andrei Magieru.

După ce-i omagiază viața și munca, subliniază aportul său în îndrumarea și încadrarea clerului acestei Eparhii în viața publică înnoită din țara noastră. în spiritul raportului de colaborare în care se găsește conducerea noastră bisericească față de Statul nostru și Conducătorii lui, care la timpul său i-au acordat o înaltă distincție și tratîndu-l cu toată sollicitudinea și îngăduinta. în ultimii ani ai vieții sale.

Mai departe arată că Sf. Sinod cu adresa sa nr. 2601 din 19 martie a. c. a delegat pe I. P. S. Sa Mitropolitul acestei Eparhii sufragane a Mitropoliei Banatului, să poarte grija de conducerea acestei Eparhii și, cu deosebire de „Îndreptarea gestionară“ a stărilor din eparhie.

Cu concursul Centrului eparhial — spune I. P. S. Sa — M-am silit să fac și să „plinesc toate“ cite lipseau.

În alt șir de idei I. P. S. Sa a spus: Biserica noastră, are menirea de a ridica pe credincioși pe calea desăvîrșirii atît sufletești cit și trupești.

Urmărirea acestei desăvîrșiri, numită obișnuit și progres, numai în timp de pace se poate realiza; astfel se pot crea și condițiile unei vieți materiale mai bune.

Biserica noastră și slujitorii ei activează cu însuflețire în mișcarea de luptă pentru pace.

Preoțimea a urmărit cu viu interes toate momentele mai de seamă ale acțiunii de luptă pentru pace pe plan intern și extern. Și-a însușit cu toată însuflețirea Declarația Guvernului Român privitor la propunerile Uniunii Sovietice, în problema dezarmării generale și totale.

În cursul acestui an s-au luat măsuri pentru încadrarea personalului clerical după pregătire și vechime.

În același timp Onoratul Guvern prin bugetele anuale oferă Bisericii noastre un însemnat sprijin material.

Ca secretar al Adunării Eparhiale a fost designat prot. Viorel Mihut, secretari de ședință D-nii Dr. Aurel Botiș și Nicolae Todea.

La apelul nominal răspund 22 membri. I. P. S. Sa constată că este de față majoritatea absolută a membrilor și în consecință Adunarea este capabilă a aduce hotărâri valide.

După aceasta biroul Adunării Eparhiale împarte comisiilor, spre studiere și referare rapoartele intrate la Adunarea Eparhială, după care ședința se suspendă pentru discutarea rapoartelor și celorlalte referate ale Comisiei.

După redeschiderea ședinței, raportorii comisiilor prezintă proiectele de hotărâri.

Dr. Suciu Eugen în calitate de raportor al comisiei bisericești, citește procesul verbal al comisiei bisericești asupra raportului general al Consiliului Eparhial — secția bisericească — pe anul 1960.

Adunarea Eparhială aprobă procesul verbal al comisiei bisericești și aprobă raportul general al Centrului Eparhial secția bisericească pe anul 1960.

Pr. Avram Septimiu, în calitate de raportor al Comisiei de organizare, citește procesul verbal al comisiei de organizare, asupra raportului special al Consiliului Eparhial secția bisericească în legătură cu retragerea mandatului în Adunarea Național Bisericească a Pr. Vancu Petru și delegarea unui nou membru în Adunarea Național Bisericească.

Adunarea Eparhială ia la cunoștință și aprobă procesul verbal al comisiei de organizare, delegând ca membru cleric în Adunarea Național Bisericească pe prot. Pereteatcu Vitalie consilier administrativ al secției economice a Consiliului Eparhial pe ciclul 1958—1962.

Dl Todea Nicolae raportor al comisiei economice citește procesul verbal al comisiei economice asupra raportului general al secției economice a Consiliului Eparhial pe anul 1960, cu anexele și asupra celor 5 rapoarte speciale.

Adunarea aprobă:

a) Execuția bugetară încheiată la 31 decembrie 1959.

Execuția bugetară pe 10 luni din 1960.

Proiectul de plan financiar al Episcopiei Aradului pe anul 1961.

b) Aprobă raportul special privind modificarea regulamentului pentru licitarea scaunelor bisericești.

c) Aprobă raportul special pentru majorarea cotizațiilor și ajutoarelor de la C. A. R.

d) Aprobă raportul special privitor la repartizarea sumelor pe protopopiate în vederea susținerii Școlilor teologice.

e) Aprobă raportul special în vederea intervenirii la Sf. Patriarhie, pentru extinderea asigurărilor bunurilor bisericești și asupra altor calamități decât incendiul.

f) Aprobă raportul special pentru împărțirea averii comune între Eparhia Aradului și Timișorii.

După aprobarea acestor rapoarte la propunerea I.P.S. Mitropolit, Adunarea aprobă să se trimită telegrame omagiale:

Prea Fericitului Patriarh Justinian, Președintelui Prezi-diului Marii Adunări Naționale, D-lui Ion Gh. Maurer, D-lui Chivu Stoica Președintele Consiliului de Miniștri al R.P.R. și D-lui Prof. Dumitru Dogaru, Secretar General al Departa-mentului Cultelor de pe lângă Consiliul de Miniștri al R.P.R.

Epuizându-se ordinea de zi, I. P. S. Sa Mitropolit Vasile rostește cuvântarea de închidere a sesiunii, spunând că se simte fericit că a avut prilejul să prezideze această Adunare, și să dea sprijinul frătesc Eparhiei surori a Aradului.

În continuare I. P. S. Sa roagă pe Bunul Dumnezeu să rînduiască Eparhiei Aradului un ierarh vrednic care să co-respundă sarcinilor ce-l așteaptă.

Mulțumește apoi membrilor pentru participare la această sesiune.

În numele Adunării Eparhiale membrul Dr. Botiș Aurel mulțumește I. P. S. Sale pentru sprijinul pe care Înalț Prea Sfinția Sa l-a acordat Eparhiei văduvite a Aradului.

N. Vesa, insp. eparhial

CONFERINȚE PREOȚEȘTI

În cursul luni februarie 1961, la sediile oficiilor proto-popești, au avut loc obișnuitele conferințe preoțești cu caracter administrativ. Pe alocuri ele au cunoscut și atmosfera conferințelor de orientare, prin oprirea asupra unor eveni-mente de actualitate.

Astfel, în vederea alegerilor de deputați pentru Marea Adunare Națională și pentru Sfaturile Populare, preoțimea a popularizat în rîndurile credincioșilor importanțele înfăp-tuiri ale orînduirii noastre democrat-populare de-alungul *celor 15 ani dela instaurare*, pe tîrîmurile economic, social și cultural; de a lămuri pe credincioși asupra politicii de păce a direguitoirilor noștri, precum și asupra tuturor îndatoririlor cetățenești, inclusiv aceea de a participa cu toții la alegerile dela 5 martie, pentru propășirea Patriei noastre dragi.

La aceste conferințe a fost adus în discuție și fenomenul cosmic al eclipsei totale de soare de la 15 februarie, asupra căruia, la protopopiatul Brad, părintele *Virgil Perian* a prezentat o documentată disertație.

RESTAURĂRI DE BISERICI-MONUMENTE ISTORICE

Este bine cunoscută grija pe care o acordă orînduirea noastră democrat-populară monumentelor de cultură ale tre-cutului. De această grijă s-au bucurat, în toamna anului tre-cut, și bisericile noastre monumente istorice din parohiile

HIROTONIA NOULUI EPISCOP AL MELOESCULUI

La 25 septembrie 1960, la Paris în biserica grecească cu hramul sf. arhidiacon Ștefan, a avut loc hirotonia arhiepiscopului Emilian Timiadis, reprezentantul Patriarhiei ecumenice, pe lângă Adunarea internațională a Bisericilor, cu sediul la Geneva, ca episcop al Meloescului. Hirotonia a fost săvârșită de Atenagora, Arhiepiscopul Europei apusene și mijlocii.

SFINȚIREA BISERICII ORTODOXE DIN MUENCHEN

La Muenchen (R.F.G.) din inițiativa credincioșilor ortodocși locali a fost construită o biserică ortodoxă cu hramul Înălțării Sf. Cruci.

În 14 septembrie la sărbătoarea Înălțării Sf. Cruci a avut loc sfințirea acestei biserici.

EXPULZAREA EPISCOPULUI DIN IOHANESBURG

La 12 septembrie, în urma deciziei ministerului de Interne al Uniunii Sudafricane, episcopul din Iohanesburg Dr. Ambrosie Rivs, aparținând Bisericii Anglicane, a fost expulzat din țară. Motivul expulzării a fost raportul negativ al episcopului Rivs față de așa numitul „aparteid” (împărțirea populației locale în rasa „albă” și „neagră”). Se fac cercetări în privința aceasta, deoarece episcopul în cauză era dușmanul rasismului. „Apartheid”-ul este o învățătură falsă, a declarat el, fiindcă contrazice învățătura Evangheliei.

(Spicuri din Rev. Patriarhia Moscova Nr. 10/1960 și 11/1960 de Pr. Boris Țurcanu și P. Iacobescu).

ECOURI-NOTE-COMENTARI

OPINIA PUBLICA MONDIALA A ÎNFIERAT ASASINAREA PATRIOȚILOR CONGOLEZI

Vestea asasinării eroilor luptei pentru libertatea Congoului — Lumumba, Okito și Mpolo — a stîrnit în întreaga lume un val de indignare. Primul ministru al guvernului legal al Republicii Congo și tovarășii săi de luptă au plătit cu viața dirzenia cu care s-au opus asupririi de către colonialiști.

În toată țara au avut loc, în fabrici, în uzine și instituții, întruniri, la care s-a înfierat crima săvîrșită de colonialiști în Congo și s-a cerut pedepsirea aspră a asasinilor patrioților congolezi.

Numele eroilor naționali ai Republicii Congo va trăi veșnic în conștiința poporului congolez și a tuturor celorlalte popoare iubitoare de libertate, ca un simbol al aspirațiilor de libertate ale popoarelor Africii, ca un îndemn permanent la luptă pentru lichidarea definitivă a colonialismului.

IMBUNĂTĂȚIREA ÎMPĂRȚIRII ADMINISTRATIVE A TERITORIULUI ȚĂRII

Marea Adunare Națională a Republicii Populare Romîne, în cea de a IX-a sesiune, care a avut loc la sfîrșitul anului trecut, pe lîngă o seamă de hotărîri luate, a adoptat și Legea pentru îmbunătățirea împărțirii administrative a teritoriului R. P. Romîne.

Legea, prevede unificarea și desființarea unor raioane, trecerea unor comune de la un raion la altul, trecerea unor raioane de la o regiune la alta, declararea unor comune drept orașe de subordonare raională, declararea unor orașe raionale drept orașe de subordonare regională, schimbarea denumirii unor comune, raioane și regiuni.

Împărțirea administrativă a teritoriului R. P. Romîne, ține seama de condițiile economice, social-politice, geografice, istorice și naționale locale, pentru legarea și mai strînsă a aparatului de stat de mase, pentru participarea și mai largă a acestora la activitatea de stat și obștească, pentru ridicarea continuă a activității economice a regiunilor și a raioanelor. Îmbunătățirea împărțirii administrative a teritoriului va contribui la dezvoltarea democrației socialiste, la antrenarea mai largă a maselor întru rezolvarea treburilor obștești.

Venind în întîmpinarea propunerilor făcute de oamenii muncii, legea votată de Marea Adunare Națională hotărăște revenirea la denumirile regiunilor consacrate prin tradiții istorice și folosite în vorbirea curentă. Astfel, fosta regiune Pitești a primit denumirea de regiunea Argeș, regiunea Timișoara — de regiunea Banat, regiunea Stalin — de regiunea Brașov, regiunea Oradea — de regiunea Crișana, regiunea

nea Constanța — de regiunea Dobrogea, regiunea Autonomă Maghiară — de regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, regiunea Baia Mare — de regiunea Maramureș, regiunea Craiova — de regiunea Oltenia. Regiunile Bacău, București, Cluj, Galați, Hunedoara, Iași, Ploiești și Suceava își păstrează denumirile avute.

Oamenii muncii, din întreaga țară, au primit cu deosebită satisfacție și interes legea cu privire la îmbunătățirea împărțirii administrative teritoriale a țării, votată de Marea Adunare Națională.

Viața bisericească în cuprinsul MITROPOLIEI BANATULUI ARHIEPISCOPIA TIMIȘORII ȘI CARANSEBESULUI

HIROTONIRI

La cererea P. S. Episcop Visarion al Vîrșetului, *I.P.S.S. Mitropolit Vasile* a hirotonit pe următorii candidați de preoție, sîrbi: în 20 și 21 noiembrie, întru diacon și presbiter pe *Vladimir Marcovici* pentru parohia Radimna, iar în 21 și 27 noiembrie, întru diacon și presbiter pe *Alexandru Mihailovici*, pentru parohia Măcești.

PENTRU CONSOLIDAREA PĂCII

La începutul lunii noiembrie, au avut loc la sediile raioanelor, conferințele de orientare ale preoțimii, în care s-a dezbătut tema: „*Realizările acțiunii pentru apărarea păcii în cursul anului 1960*”. Conferința de orientare a preoțimii din protopopiatul raionului Caransebes, ținută la 5 noiembrie, a fost prezidată de *I.P.S.S. Mitropolit Vasile*, cele ținute în Sînnicolaul Mare și Jimbolia au fost prezidate de Prof. Ic. Stavr. Dr. Gh. Cotoșman, vicarul Arhiepiscopiei, conferințele ținute la Timisoara. Gătaia și Reșița au fost prezidate de cons. adm. Dr. V. Vlăduceanu, cea din Orsova a fost prezidată de consilier administrativ Dr. Iacob Cretiu, la conferințele ce au avut loc la Bozovici și Oravița, a participat ca delegat Prof. Dr. I. Petreută, iar la cea ținută în Ciacova, a participat ca delegat chiriarhal Inspectorul eparhial T. Mărgineanțu.

Cu acest prilej, conferențiarilor au trecut în revistă toate momentele de seamă din activitatea partizanilor păcii și a guvernelor diferitelor State în cursul anului 1960, precum și contribuția slujitorilor cultelor în această acțiune.

La discuțiile pe marginea temei tratate, preoții au arătat activitatea desfășurată în parohiile lor, în acțiunea nobilă de apărare a păcii, luîndu-și angajamentul de a intensifica eforturile în slujba păcii, sprijinind cu însuflețire orice inițiative și acțiuni menite să contribuie la consolidarea păcii în lume, pentru împlinirea mesajului divin: pe pămînt pace, între oameni bunăvoire.

O parte a conferințelor a fost consacrată aniversării „Lunii prieteniei romîno-sovietice”. Un preot a citit conferința „Luna marii prietenii”, relevînd relațiile de prietenie dintre poporul romîn și gloriosul popor sovietic, precum și ajutorul multilateral și dezinteresat al Uniunii Sovietice acordat țării noastre pentru propășirea vieții celei noi, pentru înflorirea continuă a patriei noastre.

La sfîrșitul discuțiilor, pentru a da expresie atmosferei entuziaste în care s-a desfășurat conferința, s-a adoptat cu

unanimitate o moțiune în care preoțimea însuflețită de năzuința statornicirii unei păci trainice în lume, dînd o înaltă apreciere activității delegației guvernului și poporului român la cea de a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., a împărtășit întru totul poziția delegației noastre și și-a manifestat totala adeziune față de propunerile făcute de mesagerul voinței de pace a poporului român, Domnul Gh. Gheorghiu-Dej.

Totdeauna preoțimea și-a exprimat hotărîrea de a aduce și în viitor contribuția la întărirea forțelor păcii și de a adînci tot mai mult legăturile de prietenie romîno-sovietice, Uniunea Sovietică fiind farul luminos pentru întreaga omenire în drumul spre lumină și progres și cheazășia strălucită a înfloririi patriei noastre.

MOȚIUNEA

adoptată la conferința de orientare a preoțimii din protopopiatul Timișoara, are următorul cuprins:

Preoțimea ort. rom. din protopopiatul Timișoara, — întru unită azi 4 noiembrie 1960, în conferință de orientare, conștientă de chemarea ei în slujba poporului, se alătură cu cea mai mare însuflețire la acțiunile mărețe ce se duc pe plan internațional în lupta pentru apărarea păcii de către Mișcarea Mondială a Partizanilor Păcii și de Guvernele Statelor socialiste, care cer insistent dezarmarea totală și generală, abolirea imediată a colonialismului exploatator, interzicerea pentru totdeauna a experiențelor cu armele atomice și termonucleare, precum și promovarea unei politici de coexistență pașnică între statele cu sisteme sociale diferite.

Sîntem mîndri că delegația țării noastre la O.N.U., condusă de prim-secretarul P.M.R. Dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej a propus de la tribuna celui mai înalt for internațional ca „tineretul lumii să fie educat în spiritul păcii și al coexistenței pașnice”, ideie care, dacă se infiltrează în sufletele tinerelor generații de astăzi, va asigura cu precizie pacea lumii de mîine, pacea pentru care trebuie să lupte azi oamenii de bine din toate țările, spre a salva omenirea periclitată de eventualitatea declanșării unui cataclism mondial și total.

Pentru realizarea acestor comandamente ale contemporaneității, preoțimea noastră își ia angajamentul de a contribui cu tot elanul și puterea ei de convingere la popularizarea în masele de credincioși, ale acestor mărețe idealuri ale omenirii, în vederea statornicirii pe pămînt a unei păci drepte și durabile.

Trăiască pacea și cei ce luptă pentru binele omenirii!

SESIUNEA ADUNĂRII EPARHIALE

În duminica din 11 decembrie 1960 s-a ținut, la sediul Mitropoliei, sub prezidiul I.P.S. Mitropolit Vasile, Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Timișorului și Caransebeșului, sesiunea III-a din perioada 1958—1962.

După oficierea, în Catedrala Mitropolitană, a Chemării Duhului Sfânt și a Parastasului pentru Ierarhii bănățeni, mecenajii și binefăcătorii Mitropoliei Banatului, membrii Adunării Eparhiale se întrunesc în sala de ședințe a Mitropoliei. O comisie specială compusă din Prot. Ic. Stavr. I. Geția, Dr. Iosif Petric și S. Hanțilă, invită pe I.P.S. Mitropolit la ședință.

I.P.S. Mitropolit ocupînd locul prezidial rostește cuvîntarea de deschidere a Adunării Eparhiale.

În cuvinte duioase, I. P. S. Sa relevă atmosfera sufletească imprimată vieții religioase din Mitropolia Banatului de pe urma încetării din viață a fostului Episcop al Aradului, Dr. Andrei Magieru, vrednicul ierarh între cei vrednici ai Bisericii românești.

După ce face elogiul personalității regretatului Episcop, I. P. S. Sa în continuare își exprimă încrederea în membrii Adunării Eparhiale și în colaborarea lor la rezolvarea problemelor eparhiale.

„Așa cum este constituită Adunarea noastră Eparhială — precizează I.P.S.Sa — ea aduce prin Domniile Văstre, alături de centrul eparhial, în acest suprem for reprezentativ și legislativ, for de îndrumare a vieții duhovnicești în conformitate și cu noul duh de viață din țară, care toate le înnoiește și în spiritul celei mai largi democrații populare ce călăuzește mersul vieții publice de la noi, iată de 16 ani împliniți într-o proporție de firească reoglindire a structurii sociale din patria noastră de: muncitori, țărani și intelectuali, *pe cei mai de seamă fii ai ei*”.

În continuare, I.P.S. Mitropolit vorbește despre misiunea Bisericii și atitudinea ei față de problemele mari ale omenirii, spunînd între altele:

„Sfînta noastră Biserică este o instituție de obîrșie divină, întemeiată de Iisus Mîntuitorul, cu menirea de a ridica pe credincioși pe calea desăvîrșirii, atît sufletești cît și trupești.

Urmărirea acestei desăvîrșiri numită obișnuit și progres, nu este cu puțință decît dacă viața credincioșilor noștri se desfășoară în condițiuni prielnice. Una din aceste condițiuni este starea de pace. Intemeietorul Bisericii noastre, Hristos Domnul, S-a întrupat și S-a sălășluit întru noi, ca să aducă pace în lume. Sfînta noastră Biserică este deci o instituție de pace. Propovăduirea păcii și lucrarea pentru sălășluirea acesteia în lume ține, în chip esențial, de misiunea ce Biserica noastră are de împlinit în lume. Lupta pentru pace, atît sfînta noastră Biserică cît și credincioșii ei o duc în convingerea, că fără pace nu se poate lucra mîntuirea sufletelor, care este scopul Bisericii. Fără pace nu se poate înfăptui însă, nici înălțarea la o viață mai bună în cele materiale. Cunoșcînd aceasta și urmărind mîntuirea credincioșilor ei, ca și înălțarea lor în cele ale vieții materiale, Biserica noastră și slujitorii ei activează cu însuflețire în mișcarea de luptă

pentru pace. Ei lămuresc pe toți credincioșii asupra valorii păcii pentru viața tuturor și pentru propășirea și înălțarea din viitor a patriei noastre. Cu toții activează astfel, bine știind, că în felul acesta își îndeplinesc în chip desăvârșit misiunea lor.

Despre unii preoți ca ai noștri a spus premierul Hrușciov cu prilejul vizitei sale în Franța — în concret la Dijon, elogiind pe canonicul Kir —: „gândurile mele și gândurile unor preoți din lume au aceeași direcție: de a lupta pentru pace, de a asigura pacea între popoare, de a asigura fericirea oamenilor”.

Astfel orientată preoțimea noastră a urmărit cu viu interes toate momentele mai de seamă ale acțiunii de luptă pentru pace. Ea a urmărit cu înfrigurare dezbaterile celor zece puteri de la Geneva în problema dezarmării. Și-a însușit cu toată însuflețirea Declarația Guvernului român privitor la propunerile Uniunii Sovietice în problema dezarmării generale și totale. La fel și Declarația de adeziune, a Marii Adunări Naționale a Țării noastre la Apelul Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice adresat parlamentelor tuturor țărilor în problema dezarmării. Preoțimea noastră a însoțit cu pline nădejdi de pace vizita premierului Hrușciov în Franța și Austria. Și a fost alături de reprezentanții Țării noastre la Sesiunea lărgită a Consiliului Mondial al Păcii de la Stockholm din luna iulie a. c., la care s-a adoptat Apelul Consiliului Mondial al Păcii ca și Declarația generală și recomandarea acestei sesiuni pentru inițierea unei campanii mondiale de dezarmare. Prin reprezentanții săi din Marea Adunare Națională, la sesiunea extraordinară a acesteia din luna august, la care Domnul Gheorghe Gheorghiu-Dej a prezentat un raport privitor la situația internațională și politica externă a Statului nostru de democrație populară, preoțimea noastră a fost și ea prezentă în incinta acestui înalt for.

Aceeași preoțime a însoțit cu justificată și patriotică mândrie pe delegații Țării noastre în drumul lor la a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., ca și în timpul dezbaterilor acesteia, cu deosebire la cea mai actuală problemă a zilelor noastre, care este dezarmarea și desființarea colonialismului. De asemenea slujitorii sfintelor altare ale Bisericii noastre au fost prezenți cu duhul la Congresul Sindicatelor din R.P.R. din octombrie a. c., ca și la Adunarea reprezentanților muncii, în fața căreia Domnul Gh. Gheorghiu-Dej a înfățișat activitatea susținută și rodnică, în timpul sesiunii O.N.U. a delegației Țării noastre.

Prin devotamentul preoțimii noastre a ajuns să fie cunoscut în toată Arhiepiscopia Apelul Sfântului Sinod al Bisericii ort. Ruse, către Întâistătătorii Bisericii Ortodoxe Autocefale în care se face cunoscută poziția Bisericii Ortodoxe Ruse în problema dezarmării generale și totale. Aceeași preoțime s-a situat alături și de toți aceia, care, la Conferința reprezentanților confesiunilor creștine de la Drezda,

din luna mai, au cerut dezarmarea generală și totală, protestînd, în același timp, împotriva înarmării Germaniei Federale. Iar cu prilejul Conferinței creștine pentru pace de la Praga din luna septembrie la care s-a adoptat un Apel, adresat tuturor creștinilor chemîndu-i să se unească pentru a protesta cu hotărîre împotriva pregătirii de război a cercurilor agresive și împotriva tuturor mijloacelor de distrugere în masă, preoțimea noastră a fost sufletește alături de reprezentanții ei la această conferință.

Dacă noi, ajutați de consilierii noștri, am izbutit să facem ceva, acest modest rezultat este a se atribui în primul rînd atmosferei de încredere și leală colaborare ce caracterizează raporturile dintre Statul nostru și Biserica ortodoxă romînă. Constituția Țării garantează Bisericii libertatea cultului. Iar prin bugetele anuale ale Statului Bisericii noastre i se oferă un însemnat sprijin material. Așa și în cursul anului ce încheiem, Departamentul Cultelor, reprezentînd Onoratul Guvern al Patriei noastre, a avut aceeași solitudine de pînă aci față de eparhia noastră.

În cursul acestui an s-au luat măsuri pentru încadrarea personalului clerical după pregătire și vechime. Salariile preoților, corespunzătoare salariilor membrilor corpului didactic este, față de sistemele de salarizare din trecut, cea mai justă încadrare a personalului clerical.

În același timp Onor. Guvern a oferit dotații pentru parohii. Cu deosebire pentru acelea cu biserici monumente istorice.

Iar pentru a asigura asistența religioasă a credincioșilor noștri On. Departament al Cultelor a aprobat rebugetarea unui mare număr de preoți pensionari.

Iată de ce mă simt îndemnat să rog Onorata noastră Adunare Eparhială ca să tindă a se dovedi și prin lucrările din această sesiune a ei în strînsă legătură de colaborare cu Inaltul Guvern.

Iar, apreciînd și mulțumitori fiind pentru tot sprijinul ce Onor. Guvern a acordat sfintei Biserici, ca și pînă aci și în acest an, rog, Onor. Adunare Eparhială să încuviințeze, ca în semn de recunoștință, din această sesiune a noastră să trimitem cîte o telegramă: D-lui Președinte al Consiliului de Miniștri Chivu Stoica, D-lui Prim Vicepreședinte General de Armată Emil Bodnăraș, Domnului Președinte al Marii Adunări Naționale Ion Gh. Maurer, Prea Fericitului Patriarh Justinian, D-lui Prof. Dumitru Dogaru, Secretarul General al Departamentului Cultelor, Sfatului Regional Timișoara și Comitetului Național de luptă pentru pace“.

Deschizînd sesiunea ordinară a Adunării Eparhiale, Inalt Prea Sfinția Sa își încheie cuvîntarea, binecuvîntînd lucrările Adunării și pe membrii ei.

I.P.S. Mitropolit designează ca secretar pe toată durata sesiunii pe Prot. Ic. Stavr. Dr. Gh. Cotoșman, iar ca secretari de ședință pe membrii Dr. Iosif Petric și Gh. Sîrbovan.

Gurasada și Lăpușnic din regiunea Hunedoara, precum și Poiana și Luncșoara din regiunea Crișana. Prin dotațiile acordate de către Direcția Monumentelor Istorice și Departamentul Cultelor, apoi *prin ostenele și jertfelnicia credincioșilor*, aceste biserici și-au reînnoit înfățișarea de odinioară.

Biserica din *Gurasada*, construită toată din piatră (chiar și bolta) prin secolul XII—XIII, a fost complet reînvelită cu șindrilă, iar lemnăria putrezită a fost schimbată.

Biserica din *Poiana*, (raionul Gurahonț, reg. Crișana) mărturie a meșteșugului de utilizare a lemnului din secolul XVII, toată biserica fiind de altfel din lemn, a fost de asemenea complet reînvelită cu șindrilă. Toate lemnele stricate de vremi, mai ales la turn, au fost înlocuite. Iar pentru o mai bună protecție în viitor, toată construcția de deasupra temeliei a fost înălțată cu mai bine de 40 cm., umplându-se golul rămas cu o fundație mai solidă din piatră.

La biserica din *Luncșoara*, (acelaș raion și regiune), a fost înlocuită șindrița și lemnăria putrezită.

Toate aceste restaurări s-au făcut sub directă supraveghere a arhitectului eparhial Francisc Tritthaler și după îndrumările Direcției Monumentelor Istorice.

DECESE

În luna decembrie a anului 1960 a trecut la cele veșnice preotul pensionar *Traian Papp* din Bocsig, protopopiatul Ineu, în vîrstă de 74 ani.

Fiu de preot din Bocsig, după absolvirea cursurilor teologice din Arad se întoarce în satul natal, unde păstorește neîntrerupt aproape 48 de ani.

Slujba înmormîntării a fost oficiată în biserica zidită prin grija răposatului, de către un sobor de preoți, parentat fiind de preotul Pavel Tripa din parohia Traian-Ineu. În fața mormîntului, în numele preoțimii, a vorbit preotul Iosif Comșa din Răpsig. Răspunsurile funebre au fost date de corul din Bocsig.

Cu două zile înainte de praznicul Nașterii Domnului din anul 1960 a încetat subit din viață preotul *Aurel Samoilescu* dela parohia Petreni, protopopiatul Hunedoara, în vîrstă de 55 de ani, după o activitate pastorală de 28 de ani în parohiile Cib, Strei-Săcel și Petreni.

Prohodul l-a săvîrșit un sobor de 15 preoți, în frunte cu protopopul locului, părintele Adam Lăzărescu, care l-a și parentat. Cuvîntul de rămas bun de la familie a fost rostit de preotul Adam Marcu de la parohia Timpa-Simeria, iar din partea preoțimii a vorbit preotul Ioan Hămăruș de la Nădăștia Superioară.

În ziua de Bobotează din acest an a adormit în Domnul preoteasa Iuliana Bradu, soția preotului Petru Bradu din Socodor, în vîrstă de 63 de ani.

A fost prohodită de un sobor de preoți, în frunte cu protopopul locului, părintele Dimitrie Cuzman.

INFORMATII DIN TARĂ

și de peste hotare

DIN ȚARĂ

INCETAREA DIN VIAȚĂ A EPISCOPULUI REFORMAT IOAN VASARHELYI

În ziua de 11 decembrie a trecut la cele eterne, episcopul reformat din Cluj, Ioan Vasarhelyi.

Defunctul a fost un sprijinitor al înfrățirii dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare și al cauzei păcii. Pentru meritele lui a fost decorat cu Ordinul „Steaua Republicii Române clasa III-a”. A fost și deputat în Marea Adunare Națională.

INSEMNAȚE DESCOPERIRI ARHEOLOGICE ÎN RAIONUL PECICA

În toamna anului 1960, Institutul de arheologie din București a întreprins săpături arheologice în raionul Pecica, în apropiere de Rovine, pe locul numit de localnici „Șanțul Mare”. Din materialul descoperit la „Șanțul Mare”, datînd din epoca a doua a fierului, rezultă existența în acest loc a unei mari așezări dacice.

Prin săpăturile făcute s-a dat de urmele unui cimitir din secolul XI-lea, din care s-au scos peste 100 de schelete umane. Printre ele s-au găsit cîteva inele, cercei și o monedă — toate din bronz.

Peste tot unde s-au făcut săpături, s-au găsit numeroase cioburi și obiecte întregi din lut: cești, capace, oale, etc. Au mai fost scoase la iveală urmele unui atelier de meșteșugar dac, un tipar de lut și altul de piatră, mai multe scule, ca pensete și multe agrafe, toate din bronz, fiind păstrate într-un pahar de sticlă, etc.

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE PE DEALURILE DIN APROPIEREA REȘITEI

În apropierea dealurilor dintre Bocșa, Ramna și Fîrliug, în urma unor cercetări, s-au descoperit trei așezări omenești, situate pe culmiile unor dealuri mai înalte, fortificate cu șanțuri și valuri de pămînt, ce datează din neoliticul final (1900—1700 î. e. n.). După săpăturile efectuate de către specialiști, s-au găsit unelte de piatră, rîșnițe pentru măcinatul cerealelor și fragmente ceramice, etc. Apoi, s-au mai găsit cîteva monede romane imperiale, ceea ce denotă că aceste așezări au fost locuite pînă în vremea cîmpirii romane.

Mase mari de chirpici ars, aflate aci, dovedesc că aceste așezări și-au încetat existența în urma unor incendii violente.

S-au mai făcut descoperiri și la movilele funerare aflate pe teritoriul comunei Brebu și al orașului Bocșa. Pe terito-

riul comunelor Moniom, Cîlnic, pe Valea Caraşului, în apropierea comunei Secăşeni, au fost găsite mai multe piese din bronz, datînd din epoca întîia a fierului (800—300 î. e. n.).

Cercetările care s-au făcut şi care continuă să se facă, sînt conduse de directorul muzeului din Reşiţa, avînd sprijinul Muzeului regional al Banatului.

DE PESTE HOTARE

O NOUA PERFORMANȚA A ȘTIINȚEI SOVIETICE PE CALEA CUCERIRII COSMOSULUI: LANSAREA CELEI DE A TREIA NAVE COSMICE

La 1 decembrie 1960 în Uniunea Sovietică s-a efectuat lansarea celei de-a treia nave cosmice pe orbită de satelit al Pământului. În vederea unor cercetări medico-biologice în condițiile zborului cosmic, în cabina navei-satelit se află ca animale de experiență cîinii „Pciolka” și „Muška”. În cabină se află și alte animale, insecte și plante.

Observațiile asupra animalelor de experiență se efectuează cu ajutorul unei aparaturi de radio-televiziune și al unui sistem telemetric care transmite pe Pământ indicii fiziologici obiectivi ai stării animalelor.

Se prevede ca, cu ajutorul aparatelor de măsurat, aflate la bordul navei-satelit, să se efectueze cercetări științifice în domeniul fizicii spațiului cosmic.

Greutatea celei de a treia nave-satelit sovietice, excluzînd greutatea ultimei trepte a rachetei purtătoare, este de 4563 kg. Ea evoluează pe o orbită eliptică.

Pe bordul navei-satelit este instalat un radio emițător „Signal”.

Aparatele de bord se alimentează cu energie electrică de la surse de curent chimice și solare.

DESCOPERIRILE SAVANȚILOR SOVIETICI PE CEL DE AL VI-LEA CONTINENT

În cursul celor cinci expediții sovietice în Antarctida s-a stabilit în mod definitiv că aceasta nu este un arhipelag ci un continent. Dimensiunile ei sînt în realitate mult mai mici decît carapacea de gheață care o acoperă și ne este cunoscută din hărțile geografice.

Geografii sovietici au făcut fotografierea din avion a Antarctidei și au alcătuit o hartă precisă pentru aproape o treime din coasta ei. Pe această hartă au fost fixate peste 200 de numiri geografice noi.

Cercetările făcute de savanții sovietici asupra temperaturii, umidității, presiunii atmosferice, duratei strălucirii solare în Antarctida au contribuit la stabilirea unei legături dintre fenomenele sinoptice în emisfera sudică și cea nordică a Pământului. Aceasta prezintă o mare importanță de ordin practic, căci se creează posibilitatea prevederii cu mai multă exactitate a timpului pe întregul Pământ.

Locul cel mai friguros de pe globul pămîntesc este — după cum au stabilit savanții sovietici — partea centrală a Antarctidei răsăritene, unde în august 1960 a fost constatată temperatura de $-88,3$ grade C.

OCEAN SUBTERAN

În Siberia de vest, geologii sovietici au descoperit o parte a unui „ocean” subteran de apă dulce, format dintr-o

rețea deasă de râuri și lacuri subterane, care se întinde pe o suprafață de 3 milioane km. p.

În câteva sovhozuri, unde s-au făcut foraje, apa țîșnește cu putere. Obținută de la adîncime de un kilometru, apa are o temperatură de peste 30 grade C. Geologii intenționează să facă foraje pînă la o adîncime de 2,5 km. pentru a obține apă cu o temperatură de 80 grade.

PODUL CEL MAI ÎNALT DIN LUME

Cel mai înalt pod din lume se află în R. P. Chineză, pe șoseaua care leagă provincia tibetană a Chinei de o altă provincie. Podul, care se întinde pe deasupra unei prăpăstii adînci de 273 m., se află la o înălțime de 4500 m. deasupra nivelului mării.

PREZENTĂRI BIBLIOGRAFICE

Pr. ION RUNCU,

„IN VREMEA ACEEA“,

frescă muzicală pentru cor, soli și orgă-pian, București 1960

În primăvara anului 1960 s-a tipărit, cu titlul de mai sus, în Editura Institutului Biblic și de misiune ortodoxă, cu binecuvîntarea Prea Fericitului Patriarh Justinian, o lucrare valoroasă, de mari proporții, în condițiuni tehnice neobișnuit de frumoase, și unică în literatura noastră corală bisericească ortodoxă. Autorul, Pr. Ion Runcu, o explică în subtitlu: „frescă muzicală pentru cor, soli și orgă-pian“, și tratează conținutul biblic al patimilor Mîntuitorului prin melodii cu caracter psaltic și armonii în spiritul cîntării corale bizantine, acompaniată și de orgă-pian.

Preludiile instrumentale pregătesc, iar în cursul tratării amplifică atmosfera sufletească de mare tensiune dramatică în care se desfășoară simbolic cea mai puternică tragedie creștinească, răstignirea Mîntuitorului.

Sumarul lucrării, divizat în două secțiuni: „Judecata“ și „Golgota“, explică scenele triste care au avut loc acum aproape două milenii și au generat de atunci încoace nemuritoarele tropare și irmoase ale patimilor și înmormîntării

Domnului. „Răstignește - I, Plîngerea Apostolilor, Astăzi pe Domnul judecă făptura, Pruncii Sionului, Ecce homo!, Drumul Golgotei, Plîngerea Fecioarei, Nu plînge Maică, Astăzi pe lemn...“ sînt temele acestei „opere religioase“, care prin apariția ei, prin valoarea incontestabilă și prin noutatea tratării muzicale în formă lirico-dramatică statică a conținutului biblic, în spiritul religios al Bisericii orientale, desigur va constitui o piatră de hotar între vechea formă de cîntare pur corală și cea prezentată în acest nou gen de complex coral, solistic și instrumental din ritul creștin ortodox.

Autorul, cunoscut de altfel și din compozițiile sale anterioare, de mai mică factură, atît bisericești cît și laice, dar mai ales din liturghia sa corală, merită toată prețuirea din partea forurilor bisericești pentru difuzarea și punerea acestei lucrări în execuție, cît și din partea credincioșilor ascultători și iubitori de cîntare corală, pentru această contribuție așa de prețioasă.

Red

Almanahul Bisericii Ortodoxe Ruse

Editura Patriarhiei din Moscova. 80 pagini

Coperta este tipărită în două culori: roz străveziu și violet. Textul copertei este încadrat de un ornament vegetal — lujerul unei plante — care împrejmuiește canalul copertei. Același ornament înconjoară crucea, în mijlocul căreia se conturează o biserică, — pe reversul copertei.

Almanahul are următorul cuprins:

1. Calendarul cu zilele și sărbătorile celor 12 luni, cu două rubrici: stil vechi și stil nou, tipărit în două culori: negru și roșu. Cu roșu sînt trecute toate sărbătorile bisericesti.

Aproape fiecare sfînt din calendar este notat cu data nașterii și morții, sau numai a morții, la acei la care nu se știe anul nașterii.

Almanahul, cuprinde pe scurt, și o parte tipiconală cu pericopa evangheliei și schimbările liturgice (pag. 5—60).

2. Sinaxarul sfîntilor, a celor pomeniți în calendarul Bisericii ortodoxe (pag. 61—69).

3. Numele sfîntilor care nu sînt trecute la datele calendaristice, însă care se amintesc în cărțile de ritual (pag. 71—72).

4. Lista alfabetică a icoanelor Maici Domnului făcătoare de minuni, amintite la datele calendarului cu indicarea datei de sărbătoare (pag. 73—74).

5. Date comemorative bisericesti (pag. 75).

6. Date importante istorice (pag. 75).

7. Date jubiliare din anul 1960 (pag. 76).

8. Indrumări generale pe anul 1960. Sărbători bisericesti, cele 12 sărbători mari, sărbătorile nemutabile, sărbători mari, posturile mari, posturile de o zi, de o săptămînă. Zilele în care sînt oprite cununile. Zile speciale pentru pomenirea morților (pag. 77—78).

9. La pag. 79 este trecută Pascalia pe zece ani 1960—1970 (pag. 79).

Portretul P. F. Patriarh Alexei al Moscovei și al întregii Rusii patronează calendarul.

Almanahul este împodobit cu 4 icoane mari, pe hîrtie crom, reprezentînd pe 1. Sf. Apostol și evanghelist Matei, cu prilejul împlinirii a 1900 ani de la moartea sa († în anul '60). Pomenirea la 16 noiembrie. 2. Sf. Grigorie Palama, Arhiepiscopul Tesaloniceului, cu prilejul împlinirii a 600 de ani de la moartea sa. († 1360). Pomenirea la 14 noiembrie. O icoană în stil bizantin de o rară frumusețe. Chipul marelui gînditor este zugrăvit ținînd în mîna stîngă icoana „schimbării la față a Mîntuitorului”. Lumina taborică l-a călăuzit pe acest protagonist al dreptei credințe în marea dispută isihastă din veacul al XIV-lea. 3. Dreptul Paisie Galicianul, cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la moartea sa († 1460). Amintirea, la 23 mai și 4. Dreptul Sava Vișerschi, cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la

moartea sa († 1460). Pomenirea, la 1 octombrie.

În afară de acestea, multe clișee împodohesc conținutul Almanahului, cu fotografii ce au fost luate la diferite evenimente însemnate din viața Bisericii Ruse.

Între acestea, fotografia P. F. Patriarh Alexei, în mijlocul P. F. Patriarhului Justinian al României și Mitropolitului Nicolae al Krutițelor și Kolomenului, cu ocazia întâlnirii la Moscova, în anul 1958.

Almanahul este executat în condiții tehnice ireproșabile.

*

Studii teologice, vol. I, Moscova, 1960, ed. Patriarhiei din Moscova, 180 p.

Începînd cu anul 1959, cu binecuvîntarea Sanctității Sale Patriarhului Alexei al Moscovei și a întregii Rusii, editura Patriarhiei din Moscova reînnoiește tradiția periodică a publicării studiilor teologilor ortodocși, care va apare anual sub denumirea „Studii teologice”.

Din cuvîntul adresat de redacție, desprindem: Scopul revistei este de a promova tezaurul ortodoxiei.

Totodată, să informeze cercurile teologice ale Bisericilor surori ortodoxe, precum și ale Bisericilor de alte confesiuni, despre realizările gîndirii teologice ruse, de a contribui la lărgirea concepției teologice a elevilor și studenților din seminarii și institute teologice, precum și a clerului Bisericii Ort. Ruse; să dezvolte schimburi de experiențe și cunoș-

tințe între teologii ruși și în genere să contribuie la promovarea creațiilor teologice ale Bisericii ruse.

În paginile revistei se vor publica studii consacrate problemelor: dogmatică, teologie morală, istorie bisericească, liturgică, patrologia, artă bisericească, precum și alte probleme legate de viața Bisericii ortodoxe.

Primul număr din „Bogoslovskie Trudi” (Studii teologice) are următorul cuprins:

1) — Prof. N. Uspenski: Vecernia ortodoxă (studiu istorico-liturgic, pag. 7—52).

Traducerea acestui studiu în limba romînă, ar fi de un real folos tuturor teologilor.

2) — Prof. A. Ivanov: Monumente literare cu privire la textul scrierilor sfinte din Noul Testament (pag. 55—83).

3) — Ieromonahul Pavel (Ceremuhin): Sinodul constantinopolitan din 1157 și Nicolae, episcopul din Meton (pag. 87—109).

4) — Prot. V. Borovoi: Collectio Avellana ca izvor istoric (privind istoria relațiilor dintre răsărit și apus de la sfîrșitul veac. al V-lea și începutul veac. al VI-lea), pag. 113—139).

5) — Prof. A. Sergheenco: Însemnări din istoria mișcării vechilor catolici, pag. 143—174.

Bibliografie: Internationale Kirchliche Zeitschrift. Iuli—September 1956, Heft 3, pag. 177—180.

P. I.

O carte interesantă

Istoria culturii și a religiei în general dar cu deosebire istoria culturii și a religiei egiptene ne pot face oricând surprize prin dezvăluirea în țărîmul lor a unor date sau aspecte necunoscute ori prea puțin desluite. O dovadă mult grăitoare în acest sens este cartea: M. Zakaria Goneim, „Piramida îngropată“. În românește de Al. Duțu, București, Editura științifică, 1959, p. 131, plus planșe cu fotografii.

Cartea cuprinde istorisirea descoperirii făcute de tînărul arheolog egiptean Mohamed Zakaria Goneim, la Saqqarah, în apropiere de Cairo, a unei piramide îngropate în nisip, începută dar neterminată de către un faraon, pînă acum necunoscut, din dinastia a III-a (anii 2780—2720 î. e. n.).

În calitate de arheolog adjunct la Saqqarah, de inspector șef al Monumentelor antice pentru Egiptul de Sus și apoi de custode al Necropolei și inspector șef, M. Z. Goneim a avut posibilitatea să cunoască temeinic vechile construcții egiptene, familiarizîndu-se mai ales cu grupul de piramide ce se află pe platoul pustiu al Saqqarahei, din apropierea capitalei Egiptului. Era nedumerit și chiar contrariat de faptul, că în afară de vestita piramidă în trepte construită în acea regiune de către Zoser, primul rege din dinastia a III-a, nici un alt rege din dinastia aceasta n-a lăsat urme monumentale. Fîrm convins că în apropierea piramidei lui Zoser trebuie să mai existe și alte construcții funerare, Goneim cercetează atent regiunea și se oprește asupra unei terase, care era însemnată pe hărți drept platou natural. Arheologul egiptean bănuia că în această terasă se ascunde o construcție. După ce face cîteva sondajii, care îi întăresc prezumția, întrepridul cercetător începe lucrările și le continuă cu multă sîrguință. După patru ani, munca lui se încununează cu descoperirea unei piramide, care adăpostește un admirabil sarcofag de alabastru.

În stil de reportaj, cartea ne înfățișează pagină de pagină desfășurarea etapelor unei munci pline de curaj și de ingeniozitate, care a dus la dezgroparea piramidei îngropate. Prezentarea lucrărilor de săpături este însoțită de incursiuni interesante și judicioase în domeniul geografiei, istoriei, religiei, artei, științei și tehnicii egiptene.

În cap. I. intitulat „Părintele piramidelor“, p. 11—26, autorul dă o descriere generală a necropolei regilor din Saqqarah, pentru ca cititorii să poată înțelege mai ușor unde se situează din punct de vedere geografic descoperirea sa. Apoi, întrucît noua piramidă pe care a descoperit-o este de același tip cu aceasta, în restul capitolului explică modul în care s-a ajuns la tipul de piramidă al lui Zoser, precum și scopul căruia i-a servit.

Cap. II: „Regii dinastiei a III-a“, p. 27—35, cuprinde considerații generale în legătură cu dinastia a III-a, o exa-

minare sumară a unor monumente care pot fi atribuite cu certitudine regilor din această dinastie și care poartă amprentele unei metode de construcție identică cu cea folosită la piramida lui Zoser, precum și prezentarea modului în care a ajuns să-și îndrepte ostenele spre locul cu piramida îngropată, fapt care a dus la începerea săpăturilor în septembrie 1951.

Tot atât de interesant este și cap. III: „Încep cercetările“, p. 36—49, în care autorul prezintă pe oamenii egipteni specializați în lucrările arheologice și amănunte în legătură cu începuturile operațiunilor arheologice care au dus la descoperirea piramidei.

Cap. IV: „Zidul alb“, p. 42—49, descrie imensul zid alb transversal, la care duce șirul de trepte pe care l-a descoperit, precum și planul incintei piramidei aflate.

O etapă importantă din istoria ostenelelor tinărului arheolog egiptean o cuprinde cap. V: „Descoperim piramida“, p. 50—56, în care ni se arată cum a ajuns autorul să descopere piramida și se continuă cu prezentarea părții de la suprafață a piramidei.

Cap. VI: „Cum erau construite piramidele“, p. 57—68, expune succint datele cunoscute despre construcția unei piramide în perioada dinastiei a III-a, pe care le întregeste cu datele pe care le-a cules din examinarea noului monument. Expunerea din cadrul acestui capitol este cu atât mai prețioasă, cu cât chestiunea pe care o tratează a frământat generații întregi de arheologi și nu este încă întru totul limpezită.

Capitolele următoare redau istorisirea descoperirii și explorării culoarelor subterane ale piramidei. Astfel, cap. VII: „În căutarea galeriei de intrare“, p. 69—78, înfățișează încercările de a stabili locul intrării secrete în subterană. Cap. VIII: „În adâncimi“, p. 79—88, cuprinde desfășurarea lucrărilor pentru degajarea coridorului de la intrarea în camera sarcofagului, cu prezentarea obiectelor aflate pe parcursul lor.

Deosebit de interesant este cap. IX: „Camera sarcofagului“, p. 89—97, care cuprinde descrierea emoționantă a camerei sarcofagului și a sarcofagului însuși, în care a intrat la 31 mai 1954 și care este de tipul celor din dinastia a III-a. De reținut este sublinierea, pe care o face autorul aici în legătură cu ceea ce mai trebuie făcut pe linia muncii necesare dezvăluirii integrale a tainelor piramidei îngropate: „vor fi necesare săpături... până ce vom putea spune că piramida și-a dezvăluit toate tainele“ (p. 93).

Cap. X: „Pregătiri pentru deschidere“, p. 98—106, expune ceea ce indică titlul pe care-l poartă, dar și ecoul în opinia publică mondială a descoperirii făcute de el.

De-a dreptul profund emoționant este cap. XI: „Misterul sarcofagului gol“, p. 107—115, care descrie deschiderea sarcofagului în 27 iunie 1954 și găsirea lui gol, precum și frământarea autorului în jurul răspunsului ce trebuie dat asupra

acestei ciudate situații. Tot în acest capitol găsim concluzia îndrăznețului arheolog egiptean cu privire la sarcofagul gol: „Deși e prematur pentru a trage concluzii definitive, sînt mai mult ca sigur că încăperea pe care am descoperit-o sub noua piramidă reprezintă un nou exemplu de „*mormînt fals*” sau de *mormînt ritual*. Nici o altă explicație nu corespunde faptelor și pînă la o probă contrarie mi-o voi menține” (p. 114).

Cap. penultim: „Un alt mister”, p. 116—121, încearcă să formuleze răspunsuri posibile cu privire la cazul descoperirii unui alt sarcofag gol de către egiptologul Dr. C. A. Reisner în apropierea Marii Piramide de la Gizeh.

Insfîrșit, cap. ultim: „Concluzii provizorii”, p. 122—125, cuprinde o privire de ansamblu asupra săpăturilor făcute de la mijlocul anului 1954 pînă la sfîrșitul anul 1955, însoțite de unele concluzii provizorii. Acestea culminează în afirmațiile: piramida îngropată și acum în parte dezgropată de către autorul cărții pe care o prezentăm, este a se atribui regelui Sekhem-Khet, succesorul imediat al lui Zoser și, deci, aparținător al dinastiei a III-a (p. 123—124). Merită să fie reținută și mărturisirea autorului, în care arată că lucrul este abia la început: „Un fapt e sigur. Sîntem abia la începutul lucrului. N-am făcut decît să zgîriem suprafața. Suprafața întreagă a monumentului a aproximativ două terenuri de fotbal puse unul lîngă altul. Incinta exterioară are o lungime de peste o treime de milă. Toate acestea trebuie dezgropate. În prezent, cea mai mare parte din acest colosal edificiu este îngropat sub nisip și sub orice parte a lui putem descoperi galerii subterane, ca acelea descoperite sub piramida în trepte, fiecare din ele putînd să ne ducă la camere funerare, fie ale regelui însuși, fie ale familiei regale.

Va mai trebui să treacă alte două decenii întregi pentru a cerceta pînă la capăt acest monument construit acum aproape cincizeci de secole, cînd nouă zecimi din istoria omenirii civilizate aștepta, încă, să fie scrisă (p. 124 sq.). În astfel de condiții este cu atît mai mult regretabil faptul, că ingeniosul arheolog egiptean: Mohamed Zakaria Goneim, a murit în chip tragic, pierind înecat în Nil la începutul anului 1959 (vezi p. 7).

Contribuția lui Goneim la cunoașterea istoriei și culturii vechiului Egipt este remarcabilă. O dovadă în această direcție este și faptul, că lucrarea lui a fost — după cum ne informează traducătorul ei în romînește (vezi p. 7) curînd tradusă în mai multe limbi europene și apreciată pozitiv de către marile reviste de specialitate. Mai grăitoare dovadă este, însă, materialul bogat scos la lumină prin cercetările arheologice inspirate și conduse de el. Căci acesta constituie date noi privind nivelul cultural al vechiului Egipt.

După cum subliniază și traducătorul în romînește al lucrării sale (vezi p. 6), contribuția lui Goneim la precizarea succesiunii faraonilor din dinastia a III-a, este de o valoare deosebită. La același nivel se situează numeroasele date pri-

vitoare la istoria și cultura vechiului Egipt (vezi de pildă p. 11 sq.).

Deosebit de prețioasă este contribuția lui Goneim la cunoașterea religiei egiptene. Cînd subliniem acest lucru, ne gîndim cu deosebire la punctul de vedere al autorului cu privire la originea piramelor, la informațiile pe care ni le dă în legătură cu forma acestora și cu tehnica construirii lor, la materialul pe care ni-l oferă despre credința egiptenilor în viața viitoare, dar mai ales la punctul de vedere cu totul nou al lui Goneim despre festivalul sau sărbătoarea „Heb Sed” și legătura acesteia cu cenotafurile (încăperile funerare) regale.

Firește, față de unele ipoteze sau puncte de vedere ale autorului avem deocamdată rezerve; rămîne ca ele să fie confirmate sau infirmate de cercetările ulterioare.

Cartea pe care o prezentăm aici n-are numai o valoare științifică, ci și o indiscutabilă valoare educativă. Ea informează în chip antrenant asupra muncii susținute desfășurate pe un șantier arheologic, pe care o redă viu cu toate etapele și peripețiile sale. Pilduitoare este și pasiunea cu care Goneim a muncit pe marile șantiere arheologice ale țării sale, pasiune izvorîtă din dragostea sa pentru dezvoltarea trecutului patriei sale.

Tot atît de instructivă, precum și de o arzătoare actualitate, este concepția lui Goneim despre munca științifică, a cărei rost îl vede în contribuția acesteia la progresul uman: „Aceasta (descoperirea a ceva nou) și nu goana după comori, îi dau egiptologului marea satisfacție, gîndul că el contribuie, într-o cît de mică măsură, la cunoașterea istoriei omenirii” (p. 85).

C. Sîrbu

CUPRINSUL

	Pag.
REDAȚIA: Popas sărbătoresc	3
L. I. T. Aleșii poporului în organele statale	8
Prot. ȘTEFAN LUNGU: Biblia adnotată	12

PROBLEMELE VREMII

Dr. VICTOR VLADUCEANU: Pentru triumful păcii . . .	19
* * * Conferința creștină pentru pace, Sesiunea Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii de la București	24
Pr. NICOLAE CIMPOIEȘ: Realizările acțiunii pentru apărarea păcii în cursul anului 1960	27
REDAȚIA: Lucrările Adunării Naționale Bisericești . . .	40
Alegerea noului Episcop al Aradului	40
RAP. Hirotonia și Investitura P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu	51
V. VLADUCEANU, N. VESA: Intronizarea P. Sf. Episcop Dr. Nicolae Corneanu	62
GH. P.: „Tocmai un astfel de Arhiereu ne trebuia” . . .	86

STUDII

Prof. Univ. Dr. CORNELIU SIRBU: Noutăți privind Istoria religiilor	90
Prof. Ic. Stavr. Dr. GH. COTOȘMAN: Din trecutul Bisericii Banatului: Episcopul Simion II (1681 —1684) al Caransebeșului și Virșetului	108
Prof. Ic. Stavr. Dr. V. VLADUCEANU: Monument de artă al Ortodoxiei bănățene: biserica din Timi- șoara-Fabric	115

INDRUMARI OMILETICE

Prof. ȘT. LUNGU: Făptură nouă	125
Pr. MARC M. AVRAMESCU: Desăvârșirea duhovnicească . . .	128
Prof. Dr. V. VLADUCEANU: Ușile pocăinții	132
Prof. Dr. V. VLADUCEANU: Judecata din urmă	136
P.: Ortodoxia	139
NICOLAE, MITROPOLITUL KRUTIȚIEI: Virtuți, trad. din l. rusă de Pr. B. Turcanu	142
Pr. VICTOR TASLAUANU: Prea Curată Maică	145
Prof. Prot. A. VETELÉV: În fața Sf. Aer, trad din l. rusă de P. Iacobescu	148
Prot. Dr. V. VLADUCEANU: Învierea Domnului	150

INSEMNARI

- Prof. Univ. N. NEAGA: Congresul internațional al Orientaliștilor 154
- L. I. O.: Mihail Sadoveanu, Centenarul Universității „A.I. Cuza” din Iași 154

CRONICA BISERICEASCA EXTERNA

- Pr. BORIS TURCANU și P. IACOBESCU: Din viața Bisericii Ortodoxe Ruse, Numiri și transferări de Ierarhi în Biserica Ortodoxă Rusă, Vizita I.P.S. Mitropolit al Libanului la Patriarhia din Moscova, Ortodoxia din Japonia la sărbătorirea centenarului, Din viața Misiunii Bisericii Ortodoxe Ruse în Ierusalim, Liturghier ortodox universal, Sărbătorirea patronului școlilor teologice din Leningrad, Exarhul patriarhal al Bisericii Ort. Ruse în America, Noul Arhiepiscop al Finlandei, Hirotonirea noului Episcop al Meloescului, Sfințirea bisericii ortodoxe din München, Expulzarea episcopului din Iohanesburg . . . 157

ECOURI — NOTE — COMENTARII

- REDAȚIA: Opinia publică mondială a înfierat asasinarea patrioților congolezi, Îmbunătățirea împărțirii administrative a teritoriului țării . . . 162

VIAȚA BISERICEASCA IN CUPRINSUL MITROPOLIEI BANATULUI

Arhiepiscopia Timișorii și Caransebeșului

- REDAȚIA: Hirotoniri, Pentru consolidarea păcii, Sesiunea Adunării Eparhiale, Antesfințirea bisericii renovate din parohia Nadăș, Biserici reparate, Inspecții, Liturghie arhierească, De la Seminariul Teologic din Caransebeș, Pictarea bisericii din Sintești, Fapte pilduitoare, Monumente istorice restaurate . . . 164

Episcopia Aradului

- Insp. Ep. N. VESA: Adunarea Eparhială 174
- REDAȚIA: Conferințe pretești, Restaurări de biserici monumente istorice, Decese 176

INFORMAȚII DIN ȚARA ȘI DE PESTE HOTARE

Din țară

- REDAȚIA: Incetarea din viață a Episcopului reformat Ioan Văsárhelyi, Insemnate descoperiri arheologice în raionul Pecica și pe dealurile din apropierea Reșiței 178

REDACTIA: O nouă performanță a științei sovietice pe calea cuceririi cosmosului: lansarea celei de a treia nave cosmice, Descoperirile savanților sovietici pe cel de al VI-lea continent, Ocean subteran 180

PREZENTARI BIBLIOGRAFICE

REDACTIA: Pr. I. Runcu, „In vremea aceea“, frescă muzicală pentru cor, sol și orgă-pian 182

P. I.: Almanahul Bisericii Ortodoxe Ruse pe anul 1960, Studii teologice vol. I Moscova 1960 183

Dr. C. SIRBU: O carte interesantă (M. Zakaria Goneim, Piramida îngropată) 185

E

L

P

RE

REI

Insp
RED

RED

